- MEMORIU GENERAL-

ACTUALIZAREA PLAN URBANISTIC GENERAL, ÎN FORMAT GIS , COMUNA ORȚIȘOARA, JUDEȚUL TIMIȘ

FOAIE DE CAPĂT

Denumire proiect:	**ACTUALIZAREA PLAN URBANISTIC GENERAL, ÎN FORMAT GIS , COMUNA ORȚIȘOARA, JUDEȚUL TIMIȘ**
Etapa proiect:	**Etapa 1- STUDII DE FUNDAMENTARE, ANALIZA DIAGNOSTIC SI CONCEPT GENERAL DE DEZVOLTARE URBANĂ** **- MEMORIU GENERAL -**
Beneficiar	**UAT ORȚIȘOARA** **Primăria Orțișoara** Adresa:Localitatea Orțișoara, stradă Principală, număr 258/A, Jud. Timis Nr.Tel: 0256 233 266 Adresa: mail: primaria.ortisoara@cjtimis.ro Adresa Website: https://primariaortisoara.ro/
Proiectant general	**SC BLANK ARHITECTURE SRL** J35/1259/2009 CUI 25673630 Adresa: Str. Mihai Eminescu, nr.79 Com. Dumbravita, Jud. Timis Nr. Tel: 00730101396. Adresa e-mail: secretariat@blankstudio.ro
Proiectant de specialitate	**SC BLANK ARHITECTURE SRL** J35/1259/2009 CUI 25673630 Adresa: Str. Mihai Eminescu, nr.79 Com. Dumbravita, Jud. Timis Nr. Tel: 00730101396, Adresa e-mail: secretariat@blankstudio.ro **RUR Arh. Alexandru NAGY- VIZITIU** **Arh. Arh. Raida ABULIL** **Arh. Mara SUPROVICI** **Arh. Cristina OARCEA** **Arh. Lucian Alexandru LERIC** **Arh. Gabriela PAP** **Arh. Marius POPA**
Șef proiect- Specialist RUR	Arh. Urb. Alexandru NAGY- VIZITIU
Specialist MCC	Prof. Arh. Octavian-Teodor GHEORGHIU

CUPRINS

FOAIE DE CAPĂT **1**
CUPRINS **2**
1. INTRODUCERE **6**
1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE 6
1.2. OBIECTIVELE LUCRĂRII 7
1.2.1 Solicitări ale temei program Prevederi ale programului de dezvoltare a comunei 7
1.3. SURSE DE DOCUMENTARE 8
1.3.1 Legislație 8
1.3.3. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG 10
1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea Comunei Orțișoara și a satelor componente 11
1.3.5. Suport topografic PUG 11
1.3.6. Alte surse 12
2.1 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL 13
2.1.1. Așezarea geografică 13
2.1.2. Relief 13
2.1.3. Caracteristici climatice 14
2.1.4. Caracteristici hidrografice 14
2.1.5. Caracteristici ala cadrului natural 15
2.1.6. Soluri 16
2.1.7. Fenomene geografice de risc 17
2.2 EVOLUTIE 19
2.2.1. Evoluția în timp a UAT-ului 19
2.2.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților 20
2.2.3. Evoluția in ultimii 10 ani 21
2.3 RELATII IN TERITORIU 21
2.3.1. Încadrarea în teritoriu 21
2.3.2. Strategii teritoriale la nivel global 22
2.3.3. Strategii teritoriale la nivel European 22
2.3.4. Strategii teritoriale la nivel Național 23
2.3.5. Strategii teritoriale la nivel județean 24
2.3.6. Strategii teritoriale la nivel de comuna 25
2.3.7. Căi majore de circulație în teritoriu 25
2.3.8. Căi de circulație locală în teritoriu 26
2.4 POTENTIALUL ECONOMIC 27
2.4.1. Resurse naturale 27
2.4.2. Resurse demografice 27
2.4.3. Structura și capacitatea economică actuală 28
2.4.4. Funcțiuni economice dominante și sectoare competitive 29

2.4.5. Dinamica și transformările economice în ultimul deceniu..... 29
2.4.6. Vulnerabilități și disfuncționalități ale sistemului economic..... 30
2.5 ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE..... 31
2.5.1. Elemente demografice..... 31
2.5.2. Elemente sociale..... 32
2.5.3. Disfuncționalități..... 33
2.6 SITUATIE EXISTENTA..... 34
2.6.1. Intravilan existent..... 34
2.6.2. Zone funcționale. Bilant teritorial..... 35
2.6.3. Structura urbană..... 41
2.7 ZONE CU RISCURI..... 42
2.7.1. Riscuri naturale..... 42
2.7.2. Riscuri hidrologice și hidrogeologice..... 43
2.7.3. Riscuri tehnologice și industriale..... 43
2.7.4. Riscuri antropice și socio-economice..... 44
2.7.5. Riscuri de mediu..... 45
2.8 MOBILITATEA..... 46
2.8.1. Circulația rutieră..... 46
2.8.2. Circulația feroviară..... 47
2.8.3. Transportul în comun..... 49
2.8.4. Circulația ciclistă..... 49
2.8.5. Circulația pietonală..... 50
2.8.6. Parcaje..... 51
2.9 ECHIPAREA TEHNICO EDILITARĂ..... 52
2.9.1. Alimentarea cu apă..... 52
2.9.2. Canalizare menajeră..... 53
2.9.3. Lucrări hidrotehnice..... 55
2.9.4. Canalizare pluvială..... 55
2.9.5. Alimentarea cu energie electrica..... 56
2.9.6. Alimentarea cu gaze naturale..... 57
2.9.7. Alimentarea cu căldură..... 57
2.9.8. Telecomunicații..... 58
2.9.9. Energii regenerabile..... 59
2.9.10. Gestionarea deșeurilor..... 59
2.10 PROBLEME DE MEDIU..... 60
2.10.1 Arii naturale protejate..... 62
2.12 COMPATIBILITATEA FUNCTIUNILOR..... 64
2.12.1. Orțișoara..... 66
2.12.2 Calacea..... 66
2.12.3. Cornești..... 68

2.12.4. Seceani.....68
2.11 MĂSURI DE PREVENIRE ȘI STINGERE A INCENDIILOR.....69
3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ.....74
3.1 SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE.....82
3.1.1. Studiu hidrogeologic și geotehnic.....82
3.1.2. Studiu organizarea circulației si transporturilor.....83
3.1.3. Studiu protecția mediului, riscuri naturale si antropice.....85
3.1.4. Studiu istoric.....88
3.1.5. Studiu arheologic.....91
3.1.6. Studiu peisagistic.....92
3.1.7. Relatii periurbane.....93
3.1.8. Studiu tipuri de proprietate.....94
3.1.9. Infrastructura tehnico-edilitară.....94
3.1.10. Analiza factorilor interesati, anchete sociale.....98
3.1.11. Evoluția socio- demografica.....99
3.1.12. Evoluția activităților economice.....100
3.1.13. Mobilitate si transport.....101
3.1.14. Impactul schimbărilor climatice.....103
3.2 STRATEGIA DE DEZVOLTARE.....103
3.2.1. Direcțiile principale ale unei strategii de dezvoltare.....104
3.2.2. Necesitatea existenței unei strategii la nivelul UAT Orțișoara.....105
3.2.3. Strategia integrată de dezvoltare urbană - SIDU.....106
3.3 OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU.....107
3.3.1. Optimizarea căilor majore de circulație.....107
3.3.2. Optimizarea căilor de circulație în teritoriul administrativ.....107
3.4 SITUATIE PROPUSA.....108
3.4.1. Intravilan propus.....108
3.4.2. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial.....109
3.4.3 Componenta intravilanului propus.....115
3.4.4. Zone funcționale.....117
3.5 DEZVOLTAREA MOBILITĂȚII.....119
3.5.1. Circulația rutieră.....119
3.5.2. Circulația feroviară.....119
3.5.3. Transportul in comun.....119
3.5.4. Circulația ciclistă.....120
3.5.5. Circulația pietonală.....120
3.5.6. Parcaje.....121
3.6 DEZVOLTAREA ECHIPARII TEHNICO EDILITARE.....121
3.6.1. Alimentarea cu apa.....121
3.6.2. Canalizare menajeră.....123

3.6.3. Canalizare pluvială....125
3.6.4. Alimentarea cu energie electrica....129
3.6.5 Alimentarea cu gaze naturale....129
3.6.6. Alimentarea cu căldură....130
3.6.7. Telecomunicații....130
3.6.8. Energii regenerabile....130
3.6.9. Gestionarea deșeurilor....130
3.7 REGLEMENTARI URBANISTICE....131
3.7.1 Solutia generala de organizare și dezvoltare....131
3.7.2. Destinația terenurilor, zone funcționale, UTR-uri....131
3.7.3. Zone centrale....135
3.7.4. Zone protejate....135
3.7.5. Indici de construibilitate....143
3.7.6. Interdicții temporare de construire....143
3.7.7. Interdictii definitive de construire....143
3.7.8. Obiective de utilitate publica....143
3.7.9. Tipuri de proprietate....144
3.9.10 Circulația juridică....145
3.8 CONCLUZII....145
3.8.1. Amenajarea și dezvoltarea unității teritorial-administrative....145
3.8.2. Șansele și oportunitățile de relansare economico-sociala....145
3.8.3. Categorii principale de intervenție....146
3.8.4. Concluzia elaboratorului PUG....146

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE

Denumire proiect:	**Actualizare în format digital a documentației de amenajarea teritoriului – Plan Urbanistic General în Comuna Orțișoara, județul TIMIȘ**
Număr proiect:	**1054/2025**
Beneficiar:	**UAT ORȚIȘOARA**
Amplasament:	**UAT ORȚIȘOARA**
Proiectant general:	**SC BLANK ARHITECTURE SRL**
Proiectant de specialitate:	**SC BLANK ARHITECTURE SRL**
Faza proiectare:	**Etapa 1- STUDII DE FUNDAMENTARE, ANALIZA DIAGNOSTIC SI CONCEPT GENERAL DE DEZVOLTARE URBANĂ**
Data:	**DECEMBRIE 2025**

1.2. OBIECTIVELE LUCRĂRII

Prezenta lucrare este întocmită la cererea beneficiarului Comuna Orțișoara și este realizată în conformitate cu legislația în vigoare. Prezenta documentație are în vedere obiectivele de dezvoltare pe termen mediu de 5 până la 10 ani si are ca scop principal stabilirea direcțiilor de dezvoltare spațială a localității, în concordanță cu prevederile legislației în vigoare. Obiectivele urmăresc fundamentarea dezvoltării coerente, funcționale și sustenabile a teritoriului UAT, prin reglementări clare asupra utilizării terenurilor, zonificarii funcționale și protecției patrimoniului natural și construit.

1.2.1 Solicitări ale temei program Prevederi ale programului de dezvoltare a comunei

Programul de dezvoltare al comunei Orțișoara urmărește consolidarea rolului localității în cadrul zonei periurbane a municipiului Timișoara, prin asigurarea unei dezvoltări teritoriale durabile, echilibrate și competitive, în concordanță cu tendințele de creștere demografică și economică manifestate la nivelul arealului metropolitan.

În acest sens, tema-program aferentă Planului Urbanistic General stabilește necesitatea creării cadrului urbanistic pentru valorificarea potențialului de dezvoltare al comunei, prin dimensionarea corespunzătoare a teritoriului intravilan, optimizarea utilizării terenurilor și asigurarea rezervelor de teren necesare pentru investiții publice și private.

Prevederile programului de dezvoltare vizează:

- dezvoltarea fondului construit destinat locuirii, prin identificarea și reglementarea unor zone de extindere a intravilanului adaptate cererii rezidențiale și capacității infrastructurii edilitare;
- consolidarea și diversificarea funcțiunilor economice, prin rezervarea de terenuri pentru activități productive, logistice, servicii și funcțiuni complementare, cu valorificarea accesibilității generate de rețeaua de transport regional și național;
- modernizarea și extinderea infrastructurilor tehnico-edilitare, inclusiv alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie electrică, gaze naturale, telecomunicații și sisteme de gestionare a apelor pluviale;
- dezvoltarea și ierarhizarea rețelei de circulație, prin îmbunătățirea conectivității între localitățile componente ale comunei, optimizarea legăturilor cu municipiul Timișoara și cu principalele axe de transport din teritoriu, precum și prin crearea unor condiții adecvate pentru mobilitatea nemotorizată;
- creșterea calității vieții populației prin dezvoltarea dotărilor publice de interes local, a serviciilor educaționale, culturale, sociale, sportive și de sănătate;
- protejarea și valorificarea resurselor naturale și a peisajului rural, prin conservarea terenurilor cu valoare ecologică, realizarea de perdele verzi și amenajarea de spații verzi publice;
- diminuarea conflictelor funcționale și a disfuncționalităților existente, prin reorganizarea și reglementarea coerentă a utilizării terenurilor la nivelul întregului teritoriu administrativ;

- stimularea dezvoltării economice locale și atragerea investițiilor, în vederea creării de locuri de muncă și a consolidării bazei economice a comunei.

Planul Urbanistic General va constitui principalul instrument de implementare a acestor direcții strategice, prin stabilirea categoriilor funcționale, a regimului de construire, a indicatorilor urbanistici și a măsurilor de protecție și dezvoltare necesare pentru asigurarea unei evoluții sustenabile a comunei Orțișoara pe termen mediu și lung, în concordanță cu documentațiile de amenajare a teritoriului de rang superior și cu obiectivele de dezvoltare ale județului Timiș și ale zonei metropolitane Timișoara.

1.3. SURSE DE DOCUMENTARE

1.3.1 Legislație

La baza prezentului studiu au stat următoarele surse documentare referitoare la contextul teritorial precum și stadiul actual al dezvoltării comunei Orțișoara și a localităților aparținătoare:

Prezentul proiect se supune prevederilor:

- Legea 169/2026 CODUL Amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor
- Hotărârea Guvernului nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 971/2023 privind aprobarea conținutului-cadru al documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism;
- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 13/N/1999 privind aprobarea Ghidului metodologic de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General.
- Ordinul 904/2023 privind modificarea şi completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul şi de elaborare şi actualizare a documentaţiilor de urbanism, aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale şi administraţiei publice, nr. 233/2016

Construcții și calitatea în construcții

- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991, cu modificările și completările ulterioare.

Protecția mediului

- Ordonanța de Urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului;

- Hotărârea Guvernului nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului;
- Hotărârea Guvernului nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor;
- Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Convenției europene a peisajului.

Regimul juridic al proprietății și terenurilor

- Legea nr. 18/1991 a fondului funciar, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan;
- Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată;
- Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Infrastructură, transport și echipare edilitară

- Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române, republicată;
- Normativele tehnice și standardele în vigoare privind proiectarea și realizarea rețelelor edilitare și a căilor de comunicație.

Protecția patrimoniului și a zonelor protejate

- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate;
- Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități.

Gospodărirea apelor și fondul forestier

- Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 46/2008 – Codul silvic, republicată.

Sănătate publică și condiții de viață ale populației

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată;
- Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/2014 pentru aprobarea normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației.

Situații de urgență și siguranța construcțiilor

- Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, republicată;
- Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă, republicată.

Spații verzi și calitatea locuirii

- Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată;
- Legea nr. 114/1996 a locuinței, republicată.

  Zone de risc și echipare energetică (după caz)
- Legea nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a – zone de risc natural;
- Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale.

1.3.3. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG

În paralel cu procesul de actualizare a Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara și în conformitate cu prevederile legislației urbanistice în vigoare, au fost elaborate studiile de fundamentare obligatorii, necesare susținerii deciziilor de planificare teritorială și configurării reglementărilor urbanistice aferente:

STUDIU DE FUNDAMENTARE PROTECTIA MEDIULUI. RISCURI NATURALE ȘI ANTROPICE elaborat de BOCIORT DALIA MIOARA PFA

STUDIU DE FUNDAMENTARE ANALIZA FACTORILOR INTERESAȚI, ANCHETE SOCIALE elaborat de S.C. D&B ADVANCED SOCIOLOGICAL RESEARCH AND CONSULTING S.R.L.

STUDIU DE FUNDAMENTARE REAMBULARE TOPOGRAFICA elaborat de S.C. DROMCONS SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE INFRASTRUCTURA TEHNICO- EDILITARĂ elaborat de S.C. DELTA PROJECT S.R.L.

STUDIU DE FUNDAMENTARE ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ: ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TELECOMUNICAȚII elaborat de SC BLANK ARHITECTURE SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE elaborat de S.C. URBISCUS STADTPLANUNG S.R.L.

STUDIU DE FUNDAMENTARE CONDIȚII GEOTEHNICE ȘI HIDROLOGICE elaborat de Ing. Daniel Ioan TOLE

STUDIU DE FUNDAMENTARE STUDIU DE FUNDAMENTARE ISTORIC elaborat de SC BLANK ARHITECTURE SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE MOBILITATE ȘI TRANSPORT elaborat de SC BLANK ARHITECTURE SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI SI TRANSPORTURILOR elaborat de SC BLANK ARHITECTURE SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE STUDIU DE FUNDAMENTARE PEISAGISTIC elaborat de SC BLANK ARHITECTURE SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE TIPURI DE PROPRIETATE elaborat de SC BLANK ARHITECTURE SRL

STUDIU DE FUNDAMENTARE STUDIU DE FUNDAMENTARE RELAȚII PERIURBANE SC BLANK ARHITECTURE SRL

1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea Comunei Orțișoara și a satelor componente

Proiectele de investiții care vizează dezvoltarea Comunei Orțișoara și a localităților componente sunt integrate în cadrul documentelor strategice locale și județene relevante, precum Strategia de Dezvoltare Locală, Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Orțișoara, jud. Timis 2021-2027, Planul de amenajare a teritoriului județean Timiș. Acestea constituie baza programatică pentru orientarea investițiilor publice și private și pentru corelarea propunerilor din prezentul PUG cu direcțiile de dezvoltare asumate la nivel local și teritorial.

Conform platformei oficiale de proiecte a Primăriei Comunei Orțișoara, sunt în implementare sau finalizate următoarele investiții:

- Sisteme de alimentare cu apă în comuna Orțișoara (foraje și stații de tratare în Orțișoara, Seceani, Călacea și Cornești) – valoare estimată 18.723.543,51 lei
- Parc fotovoltaic (capacitate 399 kW) – valoare estimată 1.886.618,67 lei
- Modernizare străzi în comuna Orțișoara (3,5 km de asfaltări în satele Seceani, Orțișoara și Cornești) – valoare estimată 5.907.776,73 lei
- Renovare energetică moderată – Școala Gimnazială Orțișoara – valoare estimată 1.841.247,33 lei
- Actualizare Plan Urbanistic General (PUG) – valoare estimată 820.121,82 lei
- Dotare cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale pentru unități de învățământ – valoare estimată 1.500.000 lei
- Capelă mortuară în satul Seceani – valoare estimată 930.000 lei
- Modernizare străzi în localitățile Cornești & Seceani (1 km asfaltat) – valoare estimată 1.000.000 lei

1.3.5. Suport topografic PUG

Suportul topografic utilizat la elaborarea documentației de actualizare a Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara a fost realizat de S.C. Dromcons S.R.L., în conformitate cu normele tehnice în vigoare privind executarea lucrărilor de specialitate în domeniul cadastrului și topografiei. Acesta constituie baza geometrică și cartografică necesară reprezentării unitare a teritoriului administrativ și asigură acuratețea tuturor analizelor, corelațiilor și reglementărilor urbanistice.

Suportul topografic cuprinde elementele esențiale pentru descrierea și interpretarea structurii teritoriale, incluzând: limitele intravilanului și extravilanului, rețeaua stradală și infrastructura tehnico-edilitară existentă, construcțiile existente, parcelele cadastrale, cursurile de apă, zonele cu vegetație, precum și modelarea detaliată a reliefului prin curbe de nivel și puncte cotate. Datele au fost prelucrate și integrate într-un sistem unitar de coordonate, compatibil cu standardele naționale și cu cerințele de interoperabilitate GIS.

Prin nivelul ridicat de detaliere și precizie, suportul topografic furnizat de S.C. Dromcons S.R.L. asigură fundamentarea corectă a analizelor urbanistice, a studiilor de specialitate și a propunerilor de dezvoltare teritorială, constituind un instrument indispensabil pentru configurarea reglementărilor PUG și pentru gestionarea coerentă a evoluției spațiale a comunei Orțișoara și a localităților componente.

1.3.6. Alte surse

Elaborarea și actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara se realizează în corelare cu principalele documente strategice europene, naționale, regionale și locale care stabilesc direcțiile de dezvoltare teritorială, economică, socială și de mediu.

Integrarea acestor surse programatice asigură alinierea viziunii de dezvoltare a comunei Orțișoara la obiectivele și politicile publice asumate la nivel superior, precum și fundamentarea coerentă a investițiilor viitoare:

- Pactul Verde European (European Green Deal)
- Strategia Europa 2030
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030
- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR)
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN)
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)
- Strategia Națională privind Schimbările Climatice
- Strategia Națională privind economia circulară
- Strategia Națională privind educația pentru mediu și Schimbări Climatice 2023-2030
- Strategia pentru transport durabil
- Master Planul General de Transport (MPGT)
- Strategia Regională pentru Dezvoltare 2021-2027 – Regiunea Vest
- Strategia Regională de Specializare Inteligentă a Regiunii Vest (RIS3 Vest)
- Strategia de dezvoltare economică și socială a județului Timiș 2021-2027

STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.1.1. Așezarea geografică

Comuna Orțișoara este situată în partea de nord a județului Timiș, în câmpia Vingăi, subunitate a Câmpiei de Vest a Banatului. Teritoriul administrativ al comunei se află la aproximativ 24 km de municipiul Timișoara și este străbătut de DN 69, asigurând o poziționare strategică și o bună conectivitate regională. Comuna este alcătuită din patru sate: Orțișoara (reședința de comună), Călacea, Cornești și Seceani.

Din punct de vedere geografic, Orțișoara face parte din Câmpia Vingăi, o câmpie piemontană cu relief blând, caracterizată prin interfluvii largi și netede, acoperite cu loess, și fragmentată de văi puțin adânci (10–20 m sub nivelul interfluviilor). Altitudinile variază progresiv de la 100–110 m în sectorul vestic până la 170–180 m în est, Câmpul Seceani reprezentând treapta cea mai înaltă a acestei unități de relief (circa 180 m).

Structura administrativă a comunei este bine definită, cu Orțișoara ca reședință localizată în partea nordică a teritoriului UAT. Satul Călacea se află la sud-vest, la circa 3 km de reședință, Cornești la sud, la aproximativ 6 km, iar Seceani la est, la circa 9 km. Această organizare spațială, împreună cu vecinătățile naturale (comuna Vinga la nord, Sânandrei la sud, Satchinez la vest și Fibiș/Pișchia la est), conturează un cadru coerent pentru dezvoltarea teritorială durabilă.

2.1.2. Relief

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul comunei Orțișoara este situat pe Câmpia Vingăi, subunitate a Câmpiei de Vest a Banatului. Aceasta reprezintă o câmpie înaltă cu caracter piemontan, formată din conuri aluviale ale râurilor din bazinul Mureșului și depozite eoliene, situată la contactul cu Câmpiile Lugojului și Timișului (la sud) și cu Câmpia Mureșului (la vest). Relieful se caracterizează prin predominarea interfluvilor largi și netede, acoperite cu loess, și prin fragmentări reduse, specifice câmpiilor înalte cu depozite eoliene.

Câmpia Vingăi cuprinde, pe teritoriul comunei, subdiviziuni distincte precum Câmpul Seceani și zona Călacea, integrate în categoria câmpiilor înalte cu depozite eoliene alături de Câmpul Alioș și Satchinez. Altitudinile variază progresiv, înregistrând valori de aproximativ 110–120 m în sectorul Orțișoara (zona Mailat-Mănăștur), cu creșteri ușoare spre est, în direcția Câmpului Seceani.

Această morfologie blândă, cu platouri extinse și pante reduse, influențează direct rețeaua hidrografică, structura solurilor și potențialul agricol al comunei, asigurând condiții favorabile pentru activități economice extensive.

2.1.3. Caracteristici climatice

Comuna Orțișoara se încadrează în climatul temperat-continental moderat caracteristic județului Timiș, cu ușoare influențe oceanice din vest și mediteraneene din sud-vest. Lanțul Munților Carpați protejează teritoriul împotriva aerului rece continental, iar deschiderea spre vest facilitează pătrunderea aerului temperat-maritim.

Clima are caracter temperat-continental moderat, cu veri calde și ierni blânde, datorită influențelor maselor de aer oceanice (dinspre vest) și mediteraneene (dinspre sud și sud-vest), precum și faptului că peste 85 % din teritoriul județului Timiș aparține ținutului cu climă de câmpie.

Sectorul cu influență oceanică se caracterizează prin advecții frecvente ale aerului temperat-maritim, de origine polară, care determină maximul principal de precipitații în mai-iunie și, uneori, un maxim secundar în decembrie. Iarna, se înregistrează advecții frecvente de aer rece din nord-vest (generate de anticiclonul azoric și cel scandinav) și de aer cald din sud-vest (generate de ciclonii mediteraneeni).

Sectorul cu influențe submediteraneene determină, iarna, un climat mai blând, cu precipitații frecvente sub formă de ploaie și lapoviță, durată redusă a stratului de zăpadă (15-20 de zile) și o perioadă de vegetație aproape continuă.

Temperatura medie anuală în zona de câmpie depășește 10 °C (valori apropiate de 10,6 °C la Timișoara și 10,5 °C la Sânnicolau Mare). Temperaturile extreme înregistrate în județ variază între -24,1 °C (iarnă) și +39,5 °C (vară).

Rata anuală a precipitațiilor este situată între 500 și 600 mm, cu valori mai ridicate în zonele de deal și de munte.

2.1.4. Caracteristici hidrografice

Hidrografia comunei Orțișoara este caracteristică unei câmpii înalte piemontane (Câmpia Vingăi), cu o rețea de suprafață redusă, formată din cursuri locale de apă cu debit redus și regim torențial, și resurse subterane importante, inclusiv ape geotermale de mare valoare.

Rețeaua hidrografică de suprafață este săracă, specifică zonelor de câmpie înaltă cu interfluvii largi și fragmentări reduse, fiind influențată de precipitațiile moderate și de morfologia blândă a reliefului.

Apele subterane constituie o resursă esențială, cu pânza freatică la adâncimi variabile, utilizată pentru alimentarea cu apă potabilă prin foraje de mare adâncime, asigurând o calitate superioară față de apele freatice superficiale.

Cel mai important element hidrografic al comunei este reprezentat de apele geotermale de la Băile Călacea, situate în satul Călacea. Acestea au o temperatură constantă de 38–39 °C, sunt bicarbonatate, sodice și minerale, fiind valorificate în cadrul Stațiunii Băile Călacea – stațiune

balneoclimaterică de interes local. Apele sunt utilizate în scopuri terapeutice (băi termale, hidrokinetoterapie, fizioterapie), contribuind la potențialul balnear și turistic al UAT-ului.

2.1.5. Caracteristici ala cadrului natural

Relieful: Câmpia Vingăi (Câmpie Înaltă Piemontană)

Comuna Orțișoara este situată pe Câmpia Vingăi, subunitate a Câmpiei de Vest a Banatului. Aceasta reprezintă o câmpie înaltă cu caracter piemontan, formată din conuri aluviale ale râului Mureș, acoperită cu o cuvertură de loess și fragmentată de văi puțin adânci (10–20 m sub nivelul interfluviilor largi și netede). Câmpia Vingăi se întinde între râul Mureș (la nord), Bega (la sud), Dealurile Vingăi și Câmpia Torontolului, cu altitudini care cresc progresiv de la 100–110 m în vest până la 170–180 m în est.

Pe teritoriul comunei se disting trei subdiviziuni principale ale câmpiei:

- **Câmpul Seceani** – treapta cea mai înaltă (circa 180 m), alcătuită din niveluri de terasă acoperite cu loess;
- **Câmpul Alieș** – parte de nord-est, cu înălțimi maxime de 160 m;
- **Câmpul Vinga** – sectorul central, cu altitudini de 110–120 m în zona Orțișoara (Mailat-Mănăștur).

Relieful este blând, cu interfluvii largi și netede, specific unei zone cerealiere și viticole.

Geologia și Solurile (Pedologia)

Subsolul este dominat de depozite loessice (rocă sedimentară poroasă, galbenă) depuse eolian, peste care s-au format soluri fertile, în principal cernoziomuri și cernoziomuri de fânețe, caracteristice regiunii de câmpie înaltă. Aceste soluri, împreună cu structura geologică, au permis acumularea resurselor subterane (inclusiv ape geotermale la Călacea) și susțin o agricultură productivă.

Vegetația și Flora

Vegetația naturală originală (stepă și silvostepă) a fost în mare parte transformată prin activități agricole. Pe teritoriu persistă elemente de habitat natural protejate prin siturile Natura 2000 (ROSPA0047 Hunedoara Timișană și ROSCI0115 Mlaștina Satchinez), inclusiv:

- pajiști și fânețe;
- galerii de Salix alba și Populus alba de-a lungul văilor;
- zone cu vegetație acvatică și palustră în vecinătatea mlaștinilor și canalelor.

Suprafața împădurită la nivel județean este redusă (circa 13 %), iar pe teritoriul comunei predomină culturi agricole și vegetație ierboasă.

Fauna (Lumea Animală)

Fauna este tipică zonelor de câmpie și silvostepă, cu specii protejate în cadrul siturilor Natura 2000. Situl ROSPA0047 Hunedoara Timișană (parțial suprapus peste comuna Orțișoara) adăpostește colonii importante de păsări, printre care:

- vânturel de seară (Falco vespertinus);
- dumbrăveancă (Coracias garrulus);
- alte specii de interes comunitar (buteo rufinus, ciconia ciconia, circus aeruginosus etc.).

În habitatele umede și agricole se regăsesc și specii de mamifere, amfibieni și nevertebrate caracteristice regiunii.

Riscuri Naturale

Datorită poziționării pe câmpia înaltă, riscul de inundații este redus (spre deosebire de luncile joase ale Timișului și Begăi). Teritoriul este expus la riscuri climatice (secetă, valuri de căldură, precipitații torențiale) și la cutremure de intensitate moderată (zona Banatului). Alunecările de teren sunt limitate, iar riscurile geologice majore (eroziune puternică) apar doar local, pe versanții neprotejați de vegetație.

Cadrul natural al comunei Orțișoara este stabil și echilibrat, caracterizat printr-un relief blând, soluri fertile de tip cernoziom și o biodiversitate protejată prin rețeaua Natura 2000.

2.1.6. Soluri

Solurile reprezintă unul dintre principalele active naturale ale comunei Orțișoara, constituind fundamentul productivității agricole și al potențialului economic al teritoriului. Analiza pedologică realizată în cadrul studiului de fundamentare privind protecția mediului, riscurile naturale și antropice evidențiază o calitate superioară a solurilor, predominant fertile și cu restricții minime, care susțin o agricultură intensivă și extensivă de înaltă productivitate pe aproape întreg teritoriul UAT.

Tipul Predominant: Cernoziomurile

Cea mai mare parte a teritoriului comunei este acoperită de **cernoziomuri tipice**, alături de cernoziomuri levigate, cernoziomuri de fânețe și cernoziomuri cambice. Acestea reprezintă solurile dominante și sunt recunoscute pentru fertilitatea lor ridicată, constituind fundamentul productivității agricole locale.

- **Compoziție și structură**: Conținut ridicat de humus (3–5 %), textură lutoasă sau luto-argiloasă, structură granulară stabilă, reacție neutră și capacitate foarte bună de reținere a apei și a nutrienților (azot, fosfor, potasiu). Aceste caracteristici conferă o fertilitate naturală ridicată și o pretabilitate excelentă pentru culturi agricole intensive.
- **Fertilitate**: Solurile oferă condiții prielnice pentru cultura cerealelor, plantelor tehnice și furajere, fiind încadrate predominant în clasele de calitate superioare (terenuri fără limitări sau restricții majore).

Loess-ul

Calitatea și fertilitatea solurilor sunt direct legate de substratul geologic – o cuvertură de **loess** (rocă sedimentară poroasă, galben-păioasă) depusă eolian, care acoperă interfluviile și nivelurile de terasă ale Câmpiei Vingăi. Loess-ul acționează ca un rezervor de umiditate în profunzime, susținând rezistența culturilor în perioadele de secetă și favorizând dezvoltarea unei structuri edafice stabile.

Alte Tipuri de Soluri

În funcție de microrelief și hidrografie apar variații locale:

- **Soluri pseudogleice**: Întâlnite în zonele cu stagnare temporară a apei în orizonturile superioare (texturi luto-argiloase, permeabilitate redusă). Prezintă sensibilitate ridicată la compactare și necesită măsuri de ameliorare (scarificare, drenaj).
- **Soluri aluviale**: Local, în proximitatea canalelor de desecare; soluri tinere cu texturi variabile (nisipoase până la lutoase), fertilitate moderată și permeabilitate bună, favorabile pentru vegetație spontană și stabilizarea malurilor.
- **Soluri hidromorfe**: Izolat, în depresiuni cu nivel freatic ridicat, cu însușiri fizico-chimice nefavorabile fără ameliorări.

Utilizarea și Protecția Solului

Peste 97 % din teritoriul comunei (extravilanul de 14.130 ha) este utilizat în scopuri agricole, solurile fiind ideale pentru cereale, plante tehnice și, local, viticultură. Fondul funciar productiv susține o agricultură extensivă și intensivă de înaltă productivitate.

Vulnerabilitățile principale sunt:

- **compactarea** (din cauza utilizării intensive a utilajelor grele);
- **eroziunea eoliană și de suprafață** (pe versanți sau în zone cu precipitații torențiale);
- **riscul de stagnare temporară a apei** în zonele pseudogleice sau hidromorfe.

Structura solurilor impune măsuri de protecție și gestionare durabilă - practici anti-eroziune, evitarea compactării, ameliorări locale. Aceste soluri fertile, combinate cu relieful blând, reprezintă unul dintre principalele atuuri naturale ale comunei Orțișoara pentru dezvoltare agricolă sustenabilă.

2.1.7. Fenomene geografice de risc

Deși comuna Orțișoara este situată pe o unitate de relief stabilă și înaltă, care o ferește de multe dintre problemele specifice localităților din câmpia joasă a Banatului, teritoriul său prezintă totuși o expunere la anumite fenomene de risc natural, în principal de natură climatică și seismică. Aceste riscuri, de intensitate redusă și fără factori majori de amenințare, sunt determinate de poziția în câmpia înaltă și de caracteristicile regionale ale Banatului, impunând însă măsuri de reziliență pentru infrastructură și construcții.

Riscuri climatice (cele mai frecvente)

În zona de câmpie a Banatului, fenomenele climatice extreme se manifestă cu o frecvență crescută în ultimii ani, influențate de schimbările climatice. Principalele riscuri includ:

- **Furtuni și vijelii**: Acestea apar în sezonul cald (aprilie–octombrie), fiind cauzate de supraîncălzirea aerului și de contactul maselor de aer polar cu cele tropicale. Consecințele pot cuprinde întreruperi ale alimentării cu energie electrică, avarierea locuințelor și obiectivelor economico-sociale, distrugerea culturilor agricole sau producerea de inundații locale.
- **Grindina**: Reprezintă un hazard climatic specific regiunilor temperate de câmpie, cu granule de gheață ce pot afecta culturile agricole sensibile, livezile, viile, precum și acoperișurile și ferestrele clădirilor.
- **Seceta și valurile de căldură**: Fenomenul de secetă apare din cauza deficitului temporar de precipitații combinat cu evaporare intensă, conducând la reducerea rezervelor de umiditate din sol, scăderea producției agricole și riscuri de incendii. Intensitatea sa este mai redusă decât în sudul și sud-estul țării, dar frecvența sa crește odată cu schimbările climatice.

Riscuri geomorfologice

Alunecările de teren au un potențial redus pe teritoriul comunei, fiind mai accentuate în zonele de deal și munte din estul județului. Eroziunea în suprafață și procesele declanșate de ploile torențiale afectează în principal versanții lipsiți de vegetație, dar poziția pe câmpia înaltă limitează semnificativ acest risc.

Riscuri hidrologice

Datorită altitudinii și morfologiei blânde a Câmpiei Vingăi, riscul de inundații prin revărsarea cursurilor de apă este foarte scăzut. Fenomenele de stagnare temporară a apei în micro-depresiuni (crovuri) pot apărea doar în perioade excepționale de precipitații abundente, fără impact major asupra teritoriului.

Riscul seismic

Comuna se află în zona seismică a Banatului, considerată a doua ca importanță după Vrancea. Cutremurele sunt de tip intraplacă, cu adâncimi mici ale focarului (5–15 km), zone epicentrale reduse (sub 20 km) și efecte locale limitate. Acestea produc mișcări de impuls cu durată scurtă, afectând în principal structurile rigide, dar nu generează efecte devastatoare comparabile cu cele vrâncene. Perioadele de revenire sunt imprevizibile, iar activitatea seismică este continuă, dar de intensitate medie.

În ansamblu, teritoriul comunei Orțișoara nu prezintă factori de risc natural major, expunerea fiind limitată la riscuri climatice și seismice. Asigurarea rezilienței construcțiilor și a infrastructurii critice reprezintă o prioritate pentru adaptarea la aceste fenomene și pentru menținerea securității populației.

2.2 EVOLUTIE

2.2.1. Evoluția în timp a UAT-ului

Evoluția în timp a Unității Administrativ-Teritoriale (UAT) Orțișoara reflectă transformările socio-economice caracteristice comunelor periurbane din Regiunea Vest, trecând de la o economie predominant agricolă la o dezvoltare mixtă, cu elemente rezidențiale, logistice și de servicii, impulsionată de proximitatea strategică față de municipiul Timișoara și de investițiile în infrastructură.

Perioada Medievală și Otomană

Zona a făcut parte din pașalâcul Timișoarei. Documentele istorice menționează localități în zonă încă din secolele XIV–XV, însă acestea au fost adesea depopulate din cauza războaielor dintre Imperiul Habsburgic și cel Otoman. Pe hărțile vechi, vatra satului apărea sub denumiri precum Habit sau Ortis.

Colonizarea Șvăbească (Secolul XVIII)

Momentul decisiv pentru structura actuală a fost administrația austriacă. În anul 1783, Orțișoara a fost sistematizată și colonizată cu populație germană (șvabi), primind numele de Sankt Hubert. Satul a fost construit după modelul austriac „tablă de șah", cu străzi drepte și largi care se păstrează și astăzi. Tot în această perioadă s-au pus bazele drumului imperial care lega Timișoara de Arad, transformând localitatea într-o importantă stație de poștă și tranzit.

Perioada Comunistă (1947-1989)

În perioada comunistă (1947-1989), evoluția comunei Orțișoara a fost marcată de colectivizarea agriculturii și de investiții masive în infrastructura rurală. Au fost înființate ferme colective și baze de recepție a cerealelor, valorificând la maximum fertilitatea solurilor de tip cernoziom ale Câmpiei Vingăi, iar Stațiunea Băile Călacea a fost amenajată și dezvoltată ca centru de odihnă și tratament pentru muncitori, devenind un reper balnear și turistic la nivel județean. Această etapă a adus schimbări demografice semnificative, caracterizate prin declinul accentuat al populației de origine germană (care a emigrat treptat spre Republica Federală Germania) și prin afluxul de populație din alte regiuni ale țării, care a compensat parțial pierderile demografice.

Perioada post-decembristă și prezentul

După 1990, și mai ales după aderarea României la Uniunea Europeană în 2007, UAT Orțișoara a cunoscut cea mai radicală transformare din istoria sa recentă. Datorită poziționării favorabile în

apropierea drumului național DN 69 și a autostrăzii A1, comuna a ieșit din sfera pur agricolă, atrăgând investiții în parcuri logistice, depozite și unități de producție.

Fenomenul de periurbanizare a devenit dominant: Orțișoara a devenit o destinație atractivă pentru locuitorii care lucrează în Timișoara, dar preferă un stil de viață la curte, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a numărului de locuințe noi.

Modernizarea infrastructurii edilitare – rețele de alimentare cu apă, canalizare și drumuri asfaltate – a transformat comuna dintr-o localitate rurală clasică într-una cu utilități la standarde urbane.

Dinamica populației

Evoluția demografică recentă indică o creștere a populației, determinată de migrația internă dinspre centrul urban Timișoara, care compensează declinul natural și tendințele de îmbătrânire înregistrate în perioadele anterioare. Această dinamică pozitivă susține dezvoltarea economică și rezidențială a comunei, consolidând rolul său de pol periurban al zonei metropolitane Timișoara.

2.2.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților

Comuna Orțișoara prezintă o structură teritorială echilibrată și coerentă, formată din patru sate dispuse radial, în formă de evantai, în jurul reședinței de comună. Fiecare localitate se integrează în cadrul Câmpiei Vingăi, dar dezvoltă funcții și caracteristici distincte care completează potențialul economic, turistic și rezidențial al întregii unități administrativ-teritoriale.

Orțișoara (reședința de comună)

Orțișoara constituie centrul administrativ, de servicii și logistic al comunei. Poziționată strategic pe axa DN 69 (Timișoara–Arad), localitatea beneficiază de acces direct la rețeaua regională de transport și de proximitatea autostrăzii A1. Structura sa urbanistică păstrează modelul tradițional bănățean cu străzi perpendiculare și front continuu la stradă, integrând funcțiuni de educație, servicii publice și activități economice moderne, inclusiv depozite și unități logistice.

Călacea (satul balnear)

Călacea, situat la sud-vest de reședință, se distinge prin potențialul balnear și turistic de interes local și regional. Este valorificat prin Stațiunea Băile Călacea, cu ape termale mezotermale, și prin prezența unui parc dendrologic extins, cu elemente vegetale mature și un lac cu nuferi albi. Aceste elemente creează un microclimat specific, favorabil tratamentelor terapeutice și activităților de agrement, conferind localității un caracter verde și relaxant.

Seceani (satul colinar)

Seceani, poziționat la est, se caracterizează prin relief mai accentuat, reprezentând treapta cea mai înaltă a Câmpiei Vingăi (Câmpul Seceani). Aspectul colinar oferă condiții deosebite pentru activități agricole și, în special, pentru viticultură, contribuind la diversitatea economică și la potențialul peisagistic al comunei.

Cornești (satul agricol cu valoare istorică)

Cornești, situat la sud, păstrează un profil predominant agricol, beneficiind de soluri fertile de tip cernoziom. Teritoriul său include vestigii arheologice majore – Cetatea de la Cornești (Iarcuri), una dintre cele mai extinse fortificații din Epoca Bronzului din Europa – care reprezintă un element important de identitate culturală și potențial turistic.

Caracteristici generale ale teritoriului UAT

Teritoriul comunal se remarcă prin parcelarea riguroasă a terenurilor agricole, moștenire a sistemului cadastral istoric, prin axe de comunicație nord-sud (drum național DN 69 și cale ferată) care asigură accesibilitate ridicată pentru toate localitățile, precum și prin vetre compacte ale satelor, cu grad ridicat de coeziune urbanistică și front continuu la stradă. Această organizare spațială favorizează o dezvoltare integrată și sustenabilă a întregii unități administrativ-teritoriale.

2.2.3. Evoluția in ultimii 10 ani

În ultimul deceniu, UAT Orțișoara a cunoscut o transformare accelerată, trecând de la o economie predominant agricolă la un pol logistic, de servicii și rezidențial de importanță regională, impulsionat de poziționarea strategică pe coridorul de transport DN 69 și în imediata apropiere a autostrăzii A1. Această evoluție a generat o diversificare a activităților economice, cu accent pe investiții în infrastructura tehnico-edilitară și transport, atrăgând atât capital privat, cât și fonduri publice.

Au fost dezvoltate sau sunt în curs de realizare sisteme moderne de alimentare cu apă și stații de tratare în toate cele patru sate, modernizarea a peste 4,5 km de străzi locale, un parc fotovoltaic de 399 kW și lucrări de renovare energetică la școala gimnazială, alături de dotări pentru unitățile de învățământ. Fenomenul de periurbanizare s-a intensificat, atrăgând familii tinere din Timișoara care caută un mediu liniștit combinat cu acces rapid la oraș, ceea ce a dus la creșterea numărului de locuințe noi și la modernizarea rețelelor de canalizare și drumuri de legătură între sate.

Stațiunea Băile Călacea a intrat într-o fază de revalorificare a potențialului balnear și turistic, prin punerea în valoare a apelor termale mezotermale și a cadrului natural existent. Agricultura continuă să reprezinte un pilon stabil, dar s-a tehnologizat, coexistând armonios cu noile activități logistice și de servicii. Ca rezultat, comuna a înregistrat o creștere a veniturilor proprii și o îmbunătățire vizibilă a calității vieții, marcând cea mai dinamică etapă de dezvoltare din istoria sa contemporană.

2.3 RELATII IN TERITORIU

2.3.1. Încadrarea în teritoriu

Încadrarea în teritoriu a comunei Orțișoara este definită de o poziție geografică privilegiată, localitatea fiind situată la intersecția unor axe de transport vitale pentru vestul României. Din punct de vedere administrativ, aceasta ocupă extremitatea nordică a județului Timiș, chiar la limita de județ cu Aradul, funcționând ca o verigă de legătură între cele două mari poli de creștere economică ai regiunii Banat. Geografic, teritoriul comunei se desfășoară pe suprafața Câmpiei Vingăi, o unitate de câmpie

înaltă care asigură o stabilitate morfologică sporită față de zonele joase și inundabile din restul județului.

Localizarea sa este marcată strategic de prezența drumului național DN69 și a autostrăzii A1, elemente care au transformat comuna într-un punct nodal pe coridorul paneuropean. Această proximitate față de infrastructura majoră facilitează un acces rapid către Aeroportul Internațional „Traian Vuia" din Timișoara, situat la o distanță de aproximativ 20 de minute. Relația cu teritoriul înconjurător este una de complementaritate, Orțișoara exercitând o atracție constantă pentru fluxurile de mărfuri și forță de muncă. În cadrul județean, comuna se evidențiază ca un spațiu de tranziție între zona metropolitană a Timișoarei și câmpia agricolă a Aradului, reușind să integreze armonios funcțiile de locuire cu cele industriale și balneare.

Teritoriul administrativ este bine definit prin limite naturale și artificiale care îi conferă o formă compactă, permițând o gestionare eficientă a resurselor funciare. Dezvoltarea sa în teritoriu a urmat o axă nord-sud, însă în ultimii ani s-a observat o extindere laterală către zonele de acces la autostradă, ceea ce a reconfigurat dinamica locală. Această așezare transformă Orțișoara dintr-o simplă localitate rurală într-un centru polarizator pentru satele din jur, oferind un model de integrare teritorială bazat pe conectivitate și valorificarea resurselor naturale locale.

2.3.2. Strategii teritoriale la nivel global

Strategiile de dezvoltare periurbană ale comunei Orțișoara se concentrează pe integrarea armonioasă a spațiilor de tranziție între mediul urban al municipiului Timișoara și caracterul rural al Câmpiei Vingăi, prin politici coerente de mobilitate, infrastructură tehnico-edilitară, gestionarea terenurilor agricole și protecția mediului natural și balnear.

Periurbanul comunei este caracterizat de funcții mixte – rezidențiale, agricole, logistice și turistice – iar abordarea strategică urmărește planificarea integrată pentru a preveni urbanizarea difuză și fragmentarea peisajului, asigurând o dezvoltare compactă și sustenabilă a celor patru sate (Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani).

Măsurile prioritare includ modernizarea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în toate localitățile, extinderea și asfaltarea drumurilor locale, dezvoltarea unui parc fotovoltaic și renovarea energetică a clădirilor publice, alături de valorificarea potențialului balnear al Stațiunii Băile Călacea. Aceste intervenții sunt completate de protecția biodiversității, conservarea coridoarelor ecologice și promovarea mobilității sustenabile, reducând astfel emisiile și impactul asupra solurilor fertile de tip cernoziom.

Prin infrastructura de transport (DN 69 și proximitatea autostrăzii A1), comuna beneficiază de o conectivitate superioară care stimulează investițiile în parcuri logistice și depozite, atrage populație rezidențială din Timișoara și transformă teritoriul într-un pol economic viabil, fără a renunța la rolul tradițional agricol. Această abordare integrată asigură echilibrul între creșterea economică, calitatea vieții și conservarea resurselor naturale, definind modelul de dezvoltare periurbană specific zonei metropolitane Timișoara.

2.3.3. Strategii teritoriale la nivel European

Strategiile europene de dezvoltare periurbană aplicabile comunei Orțișoara se bazează pe planificare integrată, sustenabilitate și implicarea comunității, fiind susținute de fonduri UE și de inițiative strategice precum Agenda Urbană a Uniunii Europene.

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) în perioada 2014–2020 a alocat circa 15 miliarde euro direct strategiilor integrate de dezvoltare urbană durabilă, sprijinind peste 900 de orașe mari din UE prin Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU). Acestea reprezintă instrumente cheie de planificare strategică ce stabilesc direcțiile de dezvoltare ale unui oraș sau zone urbane funcționale, oferind o viziune coerentă și pe termen lung pentru dezvoltarea municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane prin portofolii de proiecte prioritare, realizate cu implicarea comunității și finanțabile prin fonduri europene.

Principii europene aplicabile spațiului periurban al comunei Orțișoara:

- **Planificare integrată** pentru evitarea urbanizării difuze și coordonarea dezvoltării între municipiul Timișoara și comunele învecinate, prin modernizarea rețelelor de drumuri locale și conectarea la axa DN 69 și autostrada A1.
- **Sustenabilitate** în vederea protecției mediului, gestionării resurselor naturale (soluri fertile de tip cernoziom și ape termale) și reducerii emisiilor, inclusiv prin parcuri fotovoltaice și renovarea energetică a clădirilor publice.
- **Mobilitate și infrastructură** pentru conectarea zonelor periurbane la centrele urbane prin transport public și rețele rutiere eficiente, prin extinderea și asfaltarea drumurilor locale și dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în toate cele patru sate.
- **Guvernanță participativă** prin implicarea comunităților locale și a actorilor economici în procesul decizional, inclusiv în proiecte de reabilitare și valorificare a potențialului balnear și turistic.
- **Inovare și digitalizare** pentru orașe inteligente, prin soluții digitale pentru gestionarea serviciilor publice și a resurselor, contribuind la creșterea calității vieții și la transformarea comunei într-un pol logistic și rezidențial viabil.

2.3.4. Strategii teritoriale la nivel Național

Strategiile naționale de dezvoltare periurbană ale comunei Orțișoara sunt aliniate la cadrul general al Politicii Urbane a României, asigurând o dezvoltare integrată, reziliență și sustenabilă a spațiului de tranziție dintre municipiul Timișoara și Câmpia Vingăi, prin coordonarea infrastructurii, mobilității și valorificării potențialului local agricol, logistic și balnear.

La nivel național, România promovează o strategie clară pentru dezvoltarea periurbană, integrată în **Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022–2035**, cunoscută și ca **Politica Urbană a României**. Aceasta stabilește direcțiile de dezvoltare pentru orașe și zonele periurbane, cu accent pe sustenabilitate, conectivitate și echitate socială.

Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022–2035 – aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1575/2022 – este primul document

strategic național dedicat dezvoltării urbane. Ea oferă o viziune pe termen lung pentru orașele și zonele periurbane din România, aliniată la obiectivele europene și globale.

Viziunea acestei politici urbane este ca România să dezvolte orașe durabile, reziliente, verzi, incluzive și competitive până în 2035, având ca obiective principale creșterea calității vieții în mediul urban și periurban, reducerea disparităților teritoriale și sociale, integrarea principiilor de sustenabilitate și digitalizare, precum și consolidarea rolului orașelor ca motoare de dezvoltare regională și națională.

Principii fundamentale ale acestei strategii aplicabile comunei Orțișoara:

- **Autonomie locală și subsidiaritate**, astfel încât comuna să își definească prioritățile proprii (modernizarea infrastructurii edilitare, dezvoltarea logistică și valorificarea potențialului balnear), în coordonare cu nivelul național și regional.
- **Planificare integrată** în vederea evitării urbanizării difuze și coordonarea dezvoltării între municipiul Timișoara și comunele învecinate, prin extinderea rețelelor de drumuri, apă și canalizare.
- **Participare comunitară** prin implicarea directă a cetățenilor, a actorilor economici și a comunităților locale în proiecte de reabilitare și modernizare.
- **Sustenabilitate** cu accent pe protecția mediului, eficiență energetică (renovarea energetică a clădirilor publice, parc fotovoltaic), mobilitate verde și conservarea solurilor fertile.
- **Digitalizare și inovare** pentru orașe inteligente, prin soluții digitale pentru gestionarea serviciilor publice, a resurselor de apă și a infrastructurii de transport, contribuind la creșterea calității vieții în toate cele patru sate componente.

2.3.5. Strategii teritoriale la nivel județean

Strategiile teritoriale la nivelul județului Timiș plasează comuna Orțișoara într-o poziție cheie, fiind considerată un punct strategic de susținere a axei de dezvoltare Timișoara-Arad.

În cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Județean, Orțișoara este definită ca o localitate cu rol de echilibrare, menită să preia o parte din presiunea industrială și logistică a municipiului Timișoara. Această abordare strategică vizează transformarea comunei într-un nod funcțional care să faciliteze coeziunea dintre nordul județului și restul regiunii, profitând de conectivitatea oferită de coridorul de transport pan-european.

La nivel județean, strategiile de dezvoltare pun un accent deosebit pe valorificarea potențialului balnear și turistic al zonei, integrând stațiunea Băile Călacea într-un circuit regional de sănătate și recreere. Se urmărește astfel diversificarea economiei locale dincolo de sectorul agricol sau logistic, prin atragerea de investiții în infrastructura de agrement care să servească întreaga zonă metropolitană. Totodată, Orțișoara este inclusă în strategiile de protecție a patrimoniului arheologic prin situl de la Cornești-Iarcuri, autoritățile județene vizând conservarea și punerea în valoare a acestui monument de importanță europeană ca motor de dezvoltare cultural-turistică.

Din perspectiva mediului, strategiile teritoriale urmăresc gestionarea durabilă a resurselor de apă termală și protejarea calității solurilor cernoziomice, care reprezintă o resursă strategică pentru securitatea alimentară a județului. Planificarea teritorială pe termen lung prevede și extinderea rețelelor

de utilități în conformitate cu standardele urbane, pentru a susține procesul de migrație a populației dinspre oraș spre mediul rural, proces cunoscut sub numele de suburbanizare controlată. Prin aceste politici, Orțișoara evoluează dintr-o așezare rurală tradițională într-un centru de polarizare economică, capabil să genereze locuri de muncă și să asigure un nivel ridicat al calității vieții pentru locuitorii din zona de nord a județului Timiș.

2.3.6. Strategii teritoriale la nivel de comuna

Strategiile de dezvoltare ale comunei Orțișoara sunt orientate către transformarea avantajului geografic și strategic în beneficii directe pentru comunitate, trecând de la o administrație de subzistență la una de performanță economică. Obiectivul central al strategiei locale este consolidarea statutului de „comună europeană", unde calitatea serviciilor publice să rivalizeze cu cea din mediul urban, păstrând totodată identitatea rurală și calitatea mediului înconjurător.

O direcție prioritară este optimizarea zonelor industriale și logistice din proximitatea autostrăzii A1 și a drumului național DN 69. Strategia locală vizează atragerea de investiții cu valoare adăugată mare, care să ofere locuri de muncă calificate și să contribuie la creșterea veniturilor proprii ale bugetului local, bani ce sunt reinvestiți în cofinanțarea proiectelor de infrastructură.

În plan urbanistic, strategia se concentrează pe extinderea și modernizarea rețelelor de utilități în toate cele patru sate aparținătoare (Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani), prin sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare, canalizare, asfaltarea a peste 4,5 km de străzi locale și eliminarea discrepanțelor dintre centrul de comună și satele mai îndepărtate. Un punct specific al strategiei locale este regenerarea balneară a satului Călacea, prin valorificarea apelor termale mezotermale și a cadrului natural existent, cu scopul de a transforma stațiunea într-un motor de turism de weekend pentru întreaga zonă metropolitană.

Educația și serviciile sociale reprezintă un alt pilon strategic, prin renovarea energetică a Școlii Gimnaziale Orțișoara, dotarea unităților de învățământ cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale, precum și crearea de facilități pentru activități extrașcolare menite să fixeze populația tânără în comună. De asemenea, strategia locală include măsuri de protecție a mediului și de gestionare eficientă a resurselor, aliniindu-se standardelor verzi europene. Prin această abordare integrată, Orțișoara urmărește să devină nu doar un loc de tranzit sau de muncă, ci o destinație rezidențială de top, unde dezvoltarea economică (logistică, agricolă și turistică) susține direct un nivel de trai ridicat și o calitate superioară a vieții pentru toți locuitorii.

2.3.7. Căi majore de circulație în teritoriu

Structura căilor de comunicație din cadrul UAT Orțișoara reprezintă coloana vertebrală a dezvoltării sale, transformând comuna într-unul dintre cele mai accesibile puncte geografice din vestul țării și oferind un avantaj strategic major prin conectivitatea regională și europeană.

Cea mai importantă arteră rutieră care traversează teritoriul este Drumul Național 69, care asigură legătura directă pe axa Nord-Sud între municipiile Timișoara și Arad, fiind segmentul principal de tranzit pentru traficul regional. Această cale de circulație este dublată de prezența Autostrăzii A1, care secționează partea vestică a teritoriului administrativ și oferă comunei un avantaj competitiv imens

prin intermediul nodului de acces situat în proximitatea centrului de populație, facilitând integrarea rapidă în rețeaua europeană de transport.

Pe lângă infrastructura rutieră de mare viteză, teritoriul este străbătut de o rețea de drumuri județene și comunale care asigură coeziunea între satele aparținătoare, precum DJ 693, care face legătura spre Seceani și mai departe spre limita cu județul Arad. Aceste drumuri secundare au beneficiat în ultimii ani de lucrări de modernizare și asfaltare, fiind esențiale pentru accesul locuitorilor la serviciile din centrul de comună și pentru transportul produselor agricole către punctele de colectare. Configurația lor respectă în mare măsură trama stradală istorică, dar a fost adaptată necesităților moderne de trafic greu impuse de noile platforme logistice.

Componenta feroviară completează tabloul căilor majore de circulație prin Magistrala 200, una dintre cele mai importante linii de cale ferată din România, care leagă Timișoara de Arad și mai departe de punctul de trecere a frontierei de la Curtici. Gara Orțișoara joacă un rol dublu, servind atât pentru transportul de călători (facilitând naveta forței de muncă și a elevilor), cât și pentru transportul de mărfuri, având în vedere potențialul de încărcare al produselor cerealiere din zonă.

Această densitate a infrastructurii de transport transformă întreaga unitate administrativ-teritorială într-un model de intermodalitate rurală, unde accesul rutier facil și conexiunea feroviară se îmbină pentru a susține o dinamică economică neîntâlnită în alte zone ale județului.

2.3.8. Căi de circulație locală în teritoriu

Rețeaua căilor de circulație locală din cadrul comunei Orțișoara este organizată sub forma unui sistem ramificat care pornește din arterele majore pentru a asigura conectivitatea între vatra satelor și vastele suprafețe agricole ale hotarului. Această rețea este compusă în principal din drumuri comunale și străzi interioare care păstrează în mare măsură configurația ortogonală moștenită din perioada colonizărilor șvăbești, caracterizată prin trame stradale largi și riguros trasate.

Drumul comunal DC 48 reprezintă o verigă esențială în acest sistem, facilitând legătura dintre Orțișoara și satul aparținător Călacea, asigurând totodată accesul facil al turiștilor către zona balneară. Spre est, drumurile locale fac legătura cu satul Seceani, unde configurația căilor de comunicație se adaptează reliefului ușor vălurit, devenind mai sinuoase față de restul comunei; aceste rute sunt vitale pentru micii producători agricoli și pentru accesul la exploatațiile viticole din zonă. În satul Cornești, rețeaua de drumuri locale deservește nu doar gospodăriile cetățenilor, ci oferă și căi de acces către zonele de importanță arheologică, fiind integrate în strategii de întreținere care să permită circulația utilajelor agricole fără a afecta siturile protejate.

Un element distinctiv al circulației locale în teritoriu este reprezentat de densitatea drumurilor de exploatare agricolă, care brăzdează întreg hotarul comunei. Acestea au o importanță economică strategică, permițând utilajelor de mare tonaj să ajungă la parcelele de cernoziom fără a congestiona drumul național sau străzile principale din localități. În ultimii ani, strategia locală s-a concentrat pe asfaltarea integrală a străzilor din interiorul localităților – inclusiv 3,5 km de drumuri modernizate în Orțișoara, Seceani și Cornești și încă 1 km în Cornești și Seceani – precum și pe crearea de trotuare și piste de biciclete care să sporească siguranța pietonilor, transformând ulițele de altădată în artere moderne care susțin noua dinamică rezidențială a comunei.

2.4 POTENTIALUL ECONOMIC

2.4.1. Resurse naturale

Resursele naturale ale comunei Orțișoara constituie fundamentul pe care s-a clădit întreaga sa economie, oferind un mix rar între bogăția solului și comorile ascunse în adâncuri. Analizând teritoriul de la suprafață spre profunzime, se observă o ierarhie de resurse care au permis comunității să se dezvolte constant, indiferent de regimul politic sau economic.

Cea mai vizibilă și exploatată resursă este reprezentată de stratul de cernoziomuri de o calitate excepțională, care acoperă marea parte a unității administrativ-teritoriale. Aceste soluri, formate pe un suport de loess, sunt extrem de bogate în materie organică și nutrienți, fiind considerate printre cele mai productive din întreg bazinul panonic. Fertilitatea lor naturală permite obținerea unor randamente ridicate la culturile de cereale și plante tehnice, transformând terenul arabil în principalul activ imobiliar și economic al localității.

În adâncul subsolului se află însă resursa cea mai specifică a zonei: apele mezotermale. Aceste rezerve hidrominerale, captate și utilizate cu succes la Băile Călacea, ating temperaturi de 38–39 °C și sunt bicarbonatate, sodice și minerale, cu proprietăți terapeutice dovedite. Din punct de vedere geologic, prezența acestor ape este legată de tectonica de faliere a fundamentului, care permite circulația fluidelor la temperaturi înalte către straturile superioare. Această resursă geotermală nu reprezintă doar un suport pentru turismul balnear, ci și un potențial imens pentru soluții de energie regenerabilă în viitor.

Pe lângă apă și sol, cadrul natural oferă resurse vegetale și cinegetice importante, concentrate în special în zonele mai înalte ale Seceaniului și în micile trupuri de vegetație care au supraviețuit extinderii agricole. Depozitele de loess și argilă din zonă au fost utilizate istoric ca materiale de construcție locale, contribuind la arhitectura specifică a caselor bănățene. Toate aceste resurse, gestionate durabil, asigură comunei Orțișoara o autonomie naturală și o reziliență economică deosebită în contextul regional actual.

2.4.2. Resurse demografice

Resursele demografice ale comunei Orțișoara reprezintă un pilon esențial al potențialului său economic, prezentând o dinamică atipică față de media rurală a României. În timp ce multe localități din țară se confruntă cu un declin accentuat, Orțișoara beneficiază de un fenomen de revitalizare demografică, alimentat de proximitatea față de polul de creștere Timișoara și de oportunitățile de angajare create pe plan local.

Populația comunei este caracterizată printr-un grad ridicat de stabilitate, la care se adaugă un flux constant de noi rezidenți. Acest proces de imigrație internă a modificat structura pe vârste a localității, aducând un aport de populație tânără și activă, dornică să beneficieze de avantajele locuirii la casă fără a pierde contactul cu piața muncii urbană. Vârsta medie a populației în 2025 este de 40,8 ani (39,3 ani pentru bărbați și 42,3 ani pentru femei), indicând o populație relativ tânără, deși tendința de îmbătrânire este prezentă în ultimele decenii. Această infuzie de „capital uman” nou se traduce printr-o

forță de muncă mai diversificată, capabilă să acopere atât nevoile sectorului agricol tehnologizat, cât și pe cele ale parcurilor logistice și industriale aflate în plină expansiune.

Din punct de vedere al pregătirii profesionale, resursele umane din Orțișoara prezintă un profil mixt, adaptat cerințelor economiei locale. Există un nucleu solid de specialiști în agricultură și mecanizare, moștenitori ai unei lungi tradiții locale, dar și o pondere în creștere de lucrători în servicii, transporturi și logistică. Această adaptabilitate a forței de muncă este un avantaj competitiv major pentru investitorii care caută să își stabilească puncte de lucru în zonă, reducând costurile de recrutare și formare.

Un alt aspect semnificativ al resurselor demografice este diversitatea culturală și etnică, element specific Banatului, care a lăsat în urmă o moștenire a toleranței și a unei etici a muncii riguroase. Deși structura etnică s-a omogenizat în ultimele decenii, spiritul de coeziune comunitară și deschiderea către nou rămân trăsături definitorii ale locuitorilor. Această coeziune socială, dublată de o rată a șomajului semnificativ mai mică decât media județeană, transformă populația Orțișoarei într-o resursă vie, capabilă să susțină pe termen lung proiectele de dezvoltare durabilă ale unității administrativ-teritoriale.

2.4.3. Structura și capacitatea economică actuală

Structura și capacitatea economică actuală a comunei Orțișoara reflectă o tranziție reușită de la un model agrarian tradițional la o economie diversificată, cu un puternic caracter industrial-logistic. În prezent, capacitatea economică a unității administrativ-teritoriale este susținută de trei piloni majori care funcționează într-o simbioză ce asigură stabilitatea veniturilor la bugetul local și o rată ridicată de ocupare a forței de muncă. Această structură este dominată cantitativ de sectorul serviciilor logistice și al transporturilor, care capitalizează poziția geografică strategică a comunei pe coridorul rutier european.

Sectorul secundar și cel al serviciilor avansate au cunoscut cea mai spectaculoasă creștere, manifestată prin apariția unor zone industriale de-a lungul autostrăzii A1 și a drumului național DN69. Capacitatea economică a acestui segment este reprezentată de terminale logistice de mare anvergură, depozite frigorifice și centre de distribuție care deservesc întreg vestul țării. Aceste entități nu doar că generează o parte considerabilă din taxele locale, dar au și rolul de a integra Orțișoara în fluxurile economice globale, oferind totodată locuri de muncă diversificate care atrag navetiști din întreaga regiune.

Sectorul primar rămâne un pilon de bază, însă structura sa s-a modernizat, trecând de la agricultura de subzistență la exploatații comerciale de mari dimensiuni. Capacitatea productivă a hotarului Orțișoarei este valorificată de societăți agricole care utilizează tehnologii de precizie, silozuri moderne de stocare și sisteme performante de management al culturilor. Această agricultură tehnologizată asigură o producție constantă de cereale și plante tehnice, menținând relevanța istorică a comunei ca furnizor de materii prime agricole de calitate superioară pentru piețele interne și externe.

În completarea acestora, sectorul terțiar, reprezentat în special de turismul medical și balnear de la Băile Călacea, aduce o dimensiune de nișă structurii economice locale. Capacitatea actuală a stațiunii este definită prin unități de cazare și tratament care exploatează resursele termale, generând

venituri din servicii și turism de weekend. Această structură tripartită — logistică, agricultură și turism — conferă comunei Orțișoara o reziliență economică deosebită, capacitatea sa actuală fiind în plină expansiune pe măsură ce noi suprafețe de teren sunt introduse în circuitul industrial sau rezidențial.

2.4.4. Funcțiuni economice dominante și sectoare competitive

Funcțiunile economice dominante ale comunei Orțișoara s-au cristalizat în jurul avantajelor competitive oferite de geografie, infrastructură și resursele naturale, creând un profil economic hibrid, unic în nordul județului Timiș. Funcțiunea principală, care a cunoscut cea mai agresivă ascensiune în ultimul deceniu, este cea de **hub logistic și de transport**. Aceasta se bazează pe capacitatea teritoriului de a găzdui terminale de mari dimensiuni care servesc drept puncte de transbordare și distribuție la nivel național și internațional, profitând de proximitatea imediată a nodului de autostradă A1 și a drumului național DN 69. Acest sector este extrem de competitiv datorită reducerii timpilor de livrare și a costurilor operaționale pentru marii operatori comerciali care aleg Orțișoara în detrimentul zonelor urbane congestionate.

O altă funcțiune dominantă, cu rădăcini istorice adânci, este cea **agro-industrială**, care se bazează pe exploatarea intensivă a cernoziomurilor de înaltă calitate. Sectorul agricol local este competitiv nu doar prin prisma suprafețelor mari lucrate, ci mai ales prin gradul ridicat de capitalizare și mecanizare a fermelor. Competiția în acest domeniu este susținută de existența unor baze moderne de recepție și depozitare a cerealelor, care permit producătorilor locali să gestioneze momentele optime de vânzare pe piețele de mărfuri, transformând producția brută într-un activ financiar stabil. Această funcțiune asigură o continuitate economică și o securitate a resurselor la nivelul întregului UAT.

Funcțiunea **balneo-turistică** reprezintă un sector de nișă extrem de competitiv, concentrat în jurul resursei de apă termală de la Călacea. Spre deosebire de alte zone turistice, competitivitatea acestui sector rezidă în caracterul său permanent, stațiunea funcționând pe tot parcursul anului datorită proprietăților fizico-chimice constante ale apelor minerale (temperatură de 38–39 °C, bicarbonatate și sodice). Această funcțiune atrage un flux constant de capital din afara comunei, susținând servicii adiacente precum alimentația publică și comerțul local, care diversifică baza de impozitare și profilul ocupațional al populației.

În cele din urmă, o funcțiune emergentă care devine tot mai vizibilă este cea **rezidențială de tip periurban**, care începe să concureze cu funcțiunile tradiționale pentru utilizarea terenului. Competitivitatea Orțișoarei în acest segment este dată de calitatea vieții, oferind un mediu rural curat și modernizat, dar cu o conectivitate de tip urban. Această dinamică a sectoarelor economice — logistica de vârf, agricultura performantă și turismul de sănătate — creează un ecosistem economic echilibrat, unde declinul temporar al unui sector poate fi compensat de stabilitatea celorlalte, asigurând comunei o poziție de lider în ierarhia economică a localităților rurale din Banat.

2.4.5. Dinamica și transformările economice în ultimul deceniu

Ultimul deceniu a reprezentat pentru comuna Orțișoara o perioadă de metamorfoză profundă, marcând tranziția de la o așezare rurală tradițională, dependentă aproape exclusiv de ritmurile agriculturii, la un nod economic polivalent și modern. Această dinamică accelerată a fost declanșată, în primul rând, de integrarea comunei în marea rețea de infrastructură europeană prin darea în folosință a

autostrăzii A1 și prin modernizarea extensivă a drumului național DN 69. Accesibilitatea sporită a funcționat ca un catalizator, transformând terenurile de la marginea localității în active imobiliare de mare valoare, capabile să găzduiască parcuri logistice, depozite și terminale industriale care au reconfigurat prioritățile economice ale întregului UAT.

O transformare majoră s-a produs la nivelul structurii de ocupare a forței de muncă, unde am asistat la o diversificare fără precedent. Dacă în urmă cu zece ani majoritatea populației active se împărțea între munca pământului și naveta către fabricile din Timișoara, astăzi Orțișoara a devenit ea însăși un pol de atracție. Apariția marilor centre de distribuție și a unităților de producție a creat un mediu economic efervescent, capabil să ofere locuri de muncă diversificate chiar la nivel local. Acest fenomen a dus la o creștere a stabilității financiare a gospodăriilor și a generat un flux de venituri la bugetul local care a permis reinvestirea masivă în calitatea vieții și în infrastructura edilitară.

Agricultura, pilonul istoric al comunei, nu a dispărut, ci a trecut printr-un proces radical de tehnologizare și consolidare. Micile parcele au lăsat loc marilor exploatații comerciale care utilizează astăzi tehnologii de precizie, silozuri moderne și sisteme performante de management al culturilor pe solurile fertile de tip cernoziom. Această trecere spre agribusiness a însemnat o creștere uriașă a productivității, transformând Orțișoara dintr-un simplu cultivator de cereale într-un jucător important pe piața de mărfuri agricole din Banat.

În paralel cu dezvoltarea industrială și agricolă, ultimii zece ani au adus o schimbare de paradigmă și în sectorul serviciilor și al locuirii. Proximitatea față de Timișoara, dublată de modernizarea rețelelor de apă, canalizare și drumuri (peste 4,5 km de străzi asfaltate în Orțișoara, Seceani și Cornești, plus 1 km suplimentar în Cornești și Seceani), a transformat comuna într-o destinație rezidențială căutată, fenomen ce a atras un capital uman nou și tânăr. Această infuzie demografică a impulsionat comerțul local și sectorul serviciilor, forțând în același timp o regândire a funcțiunii turistice a stațiunii Băile Călacea, care tinde tot mai mult spre zona de wellness și recreere periurbană, susținută de valorificarea apelor termale mezotermale și de renovarea energetică a clădirilor publice.

În concluzie, deceniul recent a fost pentru Orțișoara o epocă a reconversiei de succes, în care tradiția rurală s-a împletit armonios cu dinamismul industrial și logistic, transformând comuna într-un model de dezvoltare durabilă pentru întreg județul Timiș.

2.4.6. Vulnerabilități și disfuncționalități ale sistemului economic

Deși comuna Orțișoara este un model de succes în regiune, creșterea sa rapidă a scos la iveală o serie de vulnerabilități și disfuncționalități structurale. Acestea sunt, în mare parte, „efecte secundare” ale dezvoltării accelerate, care pot frâna potențialul economic pe termen lung dacă nu sunt gestionate corect prin strategii de echilibrare.

Principalele puncte critice ale sistemului economic actual sunt:

Dependența de sectorul logistic și de transport

Cea mai mare vulnerabilitate economică a comunei rezidă în dependența excesivă de sectorul logistic și de transport. Deși acest sector aduce venituri mari, el este extrem de sensibil la fluctuațiile economice globale și la prețul combustibililor. În cazul unei recesiuni sau al unei schimbări în rutele comerciale europene, marile depozite ar putea deveni neutilizate, lăsând un gol imens în bugetul local și în oferta de locuri de muncă. Această „monocultură" industrială face ca economia locală să fie mai puțin rezistentă la șocuri față de o economie diversificată prin producție manufacturieră.

Deficitul de forță de muncă calificată

O disfuncționalitate majoră este discrepanța dintre cererea investitorilor și oferta locală de capital uman. În timp ce parcurile logistice și fermele tehnologizate au nevoie de specialiști (operatori de utilaje complexe, logisticieni, tehnicieni), o parte din populația locală păstrează o calificare tradițională. Acest lucru forțează companiile să „importe" angajați din Timișoara sau Arad, ceea ce înseamnă că o parte din masa salarială generată în Orțișoara este cheltuită în afara comunei, limitând efectul de multiplicare economică locală.

Presiunea asupra infrastructurii și degradarea mediului

Dinamica industrială a creat o presiune imensă asupra căilor de circulație locală, care nu au fost proiectate pentru tonajul actual. Traficul greu intens generează o uzură prematură a drumurilor comunale, vibrații care afectează clădirile vechi și poluare fonică și atmosferică. De asemenea, extinderea zonelor betonate pentru depozite reduce capacitatea de absorbție a solului (risc de inundații pluviale) și fragmentează habitatele naturale, existând un conflict latent între funcțiunea industrială și cea rezidențială sau balneară.

Dualismul economic și discrepanțele între sate

Există o disfuncționalitate vizibilă între „centrul" dezvoltat (Orțișoara) și satele aparținătoare (în special Seceani și Cornești). În timp ce axa principală beneficiază de investiții masive, satele mai îndepărtate rămân ancorate într-o economie predominant agricolă, cu mai puține oportunități de angajare non-agricolă. Acest dualism creează un risc de depopulare a satelor periferice în favoarea centrului de comună sau a orașelor vecine, adâncind inegalitățile de dezvoltare în interiorul aceluiași UAT.

Valorificarea insuficientă a resursei termale

Deși Băile Călacea reprezintă un activ strategic, utilizarea actuală a resursei geotermale este sub potențialul real. Lipsa unor investiții majore în modernizarea bazei de tratament și transformarea ei într-un complex wellness de talie internațională face ca această resursă să genereze venituri modeste în raport cu valoarea sa. Această incapacitate de a transforma turismul într-un pilon economic egal cu logistica reprezintă o oportunitate pierdută de diversificare și de atenuare a vulnerabilităților menționate anterior.

2.5 ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1. Elemente demografice

Elementele demografice ale comunei Orțișoara conturează profilul unei comunități aflate într-un proces de transformare profundă, unde stabilitatea numerică se împletește cu o dinamică migratorie intensă. Spre deosebire de majoritatea zonelor rurale din România care se confruntă cu un declin demografic accentuat, Orțișoara beneficiază de o poziție geografică strategică ce îi asigură un flux constant de noi rezidenți. Populația totală a comunei gravitează în jurul valorii de patru mii de locuitori și prezintă o structură relativ echilibrată pe grupe de vârstă. Vârsta medie a populației în 2025 este de 40,8 ani (39,3 ani pentru bărbați și 42,3 ani pentru femei), valori ce indică o populație relativ tânără, deși se observă o tendință de întinerire în localitățile situate pe axa principală de transport. Această evoluție este alimentată de familiile tinere care migrează dinspre Timișoara, căutând un stil de viață mai liniștit, dar păstrând în același timp legătura cu piața muncii din mediul urban.

Compoziția etnică a localității poartă amprenta istoriei multiculturale a Banatului, chiar dacă în prezent ponderea majoritară aparține populației de etnie română. Moștenirea coloniștilor germani, care au dominat demografic zona până la sfârșitul secolului al XX-lea, rămâne vizibilă prin rigoarea urbanistică și stilul arhitectural, dar a fost înlocuită treptat de o structură demografică mai omogenă. Totuși, spiritul de toleranță și coeziune specific regiunii se menține, fiind completat de mici grupuri de etnie maghiară sau romă care contribuie la diversitatea socială a comunei. Această configurație etnică este dublată de o viață religioasă diversă, unde confesiunea ortodoxă coexistă cu cea romano-catolică și cu diverse culte neoprotestante, reflectând deschiderea culturală a comunității.

Dinamica demografică actuală este marcată de fenomenul navetismului și al mobilității rezidențiale, care a transformat Orțișoara dintr-un simplu sat agricol într-o zonă periurbană activă. Densitatea populației rămâne ridicată pentru mediul rural, iar gradul de ocupare a forței de muncă este unul dintre cele mai optimiste din județ, datorită investițiilor din sectoarele logistic și industrial. Această vitalitate demografică pune însă o presiune constantă pe serviciile publice și pe infrastructura socială, necesitând o adaptare continuă a capacității școlare și a serviciilor medicale. În final, portretul demografic al Orțișoarei este unul al rezilienței și al adaptării, reușind să integreze cu succes noile valuri de populație într-un țesut social care prețuiește atât tradiția locală, cât și oportunitățile aduse de modernizare.

2.5.2. Elemente sociale

Elementele sociale ale comunei Orțișoara sunt indisolubil legate de dinamica demografică, reflectând o comunitate aflată la intersecția dintre valorile rurale tradiționale și exigențele unui stil de viață modern, de tip periurban. Coeziunea socială este definită în prezent de procesul de integrare a noilor rezidenți, veniți din mediul urban, în țesutul social existent, format din familii cu rădăcini vechi în zonă. Această fuziune a dus la o creștere a standardelor de viață și la o diversificare a nevoilor culturale și educaționale, impunând o adaptare rapidă a infrastructurii sociale. Nivelul de trai este peste media regională, aspect vizibil în investițiile pe care cetățenii le fac în propriile gospodării, dar și în participarea activă a acestora la viața publică a comunei.

Sistemul educațional reprezintă un pilon central al stabilității sociale, fiind reprezentat de școli gimnaziale și grădinițe care au beneficiat de investiții constante pentru a oferi condiții similare cu cele din mediul urban. Prezența acestor unități de învățământ este crucială pentru fixarea populației tinere și pentru atragerea noilor familii, funcționând ca un nucleu de socializare pentru copii din sate cu profiluri diferite, de la Călacea la Seceani. În completare, serviciile medicale și de asistență socială asigură

suportul necesar pentru populația vârstnică, în special în satele mai îndepărtate de centrul de comună, menținând astfel un echilibru între generații și prevenind riscul de izolare socială.

Viața culturală și spirituală a comunei este bogată, fiind întreținută de lăcașurile de cult și de căminele culturale care găzduiesc evenimente ce marchează identitatea bănățeană a localității. Sărbătorile tradiționale, precum ruga satului sau evenimentele legate de recoltă, continuă să fie momente de maximă participare comunitară, servind drept punte de legătură între trecutul multicultural al zonei și prezentul dinamic. Totodată, sectorul asociativ și micile inițiative locale contribuie la vitalitatea socială, creând spații de interacțiune care depășesc sfera simplului loc de muncă și transformă Orțișoara într-un spațiu unde sentimentul de apartenență este puternic cultivat.

2.5.3. Disfuncționalități

Deși comuna Orțișoara este un model de succes în regiune, creșterea sa rapidă a scos la iveală o serie de vulnerabilități și disfuncționalități structurale. Acestea sunt, în mare parte, „efecte secundare" ale dezvoltării accelerate, care pot frâna potențialul economic pe termen lung dacă nu sunt gestionate corect prin strategii de echilibrare.

Una dintre cele mai evidente probleme este polarizarea socială și demografică dintre centrul de comună și satele aparținătoare mai izolate. În timp ce Orțișoara beneficiază de un aflux de populație tânără și activă, localități precum Seceani sau Cornești se confruntă cu un proces de îmbătrânire demografică și o scădere a vitalității sociale, fapt ce creează o comunitate cu „două viteze", unde accesul la oportunități și servicii nu este distribuit uniform.

O altă disfuncționalitate majoră rezidă în presiunea exercitată asupra infrastructurii educaționale și medicale, care tinde să devină subdimensionată în raport cu ritmul periurbanizării. Creșterea numărului de familii tinere cu copii a dus la aglomerarea unităților de învățământ preșcolar și școlar, existând riscul ca dotările actuale să nu mai poată asigura standardele de calitate așteptate de noii rezidenți. Această situație poate genera un fenomen de „export de elevi", în care părinții aleg să își înscrie copiii la școli din Timișoara, slăbind astfel coeziunea socială locală și identitatea comunitară a noii generații.

De asemenea, se observă o barieră în integrarea deplină a „noilor veniți" în viața socială a satului tradițional. Există riscul formării unor comunități închise, de tip „enclavă", unde rezidenții care lucrează în oraș folosesc comuna doar ca spațiu de locuit (conceptul de „sat dormitor"), fără a participa activ la evenimentele culturale sau la procesul decizional local. Această lipsă de interacțiune poate duce, pe termen lung, la erodarea spiritului civic și la o participare scăzută la inițiativele de voluntariat sau de gospodărire comună, elemente care au definit istoric solidaritatea bănățeană din această zonă.

În final, o disfuncționalitate cu impact direct asupra calității vieții este poluarea fonică și scăderea siguranței sociale pe arterele principale, cauzată de traficul greu și de tranzitul intens. Această transformare a spațiului public dintr-un loc de socializare într-un coridor de transport afectează direct confortul locuitorilor din prima linie de case, generând tensiuni între funcțiunea industrial-logistică a comunei și cea de habitat uman. Această incompatibilitate între dezvoltarea economică agresivă și nevoia de liniște socială reprezintă una dintre provocările majore ale strategiei de asistență socială în anii ce urmează.

2.6 SITUATIE EXISTENTA

2.6.1. Intravilan existent

Suprafața intravilanului comunei Orțișoara a suferit modificări importante în ultimii ani, fiind extinsă prin Planul Urbanistic General (PUG) pentru a acomoda noile dezvoltări logistice și rezidențiale. Această extindere reflectă tranziția rapidă a comunei de la un profil rural tradițional către un pol periurban activ, permițând integrarea funcțiunilor economice moderne (zone industriale și platforme logistice) și a cererii rezidențiale generate de proximitatea municipiului Timișoara, fără a compromite caracterul compact al vetrelor istorice ale celor patru sate.

Localitatea Orțișoara

Orțișoara deține cel mai extins intravilan din cadrul UAT-ului, cu o suprafață de aproximativ 240 – 260 hectare. Această valoare ridicată se explică prin includerea marilor zone industriale și logistice situate spre vest, în proximitatea nodului de autostradă A1. Vatra veche a satului este extrem de compactă, însă perimetrul construibil a fost lărgit considerabil pentru a permite dezvoltarea platformelor de depozitare și a noilor zone rezidențiale din nordul și sudul localității.

Localitatea Seceani

Satul Seceani ocupă a doua poziție ca dimensiune a intravilanului, având o suprafață de aproximativ 110 – 120 hectare. Deși are o populație mai mică decât centrul de comună, intravilanul este extins datorită structurii sale specifice de sat de tip „răsfirat” în zonele de pantă. Loturile mari de teren aferente gospodăriilor și configurația adaptată văilor pârâurilor locale fac ca vatra satului să ocupe o suprafață teritorială semnificativă raportat la numărul de construcții.

Localitatea Călacea

Intravilanul localității Călacea se întinde pe aproximativ 85 – 95 hectare. O particularitate majoră a acestui perimetru este includerea zonei balneo-climatice a Băilor Călacea, care cuprinde parcul dendrologic și facilitățile de tratament. În ultimul deceniu, acest intravilan a cunoscut o presiune de extindere pentru funcțiuni rezidențiale, pe măsură ce s-au conturat noi zone de locuințe de vacanță sau permanente pentru populația venită din Timișoara.

Localitatea Cornești

Satul Cornești are cel mai restrâns intravilan din punct de vedere administrativ, cu o suprafață de circa 65 – 75 hectare. Această localitate a păstrat cel mai bine caracterul de sat adunat, cu o vatră bine definită și o expansiune limitată a zonelor construibile. Limitarea intravilanului aici este influențată și de prezența siturilor arheologice și a zonelor de protecție din jurul cetății istorice, care impun restricții de construire în anumite direcții de expansiune a satului.

În total, intravilanul UAT Orțișoara însumează peste 500 de hectare, reprezentând aproximativ 4-5% din suprafața totală a comunei, restul fiind constituit din extravilan agricol de mare fertilitate

2.6.2. Zone funcționale. Bilant teritorial

Bilanțul teritorial al comunei Orțișoara reflectă o structură funcțională caracteristică zonelor periurbane ale Regiunii Vest, dominată de un extravilan agricol extins care ocupă peste 97 % din suprafața totală a UAT-ului (14.130 ha), utilizat în principal pentru culturi de cereale și plante tehnice pe soluri fertile de tip cernoziom. Intravilanul, de peste 500 ha (aproximativ 4-5 % din teritoriu), concentrează funcțiunile rezidențiale, logistice, industriale și balneare în cele patru sate componente (Orțișoara – 240-260 ha, Seceani – 110-120 ha, Călacea – 85-95 ha, Cornești – 65-75 ha), asigurând echilibrul între dezvoltarea economică modernă (platforme logistice și zone industriale în proximitatea A1 și DN 69) și conservarea identității rurale, în contextul proximității față de municipiul Timișoara și al valorificării potențialului balnear de la Călacea. Această repartizare funcțională oferă baza pentru o dezvoltare durabilă și coerentă a teritoriului.

BILANT TERITORIU UAT ORȚIȘOARA

UAT ORȚIȘOARA	**EXISTENT**	
ZONE FUNCȚIONALE	Suprafata HA	Procent %
INTRAVILAN din care	**598.14**	**4.11%**
Intravilan Orțișoara	*175.79*	*1.21%*
Intravilan Cornești	*98.76*	*0.68%*
Intravilan Seceani	*182.01*	*1.25%*
Intravilan Calacea	*141.59*	*0.97%*
EXTRAVILAN	**13,005.88**	**89.27%**
TERENURI AGRICOLE din care	13,005.88	89.27%
ARABIL	*11,634.41*	*79.86%*
FÂNEȚE	*702.86*	*4.82%*
LIVADA	*64.1*	*0.44%*
PĂȘUNI	*594.84*	*4.08%*
VIE	*9.67*	*0.07%*
FOND FORESTIER	103.62	0.71%
ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE	153.09	1.05%
ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	143.96	0.99%
CURȚI CONSTRUCȚII ÎN EXTRAVILAN	277.04	1.90%

CĂI DE COMUNICAȚIE din care	286.86	1.97%
FEROVIARE	*14.28*	*0.10%*
RUTIERE	*272.58*	*1.87%*
TOTAL UAT	**14,568.59**	**100.00%**

BILANT TERITORIAL

ORȚIȘOARA			
Zone Funcționale		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		**175.79**	**100.00 %**
ZF 03	TERENURI AGRICOLE	0.19	0.11 %
	Pasuni	0.12	0.07 %
	Agricol	0.07	0.04 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	6.47	3.68 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	-	0.00 %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	*33.92*	*19.30 %*
	Rutiera	29.08	*16.55 %*
	Feroviara	4.84	2.75 %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	5.27	3.00 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	*100.68*	57.27 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	*22.47*	*12.78 %*
ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	3.39	*1.93 %*
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	*3.41*	1.94 %
	Spatii verzi	*0.94*	*0.53 %*
	Zona de agrement	2.47	1.40 %
TRUPURI IZOLATE		**-**	**0.00 %**
TOTAL INTRAVILAN		**175.79**	**100.00 %**

SECEANI			
ZONE FUNCȚIONALE		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		**164.31**	**90.34 %**
ZF 01	ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	0.08	0.04 %
ZF 03	TERENURI AGRICOLE	0.79	0.44 %
	Pasuni	0.79	0.44 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	0.46	0.25 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	-	0.00 %
ZF 06	*CAI DE COMUNICATII*	*20.24*	*11.13 %*
	Rutiere	*20.24*	*11.13 %*
	Feroviare	-	0.00 %
ZF 10	ZONA COMERT SI SERVICII	0.74	0.41 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	136.25	74.92 %
ZF 12	*ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE*	*-*	*0.00 %*
ZF 13	*ZONA GOSPODARIRE COMUNALA*	*3.12*	*1.72 %*
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT SI AGREMENT	2.61	1.43 %
	Spatii verzi	*0.40*	*0.22 %*
	Zona de agrement	*2.21*	*1.22 %*
ZF 17	*ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE*	*0.01*	*0.01 %*
TRUPURI IZOLATE		**17.57**	**9.66 %**
TOTAL INTRAVILAN		**181.88**	**100.00%**

CORNESTI		
Zone Funcționale	**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL	**98.76**	**100.00 %**

ZF 03	TERENURI AGRICOLE	1.07	1.08 %
	Pasuni	0.96	0.97 %
	Agricol	0.11	0.11 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	10.63	10.77 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	*0.00*	0.00 %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	*15.49*	*15.68* %
	Rutiera	15.49	*15.68* %
	Feroviara	-	0.00 %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	0.98	0.99 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	*66.64*	67.48 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	*0.57*	*0.58* %
ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	1.92	*1.95* %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	-	0.00 %
	Spatii verzi	-	*0.00* %
	Zona de agrement	--	0.00 %
TRUPURI IZOLATE		**-**	**0.00** %
TOTAL INTRAVILAN		**98.76**	**100.00 %**

CALACEA			
Zone Funcționale		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		**141.59**	**100.00 %**
ZF 01	ZONA AFLATA PERMANENT SUB APA	0.66	0.47 %
ZF 03	TERENURI AGRICOLE	1.21	0.85 %
	Pasuni	1.21	0.85 %
	Agricol	-	0.00 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	17.71	12.51 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	-	0.00 %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	*5.29*	*3.74* %

	Rutiera	5.29	*3.74* %
	Feroviara	-	*0.00* %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	1.49	1.05 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	*101.17*	71.45 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	0.00 %
ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	14.07	*9.94* %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	-	*0.00* %
	Spatii verzi	-	*0.00* %
	Zona de agrement	-	*0.00* %
TRUPURI IZOLATE		**-**	***0.00* %**
TOTAL INTRAVILAN		**141.59**	**100 %**

BILANT TERITORIAL CU REFERIRE LA DOCUMENTATII DE PUZ APROBATE ULTERIOR PUG INITIAL

UAT ORTISOARA SITUATIE EXISTENTA	**EXISTENT**		**DOCUMENTATII PUZ aprobate ulterior PUG inital**	
	Suprafata HA	**Procente %**	**Suprafata HA**	**Procente %**
INTRAVILAN	**598.02**	**4.10 %**	**97.45**	**-**
Intravilan Ortisoara	175.79	1.21 %	45.80	-
Intravilan Cornesti	98.76	0.68 %	9.36	-
Intravilan Seceani	181.88	1.25 %	15.25	-
Intravilan Calacea	141.59	0.97 %	19.61	-
EXTRAVILAN	**13,970.45**	**95.90 %**	**-**	**-**
ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	143.96	0.99 %		
CURTI CONSTRUCTII IN EXTRAVILAN	277.04	1.90 %		
FOND FORESTIER	103.62	0.71 %		
TERENURI AGRICOLE	13,005.88	89.27 %		
Arabil	11,634.41	79.86 %		
Fanete	702.86	4.82 %		
Livada	64.10	0.44 %		
Pasuni	598.84	4.08 %		
Vie	9.67	0.07 %		
CAI DE COMUNICATIE	286.86	1.97 %		
Feroviar	14.28	0.10 %		
Rutier	272.58	1.87 %		
ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE	153.09	1.05 %		

TOTAL UAT	**14,568.97**	**100.00 %**		

	DOCUMENTAȚII URBANISM TIP PUZ APROBATE ȘI NEINCLUSE ÎN INTRAVILAN EXISTENTA	**EXISTENT**	
		Suprafata HA	**Procente %**
	ORTISOARA	**45.80**	**47.00 %**
1	CONSTRUIRE SEDIU FIRMA, SPAȚII DE PRODUCȚIE SI DEPOZITARE - HCL NR. 67/ 16.11.2010	6.10	6.26 %
2	PUZ- ZONA REZIDENTIALA CU FUNCTIUNI COMPLEMENTARE AGREMENT ȘI SPORT EXTRAVILAN ORTISOARA - HCL NR. 01/ 30.01.2008	5.00	5.13 %
3	DEZVOLTARE ZONA DE LOCUINȚE - HCL NR. 46/ 27.11.2024	5.74	5.89 %
4	PUZ FOTOVOLTAIC - HCL NR. 49/ 11.06.2013	4.70	4.82 %
5	PUZ- CONSTRUIRE FABRICA MORTARE USCATE, ZONA DE PRODUCȚIE ȘI DEPOZITARE - HCL NR. 17/ 24.07.2008	8.12	8.33 %
6	CONSTRUIRE ZONA DE DEPOZITARE LOGISTIC - HCL NR. 28/15.09.2008	7.30	7.49 %
7	-CAPACITĂȚI DEPOZITARE PRODUCTIE VEGETALA ECOLOGICA, EXTRAVILAN COMUNA/LOCALITATEA ORTISOARA - HCL NR. 34/ 05.05.2011	5.59	5.74 %
8	ZONA SERVICII ȘI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE - HCL NR. 59/12.12.2024	1.81	1.86 %
9	PUZ: EXTINDERE CIMITIR SI CONSTRUIRE CAPELA MORTUARA - HCL NR. 17/ 31.03.2022	1.44	1.48 %
	SECEANI	**15.25**	**15.65 %**
1	ZONA DE SERVICII SI DE COMERȚ, BENZINARIE, MOTEL, RESTAURANT, MINI - MARKET, PARCARE, SERVICE CAMIOANE ȘI FUNCTIUNI COMPLEMENTARE - HCL NR. 62/ 26.11.2020	3.62	3.71 %
2	PLAN DE URBANISM ZONAL-ZONA SERVICII SI COMERT - HCL NR. 57/ 12.12.2024	2.48	2.54 %
3	CONSTRUIRE STATIE DISTRIBUTIE CARBURANTI, SERVICII ȘI PARCAJE - HCL NR. 44/ 14.10.2021	4.09	4.20 %
4	ZONA DE LOCUINȚE CU FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE DOTĂRI ȘI SERVICII PUBLICE, NI EXTRAVILANUL COMUNEI ORTISOARA - HCL NR. 22/ 27.02.2014	0.99	1.02 %
5	CONSTRUIRE STAȚIE DE DISTRIBUȚIE CARBURANTI - EXTRAVILAN COMUNA ORTISOARA - HCL NR. 81/ 18.12.2018	0.69	0.71 %
6	CONSTRUIRE PLATFORMA BETONATA CU DESTINATIA DE PARCARE AUTO - HCL NR. 44/ 31.08.2020	1.94	1.99 %
7	PLAN DE URBANISM ZONAL - AVAND FUNCTIONALITATEA DE DEZVOLTARE ZONA INDUSTRIALĂ - HCL NR. 17/ 10.07.2024	1.44	1.48 %
	CALACEA	**19.61**	**20.12 %**
1	PARC FOTOVOLTAIC SI RACORD LA SEN SAT CALACEA COMUNA ORTISOARA - HCL NR. 64/ 13.09.2013	19.61	20.12 %
	CORNESTI	**9.36**	**17.23 %**

1	DEZVOLTARE ZONA REZIDENTIALA CU FUNCTIUNI COMPLEMENTARE, DOTARI SI SERVICII PUBLICE - HCL NR. 37/ 03.06.2009	4.99	5.12 %
2	PARCELARE -DEZVOLTARE REZIDENTIALA, ÎN EXTRAVILANUL COMUNEI ORTISOARA - HCL NR.31/28.04.2015	1.89	1.94 %
3	PLANUL URBANISTIC ZONAL, LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE - HCL NR. 12/ 21.02.2022	2.48	2.54 %
4	PARC FOTOVOLTAIC (CONSTRUIRE CENTRALA FOTOVOLTAICA 2,99MW SI AMPLASARE PANOURI FOTOVOLTAICE) EXTRAVILAN COMUNA ORTISOARA - HCL NR. 05/ 19.03.2013	7.43	7.62 %
	TOTAL DOCUMENTATII PUZ	**97.45**	**100.00 %**

2.6.3. Structura urbană

Configurația spațială a comunei Orțișoara reflectă evoluția istorică de la planificarea riguroasă a colonizării șvăbești la adaptarea contemporană la funcțiunile logistice și rezidențiale, menținând o organizare coerentă a teritoriului și o lizibilitate ridicată a vetrelor celor patru sate componente.

Analizată în ansamblu, vatra localității se evidențiază printr-o organizare de tip ortogonal, caracteristică satelor de colonizare din Banat, unde străzile drepte se intersectează perpendicular pentru a forma o rețea regulată de cvartale. Această tramă stradală clară a permis o distribuție echilibrată a loturilor de teren, creând un peisaj ordonat în care frontul construit este continuu și compact, oferind așezării o prestanță și o disciplină spațială deosebită.

Nucleul central al așezării funcționează ca un punct de convergență pentru viața comunitară, fiind marcat de prezența instituțiilor administrative, a unităților de învățământ și a lăcașurilor de cult. În acest perimetru, densitatea construcțiilor este mai ridicată, iar spațiile publice sunt clar delimitate, conferind zonei un caracter reprezentativ. Pe măsură ce ne îndepărtăm de centru, morfologia se relaxează, făcând loc gospodăriilor tradiționale cu grădini vaste, unde funcțiunea de locuire se împletește armonios cu micile activități agricole de tip familial, păstrând astfel legătura organică a locuitorilor cu pământul.

O transformare majoră a acestei structuri s-a produs în ultimii ani prin apariția complexului industrial și logistic situat la periferia vestică, în proximitatea axelor majore de transport (DN 69 și autostrada A1). Această nouă componentă a teritoriului construit introduce o scară diferită de volumetrie și o altă dinamică a fluxurilor, contrastând puternic cu scara umană a centrului istoric. Inserția marilor platforme de depozitare a forțat o reconfigurare a limitelor vetrei, transformând marginea localității într-o zonă de contact între spațiul construit și câmpia agricolă, unde estetica funcțională a halelor întâlnește orizontul deschis al Banatului.

Modul de organizare spațială al Orțișoarei este un sistem viu, aflat într-un proces continuu de adaptare, care reușește să păstreze echilibrul între moștenirea arhitecturală riguroasă și necesitățile de expansiune contemporană. Deși presiunea noilor dezvoltări tinde să modifice pe alocuri caracterul tradițional, fundamentul planificat de tip „tablă de șah” asigură localității o funcționalitate și o lizibilitate

rar întâlnită în mediul rural, transformând Orțișoara într-un model de așezare cu o structură coerentă și riguros gestionată.

2.7 ZONE CU RISCURI

Identificarea și analiza riscurilor reprezintă o componentă esențială în fundamentarea Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara, având rolul de a evalua vulnerabilitățile teritoriale și de a orienta dezvoltarea urbană în condiții de siguranță și sustenabilitate. Teritoriul administrativ al UAT Orțișoara este expus unui ansamblu de riscuri naturale, tehnologice și antropice, determinate de particularitățile cadrului fizic (poziționarea pe Câmpia Vingăi, cu soluri loessice și ape termale), de structura socio-economică (dezvoltare logistică intensă, periurbanizare și turism balnear) și de evoluțiile urbanistice din ultimele decenii, care au accentuat presiunea asupra infrastructurii și a mediului.

2.7.1. Riscuri naturale

Teritoriul administrativ al UAT Orțișoara este expus unui ansamblu de riscuri naturale și antropice, determinate de particularitățile cadrului fizic (poziționarea pe Câmpia Vingăi, cu soluri loessice și relief blând), de structura socio-economică și de evoluțiile urbanistice din ultimele decenii, care au accentuat presiunea asupra infrastructurii și a mediului. Datorită altitudinii ridicate și morfologiei specifice unei câmpii înalte piemontane, majoritatea riscurilor sunt de intensitate redusă, fără factori majori de amenințare, dar necesită măsuri de adaptare și reziliență în planificarea teritorială.

Principalele riscuri identificate sunt:

- **Fenomene de băltire pluvială în zonele joase și micro-depresiuni (crovuri)**, cu drenaj deficitar, determinate de precipitațiile torențiale care depășesc capacitatea de infiltrare a solurilor pseudogleice sau hidromorfe; aceste bălțiri temporare afectează ocazional drumurile secundare, zonele agricole și subsolurile clădirilor din depresiuni, dar nu prezintă risc major de inundații fluviale datorită poziționării pe treptele superioare ale Câmpiei Vingăi.
- **Secetă pedologică și valuri de căldură**, cu impact direct asupra terenurilor agricole și resurselor de apă, amplificate de deficitul temporar de precipitații și evaporarea intensă; aceste fenomene reduc rezervele de umiditate din solurile cernoziomice, afectează producția de cereale și plante tehnice și cresc riscul de incendii de vegetație pe miriști, fiind accentuate de schimbările climatice regionale.
- **Fenomene meteorologice extreme (vijelii, furtuni și grindină)**, specifice climatului continental moderat al Banatului, care apar frecvent în sezonul cald (aprilie–octombrie) prin contactul maselor de aer polar cu cele tropicale; acestea pot cauza avarii la culturi, acoperișuri, infrastructura electrică și generarea de inundații locale pluviale, cu efecte asupra platformelor logistice și a zonelor rezidențiale noi.
- **Riscuri seismice de intensitate redusă**, specifice zonei vestice a țării (zona seismică a Banatului), generate de cutremure intraplacă cu adâncimi mici ale focarului (5–15 km) și zone epicentrale reduse; efectele locale sunt limitate, producând mișcări de impuls cu durată scurtă care pot afecta în principal construcțiile rigide sau neconsolidate, dar nu generează efecte devastatoare comparabile cu cele din alte zone seismice ale țării.

Aceste riscuri, de intensitate general redusă și fără factori majori de amenințare, impun măsuri de adaptare și reziliență în planificarea teritorială, pentru a proteja atât funcțiunile agricole și logistice, cât și calitatea vieții locuitorilor, prin consolidarea construcțiilor, gestionarea durabilă a solurilor și integrarea principiilor de mobilitate verde și protecție a mediului.

2.7.2. Riscuri hidrologice și hidrogeologice

Riscurile hidrologice și hidrogeologice pe teritoriul comunei Orțișoara sunt determinate de rețeaua hidrografică de suprafață redusă, specifică unei câmpii înalte piemontane, și de particularitățile pânzei freatice și ale solurilor, care pot genera efecte locale în perioade cu precipitații intense sau activități agricole intensive.

Deși comuna nu este traversată de râuri majore, pârâurile locale (inclusiv Valea Carani și Valea Seceani) prezintă un regim torențial pronunțat. În perioadele cu precipitații intense, debitele pot crește rapid, generând scurgeri superficiale și bălțiri temporare în micro-depresiuni și crovuri. Aceste fenomene afectează ocazional drumurile comunale și zonele agricole joase, dar nu produc inundații fluviale extinse datorită altitudinii ridicate a Câmpiei Vingăi.

Activitățile agricole intensive, predominant pe soluri cernoziomice, determină o presiune asupra pânzei freatice. Utilizarea îngrășămintelor și pesticidelor poate duce la infiltrarea substanțelor nutritive și a reziduurilor în apele subterane, mai ales în zonele cu foraje superficiale. Alimentarea cu apă potabilă se realizează prin foraje de mare adâncime pentru a evita aceste riscuri, însă monitorizarea calității rămâne esențială în zonele cu agricultură extensivă.

În zonele cu stratificare neuniformă a solurilor (soluri pseudogleice sau hidromorfe) și cu umiditate ridicată temporară, apar fenomene de compactare și tasare locală. Acestea sunt accentuate de traficul greu al utilajelor agricole sau de stagnarea apei în orizonturile superioare, reducând permeabilitatea și capacitatea portantă a terenului. Riscul este mai pronunțat în depresiunile naturale și în proximitatea canalelor de desecare, necesitând măsuri de ameliorare (scarificare, drenaj) pentru a preveni afectarea fundațiilor și a infrastructurii rutiere.

Aceste riscuri hidrologice și hidrogeologice, de intensitate redusă la nivel global, impun o gestionare preventivă prin planificarea teritorială, protecția pânzei freatice și adaptarea construcțiilor la particularitățile locale ale solului și apei.

2.7.3. Riscuri tehnologice și industriale

Riscurile tehnologice și industriale pe teritoriul comunei Orțișoara sunt generate de dezvoltarea accelerată a zonelor economice și logistice în proximitatea autostrăzii A1 și a drumului național DN 69, precum și de intensificarea activităților agricole și de transport pe rutele regionale, care pot produce incidente cu impact local asupra mediului, infrastructurii și siguranței populației.

Accidente tehnologice asociate unităților industriale și de depozitare

Unitățile industriale, depozitele și platformele logistice din intravilan și din zonele economice periferice prezintă riscuri de accidente tehnologice (incendii, explozii, scurgeri de substanțe), mai ales

în condițiile de trafic greu și depozitare de mărfuri diverse. Aceste incidente pot afecta direct zonele rezidențiale învecinate și infrastructura edilitară, necesitând măsuri de prevenire prin planuri de securitate și distanțe de protecție.

Riscuri legate de transportul de mărfuri periculoase

Transportul de mărfuri periculoase pe drumurile de tranzit (DN 69 și A1) și pe rutele regionale reprezintă un risc major, dat fiind volumul crescut al traficului greu generat de parcurile logistice. Accidentele rutiere cu substanțe periculoase pot provoca poluare imediată a solului, aerului sau apelor de suprafață, cu efecte asupra zonelor agricole și a populației din satele traversate.

Poluare accidentală a solului, aerului sau apelor

Activitățile industriale și agricole intensive pot genera poluare accidentală prin scurgeri de substanțe chimice, emisii sau reziduuri, afectând calitatea solurilor cernoziomice, a apelor subterane (pânza freatică utilizată pentru foraje) și a aerului în zonele cu depozite și platforme logistice. Riscul este amplificat de traficul intens și de manipularea materialelor în depozite, impunând monitorizare strictă și protocoale de intervenție rapidă pentru protejarea resurselor naturale și a sănătății publice.

Aceste riscuri, deși controlabile prin măsuri preventive, subliniază necesitatea unei planificări riguroase pentru a asigura compatibilitatea între dezvoltarea economică și protecția mediului și a comunității.

2.7.4. Riscuri antropice și socio-economice

Dinamica teritorială și socio-economică a comunei Orțișoara relevă o interacțiune complexă între avantajele derivate din poziționarea sa geografică și o serie de riscuri antropice cu impact major asupra perspectivelor de dezvoltare durabilă. Deși unitatea administrativ-teritorială beneficiază de o situare strategică pe axa majoră de conectivitate dintre municipiile Timișoara și Arad, procesul de planificare spațială impune gestionarea riguroasă a unor vulnerabilități structurale profunde. Aceste disfuncționalități constrâng o expansiune urbanistică coerentă, generează o presiune disproporționată asupra infrastructurii edilitare și sociale și, implicit, mențin profilul economic local într-o sferă a productivității cu valoare adăugată redusă.

În ceea ce privește dinamica demografică, datele statistice infirmă ipoteza unei depopulări generalizate, indicând, dimpotrivă, o evoluție constant ascendentă a volumului populației după anul 1990, comuna câștigând 815 locuitori (o creștere de 20,2%) și atingând un efectiv de 4.838 de persoane în anul 2025. Cu toate acestea, profilul demografic este marcat de un proces constant de îmbătrânire, vârsta medie la nivelul comunei crescând de la 36,8 ani în 1992, la 40,8 ani în anul 2025. Acest fenomen generează modificări structurale profunde pe piața forței de muncă și în sfera asistenței sociale, aspect reflectat de evoluția raportului de dependență demografică. Concret, dacă în anul 2015 o sută de persoane cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani susțineau 45 de persoane inactive, în anul 2025 această sarcină a crescut la 50 de persoane inactive. Această schimbare structurală exercită o presiune considerabilă asupra infrastructurii sociale, educaționale și de sănătate, un mediu deja vulnerabilizat prin dispariția unor unități de învățământ de profil, precum liceul agricol , și prin lipsa infrastructurii culturale adecvate în anumite sate componente.

Din perspectivă urbanistică și edilitară, expansiunea teritorială a localității Orțișoara este sever restricționată de bariere antropice și naturale, generând un efect de „localitate închisă”. Direcțiile firești de dezvoltare sunt blocate de un cumul de factori: o vale la intrarea dinspre Timișoara, infrastructura de telecomunicații (antene) și rețeaua de cabluri subterane spre Lipova, descărcarea autostrăzii A1, precum și fondul funciar deja retrocedat spre localitatea Vinga. Totodată, la nivelul infrastructurii de bază, comuna prezintă disfuncționalități majore cu potențial de risc antropic ridicat. Cea mai critică situație este reprezentată de nefuncționarea rețelei de canalizare și a stației de epurare, fapt ce a condus la transformarea puțurilor de apă din gospodării în fose septice, generând un pericol iminent și grav de contaminare a pânzei freatice și a solului.

Pe plan economic, vulnerabilitatea teritoriului derivă dintr-o lipsă a diversificării și dintr-o dependență acută față de sectoare cu o salarizare inferioară mediei regionale. Deși volumul cifrei de afaceri la nivel comunal a înregistrat creșteri semnificative, structura economică este dominată de sectorul comercial, care generează 76,72% din cifra de afaceri totală, fiind urmat de sectorul de transport și depozitare. Aceste sectoare, alături de construcții, oferă remunerații medii nete aflate mult sub media județului Timiș (cu 28,2% mai mici în comerț și cu 23,7% mai mici în transporturi). Capacitatea de inovare este, de asemenea, restrânsă, nefiind identificate parcuri industriale, incubatoare de afaceri sau spații destinate start-up-urilor care să atragă tinerii antreprenori. În sectorul agricol, deși exploatațiile mari (de peste 100 de hectare) administrează 81,81% din terenuri , fragmentarea rămâne o problemă pentru exploatațiile sub 5 hectare, care prezintă riscuri majore de viabilitate economică pe o piață competitivă. Mai mult, fondul funciar este exploatat preponderent pentru producția agricolă primară, neglijându-se potențialul strategic al acestuia de a susține activități cu valoare adăugată mare, servicii logistice sau inițiative de generare a energiei din surse regenerabile

2.7.5. Riscuri de mediu

În contextul unității administrativ-teritoriale Orțișoara, care include și localitățile componente Călacea, Cornești și Seceani, riscurile de mediu se manifestă printr-o interacțiune complexă între factorii naturali și cei antropici. Degradarea solurilor reprezintă o vulnerabilitate semnificativă, fiind accentuată de practicile agricole intensive specifice Câmpiei Vingăi, de utilizarea necontrolată a îngrășămintelor chimice, precum și de fenomenele locale de eroziune eoliană și pluvială. În mod concomitent, reducerea biodiversității constituie o preocupare majoră, în special având în vedere suprapunerea teritoriului comunei peste arii naturale protejate de importanță comunitară, precum siturile Natura 2000 ROSPA0047 Hunedoara Timișană și ROSCI0115 Mlaștina Satchinez. Aceste ecosisteme valoroase sunt expuse presiunilor generate de extinderea suprafețelor agricole și de efectele tot mai vizibile ale schimbărilor climatice. Totodată, poluarea atmosferică și cea fonică reprezintă riscuri antropice persistente, generate în principal de traficul rutier intens de pe drumul european E671/DN69 și de pe autostrada A1, situație agravată de absența unei variante ocolitoare care să devieze traficul greu din perimetrul zonelor rezidențiale.

Gestionarea riscurilor naturale, tehnologice și antropice la nivelul comunei Orțișoara este fundamentată pe un ansamblu de acte normative și documente strategice care reglementează obligațiile administrației publice locale în sfera prevenirii și intervenției. Din perspectiva riscurilor naturale, teritoriul se confruntă cu un potențial de inundații locale favorizate de precipitațiile abundente, de relieful de câmpie joasă cu microdepresiuni și de deficiențele sistemelor de drenaj. De asemenea,

comuna este încadrată într-o zonă de risc seismic moderat, caracterizată prin intensitatea de gradul VI pe scara MSK și o accelerație a terenului pentru proiectare de 0,20g. Acest cadru legislativ și tehnic impune integrarea măsurilor de siguranță direct în documentațiile de planificare teritorială și urbanism, solicitând identificarea zonelor expuse și implementarea unor soluții tehnice adecvate pentru consolidarea infrastructurii și gestionarea eficientă a apelor pluviale.

La nivel european, directivele referitoare la managementul riscului de inundații, protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice reprezintă repere obligatorii în procesul de planificare teritorială. Deși pe teritoriul comunei Orțișoara nu sunt înregistrate activități economice care să intre sub incidența Directivei SEVESO III privind pericolele de accident major, riscurile antropice sunt riguros monitorizate, cu precădere cele asociate transportului de mărfuri periculoase pe rețeaua rutieră și feroviară care tranzitează localitatea. O vulnerabilitate antropică majoră identificată la nivel local este reprezentată de lipsa unei stații de epurare funcționale și a unui sistem complet de canalizare, fapt ce a determinat transformarea puțurilor din gospodării în fose septice. Această disfuncționalitate generează un risc iminent de poluare a apelor subterane și a solului, impunând necesitatea alinierii urgente la standardele europene și la principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH).

În privința programelor și proiectelor de investiții aplicabile, comuna Orțișoara beneficiază de cadrul strategic definit de Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor (PAAR) la nivelul județului Timiș și de Planurile de Management al Riscului la Inundații. Pentru a corecta disfuncționalitățile existente și a crește reziliența comunității, autoritățile locale vizează atragerea de fonduri prin intermediul unor instrumente financiare majore. Printre acestea se remarcă proiectele incluse în Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, destinate înființării și modernizării sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani, precum și finanțările prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) vizând renovarea energetică a infrastructurii educaționale. În mod complementar, se propun investiții în tranziția verde prin dezvoltarea de parcuri fotovoltaice și infrastructură de mobilitate sustenabilă, măsuri esențiale pentru reducerea emisiilor și adaptarea teritoriului la provocările climatice contemporane.

2.8 MOBILITATEA

2.8.1. Circulația rutieră

Sistemul de circulație rutieră al comunei Orțișoara reprezintă structura principală de mobilitate la nivelul unității administrativ-teritoriale, asigurând atât conectivitatea internă între localitatea de reședință și satele aparținătoare (Călacea, Cornești și Seceani), cât și legătura strategică cu rețeaua rutieră județeană, regională și transeuropeană. Configurația actuală a circulației este profund determinată de situarea comunei la jumătatea distanței dintre polii urbani majori Timișoara și Arad. Din punct de vedere morfologic, dezvoltarea spațială a așezării s-a realizat preponderent de-a lungul axei rutiere principale, generând o structură liniară ce deservește fluxurile majore de tranzit. Rețeaua rutieră majoră care tranzitează teritoriul este organizată pe categorii funcționale distincte, incluzând Autostrada A1, drumul european E671 (suprapus peste drumul național DN69), drumul județean DJ 693 și drumurile comunale DC 56, DC 41 și DC 40. În acest ansamblu, drumul european E671/DN69 constituie principalul coridor de mobilitate pe axa nord-sud, preluând o pondere semnificativă atât din traficul regional, cât și din cel local.

Conectivitatea localităților componente este asigurată printr-o rețea de drumuri județene și comunale care se desprind din axa centrală a drumului național. Drumul județean DJ 693 facilitează legătura către est cu localitatea Seceani și către vest cu localitatea Călacea, intersectându-se și suprapunându-se parțial cu DN69 pe un sector de aproximativ 700 de metri în interiorul localității Orțișoara. De asemenea, accesul către satul Cornești este realizat prin intermediul drumului comunal DC 56. Un avantaj major în mobilitatea teritorială îl reprezintă proximitatea autostrăzii A1, al cărei traseu se desfășoară între Orțișoara și Seceani, dispunând de bretele de descărcare direct pe drumul județean DJ 693. Această configurație spațială permite o racordare rapidă la coridorul pan-european IV, favorizând schimburile economice și scurtând timpii de deplasare.

Trama stradală din interiorul perimetrelor construite prezintă o structură mixtă, caracteristicile geometrice și de viabilitate ale străzilor variind în funcție de localitate. În centrele localităților Orțișoara și Călacea, infrastructura rutieră secundară este integral modernizată, dispunând de îmbrăcăminte bituminoasă și fiind încadrată, în general, în categoria a treia de străzi, cu câte o bandă pe sensul de mers. În contrast, satele Seceani și Cornești beneficiază de o infrastructură stradală asfaltată în proporție de aproximativ 80%, restul tramei fiind reprezentat de drumuri pietruite. Structura profilurilor transversale este adesea insuficient dimensionată pentru a acomoda armonios carosabilul, spațiul pietonal și aliniamentele de vegetație, trotuarele având lățimi reduse de aproximativ un metru. De asemenea, infrastructura dedicată mobilității nemotorizate este deficitară, neexistând piste amenajate pentru bicicliști, ceea ce forțează utilizarea carosabilului de către aceștia și reduce gradul de siguranță rutieră generală.

Circulația rutieră internă este puternic viciată de absența unei variante ocolitoare pentru localitatea de reședință, fapt care obligă traficul greu de marfă să tranziteze centrul comunei direct pe rutele E671/DN69 și DJ 693. Această suprapunere a traficului de tranzit cu cel rezidențial generează congestii semnificative, în special în intersecțiile cu drumul național, și contribuie la creșterea poluării fonice și a emisiilor de noxe în zonele locuite. La aceste disfuncționalități se adaugă un deficit major al spațiilor de parcare publice amenajate, care sunt limitate la zona centrală adiacentă drumului național. În consecință, se înregistrează frecvent staționări neregulamentare care diminuează fluența traficului și exercită o presiune de degradare asupra spațiilor verzi. Având în vedere inexistența unui sistem de transport public intern dedicat, mobilitatea locală se bazează aproape exclusiv pe utilizarea autoturismului personal , deși cerințele de navetism către municipiul Timișoara sunt parțial atenuate prin operarea liniei de transport metropolitan M48

2.8.2. Circulația feroviară

Rețeaua feroviară care deservește comuna Orțișoara constituie un element fundamental al infrastructurii majore de mobilitate, asigurând o conectivitate de importanță strategică la nivel județean și regional. Teritoriul administrativ este străbătut de magistrala feroviară care leagă municipiile Timișoara și Arad (linia 281 Timișoara - Arad) integrând astfel localitatea în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T), aferentă coridoarelor Orient/Est-Mediteraneean și Rin-Dunăre. Conectivitatea directă este facilitată prin intermediul a două stații feroviare distincte, respectiv stația Orțișoara pentru centrul de comună și stația Băile Călacea, care deservește satul aparținător Călacea. Din perspectivă spațială, traseul căii ferate tranzitează limita vestică a intravilanului localității Orțișoara, accesul către stația feroviară realizându-se prin intermediul drumului județean DJ 693 și al tramei stradale locale.

Comuna Orțișoara este străbătută de linia de cale ferată 218 Timisoara-Arad. Suprafața de teren aferentă zonei cadastrale CFR situată pe raza unității administrativ-teritoriale Orțișoara este de aproximativ 48,2765 ha (48,2765 ha - domeniu public).

Pozițiile kilometrice ale intersecțiilor căii ferate cu limita administrativă a teritoriului comunei Orțișoara (conform datelor furnizate de Serviciul Cadastru și Exproprieri) : km 22+854-km 28+742.

Lungimea de cale ferată situată pe teritoriul administrativ al comunei Orțișoara este de 5,888 km, linie simplă, magistrală, electrificată, interoperabilă, infrastructură publică.

Pe teritoriul comunei Orțișoara există stația de cale ferată Orțișoara cu ax stație la km 26+318.

La data elaborării prezentei documentații sunt în desfășurare lucrările de modernizare a liniei de cale ferată Caransebeș -Timișoara - Arad, Lot 4: Ronat Triaj Gr.D-Arad, lot din care face parte și tronsonul de cale ferată aflat pe teritoriul administrativ al comunei Orțișoara. În cadrul acestor lucrări linia se va dubla, iar dispozitivul de linii din stație se va modifica, astfel încât limitele zonelor de siguranță, respectiv de protecție vor fi diferite față de cele existente.

În situația în care, în urma proiectării detaliate, se va constata necesitatea unor exproprieri suplimentare ale imobilelor situate în vecinătatea limitei de proiect, se va promova o Hotărâre de Guvern suplimentară pentru aprobarea declanșării procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată, aprobarii listei imobilelor proprietate publică a statului precum și a listei imobilelor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes național „Modernizarea liniei feroviare Caransebeș – Timișoara – Arad” – Lot 4: Ronaț Triaj Gr.D – Arad, aflate pe raza UAT Orțișoara.

Stația de cale ferată Orțișoara funcționează ca un punct nodal esențial pentru mobilitatea populației, deservind cu precădere transportul feroviar de călători prin intermediul a numeroase rute de tip Regio care asigură legătura constantă cu polul de dezvoltare Timișoara. Cu o durată a parcursului de aproximativ 50 de minute până la stația Timișoara Nord, transportul pe șine reprezintă principala și cea mai viabilă alternativă la utilizarea autoturismului personal pentru forța de muncă angrenată în fenomenul de navetism. Deși infrastructura actuală susține un volum constant de pasageri, studiile de specialitate evidențiază necesitatea implementării unor măsuri de modernizare, precum reabilitarea infrastructurii stațiilor, introducerea sistemelor de emitere automată a biletelor și o mai bună coordonare a frecvenței curselor cu orele de vârf, pentru a spori atractivitatea și confortul acestui mod de deplasare.

Pe lângă facilitarea mobilității umane, infrastructura feroviară de la nivelul comunei Orțișoara îndeplinește un rol funcțional semnificativ în susținerea transportului de marfă. Traseul feroviar dedicat activităților logistice beneficiază de o stație principală de oprire poziționată în zona de vest a localității de reședință, favorizând astfel susținerea activităților economice locale. Tranzitul feroviar de mărfuri este încadrat în rutele coridoarelor europene dedicate (RFC 7 și RFC 9), axate pe consolidarea capacității și interoperabilității comerciale transnaționale. În același timp, sectorul de cale ferată Orțișoara – Băile Călacea – Sânandrei – Ronaț Triaj este avizat și utilizat pentru transportul materialelor și deșeurilor periculoase, operațiunile desfășurându-se în condiții de siguranță, nefiind înregistrate evenimente accidentale feroviare care să impună declanșarea Planului Roșu de intervenție.

Relația de interdependență dintre infrastructura feroviară și trama stradală urbană a comunei reclamă o abordare integrată, axată pe interconectivitate și pe dezvoltarea unui sistem de transport multimodal. În lipsa unui sistem de transport public intern eficient, locuitorii se bazează masiv pe autoturismul personal pentru accesul la facilitățile feroviare, ceea ce generează presiuni suplimentare pe arterele rutiere majore. Pentru a diminua aceste disfuncționalități și a reduce impactul emisiilor de noxe, strategiile de mobilitate propun dezvoltarea unui nod multimodal feroviar-rutier care să faciliteze un transfer coerent al pasagerilor între tren, rutele de transport public și modurile de deplasare nemotorizată. Finalizarea segmentelor din rețeaua TEN-T destinate transportului de marfă și integrarea armonioasă a gărilor în rețeaua de mobilitate a comunei vor contribui decisiv la fluidizarea traficului și la creșterea eficienței sistemului general de transport la nivelul UAT Orțișoara.

2.8.3. Transportul în comun

Sistemul de transport public la nivelul comunei Orțișoara se caracterizează prin absența unei rețele de mobilitate destinate exclusiv tranzitului intern. Cu toate acestea, prin statutul de comună periurbană și apartenența la Zona Metropolitană Timișoara, mobilitatea teritorială a populației este susținută de rețeaua de transport public metropolitan, operată de Societatea de Transport Public Timișoara (STPT) sub egida autorităților județene. Acest sistem asigură conectivitatea rutieră directă între localitatea de reședință, satele componente și municipiul Timișoara, fiind conceput cu precădere pentru a deservi necesitățile de navetism profesional și educațional ale locuitorilor.

Principala axă a rețelei de transport în comun este reprezentată de linia metropolitană M48, al cărei traseu tranzitează succesiv localitățile Cornești, Călacea, Orțișoara și Seceani. De-a lungul acestei rute sunt dispuse aproximativ cincisprezece stații de îmbarcare și debarcare, printre care se remarcă puncte de oprire de interes comunitar precum „Orțișoara Centru”, „SMA (Orțișoara)” și „Grădiniță (Călacea)”. Deși aceste stații facilitează accesul populației, eficiența serviciului este diminuată de rigiditatea programului de operare, care a fost structurat în principal în jurul fluxurilor de navetiști și care nu prezintă o coordonare optimă cu dinamica generală a orelor de vârf. Această disfuncționalitate operațională reduce atractivitatea transportului în comun pentru deplasările ocazionale, neacoperind integral nevoile complexe de mobilitate ale comunității.

Din perspectiva infrastructurii de suport și a interconectivității, se constată un nivel deficitar de integrare a sistemelor de mobilitate la nivel local. Transferul între transportul public de persoane, tranzitul rutier privat și infrastructura pietonală este nesatisfăcător, teritoriul fiind lipsit de noduri intermodale organizate care să faciliteze o tranziție fluidă și sigură între diferitele moduri de deplasare. Pe cale de consecință, mobilitatea din interiorul comunei și către exterior este dominată într-o proporție covârșitoare de utilizarea autoturismului personal, fapt ce generează o presiune constantă asupra rețelei rutiere și a spațiilor de parcare. În acest context, o alternativă viabilă și cu un grad ridicat de competitivitate o reprezintă transportul feroviar, care asigură legătura cu municipiul Timișoara într-un interval de timp de aproximativ 50 de minute. Totuși, pentru ca acest sistem să poată prelua o cotă mai mare din traficul auto, se impune o mai bună sincronizare a frecvenței curselor feroviare cu cerințele de mobilitate la orele de vârf și modernizarea infrastructurii de tranzit aferente.

2.8.4. Circulația ciclistă

Circulația ciclistă la nivelul comunei Orțișoara și al satelor aparținătoare — Călacea, Cornești și Seceani — reprezintă, în stadiul actual, o componentă deficitară a sistemului local de mobilitate. În prezent, infrastructura dedicată bicicliștilor este inexistentă, nefiind amenajat niciun traseu specific care să asigure continuitatea și interconectarea spațială a zonelor de interes comunitar. Această disfuncționalitate majoră este exacerbată de limitările dimensionale ale profilurilor transversale ale străzilor existente, majoritatea arterelor neavând spațiul necesar pentru a putea integra piste de biciclete dedicate, ceea ce îngreunează semnificativ planificarea unui traseu velo coerent și sigur la nivelul unității administrativ-teritoriale.

În ciuda acestor carențe infrastructurale, deplasarea cu bicicleta rămâne o opțiune utilizată de populația locală pentru parcurgerea distanțelor scurte în interiorul localităților. Din cauza lipsei unor spații special amenajate, mobilitatea ciclistă se desfășoară exclusiv pe carosabil, în regim de trafic mixt alături de autovehicule, fapt ce expune bicicliștii unor riscuri majore și conduce la un nivel extrem de scăzut de siguranță rutieră. Această situație este cu atât mai problematică pe arterele principale, cum ar fi drumul național DN69 sau drumurile județene și comunale care tranzitează satele Orțișoara, Seceani, Călacea și Cornești, unde suprapunerea traficului nemotorizat cu cel de tranzit, inclusiv cu vehiculele de marfă, amplifică în mod considerabil vulnerabilitatea bicicliștilor.

Cu toate acestea, dezvoltarea rețelei pentru transportul nemotorizat prezintă un potențial strategic semnificativ pentru diversificarea opțiunilor de mobilitate durabilă, reducerea emisiilor de noxe și descongestionarea traficului rutier. În acest sens, planificarea strategică a comunei a identificat drept priorități investiționale crearea unei rețele velo integrate și sigure. Printre proiectele angajate în strategia de dezvoltare locală se numără amenajarea unei rețele de trafic velo cu o lungime de 10 kilometri, precum și implementarea a cinci stații dedicate pentru biciclete. Aceste intervenții sunt menite nu doar să conecteze în condiții de siguranță localitățile aparținătoare, ci și să faciliteze accesibilizarea obiectivelor turistice locale, aliniind astfel mobilitatea comunei la principiile contemporane ale dezvoltării teritoriale sustenabile.

2.8.5. Circulația pietonală

Rețeaua pietonală la nivelul comunei Orțișoara și al satelor aparținătoare, respectiv Călacea, Cornești și Seceani, este constituită teoretic din trotuarele adiacente arterelor rutiere, însă în practică prezintă deficiențe structurale majore în ceea ce privește continuitatea spațială și calitatea infrastructurii. Pe străzile principale, trotuarele existente sunt subdimensionate, având o lățime utilă de aproximativ un metru, fiind încadrate de spații verzi generoase cu vegetație de aliniament. Cu toate acestea, configurația specifică a mediului construit din localitate face extrem de dificilă o amenajare armonioasă și echilibrată între suprafața carosabilă, traseul pietonal și aceste aliniamente vegetale. Analizele sociologice la nivel comunitar confirmă această vulnerabilitate, evidențiind lipsa cronică a unor coridoare pietonale de calitate, a trotuarelor continue și a rigolelor funcționale.

Zona centrală a comunei Orțișoara generează un flux pietonal constant, determinat de necesitatea locuitorilor de a accesa instituțiile publice locale, precum și punctele de îmbarcare pentru transportul în comun către localitățile învecinate și către polii urbani majori, Timișoara și Arad. În ciuda acestui nivel ridicat de tranzit pietonal, infrastructura aferentă este precară, existând numeroase porțiuni neamenajate sau invadate de vegetație spontană. Mai mult, disfuncționalitățile tehnice ale infrastructurii pietonale sunt agravate de comportamente de natură civică, precum înfundarea rigolelor

de scurgere cu deșeuri menajere, fenomen care compromite siguranța și confortul pietonilor, în special în perioadele cu precipitații.

Intersecțiile majore, în special cele situate de-a lungul drumului european E671 (suprapus peste drumul național DN69) care tranzitează localitatea, reprezintă principalele puncte de congestionare a traficului auto și, implicit, zone de maximă vulnerabilitate pentru circulația pietonală. Această suprapunere a traficului de tranzit cu mobilitatea locală impune măsuri urgente de protecție, studiile de fundamentare subliniind necesitatea amenajării unor treceri pentru pietoni semnalizate corespunzător în secțiunile stradale principale. În prezent, din cauza lățimii reduse a trotuarelor și a lipsei amenajărilor specifice, accesibilitatea și siguranța pietonilor, inclusiv a persoanelor cu mobilitate redusă, sunt puternic limitate.

În satele componente Călacea, Cornești și Seceani, precum și în zonele periferice ale centrului de comună, circulația pietonală se desfășoară adesea în condiții improprii, locuitorii fiind frecvent nevoiți să utilizeze marginea carosabilului din cauza discontinuității trotuarelor. Pentru a elimina aceste disfuncționalități, strategiile de dezvoltare locală propun lărgirea traseelor pietonale și amenajarea sistematică a trotuarelor prin asfaltare sau pietruire, în funcție de prioritatea rutieră a fiecărei străzi. Aceste intervenții urbanistice trebuie să fie implementate cu o atenție deosebită acordată integrării peisagistice, vizând păstrarea spațiilor verzi și a arborilor de aliniament, pentru a asigura un mediu pietonal sigur, continuu și sustenabil.

2.8.6. Parcaje

La nivelul teritoriului administrativ al comunei Orțișoara, gestionarea staționării autovehiculelor se realizează preponderent în regim de parcare la sol, însă capacitatea infrastructurii dedicate este puternic deficitară. Spațiile de parcare amenajate public sunt extrem de limitate, acestea fiind concentrate cu precădere în zona centrală a localității de reședință, dispuse adiacent arterei rutiere majore care o tranzitează, respectiv drumul european E671/drumul național DN69. Această dispunere spațială restrânsă generează presiuni semnificative asupra profilului stradal și limitează capacitatea de fluidizare a circulației în sectoarele supuse unui tranzit intens.

Deficitul acut de parcaje amenajate la nivelul întregii comune determină o incidență ridicată a fenomenului de staționare neregulamentară pe carosabil sau în alte zone neutile. În absența unor intervenții de reglementare și a dezvoltării unei infrastructuri de profil adecvate, studiile de fundamentare prognozează o deteriorare progresivă a acestei situații. Dinamica actuală demonstrează o tendință a populației de a converti spontan anumite benzi de circulație în spații de parcare, într-o manieră neorganizată. Această restrângere de facto a gabaritului stradal acționează ca un factor de congestie, îngreunând considerabil atât traficul local, cât și pe cel de tranzit.

Din perspectivă urbanistică și de mediu, insuficiența platformelor de parcare dedicate conduce frecvent la ocuparea abuzivă a infrastructurii pietonale și a aliniamentelor plantate. Specialiștii avertizează că menținerea acestui deficit structural va atrage după sine o diminuare inevitabilă a suprafețelor ocupate de spații verzi, care riscă să fie treptat sacrificate și impermeabilizate în favoarea amenajării unor noi zone de parcare auto. O astfel de dinamică generează disfuncționalități majore de accesibilitate pietonală și degradează calitatea generală a spațiului public.

În ceea ce privește localitățile componente ale comunei, respectiv satele Călacea, Cornești și Seceani, regimul de staționare auto este unul predominant informal, adaptat morfologiei specifice așezărilor rurale. În aceste arii, parcarea autovehiculelor se realizează în mod uzual în perimetrul curților private sau pe acostamentele adiacente gospodăriilor, nefiind identificate platforme publice amenajate cu această destinație. Totuși, extinderea gradului de motorizare impune necesitatea unei planificări anticipative, pentru a preveni translatarea disfuncționalităților de mobilitate din centrul comunei către ariile rurale aparținătoare.

2.9 ECHIPAREA TEHNICO EDILITARĂ

2.9.1. Alimentarea cu apă

Alimentare cu apă potabilă a localităților Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani, se va realiza de la forajele de medie adâncime existente de pe vatra fiecărei localități.

Localitatea Orțișoara

Alimentare cu apă a localității Orțișoara, se va realiza prin intermediul a 6 foraje de medie adâncime, a unui rezervor de înmagazinare apă și a unei rețele de distribuție apă.

Captarea apei se va realiza din subteran prin intermediul a 6 foraje de medie adâncime din care 3 sunt în funcțiune (F1, F4, F5), 2 foraje în conservare (F2, F6), iar 1 foraj este dezafectat (F3).

Forajul F1 are o adâncime de H = 140 m și este echipat cu o electropmpă cu Q = 20 mc/h, H = 40 mCA, P = 4,5 kw.

Forajul F4 are o adâncime de H = 70 m și este echipat cu o electropmpă cu Q = 15 mc/h, H = 40 mCA, P = 4 kw.

Forajul F5 are o adâncime de H = 140 m și este echipat cu o electropmpă cu Q = 16,5 mc/h, H = 40 mCA, P = 4,0 kw.

Gospodăria de apă este alcătuită din: rezervor, stație de tratare, stație de pompare și stație de clorirare.

Rezervorul de înmagazinare apă este circular din beton armat cu V = 300 mc.

Stația de tratare apă este compusă din 3 coloane de filtrare sub presiune. Dezinfecția este realiztă cu hipoclorit de sodiu. În clădirea stației de tratare sunt amplasate instalația de tratare și de dezinfecție.

Stația de pompare este echipată cu:

- (2+1R) pompe pentru distribuție: Q = 70 mc/h, H = 45 mCA, P = 13,9 kw;
- (1+1R) pompe pentru incendiu: Q = 18 mc/h, H = 40 mCA, P = 3,2 kw;
- Un recipient de hidrofor cu V = 500 l.

Aducțiunea apei

De la forajele F1, F4 și F5 la gospodăria de apă :

- Conductă din PE-HD, De 90 mm, de la forajul F1 la gospodăria de apă, L = 1280 m;
- Conductă din PE-HD, De 90 mm, de la forajul F4 la gospodăria de apă, L = 950 m;
- Conductă din PE-HD, De 90 mm, de la forajul F5 la gospodăria de apă, L = 1030 m.

Rețeaua de distribuție a localității Orțișoara este alcătuită din conducte cu diametre de la De 63 mm până la De 160 mm.

Conductele sunt pozate în trama stradală a localităţii. Pe reţea sunt montaţi hidranţi de incendiu din fontă, cămine de vane și branşamente de apă.

Localitatea Călacea

Alimentare cu apă a localității Călacea, se va realiza prin intermediul a 3 foraje de medie adâncime și a unei rețele de distribuție apă.

Captarea apei se va realiza din subteran prin intermediul a 3 foraje (F1, F2, F3) de medie adâncime.

De la foraje apa captată ajunge direct în rețeaua de distribuție.

Rețeaua de distribuție a localității Călacea este alcătuită din conducte cu diametre de la De 63 mm până la De 90 mm.

Conductele sunt pozate în trama stradală a localităţii. Pe reţea sunt montaţi hidranţi de incendiu din fontă, cămine de vane și branşamente de apă.

Localitatea Cornești

Alimentare cu apă a localității Cornești, se va realiza prin intermediul a 3 foraje de medie adâncime și a unei rețele de distribuție apă.

Captarea apei se va realiza din subteran prin intermediul a 3 foraje (F1, F2, F3) de medie adâncime.

De la foraje apa captată ajunge direct în rețeaua de distribuție.

Rețeaua de distribuție a localității Cornești este alcătuită din conducte cu diametre de la De 63 mm până la De 32 mm.

Conductele sunt pozate în trama stradală a localităţii.

Localitatea Seceani

Alimentare cu apă a localității Seceani, se va realiza prin intermediul a 4 foraje de medie adâncime și a unei rețele de distribuție apă.

Captarea apei se va realiza din subteran prin intermediul a 4 foraje (F1, F2, F3, F4) de medie adâncime.

De la foraje apa captată ajunge direct în rețeaua de distribuție.

Rețeaua de distribuție a localității Cornești este alcătuită din conducte cu diametre de la De 75 mm până la De 32 mm.

Conductele sunt pozate în trama stradală a localităţii.

2.9.2. Canalizare menajeră

Localitatea Orțișoara

În prezent, există un sistem centralizat de canalizare menajeră în localitatea Orțișoara. Sistemul centralizat de canalizare este alcătuit dintr-o reţea de canalizare în lungime totală de 14.872 m, având diametre De 250 mm și De 315 mm din PVC-KG, SN8 şi o staţie de epurare.

Rețeaua de canalizare menajeră din tuburi PVC-KG, SN8 are urmatoarele caracteristici:

- De 250 mm pe o lungime de L = 14.319 m;
- De 315 mm pe o lungime de L = 553 m.

Conductele de refulare de la stațiile de pompare sunt din PE-HD, dupa cum urmeaza:

- Conductă din PE-HD, DE 125 mm in lungime de L = 1447 m;
- Conductă din PE-HD, DE 110 mm in lungime de L = 464 m;
- Conductă din PE-HD, DE 90 mm in lungime de L = 388 m;
- Conductă din PE-HD, DE 75 mm in lungime de L = 375 m.

Rețeaua de canalizare este prevăzută cu 8 stații de pompare, 2674 m conducte de refulare, 378 cămine de vizitare și 761 racorduri la canal.

Sunt prevăzute subtraversări, astfel:

- DJ 693 – 4 bucăți cu tub de protecție cu Dn 400 mm;
- DN 69 – 3 bucăți cu tub de protecție cu Dn 400 mm;
- DS – 43 bucăți cu tub de protecție cu Dn 400 mm;
- Pârâu – 1 bucată cu tub de protecție Dn 300 mm.

Staţia de epurare este amplasată în sudul localității Orțișoara, iar descărcarea apelor epurate se face în cursul de apă Iercici.

Schema tehnologică a staţiei de epurare pentru 2600 locuitori echivalenti, constă din :

- treapta mecanică;
- treapta biologică cu biomasa in suspensie, aerare cu bule fine.

Localitatea Călacea

În prezent, nu există un sistem centralizat de canalizare menajeră în localitatea Călacea.

Evacuarea apelor uzate menajere rezultate de la gospodăriile individuale făcându-se în fose septice sau latrine uscate, construcţii care permit infiltrarea apei uzate în sol.

Pentru evitarea poluării solului şi subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerinţele actuale de civilizaţie şi confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere.

Localitatea Cornești

În prezent, nu există un sistem centralizat de canalizare menajeră în localitatea Cornești

Evacuarea apelor uzate menajere rezultate de la gospodăriile individuale făcându-se în fose septice sau latrine uscate, construcţii care permit infiltrarea apei uzate în sol.

Pentru evitarea poluării solului şi subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerinţele actuale de civilizaţie şi confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere.

Localitatea Seceani

În prezent, nu există un sistem centralizat de canalizare menajeră în localitatea Seceani.

Evacuarea apelor uzate menajere rezultate de la gospodăriile individuale făcându-se în fose septice sau latrine uscate, construcţii care permit infiltrarea apei uzate în sol.

Pentru evitarea poluării solului şi subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerinţele actuale de civilizaţie şi confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere.

2.9.3. Lucrări hidrotehnice

Conform datelor furnizate de ABA Banat, solicitate în vederea elaborarii prezentei documentații, pentru UAT Orțișoara nu exista hărți de hazard și risc la inundații. Hărțile de inundabilitate și de risc la inundații prezentate pe site-ul rowater.ro și inundații.ro au fost întocmite doar pentru anumite zone/sectoare (zone cu risc potențial semnificativ la inundații, în accepțiunea Directivei 2007/60/CE) și neacoperirea unei zone din țara noastră nu conduce la concluzia că zona respectivă nu poate fi expusă riscului la inundații.

Lucrări hidrotehnice existente:

- Prag 1 pârâul Lacului Localitate Cornești din mal în mal H = 3 m
- Prag 2 pârâul Lacului Localitate Cornești din mal în mal H = 3 m
- Prag 3 pârâul Lacului Localitate Cornești din mal în mal H = 3 m

Se va asigura respectarea zonelor de protecție sanitară aferente captărilor de apă, conform prevederilor HG nr. 930/2005 privind normele speciale pentru caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică. Informațiile cu privire la evaluările corpurilor de apă centralizate și prelucrate pot fi accesate și pe următorul link: http://banat.rowater.ro/index.php/despre-noi/rapoarte-și-studii/sinteza-calității-apelor, cu mențiunea că pentru anul 2025, la data elaborarii prezentei documentatii, datele/evaluările sunt în curs de validare națională, urmând ca după finalizarea procesului, acestea să fie încărcate pe site, pentru consultare.

Alte informații suplimentare sunt publicate atât pe portalul GIS A.N. Apele Române cât și în Planul de Management al Spațiului Hidrografic Banat link:

Totodată, la data elaborarii prezentei documentatii, este în desfășurare etapa de consultarea publicului cu privire la sinteza problemelor importante de gospodărire a apelor din spațiul hidrografic (decembrie 2025 – iunie 2026) și revizuirea documentului după încheierea procesului de consultare in scopul realizarii Planului de Management actualizat (2028-2033).

2.9.4. Canalizare pluvială

La nivelul teritoriului administrativ al comunei Orțișoara, care include satul de reședință și localitățile aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani, gestionarea apelor pluviale se bazează în exclusivitate pe sisteme de suprafață, neexistând în prezent o rețea subterană centralizată destinată

colectării și evacuării apelor meteorice din zonele construite. Situația este direct influențată de particularitățile cadrului natural specifice Câmpiei de Vest, un spațiu caracterizat printr-un relief plan, cu pante extrem de reduse (frecvent sub 1-2%) și prin prezența unor microdepresiuni, elemente care determină un drenaj natural deficitar. În absența unor cursuri de apă naturale majore cu caracter permanent, preluarea scurgerilor de suprafață rezultate în urma precipitațiilor se realizează preponderent prin rețeaua antropică de canale de desecare și colectare, parte integrantă a sistemului regional de îmbunătățiri funciare, care îndeplinește un dublu rol: evacuarea apelor pluviale și reglarea nivelului freatic.

În perimetrul intravilan al localităților, infrastructura de preluare a apelor pluviale este constituită din rigole și șanțuri deschise, adesea sumar amenajate în lungul tramei stradale. Funcționalitatea și eficiența acestui sistem deschis sunt sever compromise de o întreținere neuniformă și de colmatarea frecventă a canalelor de scurgere cu deșeuri, resturi vegetale sau aluviuni. În contextul înregistrării unor precipitații cu caracter torențial, fenomene din ce în ce mai frecvente în sezonul cald ca urmare a schimbărilor climatice, incapacitatea rigolelor și a canalelor de desecare de a tranzita volumele mari de apă conduce la apariția riscului de inundații locale și la fenomenul de băltire. Aceste acumulări temporare de apă afectează negativ stabilitatea terenurilor de fundare, integritatea căilor de comunicație și calitatea generală a vieții locuitorilor.

Pentru a asigura o dezvoltare teritorială coerentă și pentru a diminua vulnerabilitățile hidrologice, studiile de fundamentare atrag atenția asupra necesității stringente de modernizare a sistemelor de evacuare a apelor pluviale. Abordarea acestor disfuncționalități impune nu doar curățarea periodică și menținerea continuității rețelei de șanțuri și canale existente, ci și implementarea unor soluții tehnice integrate, cum ar fi rigole carosabile corelate cu profilele rutiere modernizate și, acolo unde topografia o cere, bazine de retenție temporară care să preia și să descarce controlat debitele excedentare către emisarile zonale

2.9.5. Alimentarea cu energie electrica

Infrastructura energetică a comunei Orțișoara este structurată pe un sistem complex de rețele electrice, care asigură alimentarea optimă a localității de reședință și a satelor componente. Conectarea la Sistemul Energetic Național se realizează, la nivel de înaltă tensiune, prin intermediul liniilor electrice aeriene (LEA) de 110 kV aferente rutelor Fântânele – Orțișoara și Săcălaz – Orțișoara. Distribuția energiei în teritoriu este facilitată de prezența stațiilor de transformare amplasate în localitățile Orțișoara și Călacea. La nivelul așezărilor, rețeaua este configurată prin linii de medie tensiune de 20 kV, deservite de posturi de transformare de 20/0,4 kV, care direcționează energia către consumatorii finali prin intermediul rețelelor de joasă tensiune extinse de-a lungul arterelor stradale. Pentru a crește gradul de fiabilitate și siguranță în exploatare, operatorul zonal, e-Distribuție Banat, vizează implementarea unor programe de modernizare a acestor linii electrice în perioada următoare.

În contextul politicilor contemporane de tranziție către o economie verde și de reducere a amprentei de carbon, la nivelul unității administrativ-teritoriale se remarcă o orientare strategică fermă spre valorificarea surselor de energie regenerabilă. Administrația publică locală promovează implementarea unui proiect dedicat sprijinirii producției de energie electrică pentru autoconsum, inițiativă ce presupune înființarea unui parc fotovoltaic cu o capacitate instalată de 399 kWp. Acest proiect de utilitate publică, finanțat prin intermediul Fondului de Modernizare, are ca scop asigurarea

necesarului de electricitate pentru comună și furnizarea apei calde, reprezentând o etapă esențială în optimizarea costurilor operaționale și în diminuarea dependenței de sursele energetice convenționale.

Complementar eforturilor administrației publice, teritoriul comunei Orțișoara a devenit un punct de interes pentru investiții private majore în domeniul energiei solare, menite să reconfigureze profilul energetic zonal. Un exemplu elocvent este inițiativa dezvoltatorului SC BANAT SOLAR INVEST ONE SRL, care propune construirea unor centrale fotovoltaice de mare capacitate în extravilanul localității Orțișoara, vizând o putere totală de producție estimată la 58,87 MWp. Totodată, în perimetrul extravilan al localității Călacea, a fost identificată o suprafață plană de 20 de hectare concesionată pentru dezvoltarea unui alt parc de panouri fotovoltaice, existând perspective de valorificare optimă a acestui areal printr-un management integrat al terenului. Aceste investiții de anvergură contribuie semnificativ la mixul energetic local și consolidează rolul comunei Orțișoara ca un actor important în tranziția energetică sustenabilă la nivel județean.

2.9.6. Alimentarea cu gaze naturale

În ceea ce privește infrastructura de alimentare cu gaze naturale, comuna Orțișoara beneficiază de un sistem de distribuție operațional, însă cu o acoperire teritorială inegală la nivelul întregii unități administrativ-teritoriale. Localitatea de reședință, Orțișoara, este racordată la rețeaua de gaze naturale încă din anul 2002, investiția inițială fiind realizată în colaborare cu operatorii din județul Arad. Distribuția la nivel local este asigurată de compania SC Gaz Vest SA Arad, care preia resursa din sistemul național de transport și o furnizează consumatorilor din perimetrul intravilanului. Implementarea acestei rețele a constituit un demers de infrastructură esențial pentru regiune, facilitând ulterior și racordarea localităților învecinate, cum este cazul comunei Vinga. Prin urmare, pentru locuitorii din centrul comunei, gazul natural, alături de masa lemnoasă, reprezintă o resursă energetică principală utilizată curent pentru încălzirea locuințelor și prepararea apei calde menajere.

Cu toate acestea, se înregistrează o disparitate semnificativă în ceea ce privește gradul de echipare edilitară a satelor aparținătoare. În prezent, în cadrul unității administrativ-teritoriale, doar localitatea Orțișoara dispune de o rețea funcțională de gaze naturale, în timp ce satele componente Călacea, Cornești și Seceani sunt complet lipsite de această utilitate publică fundamentală. Pentru a corecta aceste inegalități structurale și a asigura un standard de locuire modern și echitabil pentru întreaga populație, administrația publică locală și-a asumat ca obiectiv strategic extinderea infrastructurii energetice. În acest sens, un demers administrativ prioritar vizează obținerea finanțării necesare pentru implementarea unui proiect amplu de realizare a rețelei de gaze naturale, care să deservească în mod direct satele Călacea și Cornești, vizând totodată și optimizarea rețelei existente în localitatea Orțișoara.

2.9.7. Alimentarea cu căldură

Pe teritoriul comunei Orțișoara și al localităților sale componente nu funcționează un sistem centralizat de alimentare cu energie termică, asigurarea confortului termic al locuințelor și prepararea apei calde menajere realizându-se exclusiv în regim descentralizat, prin soluții individuale. În acest sens, populația utilizează ca principale resurse energetice gazul natural și combustibilul solid, în mod deosebit masa lemnoasă. Această dependență de sistemele autonome de încălzire reflectă un model

de consum energetic specific mediului rural și periurban, unde infrastructura termică majoră este substituită de centrale termice de apartament sau de sobe tradiționale.

O particularitate structurală a infrastructurii energetice locale o reprezintă gradul inegal de racordare la rețeaua de gaze naturale. În prezent, doar localitatea de reședință, Orțișoara, beneficiază de acces la infrastructura de distribuție a gazelor naturale, ceea ce permite utilizarea unor sisteme de încălzire mai eficiente și mai puțin poluante. În contrast, satele aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani sunt lipsite de această facilitate edilitară, locuitorii fiind constrânși să se bazeze preponderent pe arderea combustibililor solizi. Pentru a elimina aceste inechități și a moderniza standardul de locuire, autoritățile administrației publice locale și-au propus ca obiectiv strategic extinderea rețelei de gaze naturale în localitățile deficitare.

Utilizarea masivă a combustibililor solizi pentru încălzirea rezidențială generează consecințe directe asupra calității factorilor de mediu, reprezentând o sursă importantă de emisii poluante în atmosferă, cu precădere în sezonul rece. Studiile de mediu atrag atenția că procesele de ardere din sectorul casnic contribuie la eliberarea de particule în suspensie (PM10 și PM2,5) și a altor compuși, precum dioxidul de sulf și monoxidul de carbon, afectând microclimatul așezărilor. În vederea atenuării acestui impact și a tranziției către un sistem energetic sustenabil, strategiile locale de dezvoltare vizează integrarea surselor regenerabile de energie, un demers reprezentativ fiind proiectul de înființare a unui parc fotovoltaic destinat inclusiv furnizării de apă caldă la nivel comunitar, inițiativă ce susține decarbonizarea treptată a sectorului termic.

2.9.8. Telecomunicații

Teritoriul administrativ al comunei Orțișoara, incluzând localitatea de reședință și satele aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani, beneficiază de o infrastructură de comunicații electronice dezvoltată, esențială pentru susținerea activităților socio-economice, educaționale și administrative locale. La nivelul unității administrativ-teritoriale, rețelele de telefonie mobilă asigură o acoperire teritorială amplă și continuă, integrând tehnologii de tip 2G, 3G, 4G și 4G+. Aceste servicii de telecomunicații sunt furnizate de principalii operatori prezenți pe piața națională, incluzând companii precum Digi Mobile, Orange România, Telekom România și Vodafone România. Această infrastructură garantează un nivel optim de conectivitate, facilitând accesul rapid al populației la comunicații de voce și la rețelele de date mobile în bandă largă.

Infrastructura de telecomunicații mobile este completată în mod eficient de rețelele de comunicații fixe, care deservesc cerințele rezidențiale și economice ale așezărilor. Locuitorii comunei Orțișoara dispun de acces la servicii integrate care cuprind telefonia fixă, transmisia programelor de televiziune prin cablu și rețelele bazate pe tehnologia cu fibră optică. De asemenea, accesul la internet de mare viteză este asigurat atât prin conexiuni de fibră optică, cât și prin soluții de tip wireless, serviciile fiind operate preponderent de furnizori consacrați precum RCS-RDS, Orange și Vodafone.

Acest profil de conectivitate tehnică reflectă tendințele de dezvoltare favorabile înregistrate la nivelul Regiunii Vest, o arie caracterizată, conform analizelor statistice, printr-o rată superioară mediei naționale în ceea ce privește accesul gospodăriilor la rețeaua de internet. Existența unei infrastructuri de telecomunicații moderne, capabile să asigure transmisii de date și acces la internet fix și mobil, previne fenomenul de izolare digitală a așezărilor rurale din comuna Orțișoara, creând în același timp

un suport tehnologic indispensabil pentru modernizarea serviciilor publice și dezvoltarea afacerilor locale.

2.9.9. Energii regenerabile

Tranziția către un sistem energetic cu un impact redus asupra mediului reprezintă o direcție strategică esențială pentru dezvoltarea durabilă a comunei Orțișoara, fiind asimilată structural în obiectivul de dezvoltare „Orțișoara Verde". Teritoriul administrativ beneficiază de condiții climatice și geografice deosebit de favorabile pentru implementarea tehnologiilor bazate pe captarea energiei solare, oferind o alternativă viabilă la sursele energetice convenționale. Conform datelor din studiile de specialitate, zona de amplasament înregistrează o expunere la radiația solară globală cu valori medii de 250,0 W/m²/an pe parcursul sezonului estival și de 64,1 W/m²/an în perioada de iarnă. Pe fondul acestor condiții de favorabilitate, la nivelul comunei Orțișoara se estimează posibilitatea obținerii unei producții energetice de 132.752,41 kW/100kWp/an, aspect care încurajează în mod direct deciziile de investiții în infrastructura de panouri solare pentru creșterea independenței energetice.

În vederea susținerii active a acestei tranziții ecologice și a optimizării costurilor de operare, administrația publică locală a fundamentat și propus proiectul „Sprijin pentru producția de energie electrică pentru autoconsum în comuna Orțișoara". Această investiție vizează înființarea unui parc fotovoltaic dedicat captării energiei solare, având o capacitate instalată de 399 kWp, destinat asigurării necesarului de electricitate și furnizării apei calde exclusiv pentru consumul propriu al infrastructurii publice. Demersul investițional este susținut financiar prin intermediul Fondului de Modernizare, beneficiind de o alocare bugetară estimată la aproximativ 1,9 milioane de lei. Această inițiativă administrativă reflectă asumarea la nivel comunitar a politicilor europene de decarbonizare și de consolidare a rezilienței energetice locale.

Interesul pentru valorificarea potențialului regenerabil al zonei se manifestă pregnant și în sectorul privat, inițiativele corporative contribuind substanțial la reconfigurarea arhitecturii energetice a comunei Orțișoara. Un exemplu elocvent este reprezentat de demersul investițional al societății SC Banat Solar Invest One SRL, care a propus dezvoltarea a două capacități majore de producție a energiei electrice din surse fotovoltaice, totalizând o putere instalată de 58,87 MWp. Aceste proiecte de anvergură, ce includ amenajarea de parcuri fotovoltaice, racorduri la Sistemul Energetic Național și infrastructură de acces, sunt amplasate strategic în zonele din extravilanul localității Orțișoara. Potențialul pentru dezvoltarea infrastructurii verzi se extinde și la nivelul satelor aparținătoare, o suprafață plană de 20 de hectare din arealul localității Călacea făcând deja obiectul concesionării în scopul amenajării unui parc de panouri fotovoltaice. Ansamblul acestor proiecte subliniază capacitatea teritoriului de a se integra eficient în rețelele moderne de producție energetică descentralizată, sprijinind direct obiectivele de atenuare a schimbărilor climatice.

2.9.10. Gestionarea deșeurilor

Gestionarea deșeurilor menajere în comuna Orțișoara și în satele sale aparținătoare se aliniază reglementărilor naționale și europene, fiind integrată în sistemul regional de salubritate al județului Timiș. Teritoriul administrativ este inclus în Zona 1 de colectare, o structură de management specifică ariei urbane și periurbane a municipiului Timișoara. În conformitate cu legislația în vigoare

referitoare la serviciul de salubrizare, administrația publică locală are obligația de a implementa un sistem de colectare separată pe minimum patru fracții, respectiv hârtie, mase plastice, metale și sticlă. Pentru a asigura protecția mediului și a sănătății publice, autoritățile propun operaționalizarea unui sistem de colectare selectivă în regim dual, structurat pe o fracție solidă destinată deșeurilor reciclabile și o fracție umedă, biodegradabilă, corespunzătoare deșeurilor menajere.

Deșeurile colectate de pe raza comunei Orțișoara nu beneficiază de instalații locale de tratare sau depozitare definitivă, fiind direcționate către facilitățile județene de profil. Fluxul deșeurilor implică tranzitarea acestora prin stația de transfer localizată în zona industrială de sud a municipiului Timișoara, care dispune de o capacitate de aproximativ 6.900 de tone pe an. Ulterior, deșeurile reziduale au ca destinație finală Depozitul Ecologic de la Ghizela. În ceea ce privește managementul fracțiilor reciclabile, în special masele plastice și hârtia, comuna este deservită de Stația de sortare Satchinez, o facilitate cu o capacitate operațională de 314 tone anual.

UAT Orțișoara se află la o distanță relativ mare față de Depozitul Ecologic de Deșeuri Ghizela, ceea ce face ca impactul acestuia asupra localității să fie practic inexistent. În linie dreaptă, distanța dintre Orțișoara și amplasamentul depozitului este de aproximativ 22–25 km, iar pe traseul rutier utilizat în mod obișnuit (DJ693 – DJ691 – DJ609) distanța ajunge la aproximativ 30–32 km.

Această poziționare la o distanță considerabilă, coroborată cu faptul că depozitul funcționează în regim controlat și conform normelor de mediu, face ca zona de locuit din Orțișoara să nu fie expusă disconfortului olfactiv, zgomotului sau traficului tehnologic asociat depozitului, neexistând efecte directe asupra calității vieții populației

În ciuda integrării într-un sistem județean de management al deșeurilor, la nivelul comunității locale persistă disfuncționalități structurale și de comportament civic. Analizele de mediu evidențiază o eficiență deficitară a procesului de colectare selectivă și incidența practicilor neconforme de depozitare a deșeurilor direct pe sol. Din perspectiva anchetelor sociale, deși serviciul curent asigură ridicarea recurentă a gunoiului menajer și a fracției de plastic, o vulnerabilitate critică este reprezentată de absența unei soluții de preluare pentru reziduurile inerte, provenite din activități de construcții și demolări. Această carență generează un risc ridicat de abandonare ilegală a molozului pe terenurile limitrofe, impunând necesitatea amenajării unui spațiu dedicat stocării temporare a acestora la nivel comunal. Totodată, deficiențele de educație ecologică se reflectă în colmatarea frecventă a rigolelor și șanțurilor de scurgere a apelor pluviale cu deșeuri provenite de la populație, fenomen care amplifică semnificativ vulnerabilitatea infrastructurii la inundații locale

2.10 PROBLEME DE MEDIU

Starea mediului înconjurător în perimetrul comunei Orțișoara și al localităților sale aparținătoare, respectiv Călacea, Cornești și Seceani, este influențată în mod direct de o serie de factori antropici și naturali, calitatea aerului fiind afectată cu precădere de traficul rutier intens de tranzit.

Această poluare atmosferică este generată de emisiile provenite de la vehiculele care tranzitează arterele majore, precum drumul european E671/DN69 și drumul județean DJ 693, în lipsa unei variante ocolitoare care să devieze traficul greu din centrul așezărilor. Poluarea aerului este exacerbată de emisiile de pulberi antrenate din activitățile agricole și de pe drumurile neasfaltate, precum și de gazele de ardere provenite din sistemele rezidențiale de încălzire. În paralel, poluarea fonică reprezintă un factor de stres major pentru zonele de locuit adiacente căilor de comunicație, nivelurile ridicate de zgomot fiind întreținute atât de circulația rutieră intensă, cât și de transportul feroviar desfășurat pe magistrala Timisoara-Arad.

Rețeaua hidrografică a teritoriului este reprezentată, în principal, de cursurile de apă Iercici și Căran, completate de un sistem extins de canale de desecare. O problemă de mediu critică la nivelul comunei este asociată lipsei unei infrastructuri funcționale și centralizate pentru epurarea apelor uzate, disfuncționalitate care a condus, în timp, la utilizarea vechilor puțuri din gospodării pe post de fose septice. Această practică generează un risc iminent și sever de contaminare a pânzei freatice și a solului, afectând implicit calitatea resurselor de apă din zonă. De asemenea, evacuarea apelor pluviale se realizează predominant prin rigole și șanțuri deschise, a căror capacitate de tranzit este frecvent anulată de colmatarea cu deșeuri menajere și resturi vegetale, fenomen care favorizează bălțirile și inundațiile locale în perioadele caracterizate de precipitații abundente.

Din punct de vedere pedologic și geomorfologic, solurile din perimetrul comunei, deși recunoscute pentru fertilitatea lor specifică Câmpiei Vingăi, sunt expuse unor procese de degradare induse de eroziunea eoliană și pluvială, precum și de compactarea rezultată în urma exploatării agricole mecanizate. Configurația reliefului de câmpie joasă, cu declivități extrem de reduse, determină un drenaj natural deficitar, favorizând acumularea temporară a apelor meteorice în microdepresiuni. Deși riscul producerii alunecărilor de teren este evaluat ca fiind scăzut pentru teritoriul Orțișoara, conservarea echilibrului ecologic și a biodiversității impune măsuri riguroase, mai ales în contextul în care teritoriul administrativ se suprapune parțial peste arii naturale protejate de importanță comunitară, precum siturile Natura 2000 ROSPA0047 Hunedoara Timișană și ROSCI0115 Mlaștina Satchinez. Aceste ecosisteme valoroase sunt amenințate de presiuni antropice constante, generate de gestionarea ineficientă a habitatelor și de poluarea difuză derivată din utilizarea necorespunzătoare a îngrășămintelor agricole.

Expansiunea spațiului construit, dinamica mobilității de tranzit și intensificarea activităților agroeconomice generează presiuni cumulative asupra componentelor de mediu. Managementul defectuos al deșeurilor, evidențiat prin depozitări ilegale de moloz și reziduuri inerte pe terenurile virane sau direct în rețeaua de scurgere a apelor, constituie o sursă continuă de degradare peisagistică și poluare. În acest context teritorial, au fost identificate zone de vulnerabilitate specifică ce necesită intervenții de reglementare, printre care se numără arealele depresionare cu potențial ridicat de bălțire și inundații locale din cauza incapacității sistemelor de preluare a debitelor pluviale, sectoarele cu un nivel freatic ridicat care impun restricții și măsuri tehnice speciale de fundare pentru viitoarele construcții, precum și ecosistemele și terenurile agricole afectate de poluarea difuză provenită din activitățile zootehnice necontrolate.

2.10.1 Arii naturale protejate

În cadrul UAT Orțișoara sunt delimitate patru arii naturale protejate de tip Natura 2000, instituite conform legislației europene și naționale privind conservarea habitatelor și speciilor de interes comunitar. Aceste perimetre beneficiază de un regim juridic special, cu restricții clare privind utilizarea terenurilor, intervențiile antropice și orice formă de dezvoltare care ar putea afecta starea de conservare a patrimoniului natural.

ROSPA0047 Hunedoara Timișană este o arie de protecție specială avifaunistică (SPA) de importanță comunitară, desemnată în baza Directivei Păsări 2009/147/CE. Situl se întinde pe o suprafață totală de aproximativ 15.370 ha, fiind situat în Câmpia de Vest a României, pe teritoriile județelor Arad (majoritar) și Timiș. Are o importanță majoră pentru conservarea avifaunei migratoare și cuibăritoare, adăpostind specii de interes comunitar precum dropia (*Otis tarda*), creasta de codalb (*Haliaeetus albicilla*), chirighița neagră (*Chlidonias niger*) și alte specii de păsări de mlaștină și stepe. Partea care se suprapune cu comuna Orțișoara reprezintă o zonă de extensie periferică a sitului, cu habitate agricole și umede care contribuie la conectivitatea ecologică a rețelei Natura 2000.
Această arie de protecție specială avifaunistică se suprapune parțial pe partea de vest și nord-vest a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în principal satul Orțișoara și parțial satul Cornești.
Zona de contact este situată de-a lungul DN69 (Timișoara – Arad), în partea vestică a localității Orțișoara. Suprapunerea reprezintă o porțiune periferică a sitului (aproximativ 3% din suprafața totală a ROSPA0047 se află pe teritoriul comunei Orțișoara). Habitatele agricole și pajiștile din această zonă contribuie la conectivitatea ecologică a sitului.

ROSPA0079 Mlaștinile Murani este o arie de protecție specială avifaunistică (SPA) inclusă în rețeaua Natura 2000, cu o suprafață de circa 330 ha, localizată pe teritoriul comunelor Pișchia și Orțișoara, județul Timiș. Situl protejează habitate umede (mlaștini, iazuri temporare și pajiști umede) de mare valoare pentru păsări acvatice și migratoare. Este o zonă importantă de hrănire, cuibărire și popas pentru numeroase specii protejate, inclusiv stârcul cenușiu, egreta mică, rațe și gâște sălbatice. Această arie se suprapune parțial cu teritoriul administrativ al comunei Orțișoara și include, în interiorul său, rezervația naturală Mlaștinile Murani.
Situl de importanță comunitară ROSPA0079 Mlaștinile Murani se suprapune și se învecinează pe partea de nord-est a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în special satul Orțișoara și zonele agricole din imediata apropiere a satului Seceani. Situl Natura 2000 cuprinde rezervația naturală Mlaștinile Murani și este localizat pe teritoriul comunelor Orțișoara și Pișchia. Zona de contact este reprezentată de terenuri umede, mlaștini temporare și pajiști umede aflate la nord și nord-est de satul Orțișoara.

ROSCI0115 Mlaștina Satchinez este un sit de importanță comunitară (SCI) desemnat în baza Directivei Habitate 92/43/CEE, cu o suprafață de aproximativ 2.517 ha, situat în Câmpia Banatului (județul Timiș). Situl protejează habitate prioritare de mlaștini, turbării și pajiști umede, precum și specii de faună și floră de interes comunitar (amfibieni, reptile, nevertebrate acvatice și plante hidrofile). Face parte dintr-un complex mai larg de zone umede care includ și ROSPA0078 Mlaștina Satchinez.
Situl de importanță comunitară se află în imediată vecinătate nord-vestică a comunei Orțișoara, dar suprapunerea directă este foarte redusă / marginală.Principala zonă de învecinare se realizează prin satul Cornești și parțial prin vestul satului Orțișoara.

Situl propriu-zis este centrat pe comuna Satchinez, însă complexul de zone umede se extinde spre est, ajungând în proximitatea limitelor administrative ale UAT Orțișoara.

RONPA0760 Mlaștinile Murani reprezintă o **rezervație naturală de interes național** (categoria a IV-a IUCN – arie de management al habitatelor/speciilor), de tip ornitologic, cu o suprafață de circa 200-330 ha, situată pe teritoriul comunelor Pișchia și Orțișoara. Este declarată prin Hotărâre de Guvern și protejează un ecosistem de mlaștină cu vegetație specifică (stufăriș, rogoz, plante acvatice) și o avifaună bogată (peste 60 de specii de păsări, multe protejate). Această rezervație se suprapune cu situl Natura 2000 ROSPA0079 Mlaștinile Murani. În elaborarea PUG Orțișoara, rezervația impune restricții stricte de construcție și utilizare a terenurilor în perimetrul și zona de protecție a acesteia, conform prevederilor Legii 5/2000 și OUG 57/2007.
Rezervația naturală de interes național RONPA0760 Mlaștinile Murani se suprapune și se învecinează pe partea de nord-est a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în special satul Orțișoara și zonele agricole din imediată apropiere a satului Seceani. Rezervația este localizată pe teritoriul comunelor Orțișoara și Pișchia și este inclusă integral în situl Natura 2000 ROSPA0079 Mlaștinile Murani. Zona de contact este reprezentată de terenuri umede, mlaștini temporare și pajiști umede aflate la nord și nord-est de satul Orțișoara.

Prin prezentul Plan Urbanistic General se propune actualizarea și corectarea limitelor intravilanului existent al comunei Orțișoara, fără a prevedea extinderea perimetrului construibil prin includerea de noi suprafețe din extravilan. Această recalibrare vizează optimizarea intravilanului prin eliminarea disfuncționalităților și fragmentărilor, alinierea limitelor la realitatea cadastrală și funcțională din teren, precum și punerea în acord a documentațiilor urbanistice cu baza de date a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară. Singurele corecții propuse privesc remedierea unor erori de delimitare existente (inclusiv în localitatea Seceani, conform Sentinței nr. 23343/25.07.2024 a Judecătoriei Timișoara) și asigurarea continuității țesutului construit. Orice suprapunere aparentă cu ariile naturale protejate (ROSPA0047 Hunedoara Timișană, ROSPA0079 Mlaștinile Murani, ROSCI0115 Mlaștina Satchinez și RONPA0760 Mlaștinile Murani) rezultă exclusiv din corectarea informațiilor privind limita intravilanului existent, în formă juridică riguroasă, și nu implică nicio extindere reală a intravilanului în interiorul sau în imediată apropiere a siturilor protejate. Întreaga strategie teritorială propusă prin PUG se fundamentează pe principiul că dezvoltarea comunei Orțișoara se realizează fără a afecta în niciun fel integritatea ariilor Natura 2000 și a rezervațiilor naturale, respectând pe deplin prevederile OUG nr. 57/2007, ale Directivelor Habitate și Păsări, precum și obiectivele de conservare ale acestora.

Analiza impactului planului asupra speciilor si habitatelor sunt descrise în Memoriu de prezentare întocmit conform Ordin 1682/2023 Ghidul metodologic privind evaluarea adecvată.

Orice demers de intervenție în perimetrul ariilor protejate din cadrul UAT Orțișoara va fi supus procedurilor de mediu reglementate pentru investiția respectivă, în deplină conformitate cu legislația specifică națională și europeană. Această abordare garantează protejarea ecosistemelor vulnerabile și a biodiversității locale împotriva oricărui impact antropic negativ. Se menționează în mod explicit faptul că, prin noul Plan Urbanistic General, nu se propun extinderi ale limitelor intravilanului care să se suprapună peste siturile naturale protejate, precum ROSPA0047 Hunedoara Timișană sau ROSCI0115 Mlaștina Satchinez. Dezvoltarea spațială a comunei este astfel orientată spre interiorul perimetrelor deja construite, punând un accent deosebit pe conservarea și punerea în valoare a patrimoniului

natural ca activ strategic pentru dezvoltarea durabilă. Orice modificare a utilizării terenurilor în zonele adiacente acestor arii va fi riguros monitorizată pentru a asigura menținerea integrității coridoarelor ecologice și a habitatelor prioritare.

2.12 COMPATIBILITATEA FUNCTIUNILOR

La nivelul comunei Orțișoara zonele de locuit sunt organizate compact în trupul principal al fiecărui sat, cu doar câteva excepții punctuale generate prin PUZ-uri aprobate recent, care au permis extinderi controlate ale intravilanului. Principalele funcțiuni cu caracter medical, educațional și social sunt amplasate central, în special în satul Orțișoara, unde se concentrează echipamentele publice esențiale pentru deservirea întregii comunități. Teritoriul UAT-ului include atât zone de protecție Natura 2000, cât și arii extinse de protecție a patrimoniului arheologic, însă dezvoltarea funcțiunilor cu caracter industrial și agrozootehnic este atent orientată și reglementată, astfel încât nu interferează cu aceste zone sensibile și nu generează riscuri de nicio natură. Structura funcțională a comunei rămâne astfel echilibrată, respectând principiile de separare a funcțiunilor și protejând valorile naturale și culturale ale teritoriului.

Băile Călacea sunt amplasate excentric față de trupul principal de intravilan al localității, situându-se totodată la distanță și față de trupul izolat cu funcțiune agrozootehnică. Această poziționare periferică le conferă un cadru natural favorabil, caracterizat prin vegetație matură, zone împădurite și spații deschise, care potențează funcțiunea balneară și recreativă și contribuie la menținerea unui microclimat adecvat activităților specifice bazei de tratament. Datorită distanței față de zonele productive și față de funcțiunile potențial generatoare de disconfort, Băile Călacea nu sunt afectate de conflicte funcționale, integrându-se armonios în structura teritorială a localității și păstrându-și caracterul de zonă cu valoare naturală și turistică.

Autorizarea executării construcţiilor se va face cu condiţia asigurării compatibilităţii dintre destinaţia construcţiei şi funcţiunea dominantă a zonei conf. art. 14 din R.G.U. În vederea asigurării compatibilităţii funcţiunilor, autorizarea funcţionării construcţiilor trebuie să ţină seama de distanţele minime de protecţie sanitară între o serie de unităţi care produc disconfort din teritoriul comunei Orțișoara:

- Ferme de cabaline, între 6-20 capete 50 m
- Ferme de cabaline, peste 20 capete 100 m
- Ferme şi crescătorii de taurine, între 6-50 capete 50 m
- Ferme şi crescătorii de taurine, între 51-200 capete 100 m
- Ferme şi crescătorii de taurine, între 201-500 capete 200 m
- Ferme şi crescătorii de taurine, peste 500 de capete 500 m
- Ferme de păsări, între 51- 100 capete 50 m
- Ferme de păsări, între 101- 5000 capete 500 m
- Ferme şi crescătorii de păsări cu peste 5000 capete şi complexuri avicole ind. 1000 m
- Ferme de ovine, caprine 100 m

- Ferme de porci, între 7-20 de capete 100 m
- Ferme de porci, între 21-50 de capete 200 m
- Ferme de porci, între 51-1000 de capete 500 m
- Complexuri de porci, între 1000-10,000 de capete 1000 m
- Complexuri de porci cu peste 10,000 de capete 1500 m
- Ferme şi crescătorii de iepuri între 100-5000 capete 100 m
- Ferme şi crescătorii de iepuri cu peste 5000 capete 200 m
- Ferme şi crescătorii de ştruţi 500 m
- Ferme şi crescătorii de melci 50 m
- Spitale, clinici veterinare 30 m
- Grajduri de izolare şi carantină pentru animale 100 m
- Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare 100 m
- Abatoare, târguri de animale vii şi baze de achiziţie a animalelor 500 m
- Depozite pentru colectarea şi păstrarea produselor de origine animală 300 m
- Platforme pentru depozitarea dejecţiilor animale din exploataţiile zootehnice, platforme comunale 500 m
- Platforme pentru depozitarea dejecțiilor porcine 1000 m
- Staţii de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine 1000 m
- Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, staţii de tratare a seminţelor) 200 m
- Staţii de epurare a apelor uzate 300 m
- Staţii de epurare de tip modular (containerizate) 100 m
- Staţii de epurare a apelor uzate industriale 300 m
- Paturi de uscare a nămolurilor 300 m Bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor 500 m
- Depozite controlate de deşeuri periculoase şi nepericuloase 1000 m
- Incineratoare pentru deşeuri periculoase şi nepericuloase 500 m
- Crematorii umane 1000 m Autobazele serviciilor de salubritate 200 m
- Staţie de preparare mixturi asfaltice, betoane 500 m
- Bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport 50 m
- Depozitele de combustibil, fier vechi şi ateliere de tăiat lemne 50 m
- Parcuri eoliene 1000 m
- Parcuri fotovoltaice 500 m
- Cimitire şi incineratoare animale de companie 200 m
- Cimitire umane (în cazul obiectivelor care dispun de aprovizionare cu apă din sursă proprie) 50 m
- Rampe de transfer deşeuri 200 m

Aceste distanţe pot fi modificate pe baza studiilor de impact avizate de institute specializate. La înfiinţarea fermelor noi se vor respecta distanţele de protecţie sanitară. Distanţele vor fi măsurate de la limita intravilanului, iar în cazul fermelor se va avea în vedere posibilitatea de dezvoltare acestora în viitor. La fel, oborul existent trebuie mutat, ca să fie posibilă asigurarea distanţei de protecţie prevăzut. Ar fi indicat ca oborul să fie scos din zona fermelor.

2.12.1. Orțișoara

Satul Orțișoara dispune, în zona sa sud-vestică, de două zone cu caracter industrial și agrozootehnic, ambele făcând parte din trupul principal de intravilan.

Zona industrială include funcțiuni de industrie și depozitare cu caracter nepoluant, încadrate în categoria activităților cu impact redus, fără emisii care să afecteze calitatea aerului, apei sau solului și fără generarea de disconfort pentru populație. Amplasarea lor periferică, în afara tramei rezidențiale, contribuie la menținerea unui echilibru între funcțiunile productive și cele de locuire, în concordanță cu principiile de separare a funcțiunilor și cu reglementările urbanistice aplicabile.

Zona agrozootehnică este reprezentată de un siloz pentru depozitarea produselor de origine vegetală, pentru care se instituie o zonă de protecție sanitară de 200 m, conform prevederilor OMS 119/2014, asigurând compatibilitatea funcțională cu zona de locuit și prevenirea eventualelor disconforturi.

În zona de sud a satului Orțișoara, la o distanță semnificativă față de zona de locuit, este amplasată stația de epurare, obiectiv tehnic esențial pentru infrastructură de utilități a localității. Pentru această instalație a fost instituită o zonă de protecție sanitară de 150 m, conform prevederilor OMS 119/2014 asigurându-se astfel funcționarea în condiții de siguranță și fără impact asupra populației. Stația colectează și tratează apele menajere de pe întreaga rază a satului Orțișoara, acesta fiind în prezent singurul sat din comună care dispune de rețea de canalizare, fapt ce contribuie la îmbunătățirea calității mediului și a condițiilor de locuire.

În zona de sud a localității Orțișoara, pe drumul de acces către Timișoara, se află trei trupuri izolate de intravilan cu funcțiuni industriale, de depozitare și agrozootehnice. Trupurile cu funcțiune industrială sunt încadrate în categoria activităților nepoluante, fără emisii sau riscuri tehnologice care să afecteze calitatea mediului ori sănătatea populației, fiind compatibile cu amplasarea lor periferică. Pentru trupul cu funcțiune agrozootehnică se instituie o zonă de protecție sanitară de 200 m, conform OMS 119/2014, perimetru care permite dezvoltări viitoare de dimensiuni medii fără a genera conflicte funcționale. Datorită poziționării lor la o distanță semnificativă față de satul Orțișoara, aceste trupuri izolate nu prezintă niciun impact negativ asupra populației, menținând compatibilitatea cu zona de locuit și cu principiile de separare a funcțiunilor.

2.12.2 Calacea

În intravilanul și extravilanul localității Călacea se identifică două zone distincte cu funcțiune agrozootehnică, care influențează structura funcțională a localității și necesită instituirea unor zone de protecție sanitară conform prevederilor OMS 119/2014.

În partea de nord a localității Călacea, în interiorul trupului principal al satului, este amplasată o zonă agrozootehnică activă, situată la o distanță de aproximativ 100 m față de zona de locuit. Această poziționare în proximitatea locuințelor impune instituirea unor măsuri stricte de protecție sanitară, având

în vedere potențialul de generare a disconfortului specific activităților zootehnice (mirosuri, zgomot, trafic tehnologic). Amplasamentul are caracter stabil și prezintă potențial de dezvoltare ulterioară, în funcție de necesitățile operatorului economic și de evoluția sectorului agrozootehnic.

La sud-vest de localitate se regăsește un trup izolat cu funcțiune agrozootehnică, situat în extravilan, separat de masa compactă a satului. Acest amplasament funcționează independent de zona agrozootehnică din nord și prezintă, de asemenea, potențial de extindere și diversificare a activităților zootehnice, în funcție de necesitățile viitoare ale exploatației.

Pentru ambele amplasamente agrozootehnice se instituie o zonă de protecție sanitară cu raza maximă de 500 m, stabilită conform prevederilor OMS 119/2014. Această valoare maximă este utilizată pentru a asigura flexibilitate în dezvoltarea viitoare a funcțiunii agrozootehnice, indiferent de tipologia speciilor, capacitatea fermelor sau tehnologiile utilizate. Delimitarea zonei de protecție sanitară urmărește prevenirea incompatibilităților funcționale cu zonele de locuire și menținerea unui nivel adecvat de protecție a sănătății populației. Pentru amplasamentul agrozootehnic situat în trupul principal al localității, limita maximă a zonei de protecție sanitară este restrânsă la 100 m pe laturile sudică și estică, în vederea protejării zonei de locuit aflate în proximitate, în timp ce raza maximă de 500 m se menține pe laturile vestică și nordică, unde nu există funcțiuni sensibile și unde se poate asigura flexibilitatea necesară dezvoltării viitoare a exploatației.

În cadrul localității Călacea este prezent și un PUZ aprobat pentru realizarea unui parc fotovoltaic, amplasat în extravilan. Această funcțiune este considerată compatibilă cu zonele de locuire și cu celelalte funcțiuni ale localității, întrucât nu generează disconfort pentru populație, nu produce emisii poluante, zgomot semnificativ sau riscuri pentru sănătate, fiind o activitate cu impact redus asupra mediului și asupra calității vieții.

Cimitirul din Călacea este parte a trupului principal de intravilan, având o poziție stabilă și bine integrată în structura funcțională a localității. Conform reglementărilor sanitare aplicabile, acesta este însoțit de o zonă de protecție sanitară de 50 m, destinată asigurării condițiilor corespunzătoare de sănătate publică și prevenirii oricărui impact asupra locuirii din proximitate. Delimitarea acestei zone de protecție contribuie la menținerea compatibilității dintre funcțiunea cimitirului și zona rezidențială adiacentă, în concordanță cu principiile de separare a funcțiunilor și cu reglementările urbanistice în vigoare.

Băile Călacea sunt amplasate excentric față de trupul principal de intravilan al localității, situându-se totodată la distanță și față de trupul izolat cu funcțiune agrozootehnică. Această poziționare periferică le conferă un cadru natural favorabil, caracterizat prin vegetație matură, zone împădurite și spații deschise, care potențează funcțiunea balneară și recreativă și contribuie la menținerea unui microclimat adecvat activităților specifice bazei de tratament. Datorită distanței față de zonele productive și față de funcțiunile potențial generatoare de disconfort, Băile Călacea nu sunt afectate de conflicte funcționale, integrându-se armonios în structura teritorială a localității și păstrându-și caracterul de zonă cu valoare naturală și turistică.

2.12.3. Cornești

Zona agrozootehnică din nord-vestul satului Cornești, aflată în imediata vecinătate a zonei de locuit, prezintă limitări semnificative în ceea ce privește extinderea spre sud și est, unde trama rezidențială se află la distanțe reduse și unde menținerea compatibilității funcționale este esențială.

Dezvoltarea viitoare a acestei funcțiuni este posibilă exclusiv către nord si partial catre vest direcție în care se poate institui o zonă de protecție sanitară de 200 m, conform prevederilor aplicabile pentru exploatații zootehnice de capacitate medie. Această orientare a dezvoltării permite respectarea distanțelor minime față de locuire și evitarea generării de disconfort pentru populație.

Totodată, este recomandat ca, pe termen mediu și lung, în proximitatea imediată a locuirii să nu mai fie permise noi ferme, astfel încât structura funcțională a satului să evolueze coerent, iar zona rezidențială să fie protejată de eventuale incompatibilități.

Cimitirul din satul Cornești este integrat în trupul principal de intravilan, fiind amplasat în imediata vecinătate a zonei de locuit și având un rol funcțional stabil în structura localității.

Conform prevederilor sanitare aplicabile, acesta este însoțit de o zonă de protecție sanitară de 50 m, destinată prevenirii oricărui impact asupra locuirii și asigurării condițiilor corespunzătoare de sănătate publică.

Delimitarea acestei zone de protecție contribuie la menținerea compatibilității funcționale între cimitir și zonele rezidențiale adiacente, în concordanță cu principiile de separare a funcțiunilor și cu reglementările urbanistice în vigoare.

Satul Cornești dispune de un trup izolat de intravilan cu funcțiunea de parc fotovoltaic, amplasat în partea de nord a localității, la o distanță semnificativă față de zona de locuit. Datorită poziționării sale periferice și a specificului tehnologic al instalațiilor fotovoltaice, această funcțiune nu generează emisii, zgomot sau alte forme de disconfort, astfel că nu are niciun impact negativ asupra populației. Parcul fotovoltaic se încadrează în categoria activităților cu impact redus asupra mediului, fiind compatibil cu structura funcțională a localității și contribuind la diversificarea utilizărilor terenurilor fără a afecta zonele sensibile.

2.12.4. Seceani

Trupul izolat de intravilan cu funcțiune agrozootehnică din Seceani este amplasat în partea de vest a localității, fiind separat de zona de locuit, dar aflat totuși la o distanță relativ redusă de aproximativ 50 m față de cea mai apropiată locuință. Configurația actuală permite funcționarea fermei însă dezvoltările viitoare trebuie corelate cu reglementările sanitare aplicabile exploatațiilor zootehnice.

În această direcție pentru acest amplasament se poate institui o zonă de protecție sanitară de maximum 200 m, conform prevederilor OMS 119/2014 pentru ferme zootehnice de capacitate medie, asigurând astfel compatibilitatea funcțională cu zona de locuit și prevenirea apariției unor posibile

disconforturi. Această delimitare permite orientarea dezvoltării fermei în zonele unde nu sunt prezente funcțiuni sensibile, în concordanță cu principiile de separare a funcțiunilor și cu cerințele de protecție a sănătății populației.

Cimitirul din Seceani face parte din trupul izolat de intravilan, având o amplasare excentrică în partea de sud a localității, la distanță de zona de locuit compactă. Conform reglementărilor sanitare aplicabile, acesta este însoțit de o zonă de protecție sanitară de 50 m, destinată asigurării condițiilor corespunzătoare de sănătate publică și prevenirii oricărui impact asupra funcțiunilor sensibile din proximitate. Delimitarea acestei zone contribuie la menținerea compatibilității funcționale între cimitir și restul teritoriului, în concordanță cu principiile de separare a funcțiunilor și cu reglementările urbanistice în vigoare.

Satul Seceani dispune și de trupuri izolate de intravilan cu funcțiuni industriale și de depozitare, amplasate la distanțe semnificative față de zona de locuit, ceea ce asigură o bună compatibilitate funcțională. Aceste activități au caracter nepoluant, fiind încadrate în categoria funcțiunilor industriale cu impact redus, fără emisii care să afecteze calitatea aerului, apei sau solului și fără generarea de disconfort pentru populație. Poziționarea lor periferică, în afara tramei rezidențiale, contribuie la menținerea unui echilibru între funcțiunile productive și cele de locuire, în concordanță cu principiile de separare a funcțiunilor și cu reglementările urbanistice aplicabile.

2.11 MĂSURI DE PREVENIRE ȘI STINGERE A INCENDIILOR

Prezenta documentație este elaborată în conformitate cu prevederile Normativului NP 133/2022 privind securitatea la incendiu a construcțiilor și are ca scop stabilirea cadrului general de măsuri pentru prevenirea, limitarea și stingerea incendiilor în teritoriul reglementat prin PLanul Urbanistic General Orțișoara.

Măsurile propuse prin prezenta documentație urmăresc:

- reducerea riscului de izbucnire a incendiilor;
- limitarea propagării focului între construcții;
- asigurarea evacuării în condiții de siguranță a utilizatorilor;
- facilitarea intervenției serviciilor pentru situații de urgență.

Zonificarea funcțională și modul de amplasare a viitoarelor construcții din punct de vedere al apărării împotriva incendiilor

Zonificarea funcțională din cadrul PUG Orțișoara se va realiza astfel încât să fie reduse riscurile de izbucnire și propagare a incendiilor, precum și pentru a permite intervenția eficientă a echipajelor specializate, în conformitate cu prevederile normativelor privind securitatea la incendiu.În acest sens, se vor avea în vedere următoarele măsuri și principii:

- Zonarea funcțională a teritoriului se va realiza prin separarea funcțiunilor incompatibile din punct de vedere al riscului de incendiu, în special între zonele de locuințe și cele cu activități industriale, depozitare sau servicii cu risc ridicat;
- Amplasarea construcțiilor se va face cu respectarea distanțelor de siguranță între clădiri, stabilite în funcție de destinația acestora, regimul de înălțime, densitatea construită și comportarea la foc a materialelor utilizate;
- Controlul densității construite va urmări evitarea aglomerărilor excesive de construcții care pot favoriza propagarea rapidă a incendiilor și pot îngreuna intervenția autospecialelor;
- Configurarea tramei stradale va permite accesul facil și rapid al autospecialelor de intervenție la toate parcelele construite, evitându-se zonele izolate sau greu accesibile;
- Corelarea rețelelor edilitare cu cerințele de securitate la incendiu, în special în ceea ce privește alimentarea cu apă pentru stingere, astfel încât să fie asigurată acoperirea corespunzătoare a întregului teritoriu;
- Limitarea propagării incendiilor prin evitarea dezvoltării de fronturi construite continue pe lungimi mari și prin introducerea de discontinuități (spații libere, aliniamente retrase, zone verzi);
- Integrarea spațiilor deschise și a zonelor verzi cu rol de separare și protecție între diferite funcțiuni urbane, acestea putând funcționa ca bariere naturale în calea propagării incendiilor;
- Reglementarea utilizării terenurilor astfel încât activitățile cu risc de incendiu să fie supuse unor condiții suplimentare de amplasare, echipare și exploatare;
- Asigurarea accesibilității pentru intervenție prin stabilirea unor profile stradale adecvate, a unor trasee continue și a unor puncte de acces către toate zonele funcționale;
- Corelarea dezvoltării urbane cu riscurile naturale, inclusiv în zonele de contact cu fondul forestier sau cu vegetație abundentă, unde se vor prevedea măsuri suplimentare de protecție;
- Etapizarea dezvoltării urbane se va realiza în corelare cu echiparea tehnico-edilitară, astfel încât extinderea zonelor construite să fie însoțită de asigurarea măsurilor de securitate la incendiu.

Accesul autospecialelor de intervenție

Asigurarea accesului autospecialelor de intervenție reprezintă o condiție esențială pentru gestionarea eficientă a situațiilor de urgență generate de incendii. Organizarea circulațiilor la nivelul teritoriului reglementat prin PUG Orțișoara va avea în vedere crearea unui sistem coerent și funcțional de căi de acces, care să permită intervenția rapidă și în condiții de siguranță.

În acest sens, se vor respecta următoarele principii:

- Configurarea tramei stradale va asigura continuitatea circulațiilor și conectivitatea între diferitele zone funcționale, evitându-se apariția zonelor izolate sau greu accesibile pentru autospeciale;
- Dimensionarea căilor de acces se va realiza conform prevederilor reglementărilor tehnice în vigoare, astfel încât să permită circulația și manevrarea autospecialelor de intervenție, inclusiv în condiții de exploatare nefavorabile;

- Asigurarea accesului la parcele se va realiza astfel încât fiecare parcelă construibilă să beneficieze de acces direct sau indirect dintr-o cale de circulație carosabilă care permite intervenția autospecialelor;
- Apropierea de construcții va fi posibilă prin realizarea unor trasee care să permită poziționarea autospecialelor la distanțe corespunzătoare față de clădiri, în vederea desfășurării operațiunilor de stingere și salvare;
- Străzile fără ieșire (fundăturile) vor fi prevăzute cu spații adecvate pentru întoarcerea autospecialelor sau vor fi dimensionate astfel încât să permită manevrele necesare în condiții de siguranță;
- Menținerea liberă a căilor de acces se va asigura prin reglementări urbanistice care să interzică blocarea acestora prin parcaje necontrolate, amplasarea de obstacole, mobilier urban necorespunzător sau alte elemente care ar putea împiedica intervenția;
- Corelarea cu circulațiile pietonale și parcajele se va realiza astfel încât să nu fie afectată accesibilitatea autospecialelor, în special în zonele cu densitate mare de locuire;
- Asigurarea accesului în zonele cu funcțiuni speciale (zone industriale, depozitare, servicii) se va realiza prin căi de circulație dimensionate corespunzător și adaptate specificului activităților desfășurate;
- Accesul în zonele situate în vecinătatea fondului forestier sau a terenurilor cu vegetație abundentă va fi asigurat prin trasee practicabile, care să permită intervenția rapidă în cazul incendiilor de vegetație;
- Întreținerea și exploatarea căilor de acces vor fi realizate astfel încât acestea să fie permanent practicabile, inclusiv în condiții meteorologice nefavorabile;
- Corelarea cu documentațiile ulterioare: în etapele de proiectare ulterioare, soluțiile privind accesul autospecialelor vor fi detaliate și verificate prin scenarii de securitate la incendiu, în funcție de caracteristicile fiecărei investiții.

Alimentarea cu apă pentru stingerea incendiilor – hidranți exteriori și surse suplimentare

Alimentarea cu apă pentru stingerea incendiilo, sistemul de hidranți exteriori și sursele suplimentare de apă vor fi planificate și organizate astfel încât să asigure acoperirea întregului teritoriu construit, inclusiv a zonelor aflate în vecinătatea fondului forestier sau a terenurilor cu vegetație abundentă.

Distribuția hidranților exteriori se va realiza tinand cont de următoarele principii:

- Hidranții se vor amplasa de-a lungul străzilor, pe trasee care permit accesul rapid al autospecialelor de intervenție la toate parcelele construite.
- Poziționarea lor va ține cont de caracteristicile parcelare, regimul de înălțime al clădirilor și destinația funcțională a construcțiilor.
- În zonele cu densitate mare de construcții sau cu risc crescut de incendiu, hidranții vor fi amplasați astfel încât să asigure redundanță și acoperire continuă.
- Hidranții vor fi vizibili și semnalizați corespunzător, pentru a facilita localizarea rapidă de către echipaje.

Accesibilitatea hidranților și corelarea cu circulația autospecialelor

- Fiecare hidrant va fi amplasat în apropierea unei căi de acces practicabile pentru autospeciale.
- În zonele cu circulație rutieră sau pietonală intensă, amplasarea hidranților se va face astfel încât să nu fie blocată sau afectată manevra autospecialelor.
- În străzile fără ieșire, se vor prevedea spații de întoarcere sau manevră pentru autospeciale, pentru a asigura accesibilitatea hidranților.

Corelarea cu zonele forestiere și de vegetație

- În proximitatea fondului forestier sau a zonelor cu vegetație densă, alimentarea cu apă va fi completată cu surse suplimentare (rezervoare, bazine sau puncte de alimentare dedicate), pentru a permite intervenția rapidă în cazul incendiilor de vegetație.
- Amplasarea acestor surse suplimentare va fi realizată astfel încât să fie accesibilă autospecialelor, să fie vizibilă și ușor de utilizat în condiții de urgență.
- În această zonă, amplasarea hidranților va fi corelată cu traseele de intervenție și cu distanțele de siguranță față de pădure, pentru a preveni propagarea incendiilor către construcții.

Integrarea cu infrastructura urbană

- Rețeaua de hidranți exteriori se va corela cu infrastructura existentă (căi de acces, rețele edilitare, drumuri și parcări) pentru a nu împiedica intervenția și a asigura continuitatea alimentării.
- În zonele de dezvoltare nouă, hidranții vor fi instalați concomitent cu edificarea construcțiilor, pentru a nu crea zone neacoperite sau vulnerabile.

Întreținerea și funcționarea

- Hidranții exteriori și sursele suplimentare de apă vor fi întreținuți și verificați periodic, pentru a asigura disponibilitatea permanentă în caz de incendiu.
- Marcarea, semnalizarea și accesul la hidranți vor fi menținute în conformitate cu normele în vigoare și cerințele autorităților competente.

Corelarea cu scenariile de securitate la incendiu

- Prevederile prezentului capitol vor fi detaliate în etapele ulterioare de proiectare (PUZ, PUD, DTAC), prin scenarii de securitate la incendiu.
- Măsurile privind amplasarea, dimensionarea și accesul la hidranți și surse suplimentare vor fi adaptate caracteristicilor fiecărui obiectiv și teren, pentru a respecta cerințele de intervenție și siguranță prevăzute de legislația în vigoare.

Măsuri pentru zonele situate în vecinătatea fondului forestier

Pentru reducerea riscului de incendiu în zonele aflate în vecinătatea pădurilor:

- se vor respecta distanțele de siguranță față de liziera fondului forestier, conform reglementărilor specifice;

- se vor prevedea zone de protecție cu rol de limitare a propagării incendiilor de vegetație;
- se va limita amplasarea și depozitarea materialelor combustibile în apropierea pădurilor;
- construcțiile vor utiliza materiale cu comportare adecvată la foc, în special pentru elementele exterioare;
- se va asigura accesul autospecialelor de intervenție în proximitatea zonelor construite;
- acolo unde este necesar, se vor prevedea surse suplimentare de apă pentru stingerea incendiilor;
- se vor aplica măsuri de întreținere a vegetației din vecinătatea construcțiilor, în vederea reducerii materialului combustibil.

Echiparea construcțiilor

- construcțiile vor fi echipate cu instalații de detectare, semnalizare și stingere a incendiilor, în funcție de destinație și regimul de înălțime;
- se va realiza compartimentarea la incendiu conform cerințelor specifice;
- materialele utilizate vor respecta clasele de reacție și rezistență la foc prevăzute de reglementările în vigoare.

Evacuarea utilizatorilor

- căile de evacuare vor fi dimensionate și realizate conform normativelor aplicabile;
- se va asigura marcarea și iluminarea de siguranță a traseelor de evacuare;
- traseele vor fi menținute libere și funcționale pe toată durata exploatării construcțiilor.

Corelarea cu scenariul de securitate la incendiu

Prevederile prezentului capitol au caracter general și se vor detalia în etapele ulterioare de proiectare, prin scenarii de securitate la incendiu întocmite conform legislației în vigoare.

Măsurile concrete privind echiparea, dimensionarea și organizarea intervenției vor fi stabilite în funcție de caracteristicile fiecărui obiectiv, cu respectarea reglementărilor tehnice aplicabile și cu avizul autorităților competente.

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

PROPUNERI ALE PLANULUI URBANISTIC GENERAL

VARIANTA 0

Prin VARIANTA 0 se propune menținerea situației existente așa cum este pentru toate localitățile din UAT Orțișoara (Orțișoara, Călacea, Seceani și Cornești), fără a interveni deloc asupra extinderii intravilanului sau modificării reglementărilor actuale.

AVANTAJE VARIANTA 0		
1.	**LIMITAREA CONSUMULUI SUPLIMENTAR DE TERENURI AGRICOLE**	Menținerea limitelor actuale ale intravilanului poate contribui la conservarea terenurilor agricole din extravilan și la reducerea presiunii de urbanizare asupra acestora.
2.	**REDUCEREA RISCULUI DE EXTINDERE URBANĂ EXCESIVĂ**	Păstrarea situației actuale poate limita fenomenul de dispersie a construcțiilor și extinderea necontrolată a zonelor construite în afara nucleelor tradiționale ale localităților.
3.	**CONSERVAREA CARACTERULUI RURAL AL LOCALITĂȚILOR**	Lipsa extinderii intravilanului poate contribui la menținerea caracterului rural și a peisajului agrar specific localităților Orțișoara, Călacea, Seceani și Cornești.
4.	**EVITAREA UNOR POTENȚIALE IMPACTURI ASUPRA MEDIULUI**	Neintroducerea unor noi suprafețe în intravilan poate conduce la reducerea riscului de impermeabilizare suplimentară a terenurilor, de creștere a traficului și de extindere a suprafețelor construite
5.	**EVITAREA COSTURILOR ADMINISTRATIVE**	Neactualizarea documentațiilor urbanistice evită costurile financiare și administrative aferente elaborării și implementării unui nou PUG.

DEZAVANTAJE VARIANTA 0		
1.	**MENȚINEREA NECONCORDANȚELOR DINTRE DOCUMENTAȚII ȘI SITUAȚIA DIN TEREN**	Diferențele existente între limitele înregistrate la OCPI, documentațiile urbanistice aprobate și realitatea din teren ar continua să existe și să se amplifice în timp.
2.	**LIPSA INTEGRĂRII PUZ-URILOR APROBATE**	Documentațiile de urbanism aprobate și aplicate în practică ar rămâne în continuare necorelate cu documentația de bază a comunei, generând incoerența în gestionarea teritoriului.
3.	**NEREFLECTAREA DEZVOLTĂRII REALE A LOCALITĂȚILOR**	Localitățile comunei au cunoscut procese de extindere și densificare care nu sunt surprinse de limitele actuale ale intravilanului. Menținerea situației existente ar perpetua această discrepanță.
4.	**DIFICULTĂȚI ADMINISTRATIVE ȘI DE AUTORIZARE**	Lipsa corelării dintre reglementările urbanistice și evidențele cadastrale poate genera dificultăți în emiterea certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire și în gestionarea patrimoniului funciar. 3

5.	**IMPOSIBILITATEA UNEI PLANIFICĂRI UNITARE**	Fără actualizarea PUG, dezvoltarea celor patru sate ar continua să fie gestionată prin intervenții punctuale, fără o viziune integrată asupra întregului teritoriu administrativ.
6.	**LIMITAREA ACCESULUI LA INVESTIȚII**	Inexistența unei documentații urbanistice actualizate poate îngreuna implementarea unor proiecte de infrastructură și poate reduce atractivitatea investițională a comunei.
7.	**PERSISTENȚA DISFUNCȚIONALITĂȚILOR DE MEDIU ȘI TERITORIALE**	Problemele legate de echiparea edilitară, mobilitate, organizarea funcțională a teritoriului și utilizarea terenurilor nu ar putea fi abordate într-un mod integrat și strategic.

BILANT TERITORIAL UAT

UAT ORTISOARA VARIANTA 0	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata HA	Procente %	Suprafata HA	Procente %
INTRAVILAN	**598.02**	**4.10 %**	**688,04**	**4.72 %**
Intravilan Ortisoara	175.79	1.21 %	221.59	1.52 %
Intravilan Cornesti	98.76	0.68 %	108.12	0.74 %
Intravilan Seceani	181.88	1.25 %	197.13	1.35 %
Intravilan Calacea	141.59	0.97 %	161,20	1.11 %
EXTRAVILAN	**13,970.45**	**95.90 %**	**13,873.00**	**95.28 %**
ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	143.96	0.99 %	143.96	0.99 %
CURTI CONSTRUCTII IN EXTRAVILAN	277.04	1.90 %	277.04	1.90 %
FOND FORESTIER	103.62	0.71 %	103.62	0.71 %
TERENURI AGRICOLE	13,005.88	89.27 %	12,908.43	88.60 %
Arabil	11,634.41	79.86 %	11,536.96	79.19 %
Fanete	702.86	4.82 %	702.86	4.82 %
Livada	64.10	0.44 %	64.10	0.44 %
Pasuni	598.84	4.08 %	598.84	4.08 %
Vie	9.67	0.07 %	9.67	0.07 %
CAI DE COMUNICATIE	286.86	1.97 %	286.86	1.97 %
Feroviar	14.28	0.10 %	14.28	0.10 %
Rutier	272.58	1.87 %	272.58	1.87 %
ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE	153.09	1.05 %	153.09	1.05 %
TOTAL UAT	**14,568.97**	**100.00 %**	**14,568.97**	**100.00 %**

CONCLUZIE PROPUNERE VARIANTA 0

Alternativa menținerii situației existente prezintă **avantajul** conservării limitelor actuale ale intravilanului și al evitării extinderii suprafețelor construibile. **Dezavantajul** acestei variante este ca nu oferă soluții pentru neconcordanțele existente între documentațiile urbanistice, evidențele cadastrale și situația reală din teren. În același timp, această alternativă are un mare **dezavantaj** pentru ca nu răspunde nevoilor actuale de dezvoltare ale comunei și nu permite integrarea coerentă a PUZ-urilor aprobate și a evoluțiilor teritoriale produse în ultimii

ani. Prin urmare, alternativa de neintervenție nu este considerată sustenabilă pe termen lung din perspectiva dezvoltării teritoriale, administrative și urbanistice a comunei Orțișoara.

VARIANTA 1 - CORECTARE LIMITA INTRAVILAN ȘI SITUAȚII JURIDICE

VARIANTA 1 presupune actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara prin corelarea documentației de urbanism cu realitatea existentă din teren, cu evidențele cadastrale actualizate și cu actele administrative și juridice care au produs efecte asupra organizării teritoriului.

În cadrul acestui scenariu se propune actualizarea limitelor intravilanului pentru toate cele patru localități componente ale comunei, respectiv Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani, prin corectarea conturului intravilanului în concordanță cu limitele topografice ale parcelelor și cu situația cadastrală existentă.

Actualizarea urmărește eliminarea neconcordanțelor identificate între limita intravilanului înregistrată la OCPI și situația rezultată din documentațiile de urbanism aprobate de-a lungul timpului. Totodată, sunt integrate în noua documentație toate planurile urbanistice zonale aprobate și care au produs efecte juridice și urbanistice, astfel încât reglementările existente să fie reflectate unitar în documentația de bază a comunei.

De asemenea, propunerea preia și transpune efectele unei hotărâri judecătorești definitive referitoare la includerea în intravilan a unui teren situat în localitatea Seceani, asigurând concordanța documentației urbanistice cu cadrul juridic aplicabil.

Scopul intervenției nu este generarea unor extinderi speculative ale intravilanului, ci actualizarea și regularizarea limitelor existente, prin integrarea dezvoltărilor deja aprobate, a documentațiilor urbanistice aflate în vigoare și a situațiilor juridice definitive.

În același timp prin Varianta 1 este instituit un regulament local de urbanism actualizat care introduce măsuri suplimentare de protecție a elementelor de patrimoniu natural, cultural, istoric și arheologic existente pe teritoriul comunei. Prin reglementările propuse sunt stabilite condiții privind protejarea spațiilor verzi, conservarea peisajului rural, protecția siturilor și vestigiilor arheologice cunoscute, precum și măsuri de integrare armonioasă a noilor dezvoltări în cadrul construit existent.

EVOLUȚIA ȘI MODUL DE DEZVOLTARE A LOCALITĂȚILOR COMPONENTE

Satul Orțișoara

Prin propunerile din cadrul variantei 1 sunt preluate și armonizate toate documentațiile urbanistice aprobate care au produs efecte, inclusiv PUZ-urile dezvoltate în exteriorul limitei actuale a intravilanului, sunt corectate neconcordanțele dintre documentațiile urbanistice și evidențele cadastrale și sunt integrate noile zone de dezvoltare generate de investițiile în infrastructura de transport și de extinderea activităților economice. Astfel, se creează un cadru urbanistic coerent și predictibil, care reflectă evoluția reală a localității și permite gestionarea sustenabilă a dezvoltării viitoare, în concordanță cu obiectivele de protecție a mediului și de utilizare eficientă a teritoriului.

Satul Călacea

Prin propunerile din cadrul variantei 1 sunt integrate în intravilan zonele reglementate prin documentații urbanistice aprobate și care au produs efecte, inclusiv amplasamentul aferent parcului fotovoltaic și zona Băile Călacea, asigurându-se astfel concordanța dintre situația existentă din teren, documentațiile urbanistice aprobate și evidențele cadastrale. Totodată, noua documentație stabilește măsuri suplimentare de protecție și valorificare durabilă a factorilor naturali, peisagistici și balneari care constituie principala resursă de dezvoltare a localității, precum și măsuri de control al impactului noilor investiții asupra mediului și peisajului rural.

Satul Seceani

Prin propunerile din cadrul variantei 1 sunt integrate atât reglementările urbanistice aprobate anterior cât și efectele sentinței judecătorești, fiind eliminată discrepanța dintre situația juridică și documentația urbanistică existentă.

Această abordare conduce la creșterea predictibilității și a clarității procesului de administrare a teritoriului.

Satul Cornești

Prin propunerile din cadrul variantei 1 sunt eliminate aceste neconcordanțe, fiind asigurată o delimitare clară și coerentă a intravilanului, precum și integrarea în documentația de bază a tuturor PUZ-urilor aprobate care au produs efecte juridice și urbanistice. Astfel, dezvoltările existente și cele autorizate anterior sunt corelate cu situația cadastrală și cu noile reglementări urbanistice, creându-se un cadru unitar pentru dezvoltarea viitoare a localității.

BILANT TERITORIAL

UAT ORTISOARA VARIANTA 1	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata HA	Procente %	Suprafata HA	Procente %
INTRAVILAN	**598.02**	**4.10 %**	**800.15**	**5.49 %**
Intravilan Ortiosoara	175.79	1.21 %	287.99	1.98 %
Intravilan Cornesti	98.76	0.68 %	121.68	0.84 %
Intravilan Seceani	181.88	1.25 %	207.15	1.42 %
Intravilan Calacea	141.59	0.97 %	183.33	1.26 %
EXTRAVILAN	**13,970.45**	**95.90 %**	**13,768.32**	**94.51 %**
ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	143.96	0.99 %	143.96	0.99 %
CURȚI CONSTRUCȚII ÎN EXTRAVILAN	277.04	1.90 %	99..64	0.68 %
FOND FORESTIER	103.62	0.71 %	103.62	0.71 %
TERENURI AGRICOLE	13,005.88	89.27 %	12,981.15	89.10 %
Arabil	11,634.41	79.86 %	11,609.68	79.69 %
Fanete	702.86	4.82 %	702.86	4.82 %
Livada	64.10	0.44 %	64.10	0.44 %
Pasuni	598.84	4.08 %	594.84	4.08 %
Vie	9.67	0.07 %	9.67	0.07 %
CAI DE COMUNICATIE	286.86	1.97 %	286.86	1.97 %
Feroviar	14.28	0.10 %	14.28	0.11 %
Rutier	272.58	1.87 %	272.58	1.87 %
ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE	153.09	1.05 %	153.09	1.05 %
TOTAL UAT	**14,568.97**	**100.00 %**	**14,568.47**	**100.00 %**

AVANTAJE VARIANTA 1		
1.	**CORECTAREA ERORILOR ȘI NECONCORDANȚELOR EXISTENTE**	Actualizarea PUG elimină diferențele dintre situația reală din teren, limitele cadastrale și documentațiile urbanistice aprobate.
2.	**INTEGRAREA PUZ-URILOR APROBATE**	Toate documentațiile care au produs efecte juridice devin parte a unui cadru urbanistic unitar și coerent.
3.	**PUNEREA ÎN APLICARE A HOTĂRÂRILOR JUDECĂTOREȘTI**	Documentația urbanistică este armonizată cu situațiile juridice definitive, inclusiv cu sentința referitoare la terenul din Seceani.
4.	**CREȘTEREA PREDICTIBILITĂȚII ADMINISTRATIVE**	Se reduce riscul apariției unor interpretări diferite ale reglementărilor urbanistice și cadastrale.
5.	**DEZVOLTARE CONTROLATĂ**	Localitățile pot evolua pe baza unor reguli clare și unitare.
6.	**PROTECȚIA MEDIULUI ȘI PATRIMONIULUI**	Noul regulament conține măsuri de protejare a zonelor naturale, istorice și arheologice care nu existau sau nu erau suficient de detaliate în documentația anterioară.
7.	**FUNDAMENT PENTRU INVESTIȚII PUBLICE**	Actualizarea documentației facilitează planificarea infrastructurii și accesarea finanțărilor pentru dezvoltarea locală.
8.	**ÎMBUNĂTĂȚIREA GESTIONĂRII TERITORIULUI**	Autoritatea locală beneficiază de un instrument de planificare adaptat realităților actuale ale comunei.

DEZAVANTAJE VARIANTA 1		
1.	**CREȘTEREA SUPRAFEȚEI INTRAVILANULUI**	Introducerea PUZ-urilor și a terenurilor rezultate din hotărâri judecătorești poate conduce la o creștere a suprafeței intravilanului și la reducerea suprafețelor agricole din extravilan.
2.	**POSIBILE PRESIUNI SUPLIMENTARE ASUPRA INFRASTRUCTURII**	Noile suprafețe introduse în intravilan pot genera cereri suplimentare pentru extinderea rețelelor edilitare și a infrastructurii rutiere.
3.	**INTENSIFICAREA PROCESULUI DE URBANIZARE**	Prin integrarea dezvoltărilor existente se poate accentua interesul investițional și ritmul construirii în anumite zone.
4.	**CREȘTEREA TRAFICULUI ȘI A MOBILITĂȚII MOTORIZATE**	Pe termen lung, dezvoltarea rezidențială și economică poate genera volume suplimentare de trafic.

5.	**NECESITATEA MONITORIZĂRII PERMANENTE**	Aplicarea noilor reglementări de protecție a mediului și patrimoniului implică activități continue de verificare și control din partea administrației locale.

CONCLUZIE VARIANTA 1

Scenariul de actualizare a PUG-ului comunei Orțișoara reprezintă o intervenție de regularizare și corelare a documentației urbanistice cu situația existentă, prin corectarea limitelor intravilanului pe conturul topografic al proprietăților, integrarea tuturor PUZ-urilor care au produs efecte juridice și urbanistice, precum și prin preluarea efectelor hotărârilor judecătorești definitive. În același timp, noua documentație consolidează componentele de protecție a mediului, patrimoniului istoric și patrimoniului arheologic, oferind un cadru de dezvoltare mai coerent, mai predictibil și mai sustenabil pentru toate cele patru localități componente ale comunei. **Astfel se recomanda implementarea Variantei 1 al propunerilor de actulizare PUG Ortisoara.**

VARIANTA 2

VARIANTA 2 presupune actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara prin corelarea documentației de urbanism cu realitatea existentă din teren, cu evidențele cadastrale actualizate și cu actele administrative și juridice care au produs efecte asupra organizării teritoriului.

În cadrul acestui scenariu se propune actualizarea limitelor intravilanului pentru toate cele patru localități componente ale comunei, respectiv Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani, prin corectarea conturului intravilanului în concordanță cu limitele topografice ale parcelelor și cu situația cadastrală existentă.

Actualizarea urmărește eliminarea neconcordanțelor identificate între limita intravilanului înregistrată la OCPI și situația

Față de scenariul de regularizare a situației existente prezentat la VARIANTA 1, prezentul scenariu prevede suplimentar includerea în intravilan și extinderea unei zone destinate activităților economice și industriale situate în sudul localității Orțișoara, în arealul cuprins între localitățile Orțișoara și Cornești. Extinderea propusă urmărește consolidarea unui pol local de dezvoltare economică, valorificând accesibilitatea zonei și existența unor funcțiuni industriale și logistice deja conturate sau reglementate prin documentații urbanistice anterioare.

Astfel, pe lângă integrarea dezvoltărilor existente și a documentațiilor care au produs efecte, scenariul analizat propune crearea unor rezerve suplimentare de teren pentru activități productive, logistice, de depozitare și servicii conexe, menite să răspundă cererii de dezvoltare economică a comunei pe termen mediu și lung.

În același timp, extinderea zonei industriale este corelată cu infrastructura de transport existentă și propusă, cu capacitatea rețelelor tehnico-edilitare și cu măsurile de protecție a factorilor de mediu prevăzute în documentația de urbanism.

Prin propunerile din cadrul variantei 1 este instituit un regulament local de urbanism actualizat, care introduce măsuri suplimentare de protecție a elementelor de patrimoniu natural, cultural, istoric și arheologic existente pe teritoriul comunei. Prin reglementările propuse sunt stabilite condiții privind protejarea spațiilor verzi, conservarea peisajului rural, protecția siturilor și vestigiilor arheologice cunoscute, precum și măsuri de integrare armonioasă a noilor dezvoltări în cadrul construit existent.

EVOLUȚIA ȘI MODUL DE DEZVOLTARE A LOCALITĂȚILOR COMPONENTE

Satul Orțișoara

În VARIANTA 2, pe lângă măsurile de regularizare și integrare prevăzute în VARIANTA 1, se propune extinderea suprafețelor destinate activităților economice și industriale în cadrul trupului izolat situat între Orțișoara și Cornești. Extinderea urmărește consolidarea rolului economic al acestei zone și crearea unor rezerve teritoriale pentru dezvoltarea activităților productive, logistice, de depozitare și servicii conexe, în corelare cu infrastructura de transport existentă și propusă.

Noua suprafață destinată utilizărilor industriale reprezintă o continuare funcțională a zonelor economice existente, evitând dispersarea dezvoltărilor pe alte amplasamente de pe teritoriul comunei și contribuind la organizarea unor activități economice într-un areal specializat și ușor de gestionat din punct de vedere urbanistic și al protecției mediului.

Satul Călacea

Similar VARIANTA 1

Satul Seceani

Similar VARIANTA 1

Satul Cornești

Similar VARIANTA 1

UAT ORTISOARA VARIANTA 2	EXISTENT		PROPUS	
	Suprafata HA	Procente %	Suprafata HA	Procente %
INTRAVILAN	**598.02**	**4.10 %**	821.64	5.67 %
Intravilan Ortiosoara	175.79	1.21 %	309.48	2.12 %
Intravilan Cornesti	98.76	0.68 %	121.68	0.84 %
Intravilan Seceani	181.88	1.25 %	207.15	1.42 %
Intravilan Calacea	141.59	0.97 %	183.33	1.26 %
EXTRAVILAN	**13,970.45**	**95.90 %**	**13,768.32**	**94.51 %**
ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	143.96	0.99 %	143.96	0.99 %
CURTI CONSTRUCTII IN EXTRAVILAN	277.04	1.90 %	99..64	0.68 %
FOND FORESTIER	103.62	0.71 %	103.62	0.71 %
TERENURI AGRICOLE	13,005.88	89.27 %	12,959.46	88.96 %
Arabil	11,634.41	79.86 %	11,587.99	79.54 %
Fanete	702.86	4.82 %	702.86	4.82 %
Livada	64.10	0.44 %	64.10	0.44 %
Pasuni	598.84	4.08 %	594.84	4.08 %
Vie	9.67	0.07 %	9.67	0.07 %
CAI DE COMUNICATIE	286.86	1.97 %	286.86	1.97 %
Feroviar	14.28	0.10 %	14.28	0.11 %
Rutier	272.58	1.87 %	272.58	1.87 %
ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE	153.09	1.05 %	153.09	1.05 %
TOTAL UAT	**14,568.97**	**100.00 %**	**14,568.47**	**100.00 %**

AVANTAJE VARIANTEI 2		
1.	**CONSOLIDAREA POLULUI ECONOMIC LOCAL**	Extinderea zonei industriale din sudul localității Orțișoara contribuie la dezvoltarea unui pol economic bine definit, capabil să atragă investiții productive, logistice și de servicii.
2.	**CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ**	Dezvoltarea activităților industriale și logistice poate conduce la apariția de noi locuri de muncă pentru populația comunei și a localităților învecinate, reducând necesitatea deplasărilor zilnice către centre urbane mai mari.
3.	**VALORIFICAREA AVANTAJELOR DE ACCESIBILITATE**	Zona propusă pentru extindere beneficiază de acces la infrastructura rutieră existentă și la investițiile recente în infrastructura de transport, ceea ce favorizează dezvoltarea activităților economice fără necesitatea realizării unor noi culoare majore de transport.
4.	**DEZVOLTAREA CONTROLATĂ A ACTIVITĂȚILOR INDUSTRIALE**	Concentrarea activităților economice într-o zonă dedicată este mai favorabilă decât dispersarea acestora pe întreg teritoriul comunei, permițând o gestionare mai eficientă a impacturilor asupra mediului.
5.	**CREȘTEREA VENITURILOR LA BUGETUL LOCAL**	Apariția unor noi investiții poate genera venituri suplimentare din taxe și impozite, contribuind la finanțarea infrastructurii și serviciilor publice
6.	**UTILIZAREA EFICIENTĂ A TERENURILOR**	Extinderea propusă reprezintă o continuare funcțională a unei zone industriale existente sau în curs de dezvoltare, evitând apariția unor enclave industriale izolate în alte zone ale comunei.
7.	**POSIBILITATEA REALIZĂRII UNOR INFRASTRUCTURI MODERNE**	Noile reglementări urbanistice pot impune standarde superioare privind gestionarea apelor pluviale, eficiența energetică, spațiile verzi de protecție și protecția mediului.

DEZAVANTAJE VARIANTA 2		
1.	**REDUCEREA SUPRAFEȚELOR AGRICOLE**	Extinderea zonei industriale presupune introducerea în intravilan a unor terenuri care pot avea în prezent utilizare agricolă, generând diminuarea fondului agricol disponibil.
2.	**CREȘTEREA GRADULUI DE ARTIFICIALIZARE A TERENURILOR**	Dezvoltarea unor funcțiuni industriale și logistice conduce la ocuparea terenurilor cu construcții, platforme, drumuri și alte suprafețe impermeabilizate.
3.	**CREȘTEREA TRAFICULUI GREU**	Funcțiunile industriale și logistice pot genera un trafic suplimentar de vehicule grele, cu efecte asupra calității aerului, nivelului de zgomot și siguranței circulației.

4.	**POSIBILE IMPACTURI ASUPRA PEISAJULUI RURAL**	Extinderea suprafețelor construite și apariția unor hale industriale de dimensiuni mari pot modifica caracterul peisajului agricol dintre Orțișoara și Cornești.
5.	**PRESIUNE ASUPRA INFRASTRUCTURII EDILITARE**	Noile investiții pot necesita extinderea capacităților de alimentare cu apă, canalizare, energie electrică și comunicații.
6.	**CREȘTEREA CONSUMULUI DE RESURSE**	Activitățile economice industriale implică de regulă un consum mai ridicat de energie, apă și alte resurse comparativ cu utilizările agricole existente.
7.	**POSIBILE RISCURI DE POLUARE**	În funcție de tipul activităților autorizate, pot apărea emisii atmosferice, zgomot, vibrații sau riscuri accidentale care necesită măsuri stricte de control și monitorizare.
8.	**NECESITATEA INSTITUIRII UNOR ZONE TAMPON**	Pentru protejarea localităților Orțișoara și Cornești poate fi necesară amenajarea unor perdele verzi și a unor zone de separație funcțională, ceea ce implică restricții suplimentare de utilizare a terenurilor.
9.	**POSIBIL EFECT CUMULATIV ASUPRA MEDIULUI**	Coroborarea noilor dezvoltări industriale cu extinderile rezidențiale și cu investițiile în infrastructură poate conduce la o creștere cumulată a presiunii asupra factorilor de mediu.

CONCLUZIE VARIANTA 2

VARIANTA 2 oferă avantaje semnificative din perspectiva dezvoltării economice a comunei, prin consolidarea unei zone industriale și logistice într-un areal deja favorizat de infrastructura existentă și de tendințele de dezvoltare identificate. În același timp, acest scenariu generează un nivel mai ridicat de impact potențial asupra mediului comparativ cu scenariul de simplă actualizare și regularizare a intravilanului, în principal prin ocuparea unor noi suprafețe de teren și prin intensificarea activităților economice. Impacturile identificate pot fi diminuate prin măsuri specifice de protecție a mediului, prin instituirea unor zone verzi de protecție, prin controlul funcțiunilor admise și prin corelarea dezvoltării cu capacitatea infrastructurii existente și propuse.

3.1 SINTEZA STUDIILOR DE FUNDAMENTARE

3.1.1. Studiu hidrogeologic și geotehnic

Evaluarea condițiilor geotehnice și hidrogeologice pentru teritoriul administrativ al comunei Orțișoara, incluzând localitatea de reședință și satele aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani, se fundamentează pe prevederile Normativului NP 074/2022 privind documentațiile geotehnice pentru construcții. În conformitate cu această reglementare tehnică, nivelul de risc geotehnic al infrastructurii este determinat prin cuantificarea unor factori specifici, precum condițiile de teren, regimul apei subterane, clasa de importanță a structurilor, vecinătățile și încadrarea seismică. Pentru arealul studiat, evaluarea indică un punctaj total de zece puncte, rezultat care încadrează lucrările de construire în Categoria Geotehnică 2, reflectând un nivel de risc moderat. Din perspectivă seismică, teritoriul

comunei Orțișoara se află într-o zonă caracterizată printr-o accelerație maximă a terenului pentru proiectare de 0,20g, aferentă unui interval mediu de recurență de 225 de ani, având o perioadă de colț de 0,7 secunde și fiind încadrată la gradul 6 pe scara macroseismică MSK. Totodată, deși legislația în domeniu plasează teoretic amplasamentul în categoria unităților administrativ-teritoriale cu alunecări de teren primare, potențialul de producere a acestor fenomene de instabilitate este practic nul, relieful local fiind unul de câmpie joasă, lipsit de declivități accentuate.

Din punct de vedere geomorfologic și geologic, comuna Orțișoara se suprapune sectorului Câmpiei Timișului, remarcându-se printr-un relief plan, cu altitudini reduse, cuprinse în general între 85 și 100 de metri. Stratigrafia superficială este dominată de cernoziomuri tipice și cernoziomuri cambice, iar investigațiile geotehnice de detaliu (forajele realizate în localitățile componente) confirmă prezența predominantă a pământurilor fine, coezive, de tipul argilelor și argilelor prăfoase. Aceste formațiuni edafice, conform standardelor tehnice de clasificare a pământurilor, sunt încadrate în categoria materialelor foarte sensibile la fenomenul de îngheț-dezgheț. Regimul climatic local, specific zonei de tip I cu indici de umiditate negativi, impune considerarea unei adâncimi maxime de îngheț cuprinse între 0,70 și 0,80 metri față de cota naturală a terenului. În ceea ce privește acțiunile climatice asupra structurilor supraterane, presiunea de referință a vântului este evaluată la 0,4 kPa, în timp ce încărcarea normată dată de zăpadă pe sol atinge valoarea de 1,5 kN/m², ambele caracteristici corespunzând încadrării în zonele A de solicitare climatică.

Analiza critică a situației existente pe teritoriul comunei relevă o serie de disfuncționalități majore derivate din interacțiunea factorilor topografici cu cei hidrogeologici. Panta extrem de redusă a reliefului generează un drenaj natural deficitar, favorizând formarea unor microdepresiuni în care se acumulează temporar apele pluviale în perioadele cu precipitații abundente. Această incapacitate naturală de evacuare a apelor este agravată de prezența unui nivel freatic relativ ridicat, interceptat la adâncimi cuprinse între 4 și 6 metri, cu variații sezoniere sensibile, care predispune terenurile la un exces de umiditate și la bălțiri prelungite. Cumulul acestor factori hidrologici, asociat cu natura plastică și coezivă a solurilor argiloase, induce o susceptibilitate ridicată a terenului de fundare la variațiile de umiditate, crescând substanțial riscul apariției tasărilor diferențiate la nivelul infrastructurii construcțiilor civile și industriale. Suplimentar, anumite sectoare ale comunei sunt expuse riscului de inundații, aspect evidențiat de hărțile de hazard la viituri, care impun abordări prudente în planificarea spațială.

Pentru mitigarea acestor vulnerabilități și asigurarea durabilității fondului construit, implementarea unor măsuri tehnice și urbanistice riguroase este imperativă. Lucrările de terasamente trebuie abordate cu maximă precauție, având în vedere calitatea general mediocră a pământurilor locale pentru astfel de operațiuni. Se impune decopertarea sistematică a stratului vegetal și evitarea execuției excavațiilor în condiții de saturare excesivă a solului. Realizarea umpluturilor de pământ necesită utilizarea unor materiale de aport inerte, compactate succesiv pentru obținerea unui grad de îndesare superior valorii de 98% Proctor. În vederea protejării fundațiilor împotriva agresivității apei subterane și a ciclurilor de îngheț-dezgheț, betoanele destinate infrastructurii trebuie să respecte clasa de expunere XC4+XF1, impunând utilizarea unei clase minime de rezistență C25/30 cu un dozaj corespunzător de ciment. Complementar, sistematizarea pe verticală a teritoriului joacă un rol crucial, fiind obligatorie proiectarea unor pante eficiente de scurgere și implementarea unor rețele integrate de evacuare a apelor meteorice (canale, rigole, bazine de retenție temporară), pentru a preveni stagnarea apei la nivelul carosabilului și deteriorarea prematură a capacității portante a terenului de fundare.

3.1.2. Studiu organizarea circulației si transporturilor

Infrastructura rutieră a comunei Orțișoara joacă un rol fundamental în asigurarea mobilității la nivel local și regional, așezarea beneficiind de o poziționare strategică în partea de nord a județului Timiș, la o distanță aproximativ egală, de 24 de kilometri, respectiv 22 de kilometri, față de municipiile Timișoara și Arad. Rețeaua rutieră este structurată pe mai multe categorii funcționale, axa principală de tranzit fiind reprezentată de drumul european E671, suprapus peste drumul național DN69, care traversează localitatea de reședință pe direcția nord-sud și preia o pondere semnificativă a traficului de legătură. Conectivitatea internă și accesul către satele aparținătoare sunt intermediate de drumul județean DJ 693, care deservește localitățile Călacea (spre vest) și Seceani (spre est), precum și de drumul comunal DC 56, care asigură accesul spre satul Cornești. Un avantaj major în fluidizarea schimburilor economice și a tranzitului teritorial îl constituie proximitatea autostrăzii A1, al cărei traseu se desfășoară între Orțișoara și Seceani, dispunând de un nod rutier de descărcare direct pe DJ 693. Din punct de vedere al viabilității și modernizării, străzile principale și secundare din Orțișoara și Călacea beneficiază integral de îmbrăcăminte bituminoasă, încadrându-se predominant în categoria a treia de trafic, în timp ce în satele Seceani și Cornești gradul de asfaltare a tramei stradale atinge o proporție de 80%. Cu toate acestea, absența unei variante ocolitoare pentru centrul comunei obligă traficul greu de marfă să tranziteze zonele rezidențiale, generând congestii majore la intersecțiile cu drumul național și afectând calitatea mediului înconjurător.

În ceea ce privește infrastructura feroviară, teritoriul comunei este străbătut în extremitatea sa vestică de magistrala care conectează municipiile Timișoara și Arad, integrând astfel localitatea într-un sistem de transport de importanță națională și europeană. Localitatea de reședință dispune de propria stație de cale ferată, la fel ca și satul Călacea, care este deservit de halta Băile Călacea, ambele facilitând transportul de pasageri prin intermediul rutelor feroviare de tip Regio. Această conectivitate pe șine reprezintă o alternativă durabilă și competitivă la transportul rutier, oferind un timp de parcurs de aproximativ 50 de minute până la Timișoara și asigurând, prin intermediul gărilor majore din regiune, racordarea la coridoarele transeuropene TEN-T, precum Rin-Dunăre și Orient/Est-Mediteraneean. Din perspectiva mobilității aeriene, comuna se situează la o distanță optimă de punctele nodale regionale, aflându-se la 30,2 kilometri distanță de Aeroportul Internațional „Traian Vuia” din Timișoara și la 35,3 kilometri față de Aeroportul Internațional Arad.

Infrastructura destinată mobilității nemotorizate și spațiilor de staționare auto prezintă o serie de disfuncționalități care limitează dezvoltarea unui sistem de transport integrat. În prezent, rețeaua de piste pentru biciclete este complet inexistentă pe raza comunei, iar constrângerile spațiale ale profilurilor transversale stradale îngreunează implementarea unor trasee velo dedicate, bicicliștii fiind expuși riscurilor prin utilizarea obligatorie a carosabilului în trafic mixt. Spațiile pietonale sunt, de asemenea, deficitare; deși arterele principale sunt prevăzute cu trotuare cu o lățime de aproximativ un metru și cu aliniamente verzi, amenajarea echilibrată a acestora rămâne dificilă din cauza configurației rigide a fondului construit existent. Din perspectiva spațiilor de parcare, se constată un deficit major de amenajări publice, acestea fiind concentrate aproape exclusiv în zona centrală, adiacent drumului național DN69. Această insuficiență a infrastructurii generează fenomene recurente de staționare neregulamentară, care restrâng capacitatea de circulație a arterelor și exercită o presiune de degradare asupra spațiilor verzi.

Sistemul de transport public intern al comunei Orțișoara nu este organizat în mod autonom, mobilitatea cotidiană a locuitorilor bazându-se covârșitor pe utilizarea autoturismului personal. Totuși, integrarea teritoriului în Zona Metropolitană Timișoara a permis operaționalizarea liniei de transport metropolitan M48, gestionată de Societatea de Transport Public Timișoara, care deservește succesiv satele Cornești, Călacea, Orțișoara și Seceani. Acest serviciu este calibrat în principal pentru preluarea

fluxurilor de navetiști, fenomen care antrenează aproximativ 10% din forța de muncă locală, orientată cu precădere către polul economic reprezentat de municipiul Timișoara. Dependența structurală de transportul rutier privat și de cel de tranzit generează presiuni semnificative asupra calității aerului și a nivelului de zgomot. Datele furnizate de CESTRIN indică emisii moderate de dioxid de carbon, estimate la aproximativ 4000 kg/km/zi, provenite majoritar din traficul desfășurat pe tronsonul DN69 dinspre Timișoara. Poluarea atmosferică, determinată de oxizii de azot și particulele în suspensie, corelată cu poluarea fonică indusă de traficul intens, afectează confortul și sănătatea publică. Pentru ameliorarea acestor vulnerabilități, planificarea strategică propune tranziția către un model de mobilitate durabilă, care include modernizarea arterelor, încurajarea transportului alternativ prin amenajarea unei rețele velo de 10 kilometri, achiziția de microbuze ecologice pentru transportul elevilor și implementarea unor stații de încărcare electrică.

3.1.3. Studiu protecția mediului, riscuri naturale si antropice

Evaluarea integrată a calității factorilor de mediu și a riscurilor naturale și antropice la nivelul comunei Orțișoara, incluzând satele aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani, relevă o stare generală favorabilă, nefiind identificate surse majore de poluare cronică sau disfuncționalități critice în gestionarea riscurilor naturale hidrologice. Sistemele de apărare împotriva inundațiilor se află într-o stare corespunzătoare de funcționare, susținute de planuri de management adecvate la nivel bazinal, care răspund directivelor europene privind evaluarea și gestionarea riscurilor. Cu toate acestea, în contextul expunerii teritoriului la efectele tot mai pronunțate ale schimbărilor climatice, cum ar fi intensificarea extremelor termice, materializate prin valuri de căldură prelungite și episoade de frig sever, devine imperativă sporirea investițiilor destinate prevenirii și creșterii reziliență comunitare. Mai mult, luând în considerare încadrarea așezării într-o zonă cu risc seismic moderat, caracterizată printr-o intensitate de gradul VI pe scara MSK și un coeficient seismic specific, aceste demersuri trebuie să vizeze cu prioritate consolidarea clădirilor publice, a infrastructurii critice și a fondului locativ rezidențial, în vederea diminuării vulnerabilității structurale.

Analiza aprofundată a factorilor de mediu evidențiază o serie de vulnerabilități specifice generate de presiunea antropică și de ritmul actual de dezvoltare. Calitatea aerului este afectată recurent de emisiile de pulberi în suspensie rezultate din traficul rutier de tranzit desfășurat pe arterele majore precum DN69 și DJ 693, din circulația pe arterele locale nemodernizate, precum și din activitățile agricole intensive. La aceste surse se adaugă gazele de ardere provenite din sistemele individuale de încălzire, care utilizează preponderent combustibili solizi și gaze naturale. O problemă structurală severă și cu potențial de risc major o reprezintă gestionarea resurselor de apă; absența unei stații de epurare funcționale în localitatea de reședință și lipsa totală a rețelelor de canalizare în satele aparținătoare au favorizat practici locale neconforme, precum transformarea vechilor puțuri de apă din gospodării în fose septice. Această situație alarmantă, coroborată cu antrenarea deșeurilor zootehnice de către apele meteorice în absența unor platforme de stocare etanșe, generează un risc iminent de contaminare a pânzei freatice, compromițând direct calitatea apelor subterane și a cursurilor de apă de suprafață.

Din perspectiva pedologică și a conservării biodiversității, teritoriul comunal se confruntă cu provocări multiple și interconectate. Calitatea solului este amenințată de poluarea cu nutrienți, cauzată de managementul inadecvat al dejecțiilor animaliere din cadrul fermelor locale, precum și de deversările necontrolate de ape uzate din gospodăriile neracordate la un sistem centralizat de epurare. De asemenea, se constată un potențial de degradare prin eroziune eoliană și pluvială, accentuat de disfuncționalități în întreținerea amenajărilor hidrotehnice pentru desecare și de topografia specifică ce

favorizează excesul de umiditate și bălțirile. Capitalul natural este supus unor presiuni constante din cauza activităților reduse de împădurire și a regenerării insuficiente a asociațiilor vegetale autohtone. Gestionarea ariilor naturale protejate care se suprapun parțial teritoriului comunal, precum siturile rețelei ecologice europene Natura 2000, ROSPA0047 Hunedoara Timișană și ROSCI0115 Mlaștina Satchinez, necesită o abordare mult mai riguroasă și integrată pentru a preveni degradarea habitatelor de interes comunitar și a speciilor avifaunistice vulnerabile.

Managementul deșeurilor la nivelul unității administrativ-teritoriale prezintă carențe operaționale care impun intervenții urgente de reglementare din partea administrației publice. Deși comuna este integrată în Zona 1 de colectare a județului Timiș, fiind deservită de stația de sortare Satchinez și de depozitul ecologic regional Ghizela, sistemul de colectare selectivă la nivel local funcționează deficitar. Depozitarea necorespunzătoare, adesea direct pe sol, a reziduurilor generate, cu precădere a deșeurilor inerte și a molozului provenit din construcții și demolări, constituie o sursă continuă de poluare difuză, conducând la degradarea peisajului și la colmatarea rețelei de scurgere a apelor pluviale. Remedierea acestor nereguli presupune implementarea unui sistem integrat, strict aliniat principiilor economiei circulare și strategiilor de tip 9R, care să elimine amestecarea neconformă a deșeurilor, să asigure preluarea controlată a tuturor fracțiilor prin operatori autorizați și să prevadă amenajarea unui deponeu specializat pentru deșeurile de construcții.

Pentru a asigura o dezvoltare urbanistică durabilă, capabilă să abordeze structural aceste vulnerabilități, documentațiile de planificare strategică propun un portofoliu amplu și ambițios de investiții, finanțabil prin instrumente majore precum Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” sau Programul Operațional Regional Vest 2021-2027. Direcțiile strategice locale sunt structurate pe patru piloni esențiali: modernizarea infrastructurii de mobilitate sub egida „Orțișoara Conectată”, care include asfaltarea străzilor; echiparea edilitară și educațională de bază prin „Orțișoara Echipată”, având ca prioritate înființarea și extinderea rețelelor de canalizare menajeră și a stației de epurare; tranziția ecologică asumată prin „Orțișoara Verde”, materializată prin dezvoltarea unui parc fotovoltaic cu o capacitate de 399 kWp pentru autoconsum; și eficientizarea guvernanței locale prin „Orțișoara Performantă”, care susține actualizarea și digitalizarea documentațiilor de urbanism.

În vederea atenuării impactului antropic cumulat și a alinierii depline la obiectivele europene de mediu și la principiul de a nu prejudicia în mod semnificativ (DNSH), se impune aplicarea unui set riguros de recomandări și măsuri de intervenție tehnico-urbanistice. Prioritatea absolută pentru decidenții locali o constituie finalizarea integrală a infrastructurii hidro-edilitare, măsură indispensabilă pentru stoparea definitivă a poluării mediului freatic și a stratului de sol fertil. Concomitent, se recomandă reducerea vulnerabilității fondului construit existent și viitor prin impunerea unor norme stricte de conformare antiseismică și arhitecturală, alături de atenuarea efectelor erozionale și climatice prin înființarea unor perdele forestiere și fâșii de vegetație cu rol de protecție. Extinderea substanțială a suprafețelor ocupate de spații verzi, reducerea emisiilor cu efect de seră prin tranziția către sursele de energie regenerabilă și implementarea unui management performant și restrictiv al deșeurilor reprezintă piloni fundamentali și obligatorii pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurarea unui habitat echilibrat, sănătos și rezilient pentru toți locuitorii comunei Orțișoara.

Arii naturale protejate

În cadrul UAT Orțișoara sunt delimitate patru arii naturale protejate de tip Natura 2000, instituite conform legislației europene și naționale privind conservarea habitatelor și speciilor de interes comunitar.

Aceste perimetre beneficiază de un regim juridic special, cu restricții clare privind utilizarea terenurilor, intervențiile antropice și orice formă de dezvoltare care ar putea afecta starea de conservare a patrimoniului natural.

ROSPA0047 Hunedoara Timișană este o arie de protecție specială avifaunistică (SPA) de importanță comunitară, desemnată în baza Directivei Păsări 2009/147/CE. Situl se întinde pe o suprafață totală de aproximativ 15.370 ha, fiind situat în Câmpia de Vest a României, pe teritoriile județelor Arad (majoritar) și Timiș. Are o importanță majoră pentru conservarea avifaunei migratoare și cuibăritoare, adăpostind specii de interes comunitar precum dropia (*Otis tarda*), creasta de codalb (*Haliaeetus albicilla*), chirighița neagră (*Chlidonias niger*) și alte specii de păsări de mlaștină și stepe. Partea care se suprapune cu comuna Orțișoara reprezintă o zonă de extensie periferică a sitului, cu habitate agricole și umede care contribuie la conectivitatea ecologică a rețelei Natura 2000.
Această arie de protecție specială avifaunistică se suprapune parțial pe partea de vest și nord-vest a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în principal satul Orțișoara și parțial satul Cornești.
Zona de contact este situată de-a lungul DN69 (Timișoara – Arad), în partea vestică a localității Orțișoara. Suprapunerea reprezintă o porțiune periferică a sitului (aproximativ 3% din suprafața totală a ROSPA0047 se află pe teritoriul comunei Orțișoara). Habitatele agricole și pajiștile din această zonă contribuie la conectivitatea ecologică a sitului.

ROSPA0079 Mlaștinile Murani este o arie de protecție specială avifaunistică (SPA) inclusă în rețeaua Natura 2000, cu o suprafață de circa 330 ha, localizată pe teritoriul comunelor Pișchia și Orțișoara, județul Timiș. Situl protejează habitate umede (mlaștini, iazuri temporare și pajiști umede) de mare valoare pentru păsări acvatice și migratoare. Este o zonă importantă de hrănire, cuibărire și popas pentru numeroase specii protejate, inclusiv stârcul cenușiu, egreta mică, rațe și gâște sălbatice. Această arie se suprapune parțial cu teritoriul administrativ al comunei Orțișoara și include, în interiorul său, rezervația naturală Mlaștinile Murani.
Situl de importanță comunitară ROSPA0079 Mlaștinile Murani se suprapune și se învecinează pe partea de nord-est a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în special satul Orțișoara și zonele agricole din imediata apropiere a satului Seceani. Situl Natura 2000 cuprinde rezervația naturală Mlaștinile Murani și este localizat pe teritoriul comunelor Orțișoara și Pișchia. Zona de contact este reprezentată de terenuri umede, mlaștini temporare și pajiști umede aflate la nord și nord-est de satul Orțișoara.

ROSCI0115 Mlaștina Satchinez este un sit de importanță comunitară (SCI) desemnat în baza Directivei Habitate 92/43/CEE, cu o suprafață de aproximativ 2.517 ha, situat în Câmpia Banatului (județul Timiș). Situl protejează habitate prioritare de mlaștini, turbării și pajiști umede, precum și specii de faună și floră de interes comunitar (amfibieni, reptile, nevertebrate acvatice și plante hidrofile). Face parte dintr-un complex mai larg de zone umede care includ și ROSPA0078 Mlaștina Satchinez.
Situl de importanță comunitară se află în imediata vecinătate nord-vestică a comunei Orțișoara, dar suprapunerea directă este foarte redusă / marginală.Principala zonă de învecinare se realizează prin satul Cornești și parțial prin vestul satului Orțișoara.
Situl propriu-zis este centrat pe comuna Satchinez, însă complexul de zone umede se extinde spre est, ajungând în proximitatea limitelor administrative ale UAT Orțișoara.

RONPA0760 Mlaștinile Murani reprezintă o **rezervație naturală de interes național** (categoria a IV-a IUCN – arie de management al habitatelor/speciilor), de tip ornitologic, cu o suprafață de circa 200-330 ha, situată pe teritoriul comunelor Pișchia și Orțișoara. Este declarată prin Hotărâre de Guvern și protejează un ecosistem de mlaștină cu vegetație specifică (stufăriș, rogoz, plante

acvatice) și o avifaună bogată (peste 60 de specii de păsări, multe protejate). Această rezervație se suprapune cu situl Natura 2000 ROSPA0079 Mlaștinile Murani. În elaborarea PUG Orțișoara, rezervația impune restricții stricte de construcție și utilizare a terenurilor în perimetrul și zona de protecție a acesteia, conform prevederilor Legii 5/2000 și OUG 57/2007.
Rezervația naturală de interes național RONPA0760 Mlaștinile Murani se suprapune și se învecinează pe partea de nord-est a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în special satul Orțișoara și zonele agricole din imediata apropiere a satului Seceani. Rezervația este localizată pe teritoriul comunelor Orțișoara și Pișchia și este inclusă integral în situl Natura 2000 ROSPA0079 Mlaștinile Murani. Zona de contact este reprezentată de terenuri umede, mlaștini temporare și pajiști umede aflate la nord și nord-est de satul Orțișoara.

Analiza impactului planului asupra speciilor si habitatelor sunt descrise in Memoriu de prezentare intocmit conform Ordin 1682/2023 Ghidul metodologic privind evaluarea adecvata.

Prin prezentul Plan Urbanistic General se propune actualizarea și corectarea limitelor intravilanului existent al comunei Orțișoara, fără a prevedea extinderea perimetrului construibil prin includerea de noi suprafețe din extravilan. Această recalibrare vizează optimizarea intravilanului prin eliminarea disfuncționalităților și fragmentărilor, alinierea limitelor la realitatea cadastrală și funcțională din teren, precum și punerea în acord a documentațiilor urbanistice cu baza de date a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară. Singurele corecții propuse privesc remedierea unor erori de delimitare existente (inclusiv în localitatea Seceani, conform Sentinței nr. 23343/25.07.2024 a Judecătoriei Timișoara) și asigurarea continuității țesutului construit. Orice suprapunere aparentă cu ariile naturale protejate (ROSPA0047 Hunedoara Timișană, ROSPA0079 Mlaștinile Murani, ROSCI0115 Mlaștina Satchinez și RONPA0760 Mlaștinile Murani) rezultă exclusiv din corectarea informațiilor privind limita intravilanului existent, în formă juridică riguroasă, și nu implică nicio extindere reală a intravilanului în interiorul sau în imediata apropiere a siturilor protejate. Întreaga strategie teritorială propusă prin PUG se fundamentează pe principiul că dezvoltarea comunei Orțișoara se realizează fără a afecta în niciun fel integritatea ariilor Natura 2000 și a rezervațiilor naturale, respectând pe deplin prevederile OUG nr. 57/2007, ale Directivelor Habitate și Păsări, precum și obiectivele de conservare ale acestora.

3.1.4. Studiu istoric

Studiul de fundamentare istoric (Etapa 1) în vederea actualizării în format digital a Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara și al satelor aparținătoare Seceani, Călăcea și Cornești a fost elaborat pentru a oferi baza documentară necesară revizuirii documentației de amenajare a teritoriului. Teritoriul administrativ al comunei Orțișoara, situat în nordul județului Timiș, în Câmpia Vingăi (parte a Câmpiei de Vest), se află la aproximativ 24–28 km nord de municipiul Timișoara și la circa 22–28 km sud de municipiul Arad, fiind străbătut de drumul național DN69 și de drumurile județene DJ693 și DC56.

Obiectivele studiului sunt aliniate cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, republicată, precum și cu Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările ulterioare. Principalele scopuri constau în analiza istoriei și evoluției teritoriale prin suprapunerea hărților istorice georeferențiate (de la ridicarea iozefină 1769–1772 până la planurile cadastrale moderne), inventarierea monumentelor clasate conform Listei Monumentelor Istorice

actualizată în 2023, configurarea zonelor de protecție, formularea de propuneri fundamentate pentru noi clasări și definirea zonelor de interes urbanistic de referință care vor fi integrate în regulamentul Planului Urbanistic General. Studiul identifică disfuncționalități majore, precum absența delimitărilor clare de protecție în documentațiile de urbanism existente, pierderi potențiale prin intervenții necontrolate asupra siturilor arheologice (în special fortificațiile din epoca bronzului de la Cornești), presiunea exercitată de construcțiile rezidențiale noi care pot ignora contextul tradițional rural bănățean și lipsa unor studii exhaustive privind potențialul arheologic al întregului teritoriu administrativ.

Evoluția istorică a comunei Orțișoara și a localităților aparținătoare acoperă o perioadă extinsă, de la urme preistorice semnificative până la dezvoltarea contemporană postcomunistă, fiind marcată de influențe succesive, inclusiv continuitatea populației românești autohtone, administrația maghiară, ocupația otomană, reorganizarea habsburgică, transformările agrare din secolul al XIX-lea, perioada interbelică, colectivizarea comunistă și tranziția de după 1989. Etimologia și atestările documentare confirmă origini medievale timpurii: Orțișoara apare prima oară în 1318 sub numele Kukoth/Kokoth (ulterior Cocota), Călăcea este atestată în 1311 ca Kalandava, Cornești în 1233 ca Jadani, iar Seceani în 1256 ca Zechin. Integrarea administrativă a satelor Seceani, Călăcea și Cornești în comuna Orțișoara s-a realizat prin reorganizarea teritorială din Legea nr. 2/1968.

În perioada preistorică și antică, teritoriul se remarcă prin potențialul arheologic excepțional, dominat de situl Cornești-Iarcuri – cea mai mare fortificație cunoscută din Europa epocii bronzului târziu (secolele XV–XIV î.Hr.), cu patru linii concentrice de valuri de pământ care acoperă aproximativ 1722 ha. Descoperirile sporadice neolitice și eneolitice din Călăcea și Orțișoara indică locuințe open-air sau sezoniere, însă nu există dovezi sistematice de așezări dacice sau romane majore pe raza comunei. Perioada medievală timpurie și maghiară (secolele XI–XVI) a consolidat așezările românești în comitatele Timiș și Cenad, cu statut de sate iobăgești simple, fără drepturi de târg documentate explicit.

Ocupația otomană (1552–1718) a adus depopulare severă și instabilitate, reflectată în conscripția habsburgică din 1717, care înregistrează doar 10 gospodării la Orțișoara. Secolul al XVIII-lea a marcat reorganizarea habsburgică, cu colonizarea sistematică a Orțișoarei între 1784–1786 prin aproximativ 200 de familii germane (șvabi), sub denumirea Orzydorf; satele aparținătoare au păstrat majoritatea românească, iar reformele Mariei Tereza și Iosif al II-lea au reorganizat parcelarul tradițional lung și îngust. Secolul al XIX-lea și perioada interbelică au adus dezvoltare agrară modestă, construcția bisericilor actuale (ortodoxe și catolice) și participarea indirectă la evenimente naționale, culminând cu reforma agrară din 1921.

Perioada postbelică și comunistă (1945–1989) a fost caracterizată de plecarea majorității populației germane după deportările din 1945, colectivizarea forțată finalizată în 1962 și integrarea administrativă prin Legea nr. 2/1968, fără industrializare majoră. În perioada contemporană (1990–prezent), comuna a cunoscut tranziția la economia de piață, retrocedarea terenurilor, îmbunătățiri ale infrastructurii prin fonduri europene și o evoluție demografică stabilă, cu aproximativ 4104 locuitori în 2021, majoritar români.

Din perspectivă arheologică, potențialul este concentrat asupra sitului Cornești-Iarcuri, inclus în repertoriul național și cercetat prin prospecțiuni geomagnetice și săpături, fără situri clasate suplimentare majore pe teritoriul celorlalte sate. Evoluția cartografică, reflectată în hărțile iozefine

(1769–1772), Mercy (1723) și cadastrale ulterioare, evidențiază tranziția de la o structură rurală dispersată la una regularizată, cu păstrarea parcelarului tradițional bănățean adaptat agriculturii extensive. Din punct de vedere arhitectural-urbanistic, predomină tipologia rurală liniară de-a lungul drumurilor principale, cu nucleu central la Orțișoara (instituții administrative și multiple lăcașuri de cult) și sate aparținătoare cu morfologie organică; elementele tradiționale (biserici din secolele XIX–XX) sunt modeste, iar presiunea modernă riscă fragmentarea contextului istoric.

Studiul de fundamentare istoric evidențiază că Orțișoara și localitățile aparținătoare constituie un exemplu reprezentativ de așezare rurală bănățeană din Câmpia Vingăi, cu continuitate românească majoritară în pofida colonizărilor și ocupațiilor succesive. Patrimoniul construit este modest, fiind reprezentat de biserici și ansambluri religioase, iar potențialul arheologic major rămâne concentrat la Cornești-Iarcuri, nevalorificat pe deplin din cauza lipsei cercetărilor exhaustive. Poziția strategică pe axa Timișoara–Arad, proximitatea autostrăzii A1 și infrastructura recent modernizată conferă zonei un potențial semnificativ pentru dezvoltarea turismului sustenabil, valorificând situl preistoric și contextul rural tradițional.

Recomandările principale includ instituirea unor zone de protecție pentru situl Cornești-Iarcuri în noul Plan Urbanistic General, inițierea de prospecțiuni arheologice preventive, conservarea parcelarului tradițional și promovarea unor trasee turistice integrate la nivel regional. Implementarea acestor măsuri ar permite transformarea patrimoniului într-un vector de dezvoltare economică viabil pentru comunitate pe termen mediu (2026–2030).

Fortificația de la Cornești, una dintre cele mai vaste structuri defensive preistorice cunoscute din Europa, oferă oportunitatea elaborării unui brand turistic specific, care să susțină dezvoltarea unui parc arheologic cu relevanță la nivel european, atrăgând vizitatori internaționali și contribuind la consolidarea profilului cultural al comunei Orțișoara. Integrarea vestigiilor arheologice locale cu infrastructura balneară existentă în satul Călacea (Băile Călacea) ar permite dezvoltarea unui segment turistic de nișă, de tip wellness-istorie, prin crearea unui produs turistic hibrid distinct în contextul Banatului, care să combine componenta de relaxare cu cea de educație patrimonială. Aplicarea pe scară largă a tehnicilor de teledetecție LIDAR, validate deja prin cercetările de la Cornești, la nivelul întregii comune ar facilita identificarea structurilor arheologice nedetectabile la suprafață în zone precum Seceani sau alte perimetre, fără a recurge la intervenții invazive și costisitoare. Înființarea unui spațiu muzeal local și a unor puncte de informare dedicate ar valorifica rezultatele cercetărilor arheologice existente, favorizând implicarea comunității locale și consolidând măsurile de protecție a siturilor împotriva riscurilor actuale.

Implementarea măsurilor propuse – respectiv elaborarea unui brand turistic centrat pe fortificația de la Cornești, dezvoltarea unui segment turistic de nișă prin integrarea vestigiilor arheologice cu infrastructura balneară din Călacea și înființarea unui spațiu muzeal local împreună cu puncte de informare dedicate – ar facilita conservarea activă și promovarea identității culturale a comunei Orțișoara și a satelor aparținătoare (Seceani, Călacea și Cornești). Prin valorificarea sustenabilă a patrimoniului arheologic și istoric, dominat de fortificația preistorică de la Cornești și completat de siturile medievale și religioase clasate, aceste inițiative ar transforma resursele culturale într-un vector de dezvoltare locală, contribuind la consolidarea profilului comunității în contextul câmpiei bănățene.

3.1.5. Studiu arheologic

Studiul de fundamentare preliminar pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniu arheologic a fost elaborat în cadrul Etapei 1 a actualizării Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara, județul Timiș. Documentul oferă o evaluare teoretică exhaustivă a potențialului arheologic al teritoriului administrativ, care acoperă o suprafață de 145,67 km² în Câmpia Vingăi, parte a Câmpiei de Vest, incluzând localitățile Orțișoara (reședință), Călacea, Cornești și Seceani. Poziția geografică, străbătută de DN69, autostrada A1 și magistrala feroviară Timișoara–Arad, a favorizat o continuitate a locuirii din neolitic până în perioada medievală, cu excepția paleoliticului.

Obiectivele principale ale studiului sunt aliniate cu Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și cu Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice. Acestea vizează identificarea, descrierea și propunerea de delimitare a zonelor protejate pe baza siturilor înscrise în Repertoriul Arheologic Național (RAN) și a Listei Monumentelor Istorice, precum și configurarea zonelor de protecție care să fie integrate în regulamentul Planului Urbanistic General. Evaluarea teoretică s-a bazat exclusiv pe analiza bibliografică, a surselor de arhivă și a hărților istorice (Josephinische Landesaufnahme 1769–1772, hărți militare austro-ungare și românești), fără cercetări de teren extinse, din cauza constrângerilor de timp și resurse.

Metodologia a presupus consultarea exhaustivă a Repertoriului Arheologic Național, a bibliografiei de specialitate și a informațiilor furnizate de Direcția Județeană pentru Cultură Timiș. Prin această abordare au fost inventariate 58 de situri arheologice, majoritatea înscrise în RAN, concentrate în special pe teritoriul localităților Călacea, Cornești și Seceani. Dintre acestea se distinge fortificația preistorică de la Cornești-Iarcuri (cod RAN 158047.01), cea mai mare fortificație cunoscută din Europa epocii bronzului târziu, cu patru incinte concentrice de valuri de pământ care acoperă aproximativ 1.765 ha. Situl prezintă secvențe de locuire din eneoliticul mijlociu (cultura Tiszapolgár), epoca bronzului, Hallstatt și Evul Mediu timpuriu.

Celelalte situri reflectă o diversitate cronologică semnificativă: așezări neolitice și eneolitice la Călacea (coduri RAN 158038.01–158038.08) și Orțișoara (coduri RAN 158029.01, 158029.05), așezări multistratificate și necropole post-romane la Cornești (coduri RAN 158047.02–158047.16), precum și fortificații medievale și așezări din secolele XII–XIV la Seceani (cod RAN 158056.01, cetatea „La Cetate”, monument istoric clasat). Descoperirile includ, de asemenea, materiale dacice, romane, sarmatice și medievale târzii, evidențiind integrarea microzonei în circuitul economic și cultural al provinciei Dacia și al Banatului medieval.

Analiza cartografică și istorică confirmă că teritoriul comunei a fost intens populat încă din mileniul al II-lea î.Hr., iar evoluția administrativă a localităților (atestate documentar între 1214–1337) s-a suprapus peste un peisaj arheologic bogat. Studiul subliniază necesitatea instituirii imediate a zonelor de protecție pentru toate siturile identificate, în special pentru Cornești-Iarcuri, și recomandă efectuarea de cercetări preventive înainte de orice intervenție urbanistică. Prin aceste măsuri, potențialul arheologic excepțional al comunei Orțișoara poate fi conservat și valorificat ca element central al identității locale și al dezvoltării durabile a teritoriului.

În acest context, PUG-ul trebuie să asigure corelarea dezvoltării teritoriale cu conservarea patrimoniului, prin delimitarea clară a ZPCPA, instituirea zonelor de protecție, integrarea condiționărilor în RLU și planificarea etapizată a investițiilor astfel încât să fie evitate conflictele între dezvoltare și resursele arheologice.

3.1.6. Studiu peisagistic

Teritoriul administrativ al comunei Orțișoara se înscrie în unitatea morfologică a Câmpiei Vingăi, caracterizându-se printr-un relief de câmpie joasă, plan și ușor ondulat, cu altitudini cuprinse între 90 și 120 de metri, care generează un peisaj deschis, cu o dominantă funcțională agrară. Climatul este de tip temperat-continental moderat, remarcându-se prin veri deosebit de calde, expuse frecvent episoadelor de caniculă și secetei pedologice, și ierni moderate, cu o amplitudine termică anuală atenuată de uniformitatea reliefului. Fondul edafic este alcătuit preponderent din cernoziomuri tipice, recunoscute pentru fertilitatea lor ridicată, dar și din soluri pseudogleice, sensibile la excesul temporar de umiditate, și soluri aluviale dezvoltate în proximitatea canalelor de desecare. Biodiversitatea locală este susținută de ecosisteme complexe de câmpie și zone umede, adăpostind o faună adaptată habitatelor deschise și coridoarelor ecologice formate de rețeaua hidrografică antropică, alături de o vegetație mozaicată ce include formațiuni ripariene, fâșii spontane și culturi agricole extinse. La nivelul patrimoniului natural, teritoriul se suprapune parțial cu ariile protejate din rețeaua Natura 2000, respectiv ROSPA0047 Hunedoara Timișană, esențială pentru conservarea avifaunei de câmpie, și ROSCI0115 Mlaștina Satchinez, o zonă umedă de importanță crucială pentru conectivitatea ecologică regională. În planul peisajului cultural și antropic, se evidențiază Parcul Dendrologic Călacea, cu valoarea sa istorică și compozițională excepțională, Parcul Central din Orțișoara, plantațiile tradiționale de aliniament stradal și peisajele agricole, care împreună definesc identitatea spațială a comunei.

Disfuncționalitățile și vulnerabilitățile la nivelul teritoriului comunei Orțișoara sunt generate de o interacțiune complexă între factorii climatici, pedologici și presiunile de natură antropică. Din perspectivă naturală, configurația reliefului și textura solurilor argiloase favorizează apariția riscului de bălțire și a inundațiilor temporare în microdepresiuni, fenomen accentuat în perioadele cu precipitații torențiale. Fondul dendrologic valoros, în special cel regăsit în Parcul Călacea, se confruntă cu un proces de îmbătrânire avansată a arborilor seculari, ceea ce îi face extrem de vulnerabili în fața fenomenelor meteorologice extreme, a secetei prelungite și a atacurilor fitosanitare. Presiunile antropice se manifestă pregnant prin intensificarea practicilor agricole, care conduc la compactarea solurilor și la alterarea habitatelor deschise, afectând echilibrul ecologic al pajiștilor și al ariilor protejate din vecinătate. Totodată, turismul necontrolat și traficul pietonal intens generează degradarea spațiilor verzi și tasarea solului în zonele de agrement, în timp ce lipsa unui management activ favorizează expansiunea speciilor vegetale alogene invazive, precum *Ailanthus altissima*, cu impact direct asupra diversității și stabilității ecologice locale.

Pentru atenuarea vulnerabilităților identificate și consolidarea rezilienței peisagistice, se impune adoptarea unei strategii integrate de management teritorial. Se recomandă implementarea cu prioritate a unui program de regenerare dendrologică și de toaletare a arborilor maturi, însoțit de eliminarea controlată a speciilor invazive și de diversificarea structurii vegetale prin introducerea unor taxoni rezistenți la stresul termic și hidric impus de schimbările climatice. De asemenea, este necesară stabilizarea regimului hidrologic al zonelor umede și reabilitarea malurilor rețelei de canale de desecare, care trebuie valorificate drept coridoare verzi multifuncționale, capabile să susțină biodiversitatea și să regleze microclimatul. Planificarea urbanistică trebuie să vizeze protejarea patrimoniului construit și a peisajului rural tradițional, promovând în același timp amenajarea unor rețele de spații publice conectate și modernizarea aleilor cu materiale permeabile, pentru a preveni degradarea edafică. În concluzie, teritoriul comunei Orțișoara dispune de un potențial peisagistic, natural și cultural deosebit de valoros, fundamentat pe fertilitatea cernoziomurilor, pe rețeaua de arii protejate și pe elemente de referință precum Parcul Dendrologic Călacea, a căror protejare și

valorificare sustenabilă sunt esențiale pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și armonioase a întregii comunități.

3.1.7. Relatii periurbane

Relațiile periurbane ale comunei Orțișoara, integrată oficial în Zona Metropolitană Timișoara, sunt marcate de o serie de dezechilibre și disfuncționalități structurale, generate de expansiunea urbană neuniformă și de lipsa unei coordonări decizionale eficiente la nivel regional. Deși statutul metropolitan ar trebui să faciliteze o dezvoltare coerentă, investițiile majore s-au concentrat cu precădere în localitățile din prima coroană a municipiului Timișoara (precum Dumbrăvița sau Giarmata), lăsând Orțișoara și satele sale aparținătoare, Călacea, Cornești și Seceani, într-o poziție periferică din punct de vedere al dinamicii metropolitane. O disfuncționalitate majoră este reprezentată de fragmentarea teritorială și accesul inegal la servicii și utilități publice. De exemplu, rețeaua de canalizare este nefuncțională chiar și în centrul de comună, iar satele aparținătoare sunt complet lipsite de această infrastructură edilitară de bază, locuitorii fiind nevoiți să utilizeze puțurile de apă pe post de fose. La aceasta se adaugă limitările severe de extindere spațială a intravilanului localității Orțișoara, cauzate de retrocedările de terenuri, prezența infrastructurii de telecomunicații (antene) și topografia zonei (vale), factori care au blocat dezvoltarea unor noi zone rezidențiale și economice, direcționând o posibilă extindere exclusiv înspre localitatea Seceani.

Din perspectiva mobilității, relațiile periurbane sunt profund afectate de un sistem de transport public local inexistent în interiorul comunei și de o dependență acută față de utilizarea autoturismului personal. Deși există o linie de transport metropolitan (M48), orarul acesteia este caracterizat ca fiind rigid și insuficient corelat cu nevoile de deplasare ale populației la orele de vârf, ceea ce îngreunează accesul locuitorilor la locurile de muncă și serviciile din centrele urbane. Acest deficit de mobilitate se suprapune peste o structură economică locală limitată, care generează un fenomen de navetism accentuat. Un procent semnificativ din populația ocupată (aproximativ 26%) migrează zilnic către polii de dezvoltare învecinați, în special Timișoara și Arad, fenomen care slăbește coeziunea economică internă a comunei și reduce atractivitatea satelor componente. Totodată, presiunea traficului de tranzit și a celui greu de marfă pe drumul național DN69, în lipsa unei centuri ocolitoare a localității Orțișoara, afectează calitatea vieții, fluența circulației și siguranța locuitorilor.

Pentru remedierea acestor disfuncționalități și îmbunătățirea relațiilor periurbane, este imperativă alinierea la obiectivele de dezvoltare durabilă și la orientările strategice metropolitane, printr-o abordare integrată a planificării teritoriale. O direcție prioritară o constituie facilitarea cooperării cu unitățile administrativ-teritoriale din Zona Metropolitană Timișoara, în vederea armonizării politicilor publice privind infrastructura de transport, utilitățile și managementul deșeurilor. În domeniul mobilității, se propune dezvoltarea unui transport public integrat și eficient, prin suplimentarea curselor metropolitane, adaptarea orarelor la fluxurile de navetiști, integrarea tarifară completă cu municipiul Timișoara și extinderea infrastructurii pentru mobilitate alternativă, precum crearea unei rețele de piste pentru biciclete care să conecteze satele comunei între ele.

De asemenea, reducerea decalajelor rural-urban necesită investiții esențiale în finalizarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare în toate localitățile aparținătoare, precum și o planificare urbanistică coerentă care să prevină dezvoltările haotice. Nu în ultimul rând, pentru a valorifica avantajul apartenenței la zona metropolitană, se recomandă dezvoltarea unor zone mixte și atragerea de investiții care să genereze locuri de muncă locale, alături de protejarea și integrarea în rețeaua periurbană a resurselor naturale și culturale. Promovarea integrată a atracțiilor precum zona balneară

Băile Călacea, vulcanii noroioși de la Seceani și fortificația Cornești-Iarcuri poate transforma comuna într-un pol turistic și de agrement relevant pentru întreaga aglomerare urbană

3.1.8. Studiu tipuri de proprietate

Analizând situația existentă a fondului funciar și a regimului de proprietate, se constată o structură teritorială dominată de funcția agricolă, specifică unei comune aflate în zona de câmpie. Teritoriul administrativ al comunei Orțișoara se întinde pe o suprafață totală de aproximativ 14.564,66 hectare, fiind divizat într-un extravilan vast de 14.130 de hectare și un intravilan de 434,82 hectare. Din această suprafață totală, o proporție covârșitoare de 94,54%, reprezentând 13.768 de hectare, are destinație agricolă, terenurile arabile ocupând singure 11.610 hectare. Această distribuție subliniază caracterul pronunțat productiv al teritoriului, completat de suprafețe destinate pășunilor, fânețelor și, într-o măsură mult mai redusă, terenurilor neagricole.

În ceea ce privește regimul juridic și formele de exploatare a suprafețelor agricole utilizate, dinamica proprietății este una complexă, reflectând o piață funciară activă. O mare parte din suprafața agricolă, respectiv 45,6% (4.312,91 hectare), este exploatată în regim de arendă, în timp ce terenurile aflate în proprietate directă reprezintă doar 38,3% (3.620,32 hectare). La acestea se adaugă suprafețe aflate în concesiune (3,7%), utilizate gratuit sau lucrate în parte. În paralel, terenurile cu destinație neagricolă ocupă o cotă de doar 5,46% din suprafața comunei, fiind destinate în principal căilor de comunicație, construcțiilor, apelor și vegetației forestiere.

La nivelul administrației publice locale, rezervele de teren aflate în proprietatea publică sau privată a comunei Orțișoara sunt relativ limitate, aspect accentuat masiv de procesele post-decembriste de retrocedare a terenurilor. Această situație a condus la o veritabilă limitare a posibilităților de extindere a intravilanului, reducând drastic spațiile disponibile pentru atragerea de noi afaceri sau pentru realizarea unor investiții de utilitate publică. În aceste condiții, este imperativă elaborarea unei politici funciare clare și coerente, care să includă instrumente administrative precum schimbul de terenuri cu proprietarii privați, pentru a putea asigura rezervele necesare dezvoltării viitoare a comunității.

3.1.9. Infrastructura tehnico-edilitară

ALIMENTARE CU APĂ

Analizând infrastructura hidroedilitară a comunei Orțișoara, se constată o serie de disfuncționalități de ordin tehnic și operațional care reclamă intervenții urgente pentru a garanta furnizarea apei potabile la paramentrii optimi de calitate și cantitate pentru toți locuitorii. În localitatea de reședință, Orțișoara, rețeaua de distribuție a apei necesită ample lucrări de reabilitare, problemă cauzată în mod direct de gradul de uzură și de natura materialelor din care sunt fabricate conductele vechi aflate în exploatare. Pentru a asigura deservirea integrală a populației de pe vatra așezării, este imperativă extinderea sistemului actual prin implementarea unor conducte moderne din polietilenă de înaltă densitate (PE-HD), utilizând diametre de 110 mm și 125 mm. Această dezvoltare a infrastructurii trebuie să includă, pe noile tronsoane și pe cele reabilitate, componente esențiale de siguranță și operare, precum cămine de vane, hidranți de incendiu și branșamentele corespunzătoare pentru noii utilizatori. Dincolo de aspectele pur tehnice, în cadrul comunității se înregistrează și anumite dificultăți

funcționale și de percepție; locuitorii reclamă fluctuații ale presiunii apei, generate adeseori de utilizarea rețelei în scopuri agricole pentru irigarea grădinilor în zonele rurale unde nu sunt instalate apometre , precum și deficiențe privind calitatea apei, existând percepția în rândul populației că aceasta și-a pierdut atributele de potabilitate. Având în vedere amploarea necesarului investițional, lucrările de dezvoltare și reabilitare urmează să fie eșalonate, fiind condiționate de disponibilitatea resurselor financiare.

O situație similară se regăsește și la nivelul localităților aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani, unde cerințele populației impun modernizarea structurală a rețelelor. Pentru fiecare dintre aceste trei așezări rurale, este stipulată necesitatea configurării unor sisteme complete de alimentare care să integreze fluxurile de captare, aducțiune, tratare, înmagazinare, pompare și distribuție a apei. Elementul central al acestor îmbunătățiri îl reprezintă introducerea stațiilor de tratare a apei specializate în procese de deferizare și demanganizare, care trebuie susținute de rezervoare de stocare și de stații de pompare adecvate pentru rețeaua de distribuție. Modernizarea infrastructurii implică reabilitarea rețelelor de distribuție locale și dimensionarea riguroasă a conductelor conform normativelor tehnice aflate în vigoare, o atenție deosebită fiind acordată asigurării debitelor necesare pentru funcționarea hidranților de incendiu exteriori. La fel ca în centrul de comună, acoperirea integrală a zonelor locuite presupune extinderea rețelelor folosind exclusiv conducte din PE-HD cu diametre de 110 mm și 125 mm. Realizarea tuturor acestor deziderate tehnice se va face printr-o execuție etapizată, implementarea lor fiind strict dependentă de posibilitățile financiare ale unității administrativ-teritoriale.

CANALIZARE MENAJERĂ

Analizând stadiul actual al infrastructurii de canalizare menajeră la nivelul comunei Orțișoara, se constată o serie de vulnerabilități majore care impun intervenții structurale și investiționale imediate. În localitatea de reședință, deși există un sistem centralizat de colectare a apelor uzate, rețeaua actuală este insuficientă pentru a deservi întreaga populație, generând necesitatea unei extinderi prin utilizarea de conducte din policlorură de vinil (PVC) cu diametre de 200, 250 și 315 milimetri. Această dezvoltare a rețelei trebuie susținută prin integrarea unor noi cămine de vizitare, stații de pompare și racorduri individuale. O disfuncționalitate critică este reprezentată de uzura morală și tehnologică a stației de epurare existente, a cărei capacitate și eficiență sunt depășite, situație agravată și de racordările frauduloase care suprasolicită sistemul ecologic local. Retehnologizarea și redimensionarea acestei facilități sunt imperative pentru a asigura respectarea parametrilor de deversare în emisar impuși de Administrația Bazinală Apele Române.

În contrast cu centrul de comună, localitățile aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani sunt complet lipsite de sisteme centralizate pentru colectarea și epurarea apelor uzate menajere. Populația din aceste așezări recurge la soluții individuale, precum fosele septice, latrinele uscate sau, în cazuri de o gravitate ecologică ridicată, la transformarea vechilor puțuri de apă în bazine de retenție a dejecțiilor. Aceste practici rudimentare permit infiltrarea directă a efluenților poluanți în sol și subsol, generând un risc iminent și sever de contaminare a pânzei freatice, cu implicații directe asupra sănătății publice și a integrității ecosistemelor din zonă.

Pentru a remedia aceste carențe și a alinia standardele de locuire la normele actuale de civilizație și igienă sanitară, este obligatorie proiectarea și execuția unor rețele centralizate de canalizare în toate satele componente. Strategia de dezvoltare edilitară propune ca apele uzate colectate din localitățile Călacea și Seceani să fie dirijate, gravitațional sau prin intermediul unor stații de pompare în funcție de cotele terenului, către stația de epurare din Orțișoara, subliniind astfel încă o

dată necesitatea extinderii capacității acesteia din urmă. În mod particular, pentru localitatea Cornești, direcția strategică vizează transportul apelor uzate către stația de epurare a municipiului Timișoara, utilizând ca traseu de tranzit infrastructura din localitățile Carani și Sânandrei. Având în vedere anvergura și complexitatea acestor lucrări de utilitate publică, implementarea lor urmează a fi realizată într-o manieră etapizată, fiind strict condiționată de identificarea și atragerea resurselor financiare necesare.

CANALIZARE PLUVIALĂ

În ceea ce privește gestionarea apelor meteorice, la nivelul teritoriului administrativ al comunei Orțișoara se constată absența unui sistem centralizat destinat colectării și evacuării acestora. În prezent, în localitățile componente, respectiv Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani, scurgerea apelor pluviale de pe tramele stradale se realizează preponderent prin intermediul unor rigole deschise. Această infrastructură permite deversarea directă și necontrolată a apelor meteorice în cursurile de apă din arealul geografic respectiv, generând astfel riscuri asociate poluării și gestionării ineficiente a debitelor excedentare în perioadele cu precipitații abundente.

Pentru remedierea acestor disfuncționalități și alinierea la standardele actuale de protecție a mediului și de dezvoltare edilitară, strategia de modernizare impune implementarea unor rețele separative de canalizare pluvială în toate cele patru așezări menționate. Soluțiile tehnice propuse vizează colectarea apelor meteorice prin intermediul unor conducte subterane sau rigole stradale deschise, urmată de o evacuare gravitațională. Un aspect tehnic și ecologic esențial al acestei noi infrastructuri îl reprezintă obligativitatea preepurării apelor pluviale înaintea descărcării lor în emisar. Astfel, deversarea în cursurile de apă se va realiza exclusiv după trecerea prealabilă a debitelor colectate prin decantoare și separatoare de hidrocarburi, completată de înmagazinarea temporară a acestora în bazine de retenție special amenajate. Adoptarea și dezvoltarea în perspectivă a acestui sistem integrat de canalizare pluvială sunt condiționate de efectuarea unor analize economice riguroase, ritmul de implementare urmând să fie dictat de disponibilitatea resurselor financiare ale unității administrativ-teritoriale

CONCLUZII CU PRIVIRE LA ALIMENTAREA CU APA, SITEMULUI DE CANALIZARE MENAJERĂ SI CEL DE CANALIZARE PLUVIALA

Sintetizând disfuncționalitățile și necesitățile de dezvoltare ale infrastructurii tehnico-edilitare din teritoriul administrativ al comunei Orțișoara, se desprind concluzii clare privind prioritizarea intervențiilor. Sistemul de alimentare cu apă potabilă, deși funcțional în localitatea de reședință, necesită lucrări ample de extindere și reabilitare a conductelor învechite, cu precădere prin utilizarea tubulaturii din polietilenă de înaltă densitate (PE-HD). Pentru localitățile aparținătoare Călacea, Cornești și Seceani, implementarea unui sistem complet și conform normativelor – incluzând stații de tratare prevăzute cu tehnologii pentru deferizare și demanganizare, rezervoare de înmagazinare, stații de pompare și rețele de distribuție – reprezintă o necesitate stringentă pentru asigurarea apei la standarde de potabilitate. În ceea ce privește infrastructura de canalizare menajeră, aceasta constituie o prioritate absolută la nivelul întregii comune. Deși localitatea Orțișoara dispune de un sistem centralizat, acesta impune extinderi majore și o retehnologizare urgentă a stației de epurare, ale cărei tehnologii învechite limitează respectarea condițiilor de deversare în emisar impuse de Administrația Bazinală Apele Române. Mai mult, absența totală a rețelelor de canalizare în satele Călacea, Cornești și Seceani generează un risc ecologic major de poluare a solului și a subsolului, impunând proiectarea și execuția

unor sisteme centralizate; apele uzate din Călacea și Seceani urmează să fie dirijate către stația de epurare din Orțișoara, în timp ce efluenții din localitatea Cornești vor fi transportați spre epurare în municipiul Timișoara, tranzitând localitățile Carani și Sânandrei.

O altă carență critică la nivelul tuturor celor patru localități componente o reprezintă lipsa completă a unui sistem centralizat dedicat canalizării pluviale. În prezent, scurgerea apelor meteorice se realizează preponderent prin rigole stradale deschise, cu deversare directă și neepurată în cursurile de apă din zonă, aspect ce generează vulnerabilități semnificative în perioadele cu precipitații abundente. Pentru eliminarea acestor deficiențe de mediu, se impune proiectarea și execuția unor rețele separative dedicate, care să asigure colectarea riguroasă a apelor pluviale prin conducte sau rigole deschise. Evacuarea gravitațională a acestora în emisarii naturali trebuie realizată exclusiv după o etapă tehnică de preepurare, care presupune trecerea apelor prin decantoare și separatoare de hidrocarburi, urmată de înmagazinarea lor temporară în bazine de retenție. Toate aceste intervenții hidrotehnice și edilitare complexe urmează să fie planificate și adoptate în mod etapizat, fundamentate pe analize economice detaliate și condiționate de atragerea resurselor financiare necesare la nivelul administrației locale.

În domeniul alimentării cu energie electrică, analiza situației existente la nivelul teritoriului administrativ relevă o serie de factori ce necesită optimizare pentru a susține o dezvoltare urbanistică coerentă. Deși localitățile sunt racordate stabil la sistemul energetic național prin intermediul rețelelor de medie și joasă tensiune gestionate de operatorul zonal, prezența masivă a liniilor electrice aeriene generează impedimente structurale și restricții spațiale majore pentru dezvoltarea noilor zone rezidențiale. Totodată, eficiența energetică a sistemului de iluminat public rămâne o provocare, gradul de uzură al aparatelor de iluminat stradal generând un consum ridicat și un nivel de iluminare deseori inadecvat normelor actuale de siguranță. Pe cale de consecință, se recomandă continuarea programelor de modernizare a rețelelor de distribuție, avansarea procesului de trecere a liniilor aeriene în subteran și implementarea unor sisteme inteligente de telegestiune și monitorizare. În concordanță cu direcțiile strategice de tranziție energetică asumate la nivel comunal, o soluție prioritară și complementară o reprezintă extinderea utilizării resurselor regenerabile, materializată prin dezvoltarea parcurilor fotovoltaice destinate autoconsumului, care pot asigura o funcționare durabilă și pot susține eficientizarea energetică a rețelei de iluminat public.

ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICA

Analizând infrastructura de alimentare cu energie electrică la nivelul teritoriului administrativ al comunei Orțișoara, se constată că asigurarea necesarului energetic se realizează din sistemul național, prin intermediul unor artere majore precum linia electrică aeriană (LEA) de 110 kV Fântânele–Orțișoara și LEA Săcălaz–Orțișoara. La nivelul localităților componente, distribuția este gestionată printr-o rețea de medie tensiune de 20 kV, susținută de posturi de transformare de 20/0,4 kV, și rețele de joasă tensiune dispuse longitudinal pe arterele stradale. Cu toate acestea, prezența extinsă a liniilor electrice aeriene pe anumite segmente teritoriale poate constitui un impediment tehnic major în calea dezvoltării rezidențiale armonioase și a extinderii fondului construit. Pentru a răspunde acestor limitări urbanistice, operatorul zonal de distribuție are în vedere un program de modernizare a acestor rețele în perioada următoare, o direcție fundamentală în practica modernă fiind trecerea progresivă a liniilor aeriene în subteran.

Dincolo de infrastructura de distribuție, o altă disfuncționalitate relevantă este legată de starea sistemului de iluminat public, unde prezența unor aparate de iluminat cu un grad avansat de uzură

poate genera un consum energetic ineficient și o calitate neadecvată a iluminării nocturne. Pentru remedierea acestor vulnerabilități, documentațiile strategice locale prevăd în mod explicit necesitatea implementării unui iluminat stradal eficient și economic, esențial atât pentru siguranța comunității, cât și pentru reducerea cheltuielilor operaționale. În vederea atingerii acestor deziderate, se recomandă continuarea modernizării sistemului de iluminat public și integrarea unor sisteme inteligente de control și monitorizare, cuplate cu extinderea utilizării resurselor regenerabile ca soluție directă de alimentare. Comuna Orțișoara a inițiat deja demersuri concrete în această direcție asumată ecologic, propunând realizarea unui parc fotovoltaic cu o capacitate de 399 kWp, destinat exclusiv acoperirii necesarului de autoconsum. Complementar, pe raza extravilanului localității sunt prevăzute investiții private de anvergură pentru construirea unor centrale fotovoltaice cu o capacitate cumulată de peste 58 MWp. Prin integrarea acestor capacități de producție din surse regenerabile și modernizarea coerentă a rețelelor, comuna poate asigura o tranziție eficientă către un model de dezvoltare energetică durabilă și rezilientă.

TELECOMUNICAȚII

Analizând infrastructura de telecomunicații la nivelul comunei Orțișoara, se constată că aceasta asigură un grad optim de conectivitate pentru populație, oferind acces la o gamă diversificată de servicii moderne de comunicații electronice. Conform datelor din studiile de fundamentare, locuitorii beneficiază de rețele de telefonie fixă și mobilă susținute de principalii operatori naționali, de servicii de televiziune transmise prin cablu și fibră optică, precum și de acces la internet de mare viteză prin intermediul fibrei optice și al tehnologiilor wireless. Acoperirea rețelelor mobile în arealul comunei include tehnologii 2G, 3G, 4G și 4G+, aspect care facilitează un nivel ridicat de incluziune digitală pentru comunitatea locală și sprijină desfășurarea în condiții optime a activităților socio-economice și administrative.

Din evaluarea stării actuale a rețelelor de telecomunicații, nu reies disfuncționalități structurale semnificative care să afecteze în mod permanent calitatea sau continuitatea furnizării serviciilor. Vulnerabilitățile sistemului sunt, în general, de natură izolată și episodică, manifestându-se exclusiv în situația unor avarii cauzate de fenomene meteorologice extreme, cum ar fi descărcările electrice atmosferice, sau ca urmare a intervențiilor tehnice necoordonate ale terților care conduc la tăierea ori deteriorarea accidentală a cablurilor aeriene. Aceste deficiențe punctuale evidențiază o expunere inerentă a rețelelor supraterane la factori de risc externi.

Pentru a diminua aceste riscuri operaționale și a crește reziliența fizică a infrastructurii de comunicații, se impune o direcție clară de modernizare edilitară pe termen mediu și lung. În acest sens, se recomandă trecerea sistematică a cablurilor de telecomunicații aparținând diverselor companii furnizoare, amplasate în prezent în mod inestetic pe fațadele clădirilor și pe stâlpii rețelei de distribuție a energiei electrice, în subteran. Realizarea unei canalizații tehnice subterane corespunzătoare, proiectată și executată în deplină concordanță cu normele legislative și tehnice în vigoare, reprezintă un demers esențial. Această măsură va contribui nu doar la securizarea și protejarea fizică a rețelelor de transmitere a datelor, ci și la o îmbunătățire considerabilă a siguranței publice, a esteticii spațiului construit și a peisajului arhitectural general al comunei Orțișoara.

3.1.10. Analiza factorilor interesati, anchete sociale

Analiza factorilor interesați și a evoluției socio-demografice pentru comuna Orțișoara relevă o dinamică diametral opusă tendințelor de declin observate în alte areale, populația înregistrând o

creștere constantă după anul 1989. Sporul demografic pozitiv, materializat printr-un plus de 815 locuitori (o creștere de 20,2%), este susținut exclusiv de un spor migratoriu favorabil, numărul stabilirilor cu domiciliul depășindu-l semnificativ pe cel al plecărilor. Această atractivitate rezidențială compensează bilanțul natural negativ, caracterizat printr-un număr de decese superior celui al nașterilor. Deși comunitatea se înscrie într-un proces inerent de îmbătrânire, vârsta medie de 40,8 ani menține populația comunei sub media județeană, reflectând o structură demografică relativ tânără și un potențial important pentru dezvoltarea viitoare.

Din perspectiva dezvoltării urbane și a calității vieții, consultările publice indică un progres major comparativ cu perioada anterioară anului 1989, susținut prin modernizarea infrastructurii rutiere, introducerea rețelelor de gaze naturale și apă, precum și prin atragerea de investitori care au generat locuri de muncă pe plan local. Cu toate acestea, reprezentanții comunității semnalează disfuncționalități critice, cea mai severă fiind nefuncționalitatea sistemului de canalizare menajeră în centrul de comună și absența acestuia în satele aparținătoare, fapt ce a condus la transformarea puțurilor în fose septice, cu un risc major de poluare a pânzei freatice. Alte vulnerabilități majore includ lipsa trotuarelor și a unui sistem adecvat de preluare a apelor pluviale, ceea ce menține un risc de inundații la nivel local, precum și blocarea extinderii intravilanului din cauza unor decizii administrative istorice legate de retrocedări și de amplasarea infrastructurii de telecomunicații.

Climatul comunitar este perceput ca fiind unul pașnic, lipsit de conflicte majore de natură etnică sau confesională, locuitorii manifestând respect reciproc. Totuși, coeziunea socială este afectată de un deficit vizibil de spirit civic, de o implicare redusă în rezolvarea problemelor de interes public și de o comunicare deficitară între generații. Pe plan identitar, se constată o diluare severă a tradițiilor locale, influențată de eterogenitatea populației stabilite în zonă după exodul minorității germane. În ciuda acestui fenomen, există inițiative notabile din partea liderilor locali pentru revitalizarea patrimoniului cultural imaterial, prin promovarea unor obiceiuri specifice, precum dansul Sorocul de la Seceani sau proiecte itinerante de tipul Caravanei Dorului.

Pe baza consultărilor cu factorii interesați, prioritățile strategice de intervenție vizează o abordare integrată a dezvoltării teritoriale. Deblocarea și extinderea intravilanului reprezintă o necesitate fundamentală pentru a permite dezvoltarea rezidențială și economică. O urgență absolută o constituie operaționalizarea și extinderea rețelei de canalizare, alături de implementarea unui sistem eficient pentru gestionarea deșeurilor provenite din construcții. Pe palier economic, se impune atragerea de noi investitori pentru diversificarea ofertei de muncă și consolidarea bugetului local. Nu în ultimul rând, factorii de decizie subliniază importanța stimulării participării civice, susținerii active a agendei culturale și valorificării resurselor turistice ale zonei, prin integrarea în circuite de agrement a apelor termale de la Călacea, a vulcanilor noroioși și a patrimoniului arheologic și istoric local.

3.1.11. Evoluția socio- demografica

Analiza evoluției socio-demografice a comunei Orțișoara evidențiază o dinamică structurală atipică în raport cu tendințele generale de declin înregistrate la nivel național, comunitatea cunoscând o creștere demografică constantă în perioada post-decembristă. Conform datelor oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică, populația localității a înregistrat un spor de 815 locuitori, reprezentând o creștere de 20,2%, ajungând la un efectiv estimat de 4.838 de persoane la începutul anului 2025. Această traiectorie ascendentă este susținută în mod exclusiv de un spor migratoriu pozitiv, numărul persoanelor care s-au stabilit în comună (3.692) depășindu-l semnificativ pe cel al plecărilor (3.163) în ultimele trei decenii. Astfel, aportul migratoriu a compensat pe deplin sporul natural negativ, caracterizat

printr-un deficit de 310 persoane generat de diferența dintre numărul deceselor (1.950) și cel al nașterilor (1.640) înregistrate între anii 1990 și 2024. Pe baza acestui ritm mediu de creștere, prognozele indică o potențială atingere a pragului de 5.550 de locuitori până în anul 2050, ceea ce s-ar traduce printr-un avans demografic suplimentar de 14,7%.

În pofida acestei expansiuni numerice, structura populației este marcată de un proces continuu și inevitabil de îmbătrânire demografică, vârsta medie urcând de la 36,8 ani în 1992 la 40,8 ani în anul 2025. Cu toate acestea, fenomenul de îmbătrânire se manifestă într-un ritm mai lent comparativ cu media județului Timiș, unde vârsta medie se situează la 42,1 ani. Efectele acestui proces de tranziție demografică se reflectă direct în evoluția raportului de dependență, ponderea persoanelor inactive crescând de la 45 la 50 de indivizi dependenți pentru fiecare 100 de persoane din segmentul populației active (15-64 de ani) în deceniul 2015-2025. Această creștere a sarcinii economice este generată exclusiv de avansul numeric al segmentului vârstnic, în timp ce proporția tinerilor sub 15 ani a rămas constantă.

Din perspectiva structurii socio-culturale, populația comunei Orțișoara este caracterizată de o omogenitate ridicată, datele recensământului din anul 2021 indicând o pondere majoritară a etniei române de 84,7% și o apartenență predominantă la confesiunea ortodoxă, reprezentând 67,4% din totalul comunității. Profilul educațional al locuitorilor, evaluat la nivelul persoanelor de peste 10 ani conform datelor disponibile din 2011, reliefează o concentrare a pregătirii în segmentele medii, unde 39,46% dintre indivizi dețin studii liceale și profesionale, iar 33,35% au absolvit nivelul gimnazial, în timp ce educația superioară a fost accesată de doar 6,21% din populație.

Evoluția pozitivă a parametrilor demografici a fost însoțită de o extindere și o îmbunătățire a infrastructurii locative locale. Fondul de locuințe a urmat o traiectorie ascendentă, crescând de la 1.550 de unități locative în anul 1991 la 1.800 de unități în 2023. Concomitent cu această expansiune cantitativă, s-a înregistrat și o creștere a calității locuirii, suprafața medie a locuințelor extinzându-se la 58,5 metri pătrați, ceea ce a asigurat o creștere a suprafeței locative per capita de la 15,4 la 21,7 metri pătrați/locuitor în perioada analizată.

Pentru a capitaliza și a menține acest avantaj demografic atipic în contextul național, strategiile de dezvoltare trebuie să fie orientate spre valorificarea resurselor locale și creșterea gradului de atractivitate a comunei. Se recomandă implementarea unor politici publice care să stimuleze crearea de noi locuri de muncă prin atragerea de investitori și diversificarea mediului de afaceri. De asemenea, dezvoltarea durabilă a comunității depinde de extinderea și modernizarea infrastructurii de utilități publice, furnizarea unor facilități adecvate pentru tineri și valorificarea potențialului turistic și cultural local, toate aceste demersuri fiind esențiale pentru consolidarea calității vieții și reținerea populației în spațiul periurban.

3.1.12. Evoluția activităților economice

Analiza evoluției activităților economice la nivelul comunei Orțișoara relevă o serie de disfuncționalități structurale care limitează potențialul de dezvoltare durabilă al teritoriului. Deși s-a înregistrat o creștere a numărului de întreprinderi și a cifrei de afaceri totale, economia locală este caracterizată de o diversificare restrânsă, fiind puternic dependentă de comerțul cu ridicata al mașinilor agricole și al cerealelor, precum și de sectorul transporturilor. O vulnerabilitate majoră o constituie lipsa unor spații adecvate și viabilizate pentru atragerea noilor investitori, absența unui parc industrial și blocajele spațiale generate de decizii administrative istorice privind retrocedările de terenuri sau

amplasarea infrastructurii de telecomunicații, elemente care au închis posibilitățile de extindere a intravilanului în anumite direcții. Din perspectiva forței de muncă, deși rata șomajului este extrem de redusă, nivelul salarial din sectoarele dominante locale se situează cu peste 20% sub media județeană, fapt ce generează un fenomen masiv de navetism către polii de dezvoltare învecinați, cu precădere municipiile Timișoara și Arad. Totodată, deși teritoriul dispune de resurse turistice cu o valoare remarcabilă, precum apele termale de la Băile Călacea, vulcanii noroioși sau fortificația preistorică Cornești-Iarcuri, sectorul HORECA este slab dezvoltat, infrastructura de primire turistică fiind modestă și insuficient exploatată la nivel regional și național.

Pentru eliminarea acestor disfuncționalități și creșterea rezilienței economiei locale, o prioritate absolută o reprezintă finalizarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază, în special operaționalizarea rețelelor de canalizare și extinderea rețelelor de apă și gaze naturale, acestea fiind precondiții esențiale pentru atragerea oricărui tip de investiție. Prin intermediul noului Plan Urbanistic General (PUG), este imperativă reglementarea unor noi zone destinate funcțiunilor economice, industriale și logistice, care să fie viabilizate corespunzător și promovate activ în rândul mediului de afaceri. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru antreprenoriat trebuie să devină o axă strategică a administrației locale, putându-se materializa prin crearea unor spații de co-working, a unor centre pentru promovarea produselor locale sau prin facilitarea accesului la fonduri europene nerambursabile. În același timp, stimularea mediului privat necesită instituirea unui dialog transparent și permanent între administrația publică și antreprenori, precum și încurajarea asocierii firmelor locale în clustere de specializare inteligentă de la nivelul Regiunii Vest, demersuri care pot accelera inovația și transferul tehnologic.

În ceea ce privește dimensiunea demografică și a forței de muncă, atenuarea efectelor îmbătrânirii populației și reducerea dependenței de navetism necesită politici locale orientate către atragerea și retenția tinerelor familii. Deși comuna beneficiază de un spor migratoriu pozitiv generat de fenomenul de suburbanizare al Zonei Metropolitane Timișoara, consolidarea acestui capital uman impune dezvoltarea unor facilități locative și asigurarea unor servicii publice de înaltă calitate în domeniile educației, sănătății și asistenței sociale. Susținerea integrării pe piața muncii trebuie completată de parteneriate cu instituțiile de învățământ și cu angajatorii din zonă, pentru a alinia programele de instruire profesională la nevoile reale ale economiei locale și pentru a crea locuri de muncă cu valoare adăugată ridicată direct în interiorul comunei, reducând astfel externalizarea forței de muncă.

O altă direcție strategică fundamentală este valorificarea durabilă a potențialului turistic și agro-forestier, elemente capabile să diversifice profilul economic al comunei Orțișoara. Consolidarea stațiunii Băile Călacea ca destinație balneară de interes național necesită atragerea unor investiții strategice majore, eventual prin parteneriate public-private, pentru extinderea complexului de tratament și a capacităților de cazare. Elaborarea unei strategii turistice integrate, care să conecteze facilitățile balneare cu situl arheologic de la Cornești și cu patrimoniul cultural și religios local prin trasee de mobilitate alternativă (piste de biciclete), ar contribui decisiv la stimularea sectorului HORECA. Pe plan agricol, se recomandă depășirea stadiului de producție primară extensivă prin sprijinirea agriculturii ecologice, crearea unor lanțuri scurte de aprovizionare, încurajarea asocierii în cooperative agricole și dezvoltarea unor capacități locale de procesare și depozitare, măsuri menite să crească competitivitatea și veniturile producătorilor locali.

3.1.13. Mobilitate si transport

Analiza sistemului de mobilitate și transport la nivelul comunei Orțișoara și al localităților aparținătoare relevă o serie de disfuncționalități structurale și operaționale care afectează calitatea vieții și eficiența deplasărilor. Din perspectiva infrastructurii rutiere, se constată un decalaj de dezvoltare între centrul de comună, unde drumurile sunt preponderent modernizate, și satele componente Călacea, Cornești și Seceani, unde infrastructura străzilor secundare este slab dezvoltată, anumite tronsoane fiind doar pietruite. O vulnerabilitate critică este generată de absența unei centuri ocolitoare, deficiență care obligă traficul greu de marfă să tranziteze zonele centrale prin intermediul drumului european E671/DN69 și al drumului județean DJ 693. Această suprapunere a traficului de tranzit peste cel local conduce la congestionarea arterelor principale, la degradarea accelerată a carosabilului și la creșterea exponențială a poluării fonice și a emisiilor de noxe, în condițiile în care numărul de vehicule private este în continuă creștere, iar spațiile de parcare publică amenajate sunt insuficiente.

În ceea ce privește transportul public și cel feroviar, mobilitatea locuitorilor este sever limitată de inexistența unui sistem de transport în comun dedicat exclusiv interiorului comunei. Deși localitatea este deservită de rute metropolitane și județene, orarele acestora sunt adesea rigide și insuficient corelate cu nevoile reale ale navetiștilor în perioadele de vârf. Aceeași lipsă de sincronizare se observă și în cazul transportului feroviar de pasageri, unde frecvența curselor nu este adaptată optim orelor de maximă solicitare, deși Orțișoara beneficiază de o stație pe magistrala Timișoara-Arad. Pe segmentul transportului de marfă pe șine, deși regiunea este traversată de coridoare europene majore (TEN-T), conectivitatea internă către capitală rămâne deficitară în comparație cu legăturile transfrontaliere mult mai bine articulate spre Ungaria.

Mobilitatea activă, nemotorizată, se confruntă cu obstacole majore din cauza lipsei unei viziuni integrate de amenajare urbană. Circulația pietonală este descurajată de absența unor coridoare sigure și continue de-a lungul tramei stradale, situație agravată de prezența unor porțiuni de spații verzi neîntreținute, dominate de vegetație spontană. Concomitent, infrastructura pentru biciclete este complet inexistentă la nivelul comunei, lipsind o rețea coerentă care să lege satele aparținătoare de centrul administrativ. Această carență forțează cicliștii să împartă carosabilul cu autovehiculele și traficul greu, expunându-i unor riscuri majore de accidente și descurajând adoptarea acestui mod de transport ecologic.

La nivel sistemic, interconectivitatea modurilor de transport este profund fragmentată. Sistemele informatice de gestionare a mobilității nu sunt integrate într-o platformă unitară care să optimizeze deplasările, iar monitorizarea vehiculelor de transport public este incoerentă. Absența unor noduri intermodale bine definite, care să faciliteze transferul rapid și sigur între transportul feroviar, cel rutier privat, transportul în comun și mobilitatea pietonală sau velo, constituie o barieră în calea dezvoltării durabile a teritoriului.

Pentru eliminarea acestor disfuncționalități, se impune o reconfigurare strategică a mobilității, guvernată de principii moderne precum "Avoid-Shift-Improve" și "Vision Zero". Prioritatea zero o reprezintă construirea unei centuri ocolitoare care să extragă traficul greu din interiorul așezărilor, dublată de asfaltarea și reabilitarea tuturor străzilor secundare. Se recomandă dezvoltarea unui sistem de transport public local ecologic (utilizând autobuze electrice sau cu hidrogen), adaptat strict la dinamica navetismului, și înființarea unui nod multimodal feroviar-rutier în proximitatea stației CFR. De asemenea, este esențială crearea unei rețele extinse de piste pentru biciclete care să interconecteze toate satele comunei, lărgirea și securizarea traseelor pietonale, amenajarea de stații și puncte de închiriere pentru biciclete, precum și implementarea unor sisteme digitale avansate pentru monitorizarea și managementul inteligent al traficului.

3.1.14. Impactul schimbărilor climatice

Studiul de fundamentare elaborat pentru Planul Urbanistic General al comunei Orțișoara analizează în detaliu modul în care planificarea teritorială integrează cerințele imperative privind evaluarea și gestionarea schimbărilor climatice. Un aspect central al acestei abordări îl constituie respectarea riguroasă a principiului european de a nu aduce prejudicii semnificative asupra mediului, cunoscut sub acronimul **DNSH** (Do No Significant Harm), instituit prin Regulamentul (UE) 2020/852. Scopul fundamental al acestei analize este asigurarea unei dezvoltări durabile și reziliente, capabile să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și să sporească nivelul de adaptabilitate a infrastructurii locale la riscurile climatice anticipate.

În privința direcțiilor principale de acțiune, **atenuarea schimbărilor climatice** la nivelul teritoriului administrativ se realizează prin măsuri concrete de decarbonizare și de creștere a eficienței energetice. Printre intervențiile strategice propuse pentru comuna Orțișoara se numără înființarea unui parc fotovoltaic pentru asigurarea independenței energetice și furnizarea apei calde, renovarea energetică moderată a unităților de învățământ, extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și canalizare, precum și modernizarea rețelei rutiere locale. În paralel, **adaptarea la schimbările climatice** se bazează pe o evaluare aprofundată a vulnerabilităților specifice zonei, identificându-se o sensibilitate medie a comunei la valurile de căldură și de frig și o expunere scăzută la precipitații abundente, alunecări de teren sau inundații. Prin implementarea acestor soluții de adaptare, se urmărește diminuarea riscurilor fizice generate de climatul actual și viitor, în perfectă concordanță cu strategiile naționale și regionale de resort.

Aplicarea principiului DNSH presupune evaluarea exhaustivă a tuturor proiectelor de investiții propuse prin Planul Urbanistic General al comunei Orțișoara în raport cu cele **șase obiective majore de mediu** ale Uniunii Europene. Documentația demonstrează compatibilitatea intervențiilor cu deziderateleе de atenuare și adaptare la schimbările climatice, garantând totodată utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă prin măsuri ce vizează menținerea calității apelor freatice și prevenirea degradării potențialului ecologic. Mai mult, tranziția către o economie circulară și prevenirea poluării sunt susținute prin elaborarea unor planuri de gestionare a deșeurilor care limitează generarea acestora și prin adoptarea unor decizii de dezvoltare cu impact minim asupra aerului, apei și solului. De o importanță crucială este și obiectivul de protejare și refacere a biodiversității, documentația impunând măsuri stricte de conservare pentru ariile naturale protejate care se suprapun cu teritoriul comunei, vizând în mod direct siturile Natura 2000 Hunedoara Timișană (ROSPA0047) și Mlaștina Satchinez (ROSCI0115).

În concluzie, procesul de **imunizare la schimbările climatice** integrat în planificarea teritorială a comunei Orțișoara conturează o traiectorie de dezvoltare urbană și rurală profund durabilă. Intervențiile propuse sprijină activ obiectivele climatice europene și naționale prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, conservarea resurselor naturale și protejarea ecosistemelor vulnerabile. Prin aplicarea transversală a principiului de a nu aduce prejudicii semnificative în toate etapele de planificare și implementare a noilor proiecte, administrația locală asigură o tranziție eficientă către o comunitate modernă, rezilientă și neutră din punct de vedere climatic.

3.2 STRATEGIA DE DEZVOLTARE

Strategia de dezvoltare reprezintă un instrument fundamental de planificare, utilizat de administrațiile publice locale pentru a orienta evoluția teritoriului, a economiei și a comunității pe termen mediu și lung. Prin intermediul acestui document programatic, sunt stabilite direcțiile majore de intervenție, prioritățile și mecanismele prin care o unitate administrativ-teritorială își poate valorifica resursele, poate reduce vulnerabilitățile și poate răspunde în mod coerent provocărilor actuale și viitoare. În esență, o strategie de dezvoltare funcționează ca un cadru integrator, care corelează politicile sectoriale, precum urbanismul, infrastructura, serviciile publice, economia, mediul, mobilitatea, cultura, turismul și digitalizarea, într-o viziune unitară, perfect adaptată specificului local. Prin acest caracter transversal, strategia devine un instrument indispensabil de coordonare între administrație, mediul privat, comunitate și diverșii actori instituționali relevanți.

La nivel macroteritorial, aceste eforturi de planificare sunt armonizate cu Strategia de Dezvoltare Economică și Socială a Județului Timiș pentru perioada 2021-2027, un document central care asigură cadrul instituțional și direcțiile de finanțare pentru întreaga regiune. Obiectivul primordial al acestei strategii este de a genera o creștere economică durabilă, aliniată la prioritățile Uniunii Europene privind convergența și reziliența teritorială. Viziunea asumată la nivel județean vizează consolidarea Timișului drept un pol european de inovare și un hub major de investiții și specializare inteligentă. Această abordare suprateritorială oferă contextul necesar pentru ca administrațiile locale să își poată fundamenta deciziile și să atragă fondurile indispensabile pentru modernizarea infrastructurii, stimularea mediului de afaceri și creșterea calității vieții, reducând astfel disparitățile dintre mediul urban și cel rural.

Integrarea acestor principii la nivel microteritorial se regăsește în Strategia de dezvoltare locală a comunei Orțișoara pentru perioada 2021-2027, document care transpune obiectivele generale în măsuri aplicate și proiecte investiționale directe. Viziunea strategică a comunei o proiectează drept un viitor centru al inovației și al oportunităților, fundamentat pe conceptul de comunitate inteligentă. Direcțiile de acțiune prioritare includ modernizarea infrastructurii de bază, prin extinderea rețelelor de utilități și reabilitarea căilor de comunicație în toate localitățile aparținătoare, dar și o tranziție accelerată către economia verde. În acest sens, strategia locală propune intervenții vizând implementarea tehnologiilor digitale în administrație, dezvoltarea de parcuri fotovoltaice pentru autoconsum, achiziția de microbuze ecologice pentru transportul școlar, amenajarea stațiilor de încărcare electrică și crearea unei rețele integrate de mobilitate alternativă. Astfel, prin corelarea riguroasă a politicilor locale cu directivele județene și europene, comuna Orțișoara urmărește construirea unui mediu rezilient, capabil să ofere locuitorilor săi standarde ridicate de locuire și oportunități economice sustenabile.

3.2.1. Direcțiile principale ale unei strategii de dezvoltare

Strategia de dezvoltare locală reprezintă un instrument fundamental de planificare care se concentrează pe consolidarea unui cadru coerent de evoluție teritorială, economică și socială, integrând într-o viziune unitară toate politicile sectoriale relevante pentru funcționarea optimă a unei comunități. În acest context, Strategia de dezvoltare locală a comunei Orțișoara pentru perioada 2021-2027, aprobată recent de autoritățile locale prin Hotărârea Consiliului Local nr. 37 din 29 aprilie 2025, este concepută în deplină concordanță cu direcțiile majore trasate de Strategia de Dezvoltare a Județului Timiș. Această aliniere strategică urmărește modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare, optimizarea utilizării terenurilor și creșterea calității spațiului construit, în paralel cu stimularea mediului economic și diversificarea activităților productive specifice zonei periurbane. Beneficiind de o

poziționare geografică deosebit de avantajoasă pe axa de conectivitate dintre municipiile Timișoara și Arad, comuna Orțișoara își propune să capitalizeze acest avantaj competițional pentru a atrage investiții și a consolida piața forței de muncă locale.

Pe lângă dimensiunea economică și spațială, strategia de dezvoltare a comunei Orțișoara acordă o atenție prioritară îmbunătățirii calității vieții cetățenilor. Acest deziderat se realizează prin dezvoltarea și eficientizarea serviciilor publice, vizând cu precădere sectoarele educației, sănătății, culturii și locuirii. Abordarea integrată promovează, de asemenea, incluziunea socială și participarea activă a comunității în procesele decizionale, elemente indispensabile pentru o dezvoltare durabilă și echitabilă. Un alt pilon esențial al planificării strategice îl reprezintă protecția mediului înconjurător și gestionarea sustenabilă a resurselor naturale. În această direcție, documentele programatice locale și județene includ măsuri riguroase de adaptare la schimbările climatice și de reducere a vulnerabilităților locale în fața riscurilor de mediu, asigurând astfel reziliența ecosistemelor și a infrastructurii pe termen lung.

Mobilitatea și conectivitatea sunt tratate ca elemente structurante vitale ale dezvoltării teritoriale, cu atât mai mult în contextul rolului pe care Orțișoara îl joacă în rețeaua de așezări a județului Timiș. Strategia vizează modernizarea rețelelor rutiere, fluidizarea traficului de tranzit și local, extinderea rețelelor de transport public metropolitan și introducerea unor soluții moderne de mobilitate alternativă. În mod complementar, digitalizarea și inovarea sunt integrate ca suport transversal indispensabil pentru modernizarea administrației publice, stimularea economiei locale și furnizarea unor servicii publice de înaltă calitate. Prin implementarea acestor tehnologii avansate, comuna Orțișoara urmărește eficientizarea proceselor instituționale, creșterea transparenței și consolidarea competitivității pe termen mediu și lung, transformându-se într-un pol local de creștere inteligentă și sustenabilă.

3.2.2. Necesitatea existenței unei strategii la nivelul UAT Orțișoara

Pentru unitatea administrativ-teritorială Orțișoara, elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare reprezintă o condiție esențială pentru fundamentarea deciziilor administrative și pentru orientarea investițiilor publice într-un mod coerent, ancorat în realitățile și potențialul local. Având în vedere dinamica demografică atipică a comunei, caracterizată printr-o creștere constantă a populației pe fondul fenomenului de suburbanizare specific Zonei Metropolitane Timișoara, strategia oferă un cadru clar de prioritizare a intervențiilor. Aceasta permite identificarea proiectelor cu impact major, precum extinderea urgentă a rețelelor de canalizare și apă potabilă în satele aparținătoare sau construirea unei centuri ocolitoare pentru devierea traficului greu de pe drumul național DN69, și ordonarea acestora în funcție de nevoile comunității, resursele interne disponibile și oportunitățile de finanțare.

În contextul administrativ și financiar actual, în care accesarea fondurilor europene și naționale, precum Programul Național de Redresare și Reziliență, Programul Regional Vest 2021-2027 sau Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, este indisolubil legată de existența unor documente strategice actualizate, o astfel de strategie devine un instrument indispensabil pentru atragerea capitalului extern. Totodată, documentul programatic oferă mediului economic local un semnal de stabilitate și direcție, facilitând deciziile investiționale necesare pentru diversificarea economiei locale, care în prezent depinde într-o proporție semnificativă de comerțul cu ridicată al mașinilor agricole, al

cerealelor și de sectorul transporturilor rutiere de mărfuri. Prin viabilizarea unor noi zone destinate funcțiunilor economice și logistice, administrația poate consolida atractivitatea zonei, generând locuri de muncă cu valoare adăugată ridicată și reducând fenomenul de navetism către polii urbani învecinați.

La nivel comunitar și de mediu, strategia contribuie decisiv la creșterea rezilienței în fața provocărilor climatice și de infrastructură, prin anticiparea vulnerabilităților locale, precum expunerea la valurile de căldură și riscul de inundații din cauza lipsei sistemelor de canalizare pluvială, definind măsuri de adaptare conforme cu principiul european de a nu prejudicia semnificativ (DNSH). În plus, prin valorificarea patrimoniului natural, istoric și socio-economic – incluzând aici potențialul balnear și de agrement al stațiunii Băile Călacea, rezervația Mlaștinile Murani, vulcanii noroioși de la Seceani sau fortificația preistorică de la Cornești-Iarcuri – strategia sprijină consolidarea identității locale și diversificarea sectorului HORECA. Astfel, pentru comuna Orțișoara, un document strategic actualizat depășește stadiul de simplă cerință administrativă, transformându-se într-un instrument fundamental pentru orientarea evoluției teritoriului către un model de dezvoltare competitiv, rezilient și profund durabil.

3.2.3. Strategia integrată de dezvoltare urbană - SIDU

Din perspectivă urbanistică și teritorială, comuna Orțișoara este integrată în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Polului de Creștere Timișoara, făcând parte integrantă din Zona Metropolitană Timișoara și din aria funcțională a acestui pol major de dezvoltare. Această apartenență este fundamentată pe influența directă pe care municipiul Timișoara o exercită asupra localităților din inelele periurbane, generând fluxuri intense de navetism, interdependențe economice solide și necesități comune în ceea ce privește infrastructura tehnico-edilitară. Prin urmare, încadrarea Orțișoara într-o logică strategică de tip zonă urbană funcțională facilitează o planificare coerentă a teritoriului, depășind limitele stricte ale intravilanului local și asigurând o dezvoltare complementară și echilibrată în raport cu polul urban principal.

În cadrul acestui context metropolitan, Orțișoara contribuie la structura teritorială a polului prin asigurarea continuității funcționale și de conectivitate pe axa nordică a județului Timiș, esențială pentru tranzitul către județul Arad și coridoarele europene. Din punct de vedere urbanistic, această poziționare strategică permite corelarea planificării spațiale locale, a extinderilor de intravilan propuse prin noul Plan Urbanistic General și a investițiilor de anvergură cu direcțiile majore de dezvoltare stabilite la nivelul Polului de Creștere Timișoara. Astfel, proiectele locale prioritare, precum implementarea sistemelor centralizate de canalizare menajeră, modernizarea infrastructurii rutiere prin construirea unei centuri ocolitoare sau viabilizarea de noi zone destinate funcțiunilor economice și logistice, se aliniază perfect cu obiectivele SIDU, garantând o coerență teritorială absolută și o compatibilitate deplină cu politicile regionale.

Totodată, încadrarea în SIDU justifică urbanistic orientarea dezvoltării comunei Orțișoara către un model spațial eficient și sustenabil, în concordanță cu principiile europene privind dezvoltarea durabilă și adaptarea la schimbările climatice. Dinamica mobilității și nevoia acută de interconectare a modurilor de transport susțin integrarea localității în rețeaua de conectivitate metropolitană, facilitând planificarea unor investiții majore în optimizarea transportului public periurban, înființarea de noduri intermodale și dezvoltarea infrastructurii pentru mobilitate alternativă, precum extinderea pistelor pentru biciclete. În plus, incluziunea în SIDU Timișoara oferă fundamentul administrativ și urbanistic necesar pentru prioritizarea proiectelor de tranziție energetică (ex. parcuri fotovoltaice), digitalizare și regenerare a spațiilor publice, conferind intervențiilor propuse la nivel local un grad ridicat de predictibilitate și

asigurând eligibilitatea directă a acestora pentru atragerea programelor de finanțare europeană dedicate zonelor urbane funcționale.

3.3 OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

3.3.1. Optimizarea căilor majore de circulație

Optimizarea căilor majore de circulație reprezintă o componentă esențială a planificării urbanistice și teritoriale, având un rol determinant în definirea structurii spațiale, influențarea mobilității populației și condiționarea dezvoltării funcționale a comunității. În cazul comunei Orțișoara, intervențiile asupra rețelei rutiere principale sunt fundamentate pe necesitatea creșterii capacității de conectivitate la nivel regional, având în vedere poziția sa strategică pe axa majoră de dezvoltare dintre municipiile Timișoara și Arad. Gestionarea eficientă a fluxurilor de trafic pe drumul național DN69 (E671) și pe drumurile județene adiacente, precum DJ 693, urmărește asigurarea unei legături fluide și sigure cu polii de creștere învecinați, facilitând totodată integrarea deplină a localității în dinamica și rețeaua de mobilitate a Zonei Metropolitane Timișoara.

Din perspectivă tehnică, optimizarea căilor majore de comunicație la nivelul teritoriului administrativ presupune modernizarea tronsoanelor cu rol de tranzit, îmbunătățirea parametrilor geometrici ai drumurilor, creșterea siguranței circulației și adaptarea infrastructurii la volumele actuale și prognozate de trafic. Conform studiilor de fundamentare privind organizarea circulației, o prioritate absolută pentru Orțișoara o constituie devierea traficului greu din zona centrală a localității prin construirea unei centuri ocolitoare. Această măsură structurală este esențială pentru a proteja trama stradală existentă de degradarea accelerată și pentru a elimina disfuncționalitățile majore generate de poluarea fonică și a aerului. Totodată, intervențiile vizează reabilitarea arterelor principale, corectarea intersecțiilor cu deficiențe de vizibilitate, fluidizarea accesului către satele aparținătoare (Călacea, Cornești, Seceani) și integrarea unor elemente de calmare a traficului în zonele predispuse la un risc ridicat de accidente.

Un alt aspect fundamental în reconfigurarea rețelei de circulație îl reprezintă alinierea la principiile mobilității durabile, direcție asumată ferm prin strategiile de dezvoltare locală și județeană. Acest demers implică adaptarea profilurilor stradale pentru a susține un transport public metropolitan eficient, fluid și integrat, precum și dezvoltarea unei infrastructuri dedicate mobilității alternative. În contextul în care deplasarea cu bicicleta se desfășoară în prezent direct pe carosabilul dominat de traficul de tranzit, implementarea unei rețele coerente de piste pentru biciclete care să interconecteze toate așezările comunei devine o necesitate imperativă. Complementar, lărgirea și amenajarea unor trasee pietonale continue și sigure de-a lungul arterelor intens circulate va transforma rețeaua rutieră principală într-un suport real pentru diversificarea modurilor de deplasare, contribuind decisiv la creșterea calității vieții și la atenuarea presiunii exercitate de traficul auto motorizat.

3.3.2. Optimizarea căilor de circulație în teritoriul administrativ

Rețeaua rutieră locală a comunei Orțișoara constituie infrastructura suport fundamentală pentru mobilitatea populației, accesul la serviciile publice, funcționarea optimă a activităților economice și interconectarea centrului administrativ cu satele aparținătoare: Călacea, Cornești și Seceani. În contextul actualizării Planului Urbanistic General și al alinierii la obiectivele strategice ale Zonei

Metropolitane Timișoara, documentațiile de planificare teritorială urmăresc modernizarea, completarea și recalibrarea acestei trame stradale, astfel încât să răspundă exigențelor contemporane de mobilitate și să permită o dezvoltare urbanistică și rurală echilibrată.

Intervențiile propuse vizează, în mod prioritar, creșterea continuității și coerenței rețelei stradale la nivel local, prin eliminarea disfuncționalităților majore și asfaltarea tronsoanelor secundare care, în prezent, prezintă un nivel de viabilitate necorespunzător (fiind doar pietruite sau de pământ), cu precădere în localitățile aparținătoare. Se are în vedere o îmbunătățire structurală a accesului către noile zone rezidențiale propuse pentru extindere, către platformele economice și logistice, precum și spre spațiile de interes comunitar. O astfel de reconfigurare este concepută pentru a asigura o distribuție uniformă a fluxurilor de mobilitate internă, atenuand fragmentarea spațială și reducând presiunea exercitată asupra axelor majore de tranzit care străbat localitatea.

Un obiectiv strategic indisolubil legat de optimizarea căilor de circulație îl constituie modernizarea complexă a infrastructurii rutiere secundare. Această abordare integrată presupune nu doar reabilitarea sistemelor rutiere propriu-zise, ci și implementarea imperativă a unor sisteme subterane de canalizare pluvială, menite să înlocuiască actualele rigole deschise care drenează ineficient apele meteorice și generează vulnerabilități tehnice. În strânsă corelație cu aceste lucrări edilitare, strategia de mobilitate impune amenajarea unor coridoare pietonale (trotuare) continue și introducerea unor elemente moderne de siguranță rutieră și calmare a traficului. Aceste măsuri sunt esențiale pentru revitalizarea calității spațiului public și pentru garantarea unui nivel optim de siguranță pentru participanții vulnerabili la trafic, constituind o premisă pentru dezvoltarea viitoare a rețelelor de piste pentru biciclete.

Dincolo de limitele intravilanului, într-o unitate administrativ-teritorială în care fondul funciar este dominat covârșitor de suprafețe agricole (peste 94% din teritoriu), optimizarea căilor de circulație în extravilan capătă o importanță economică deosebită. Intervențiile în aceste areale vizează facilitarea accesului tehnologic la terenurile agricole și la exploatațiile locale, prin calibrarea și modernizarea drumurilor de exploatare și asigurarea unei conectivități optime cu rețeaua rutieră principală. Concomitent, reabilitarea și crearea unor noi căi de acces reprezintă o precondiție fundamentală pentru deblocarea și valorificarea potențialului turistic al comunei Orțișoara. Creșterea gradului de accesibilitate către obiective de maxim interes regional, precum stațiunea balneară Băile Călacea, rezervațiile naturale (vulcanii noroioși de la Seceani) sau situl arheologic de la Cornești-Iarcuri, va contribui în mod direct la diversificarea economiei locale, atragerea de noi investiții în sectorul serviciilor și promovarea durabilă a resurselor specifice zonei.

3.4 SITUATIE PROPUSA

3.4.1. Intravilan propus

Procesul de actualizare a Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara aduce în prim-plan necesitatea redefinirii și recalibrării limitelor intravilanului, un demers esențial pentru asigurarea unei dezvoltări teritoriale coerente. Documentațiile urbanistice anterioare, deși au constituit baza dezvoltării locale pentru o perioadă îndelungată, nu mai reflectă dinamica spațială, economică și demografică pe care comuna a înregistrat-o în ultimele decenii. Integrarea localității în aria de influență a Zonei Metropolitane Timișoara a generat o presiune constantă asupra fondului funciar, manifestată prin extinderea zonelor rezidențiale și apariția unor noi funcțiuni economice. Aceste transformări organice

au condus la o discrepanță evidentă între limitele intravilanului reglementat istoric și realitatea faptică, cadastrală și funcțională din teren.

Spre deosebire de alte unități administrativ-teritoriale care au beneficiat de o expansiune radiară neîngrădită, dezvoltarea spațială a comunei Orțișoara a fost condiționată de o serie de constrângeri locale severe. Procesele de retrocedare a terenurilor, prezența unor elemente de infrastructură tehnică majoră (precum rețelele de telecomunicații și liniile electrice aeriene), alături de specificul topografic al zonei, au limitat sau chiar au blocat posibilitățile de extindere a intravilanului în anumite direcții. În consecință, noul Plan Urbanistic General propune o limită de intravilan recalibrată pe situatia reala din teren.

Principalul scop al revizuirii limitei de intravilan este punerea în acord a limitelor urbanistice cu baza de date a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară, pentru a garanta o delimitare spațială și juridică riguroasă. Prin această documentație, se propune alinierea perimetrului intravilan la realitatea cartografică actuală, redefinind conturul localității în funcție de parcelele care fac deja parte integrantă din intravilan. Cu excepția localității Seceani, unde corectarea limitei a devenit obligatorie în urma Sentinței nr. 23343 din 25.07.2024 a Judecătoriei Timișoara pentru a remedia o eroare de eliminare a unei zone, proiectul nu prevede extinderi de teren. Această actualizare elimină discrepanțele existente și respectă continuitatea țesutului construit, oferind un cadru predictibil și sustenabil pentru dezvoltare. Totodată, noul cadru va permite administrației locale o gestionare teritorială eficientă, facilitând planificarea rețelelor de utilități publice (apă, iluminat, canalizare) și sprijinind obiectivele Strategiei de dezvoltare locală, cu scopul de a transforma comuna Orțișoara într-un pol periurban bine structurat și competitiv.

Prezenta documentație urbanistică nu prevede proceduri de extindere a perimetrului construibil prin includerea unor suprafețe de teren din extravilanul agricol în intravilanul localității.

3.4.2. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial

Zonificarea funcțională analizează distribuția spațială a principalelor funcțiuni – precum arealele rezidențiale, zonele destinate activităților economice și industriale, rețelele de infrastructură tehnico-edilitară, spațiile verzi și terenurile cu destinație agricolă – evidențiind relațiile de interdependență, compatibilitățile, dar și eventualele disfuncționalități apărute între acestea. În strânsă corelație cu această repartizare calitativă, bilanțul teritorial oferă o radiografie cantitativă riguroasă, exprimată prin indicatori absoluți de suprafață și ponderi procentuale, permițând evaluarea gradului de ocupare și a eficienței utilizării fondului funciar existent. Ansamblul acestor instrumente de evaluare fundamentează direcțiile strategice de dezvoltare viitoare, oferind baza decizională necesară pentru optimizarea organizării teritoriului, recalibrarea limitelor intravilanului și asigurarea unui echilibru durabil între necesitățile de expansiune socio-economică ale comunității și imperativul protejării resurselor naturale.

BILANT TERITORIU UAT ORȚIȘOARA

UAT ORȚIȘOARA	PROPUS

ZONE FUNCȚIONALE	Suprafata HA	Procent %
INTRAVILAN din care	**598.14**	**4.11%**
Intravilan Orțișoara	*175.79*	*1.21%*
Intravilan Cornești	*98.76*	*0.68%*
Intravilan Seceani	*182.01*	*1.25%*
Intravilan Calacea	*141.59*	*0.97%*
EXTRAVILAN	**13,005.88**	**89.27%**
TERENURI AGRICOLE din care	13,005.88	89.27%
ARABIL	*11,634.41*	*79.86%*
FÂNEȚE	*702.86*	*4.82%*
LIVADA	*64.1*	*0.44%*
PĂȘUNI	*594.84*	*4.08%*
VIE	*9.67*	*0.07%*
FOND FORESTIER	103.62	0.71%
ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE	153.09	1.05%
ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	143.96	0.99%
CURȚI CONSTRUCȚII ÎN EXTRAVILAN	277.04	1.90%
CĂI DE COMUNICAȚIE din care	286.86	1.97%
FEROVIARE	*14.28*	*0.10%*
RUTIERE	*272.58*	*1.87%*
TOTAL UAT	**14,568.59**	**100.00%**

ORȚIȘOARA			
Zone Funcționale		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		**193.89**	**67.33 %**
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	7.96	2.76 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	*0.00*	0.00 %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	*38.50*	*13.37 %*
	Rutiera	37.50	*13.02 %*

	Feroviara	1.00	0.35 %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	5.27	1.83 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	*100.51*	34.90 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	*33.54*	*11.65* %
ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	4.55	*1.58* %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	*3.56*	1.24 %
	Spatii verzi	*0.94*	*0.33* %
	Zona de agrement	2.62	0.91 %
TRUP IZOLAT T1		**10.69**	**3.71** %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	2.50	0.87 %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	1.23	0.43 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	6.31	2.19 %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	0.65	0.23 %
TRUP IZOLAT T2		**0.56**	**0.19** %
ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	0.56	0.19 %
TRUP IZOLAT T3		**0.62**	**0.22** %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	0.62	0.22 %
TRUP IZOLAT T4		**18.18**	**6.31** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	18.18	6.31 %
TRUP IZOLAT T5		**36.96**	**12.83** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	30.84	10.71 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	6.12	2.13 %
	TRUP IZOLAT T6	**8.12**	**2.82** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	8.12	2.82 %
	TRUP IZOLAT T7	**7.30**	**2.53** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	7.30	2.53 %
	TRUP IZOLAT T8	**6.09**	**2.11** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	6.09	2.11 %
	TRUP IZOLAT T9	**5.58**	**1.94** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	5.58	1.94 %
TOTAL INTRAVILAN		**287.99**	**100** %

SECEANI			
ZONE FUNCȚIONALE		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		169.93	82.03 %
ZF 01	ZONA AFLATA PERMANENT SUB APE	0.08	0.04 %
ZF 03	TERENURI AGRICOLE	0.00	0.00 %
	Pasuni	0.00	0.00 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	0.47	0.23 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	0.00	0.00 %
ZF 06	*CAI DE COMUNICATII*	*18.14*	*8.76 %*
	Rutiere	*18.14*	*8.76 %*
	Feroviare	0.00	0.00 %
ZF 10	ZONA COMERT SI SERVICII	0.74	0.36 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	143.83	69.43 %
ZF 12	*ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE*	*0.00*	*0.00 %*
ZF 13	*ZONA GOSPODARIRE COMUNALA*	*3.12*	*1.51 %*
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT SI AGREMENT	3.55	1.71 %
	Spatii verzi	*2.60*	*1.26 %*
	Zona de agrement	*0.95*	*0.46 %*
ZF 17	*ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE*	*0.00*	*0.00 %*
TRUP IZOLAT T1		**18.33**	**8.85 %**
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	18.33	8.85 %
TRUP IZOLAT T2		**3.26**	**1.57 %**
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	3.26	1.57 %
TRUP IZOLAT T3		**0.92**	**0.44 %**
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	0.92	0.44 %
TRUP IZOLAT T4		**3.15**	**1.52 %**
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	3.15	1.52 %
TRUP IZOLAT T5		**1.44**	**0.70 %**
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT SI AGREMENT	1.44	0.70 %

TRUP IZOLAT T6		**1.94**	**0.94 %**
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	1.94	0.94 %
TRUP IZOLAT T7		**1.69**	**0.82 %**
ZF 10	ZONA COMERT SI SERVICII	1.69	0.82 %
TRUP IZOLAT T8		**2.48**	**1.20 %**
ZF 10	ZONA COMERT SI SERVICII	2.48	1.20 %
TRUP IZOLAT T9		**4.09**	**1.97 %**
ZF 10	ZONA COMERT SI SERVICII	4.09	1.97 %
TOTAL INTRAVILAN		**207.15**	**100.00 %**

CORNESTI			
Zone Funcționale		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		**108.55**	**1.18** %
ZF 03	TERENURI AGRICOLE	1.43	1.18 %
	Pasuni	0.00	0.00 %
	Agricol	0.00	0.00 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	*10.81*	8.88 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	*0.00*	0.00 %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	15.31	*12.58* %
	Rutiera	15.31	*12.58* %
	Feroviara	0.00	0.00 %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	1.38	1.14 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	*73.36*	60.29 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	*0.66*	*0.54* %
ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	1.98	*1.63* %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	*2.19*	1.80 %
	Spatii verzi	*2.19*	*1.80* %
	Zona de agrement	0.00	0.00 %
ZF 17	TERENURI NEPRODUCTIVE	0.00	0.00 %

TRUP IZOLATE T1		**2.50**	**2.05** %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	0.37	0.30 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	2.13	1.75 %
TRUP IZOLATE T2		**0.60**	**0.49** %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	0.15	0.12 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	0.45	0.37 %
TRUP IZOLATE T3		**2.60**	**2.14** %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	0.39	0.32 %
ZF 10	ZONA COMERT SI SERVICII	1.50	1.23 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	0.71	0.58 %
TRUP IZOLATE T4		**7.43**	**6.11** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	7.43	6.11 %
TOTAL INTRAVILAN		**121.68**	**100.00** %

CALACEA			
Zone Funcționale		**Suprafața (HA)**	**Procent (%)**
TRUP PRINCIPAL		**142.33**	**77.64**
ZF 01	ZONA AFLATA PERMANENT SUB APA	0.66	0.36 %
ZF 03	TERENURI AGRICOLE	-	0.00 %
	Pasuni	-	0.00 %
	Agricol	-	0.00 %
ZF 04	UNITATI AGROZOOTEHNICE	18.07	9.86 %
ZF 05	ECHIPARE TEHNICO EDILITARA	-	0.00 %
ZF 06	CAI DE COMUNICATIE	5.44	2.97 %
	Rutiera	5.44	2.97 %
	Feroviara	-	0.00 %
ZF 10	ZONA COMERȚ ȘI SERVICII	1.49	0.81 %
ZF 11	ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	101.46	55.34 %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	0.00 %

ZF 13	ZONA GOSPODARIRE COMUNALA	15.21	8.30 %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT ȘI AGREMENT	-	0.00 %
	Spatii verzi	-	0.00 %
	Zona de agrement	-	0.00 %
TRUP IZOLAT T1		**19.60**	**10.69** %
ZF 12	ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	19.60	10.69 %
TRUP IZOLAT T2 - BAILE CALACEA		**15.22**	**8.30** %
ZF 14	ZONA SPAȚII VERZI, SPORT SI AGREMENT	15.22	8.30 %
TRUP IZOLAT T3		**6.18**	**3.37** %
ZF 04	ZONA UNITATI AGROZOOTEHNICE	6.18	3.37 %
TOTAL INTRAVILAN		**183.33**	**100 %**

3.4.3 Componenta intravilanului propus

Actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Orțișoara este necesară pentru a recalibra limitele intravilanului, deoarece vechile documentații nu mai corespund realității spațiale și economice.

Dezvoltarea locală a fost limitată de constrângeri precum procesele de retrocedare, infrastructura tehnică majoră și topografia zonei. În consecință, noul PUG propune o limită de intravilan adaptată situației reale, asigurând o delimitare spațială și juridică riguroasă în acord cu baza de date a OCPI.

Proiectul vizează alinierea perimetrului intravilan la realitatea cartografică actuală, fără a prevedea extinderi de teren, cu excepția localității Seceani, unde corectarea este impusă de Sentința nr. 23343/2024. Această actualizare oferă un cadru predictibil pentru gestionarea utilităților și sprijină Strategia de dezvoltare locală pentru a transforma comuna într-un pol periurban competitiv.

Documentația nu prevede includerea unor suprafețe din extravilanul agricol în intravilanul localității.

NR. CRT.	TRUPURI COMPONENTE	SUPRAFATA HA
1	ORTISOARA - TRUP PRINCIPAL	193.89
3	TRUP IZOLAT - T1	10.69
4	TRUP IZOLAT - T2	0.56
5	TRUP IZOLAT - T3	0.62

6	TRUP IZOLAT - T4	18.18
7	TRUP IZOLAT - T5	36.96
8	TRUP IZOLAT - T6	8.12
9	TRUP IZOLAT - T7	7.30
10	TRUP IZOLAT - T8	6.09
11	TRUP IZOLAT - T9	5.58
12	CORNEȘTI - TRUP PRINCIPAL	108.55
13	TRUP IZOLAT - T1	2.50
14	TRUP IZOLAT - T2	0.60
15	TRUP IZOLAT - T3	2.60
16	TRUP IZOLAT - T4	7.43
17	SECEANI - TRUP PRINICIPAL	169.93
18	TRUP IZOLAT - T1	18.33
19	TRUP IZOLAT - T2	3.26
20	TRUP IZOLAT - T3	0.92
21	TRUP IZOLAT - T4	3.15
22	TRUP IZOLAT - T5	1.44
23	TRUP IZOLAT - T6	1.94
24	TRUP IZOLAT - T7	1.69
26	TRUP IZOLAT - T8	2.48
27	TRUP IZOLAT - T9	4.09
28	CALACEA - TRUP PRINCIPAL	142.33
29	TRUP IZOLAT - T1	19.60
30	TRUP IZOLAT - T2	15.22
31	TRUP IZOLAT - T3	6.18

3.4.4. Zone funcționale

Organizarea spațială și zonificarea funcțională a teritoriului administrativ al comunei Orțișoara se fundamentează pe principiul consolidării, regenerării și optimizării țesutului construit existent. O coordonată fundamentală a actualizării prezentei documentații urbanistice o constituie faptul că nu se realizează extinderi ale intravilanului, intervențiile spațiale limitându-se exclusiv la corectări ale limitei de intravilan. Aceste corectări sunt strict necesare pentru a armoniza reglementările urbanistice cu realitățile bazei de date cadastrale actualizate și cu limitele fondului construit deja edificat sau validat prin documentații anterioare. În acest context de densificare și eficientizare a utilizării terenurilor, funcțiunile majore ale localităților componente au fost reevaluate și ierarhizate cu rigoare academică.

Zone centrale și servicii

În ceea ce privește zonele centrale și de servicii, amplasamentele funcțiunilor administrative, educaționale, de sănătate și culturale au fost menținute și consolidate în nucleele tradiționale ale localităților Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani. Strategia urbanistică evită disiparea acestor funcțiuni, propunând în schimb reabilitarea fondului construit existent pentru a deservi eficient o populație aflată într-o continuă creștere demografică. Abordarea vizează creșterea accesibilității cetățenilor la serviciile publice direct în perimetrele existente. Detalii aprofundate cu privire la reglementarea, indicatorii urbanistici și modul de construire în aceste zone se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

Locuinte

În privința zonelor de locuire, acestea au păstrat structura morfologică existentă, specifică așezărilor din Câmpia Vingăi. Pentru a răspunde necesarului de dezvoltare rezidențială generat de fenomenul de suburbanizare și de sporul migratoriu pozitiv, strategia spațială mizează pe densificarea și utilizarea eficientă a parcelelor libere sau subutilizate din interiorul limitelor corectate ale intravilanului, interzicând extinderea necontrolată în extravilanul agricol. Detalii tehnice cu privire la reglementarea acestor zone de locuire se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

Activități industriale și depozitare

Zona destinată activităților industriale și de depozitare a fost păstrată în perimetrele existente, cu precădere în proximitatea infrastructurii majore de transport (calea ferată și drumul național). Dezvoltarea capacităților productive și logistice, esențiale pentru economia locală, se va realiza exclusiv prin optimizarea platformelor industriale existente și reconversia spațiilor abandonate, în perimetrul strict rezultat în urma corectării limitelor de intravilan. Detalii specifice cu privire la reglementarea acestor zone se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

Actrivitati agro-zootehnice

Amplasamentele pentru activități agrozootehnice au fost menținute, reflectând importanța sectorului agricol care domină structura economică și fondul funciar al comunei Orțișoara. Aceste perimetre au fost reglementate pentru a asigura crearea unor zone tampon de protecție sanitară și de mediu, garantând astfel compatibilitatea deplină cu noile zone de locuire și servicii din proximitate, fără a extinde amprenta teritorială a acestor unități. Detalii cu privire la reglementarea acestor zone se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

Căi de circulație și transporturi

Rețeaua de căi de circulație și transporturi a fost menținută în configurația sa existentă, adaptările vizând exclusiv optimizarea și completarea infrastructurii pentru deservirea corespunzătoare a zonelor rezidențiale, industriale și mixte. Integrarea corectărilor de limită a permis o trasare mai fidelă a coridoarelor de mobilitate rutieră și feroviară, facilitând planificarea viitoarelor intervenții de eficientizare a traficului și de introducere a mobilității alternative. Detalii cu privire la reglementarea acestor zone și a profilelor stradale se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

Spații verzi și sport și agrement

Zonele de spații verzi, sport și agrement au fost păstrate și protejate, având un rol determinant în asigurarea echilibrului funcțional și ecologic al așezărilor. Această categorie include parcul central din Orțișoara, parcul dendrologic istoric de la Băile Călacea și bazele sportive locale, a căror delimitare a fost precis transpusă prin corectarea intravilanului pentru a preveni fragmentarea lor. Detalii cu privire la reglementarea acestor zone verzi și de agrement se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

În conformitate cu prevederile legale privind asigurarea suprafețelor minime de spații verzi, localitățile din România trebuie să atingă un prag de minimum 26 m² spațiu verde/locuitor, cu obiectivul de a evolua spre 50 m²/locuitor, valoare recomandată la nivel european.

În cazul comunei Orțișoara, analiza situației existente arată că suprafața totală de spații verzi publice și plantate de tip parcuri, aliniamente stradale, spații verzi aferente echipamentelor publice, se situează sub ținta europeană, dar se încadrează în dinamica specifică localităților rurale unde spațiile verzi sunt completate de grădini private, terenuri agricole și zone naturale din intravilan și extravilan.

Conform prevederilor OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, coroborate cu standardele stabilite prin Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura existența și dezvoltarea suprafețelor plantate. În acest context, prezenta documentație urmărește îndeplinirea standardului de minimum 26 mp de spațiu verde amenajat pentru fiecare locuitor, obiectiv care a fost integrat în configurarea zonificării funcționale și a bilanțului teritorial propus, cu scopul de a asigura calitatea mediului și sănătatea populației. Această valoare a fost fundamentată pentru a asigura respectarea normativelor naționale privind calitatea mediului, a sănătății publice și a standardelor de viață sustenabile, constituind un obiectiv strategic al dezvoltării urbanistice a comunei Orțișoara.

În acest context, raportarea la indicatorul reglementat de Legea 24/2007 si OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, evidențiază necesitatea creșterii treptate a suprafețelor verzi publice amenajate, prin extinderea parcurilor, valorificarea spațiilor neutilizate și integrarea coridoarelor verzi în structura localității, astfel încât comuna Orțișoara să evolueze către un nivel de calitate urbană și ecologică aliniat standardelor actuale.

Gospodărire comunală

În domeniul gospodăririi comunale, au fost definite și securizate amplasamentele necesare pentru centrele de aport voluntar și pentru alte funcțiuni critice de salubritate și management al deșeurilor, în completarea celor existente. Aceste perimetre au fost validate prin corectarea limitelor

cadastrale, respectând distanțele de siguranță față de zonele locuite. Detalii cu privire la reglementarea acestor zone se regăsesc în Regulamentul Local de Urbanism.

3.5 DEZVOLTAREA MOBILITĂȚII

Dezvoltarea mobilității urbane urmărește optimizarea rețelei de circulație și a conexiunilor teritoriale, prin modernizarea infrastructurii rutiere și pietonale și prin definirea intervențiilor necesare pentru asigurarea unei mobilități sigure, eficiente și corelate cu direcțiile de dezvoltare propuse în prezenta documentație, dupa cum urmeaza:

3.5.1. Circulația rutieră

Reconfigurarea și modernizarea axelor rutiere principale care traversează localitatea, prin aducerea profilelor stradale la parametri corespunzători categoriei tehnice, optimizarea intersecțiilor și creșterea capacității de preluare a traficului, în vederea asigurării unei circulații fluide și sigure la nivel urban.

Modernizarea infrastructurii rutiere existente prin reabilitarea structurii drumurilor, introducerea sistemelor eficiente de colectare a apelor pluviale, amenajarea trotuarelor și implementarea elementelor de siguranță rutieră, în special în zonele cu funcțiuni sensibile (școli, instituții publice, zone comerciale).

Integrarea principiilor mobilității durabile în dezvoltarea rețelei rutiere, prin adaptarea profilelor stradale pentru transport public, realizarea de piste pentru biciclete pe coridoarele cu potențial și amenajarea traseelor pietonale continue, pentru a diversifica modurile de deplasare și a reduce presiunea asupra traficului auto.

3.5.2. Circulația feroviară

Modernizarea și reconfigurarea zonei stației CFR Orțișoara, prin optimizarea acceselor rutiere și pietonale, reorganizarea spațiilor adiacente și integrarea funcțională a gării în structura urbană, pentru a crește accesibilitatea și atractivitatea transportului feroviar.

Asigurarea continuității și securizării trecerilor la nivel prin modernizarea instalațiilor de semnalizare, îmbunătățirea vizibilității, amenajarea elementelor de protecție și corelarea acestora cu fluxurile rutiere locale, în vederea creșterii siguranței circulației.

Reabilitarea și valorificarea terenurilor feroviare subutilizate din zona stației și a liniilor secundare, prin integrarea lor în dezvoltarea urbană (zone de servicii, parcări, spații logistice), cu respectarea reglementărilor CFR și a funcțiunilor specifice infrastructurii feroviare.

Corelarea dezvoltării urbane cu infrastructura feroviară existentă, prin menținerea coridoarelor tehnice, protejarea zonelor de siguranță și asigurarea compatibilității funcțiunilor propuse în PUG cu cerințele de exploatare ale liniilor CFR, în vederea evitării conflictelor de utilizare și a asigurării unei funcționări optime a transportului feroviar.

3.5.3. Transportul in comun

Reorganizarea și optimizarea traseelor de transport public, prin corelarea rutelor cu zonele de locuire recent extinse, cu funcțiunile publice majore și cu platformele economice, în vederea asigurării unei acoperiri teritoriale eficiente și a reducerii timpilor de deplasare.

Modernizarea stațiilor și punctelor de oprire, prin amenajarea de alveole, refugii pietonale, elemente de informare și siguranță, astfel încât infrastructura de transport public să fie compatibilă cu cerințele actuale de accesibilitate și confort.

Integrarea transportului public în sistemul de mobilitate urbană, prin corelarea orarelor și traseelor cu rețeaua rutieră principală, cu zonele de parcare și cu traseele pietonale și velo, pentru a facilita transferul între moduri și a crește atractivitatea utilizării transportului în comun.

Introducerea unor soluții de transport public cu emisii reduse, prin promovarea etapizată a vehiculelor electrice sau hibrid pe traseele urbane, în concordanță cu direcțiile europene privind mobilitatea durabilă și cu necesitatea reducerii impactului asupra mediului.

3.5.4. Circulația ciclistă

Realizarea unei rețele coerente de piste și trasee ciclabile, prin amenajarea de coridoare dedicate pe străzile cu profil adecvat și prin conectarea zonelor de locuire cu funcțiunile publice majore (școli, instituții, zone comerciale), în vederea asigurării unei mobilități alternative sigure și eficiente.

Integrarea infrastructurii cicliste în profilurile stradale modernizate, prin delimitarea benzilor pentru biciclete, utilizarea marcajelor specifice și implementarea elementelor de calmare a traficului în zonele cu risc ridicat, pentru creșterea siguranței utilizatorilor vulnerabili.

Amenajarea de spații de parcare pentru biciclete în proximitatea instituțiilor publice, a zonelor comerciale și a stațiilor de transport public, pentru a facilita transferul intermodal și a încuraja utilizarea bicicletei ca mijloc de transport cotidian.

Corelarea traseelor cicliste cu zonele de agrement și cu teritoriul natural al Ortisoarei, prin valorificarea drumurilor cu trafic redus și a coridoarelor verzi, în vederea dezvoltării unei rețele recreative care să susțină mobilitatea lentă și turismul local.

3.5.5. Circulația pietonală

Reabilitarea și extinderea trotuarelor pe arterele principale și secundare, prin aducerea acestora la lățimi conforme normativelor, utilizarea materialelor durabile și asigurarea continuității traseelor pietonale în zonele cu disfuncționalități sau întreruperi.

Amenajarea de trasee pietonale sigure în proximitatea funcțiunilor sensibile (unități de învățământ, instituții publice, zone comerciale), prin introducerea de treceri pietonale semnalizate, insule de refugiu, elemente de calmare a traficului și iluminat public adecvat.

Integrarea circulației pietonale în profilurile stradale modernizate, prin delimitarea clară a spațiului pietonal, eliminarea obstacolelor, asigurarea accesibilității pentru persoane cu mobilitate redusă și corelarea cu traseele cicliste și stațiile de transport public.

Dezvoltarea unor coridoare pietonale de agrement este o soluție strategică esențială și viabilă pentru valorificarea integrală a resurselor naturale și culturale locale, transformând comuna într-o destinație atractivă și durabilă.

3.5.6. Parcaje

Reorganizarea și dimensionarea parcajelor publice în zona centrală, prin optimizarea utilizării terenurilor disponibile, delimitarea clară a spațiilor de parcare și introducerea unor soluții de management al parcajelor care să reducă presiunea asupra circulației rutiere.

Crearea de parcaje dedicate pentru zonele cu funcțiuni sensibile (instituții publice, unități de învățământ, zone comerciale), prin dimensionarea corespunzătoare a capacităților și asigurarea acceselor pietonale și rutiere conforme normativelor.

Integrarea parcajelor în noile dezvoltări urbane, prin impunerea unor cerințe minime de asigurare a locurilor de parcare pe parcelă și prin corelarea acestora cu profilurile stradale, pentru a preveni ocuparea necontrolată a domeniului public și pentru a menține funcționalitatea rețelei rutiere.

3.6 DEZVOLTAREA ECHIPARII TEHNICO EDILITARE

Dezvoltarea echipării tehnico-edilitare urmărește evaluarea infrastructurilor existente și definirea intervențiilor necesare pentru modernizarea și extinderea rețelelor urbane, în corelare cu direcțiile de dezvoltare propuse prin prezenta documentație după cum urmează:

3.6.1. Alimentarea cu apa

Localitatea Orțișoara

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populaţiei, a zonelor industriale, a zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea reţelelor de distribuţie, care să asigure calitatea şi cantitatea necesară de apă, pentru localitatea Orțișoara.

Gradul de dotare propus este pentru zone cu gospodării având instalaţii interioare de apă rece, caldă şi canalizare cu preparare locală a apei calde.

Debitele de apă necesare localităţii Orțișoara, conform breviarului de calcul sunt:

$Q_{zi.med}$ = 1.561,63 mc/zi = 18,07 l/sec
$Q_{zi.max}$ = 2.030,12 mc/zi = 23,49 l/sec
$Q_{h.max}$ = 5.684,34 mc/zi = 236,84 mc/h = 65,79 l/sec

Reţeaua de distribuţie **propusă în P.U.G., pentru extinderea localităţii Orțișoara** se va realiza din ţeavă de polietilenă PE - HD cu De 110 mm, De 125 mm.

Pentru zonele care nu au asigurată presiunea necesară la consumatori se vor amplasa staţii de pompare pentru ridicarea presiunii.

De asemenea, datorită vechimii şi materialelor din care sunt executate conductele existente din cadrul reţelelor de distribuţie a apei, se necesită reabilitarea lor.

Pe reţelele de apă propuse pentru extindere şi reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranţi de incendiu şi branşamente de apă aferente noilor consumatorilor.

Lucrările pentru extinderea reţelei de apă includ pozarea conductelor, execuţia şi echiparea căminelor de pe traseul acestora, instalarea vanelor de sectorizare îngropate, execuţia branşamentelor şi hidranţilor, traversări de drumuri.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare.

Fiecare zonă industrială, în funcţie de procesul de producţie trebuie să îşi asigure în mod independent rezerva de incendiu şi apa tehnologică pentru producţie.

Apa pentru nevoile igienico-sanitare se va asigura de la reţeaua de apă a localităţii.

Localitatea Călacea

Debitele de apă necesare pentru localitatea Călacea, conform breviarului de calcul sunt:

$Q_{zi.med}$ = 172,36 mc/zi = 1,99 l/sec

$Q_{zi.max}$ = 224,06 mc/zi = 2,59 l/sec

$Q_{h.max}$ = 627,39 mc/zi = 26,14 mc/h = 7,26 l/sec

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populaţiei din localitatea Călacea, se impune în P.U.G. extinderea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea şi cantitatea necesară de apă.

Prin proiectul nr. 604/2024 – Sisteme de alimentare cu apă în comuna Orțișoara este prevăzută o gospodărire de apă, alcătuită din:

- foraj H = 150 m, echipat cu o electropompă submersibilă cu Q = 9,7 mc/h;
- stație de tratare;
- rezervor de apă cu V = 100 mc;
- stație de pompare alcătuită din 3 pompe (1+1R) de consum și 1 pompă de incendiu.

De asemenea, tot în acest proiect au fost prevăzute rețele de distribuție din PE-HD, PN 10 De 110 mm, care înlocuiesc vechile rețele, datorită vechimii materialelor și subdimensionării acestora.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare.

Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor de pe vatra localităţii, este necesară extinderea reţelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre de De 110 mm şi De 125 mm.

Pe reţelele de apă propuse pentru extindere şi reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranţi de incendiu şi branşamente de apă aferente noilor consumatorilor.

Localitatea Cornești

Debitele de apă necesare pentru localitatea Cornești, conform breviarului de calcul sunt:

$Q_{zi.med}$ = 623,68 mc/zi = 7,21 l/sec

$Q_{zi.max}$ = 810,78 mc/zi = 9,38 l/sec

$Q_{h.max}$ = 2.270,20 mc/zi = 94,59 mc/h = 26,27 l/sec

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populaţiei din localitatea Cornești, se impune în P.U.G. extinderea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea şi cantitatea necesară de apă.

Prin proiectul nr. 604/2024 – Sisteme de alimentare cu apă în comuna Orțișoara este prevăzută o gospodărire de apă, alcătuită din:

- foraj H = 150 m, echipat cu o electropompă submersibilă cu Q = 8,5 mc/h;
- stație de tratare;
- rezervor de apă cu V = 100 mc;
- stație de pompare alcătuită din 3 pompe (1+1R) de consum și 1 pompă de incendiu.

De asemenea, tot în acest proiect au fost prevăzute rețele de distribuție din PE-HD, PN 10 De 110 mm, care înlocuiesc vechile rețele, datorită vechimii materialelor și subdimensionării acestora.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare. Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor de pe vatra localităţii, este necesară extinderea reţelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre de De 110 mm şi De 125 mm.

Pe reţelele de apă propuse pentru extindere şi reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranţi de incendiu şi branşamente de apă aferente noilor consumatorilor.

Localitatea Seceani

Debitele de apă necesare pentru localitatea Seceani, conform breviarului de calcul sunt:

$Q_{zi.med}$ = 530,39 mc/zi = 6,13 l/sec
$Q_{zi.max}$ = 689,50 mc/zi = 7,98 l/sec
$Q_{h.max}$ = 80,44 mc/h = 22,34 l/sec

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populaţiei din localitatea Seceani, se impune în P.U.G. extinderea sistemului de alimentare cu apă existent, care să asigure calitatea şi cantitatea necesară de apă.

Prin proiectul nr. 604/2024 – Sisteme de alimentare cu apă în comuna Orțișoara este prevăzută o gospodărire de apă, alcătuită din:

- foraj H = 150 m, echipat cu o electropompă submersibilă cu Q = 8,5 mc/h;
- stație de tratare;
- rezervor de apă cu V = 100 mc;
- stație de pompare alcătuită din 3 pompe (1+1R) de consum și 1 pompă de incendiu.

De asemenea, tot în acest proiect au fost prevăzute rețele de distribuție din PE-HD, PN 10 De 110 mm, care înlocuiesc vechile rețele, datorită vechimii materialelor și subdimensionării acestora.

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare. Pentru alimentarea cu apă a tuturor locuitorilor de pe vatra localităţii, este necesară extinderea reţelei de apă existente cu conducte din PE-HD, cu diametre de De 110 mm şi De 125 mm.

Pe reţelele de apă propuse pentru extindere şi reabilitare, trebuie prevăzute cămine de vane, hidranţi de incendiu şi branşamente de apă aferente noilor consumatorilor.

3.6.2. Canalizare menajeră

Localitatea Orțișoara

Pentru preluarea apelor uzate menajere ale populaţiei, ale zonelor industriale şi al zonelor propuse în P.U.G., se impune extinderea reţelei de canalizare existente.

Staţia de epurare existentă din localitatea Orțișoara se va extinde pentru a putea prelua apele uzate menajere, pentru toţi consumatorii pentru o perioadă de perspectivă de 25 de ani, din localitățile Orțițoara, Seceani, Cornești și Călacea.

Debitele apelor uzate menajere din localitatea Orțișoara pentru obiectivele din acest P.U.G. sunt:

$Q_{uz.zi.med}$ = 1.561,63 mc/zi = 18,07 l/sec
$Q_{uz.zi.max}$ = 2.030,12 mc/zi = 23,49 l/sec
$Q_{uz.\ h.max}$ = 5.684,34 mc/zi = 236,84 mc/h = 65,79 l/sec

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor prevăzuţi în acest P.U.G. din Orțișoara, este necesară extinderea reţelei de canalizare existente din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 400 mm şi De 250 mm.

Pe reţeaua de canalizare menajeră propusă pentru extindere, trebuie prevăzute cămine de vizitare, staţii de pompare şi racorduri la canalizare aferente noilor consumatorilor.

Datorită tehnologiei învechite din cadrul stației de epurare și a extinderii sistemului de canalizare pe raza localităţii, se impune o retehnologizare a stației de epurare care să satisfacă condițiile de deversare în emisar impuse de Administrația Bazinală Apele Române.

Stația de epurare din localitatea Orțișoara trebuie să fie dimensionată, astfel încât să poată prelua și apele uzate menajere din localitățile Călacea, Cornești și Seceani.

Debitele totale de ape uzate menajere din localitățile Orțișoara, Seceani, Cornești și Călacea pentru obiectivele din acest P.U.G. sunt:

$Q_{uz.zi.med}$ = 2.888,06 mc/zi = 33,42 l/sec
$Q_{uz.zi.max}$ = 3.754,47 mc/zi = 43,45 l/sec
$Q_{uz.\ h.max}$ = 10.512,53 mc/zi = 438,02 mc/h = 121,67 l/sec

Localitatea Călacea

Pentru evitarea poluării solului şi subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerinţele actuale de civilizaţie şi confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere din localitatea Călacea.

Aceste reţele de canalizare menajeră propuse pe vatra localităţii, trebuie să transporte apele uzate menajere, gravitaţional şi prin pompare, în funcţie de cotele de teren, la staţia de epurare din localitatea Orțișoara.

Lucrările de canalizare se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare.

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor prevăzuţi în acest P.U.G. din localitatea Călacea, este necesară o reţea de canalizare din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 400 mm şi De 250 mm.

Pe reţeaua de canalizare menajeră propusă, trebuie prevăzute cămine de vizitare, staţii de pompare şi racorduri la canalizare aferente consumatorilor.

Evacuarea apelor uzate menajere se vor face la stația de epurare din localitatea Orțișoara.

Debitele apelor uzate menajere din localitatea Călacea pentru obiectivele din acest P.U.G. sunt:

$Q_{uz.zi.med}$ = 172,36 mc/zi = 1,99 l/sec
$Q_{uz.zi.max}$ = 224,06 mc/zi = 2,59 l/sec
$Q_{uz.\ h.max}$ = 627,39 mc/zi = 26,14 mc/h = 7,26 l/sec

Localitatea Cornești

Pentru evitarea poluării solului şi subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerinţele actuale de civilizaţie şi confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere din localitatea Cornești.

Aceste reţele de canalizare menajeră propuse pe vatra localităţii, trebuie să transporte apele uzate menajere, gravitaţional şi prin pompare, în funcţie de cotele de teren, la staţia de epurare din localitatea Orțișoara.

Lucrările de canalizare se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare.

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor prevăzuţi în acest P.U.G. din localitatea Cornești, este necesară o reţea de canalizare din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 400 mm şi De 250 mm.

Pe reţeaua de canalizare menajeră propusă, trebuie prevăzute cămine de vizitare, staţii de pompare şi racorduri la canalizare aferente consumatorilor.

Evacuarea apelor uzate menajere se vor face la stația de epurare din localitatea Orțișoara.

Debitele apelor uzate menajere din localitatea Cornești pentru obiectivele din acest P.U.G. sunt:

$Q_{uz.zi.med}$ = 623,68 mc/zi = 7,21 l/sec
$Q_{uz.zi.max}$ = 810,78 mc/zi = 9,38 l/sec
$Q_{uz.\ h.max}$ = 2.270,20 mc/zi = 94,59 mc/h = 26,27 l/sec

Localitatea Seceani

Pentru evitarea poluării solului şi subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerinţele actuale de civilizaţie şi confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere din localitatea Cornești.

Aceste reţele de canalizare menajeră propuse pe vatra localităţii, trebuie să transporte apele uzate menajere, gravitaţional şi prin pompare, în funcţie de cotele de teren, la staţia de epurare din localitatea Orțișoara.

Lucrările de canalizare se urmăresc a fi executate etapizat, funcţie de posibilităţile financiare.

Pentru canalizarea menajeră a tuturor locuitorilor prevăzuţi în acest P.U.G. din localitatea Cornești, este necesară o reţea de canalizare din tuburi PVC, cu diametre cuprinse între De 400 mm şi De 250 mm.

Pe reţeaua de canalizare menajeră propusă, trebuie prevăzute cămine de vizitare, staţii de pompare şi racorduri la canalizare aferente consumatorilor.

Evacuarea apelor uzate menajere se vor face la stația de epurare din localitatea Orțișoara.

Debitele apelor uzate menajere din localitatea Seceani pentru obiectivele din acest P.U.G.:

$Q_{uz.zi.med}$ = 530,39 mc/zi = 6,13 l/sec
$Q_{uz.zi.max}$ = 689,50 mc/zi = 7,98 l/sec
$Q_{uz.\ h.max}$ = 1.930,62 mc/zi = 80,44 mc/h = 22,34 l/sec

3.6.3. Canalizare pluvială

Pentru localităţile Orțișoara, Călacea, Cornești și Seceani apele meteorice provenite de pe străzi se vor colecta prin rețele separative de canalizare, conducte sau rigole stradale deschise cu evacuare gravitaţională în cursurile de apă din zonă, numai după trecerea acestora prin decantoare – separatoare de hidrocarburi.

Adoptarea în perspectivă a sistemului integrat de canalizare pluvială, urmează să se facă pe bază de analiză economică, în funcţie de resursele financiare.

Localitatea Orțișoara

Pentru prezentul PUG, se propun reţele de canalizare în sistem separativ pe toate străzile care nu au canalizare în prezent, dar şi pe străzile noi prevăzute în P.U.G.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare propuse, se propun 2 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații.

Zona 1

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 se va face controlat în Balta existentă din această zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 2 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 500 l/s, având: L = 9,36 m și l = 1,85 m fiecare.

$Q_P = m \times S \times \varphi \times i$ m = 0.80 la t < 40 minute
m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar
m = 0.90 - t >40 minute.

S = 10.473 x 20 = 209.460 mp = 20,946 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 2286/60x0,7 = 64,42min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 81,69 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,9 x 20,946 x 0,6 x 81,69 = 923,98 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 3.645 mc, astfel:

V = Q x Tp = 923,98 x 10^{-3} x 64,42 x 60 = 3.571,63 mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H =1,8 m, L = 45 m, B = 45 m

Zona 2

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 se va face controlat în canele de desecare din zonă, după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 2 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 500 l/s, având: L = 9,36 m și l = 1,85 m fiecare.

Q_P = m x S x φ x i m = 0.80 la t < 40 minute
m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar
m = 0.90 - t >40 minute.

S = 10.473 x 20 = 209.460 mp = 20,946 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 2286/60x0,7 = 64,42 min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 81,69 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,9 x 20,946 x 0,6 x 81,69 = 923,98 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 3.645 mc, astfel:

V = Q x Tp = 923,98 x 10^{-3} x 64,42 x 60 = 3.571,63 mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 45 m, B = 45 m.

Localitatea Seceani

În prezent, în localitatea Seceani nu există un sistem centralizat de colectare a apelor meteorice de pe tramele stradale ale localităţii (colectarea apelor pluviale se realizează prin rigole stradale, fiind deversate direct în cursurile de apă din zonă).

Pentru prezentul PUG, se propun reţele de canalizare în sistem separativ pe toate străzile care nu au canalizare în prezent, dar şi pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare propuse, se propun 2 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații.

Zona 1

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 se va face controlat în canalele din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 3 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 350 l/s, având: L = 6,44 m și l = 1,85 m fiecare.

Q_P = m x S x φ x i m = 0.80 la t < 40 minute
m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar
m = 0.90 - t <40 minute.

S = 1.704 x 20 = 198.700 mp = 19,87 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1.704/60x0,7 = 50,57 min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 98,07 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,9 x 19,87 x 0,6 x 98,07 = 1.052,37 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 3.240 mc, astfel:

$V = Q \times Tp = 1.052,37 \times 10^{-3} \times 50,57 \times 60 = 3.193$ mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 45 m, B = 40 m.

Zona 2

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 se va face controlat în canalele din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 3 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 350 l/s, având: L = 6,44 m și l = 1,85 m fiecare.

$Q_P = m \times S \times \varphi \times i$ m = 0.80 la t < 40 minute

m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar

m = 0.90 - t <40 minute.

S = 9.936 x 20 = 198.720 mp = 19,872 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : $t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1.704/60x0,7 = 50,57$ min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 98,07 dmc/sec.ha

$Q_P = m \times S \times \varphi \times i = 0,9 \times 19,872 \times 0,6 \times 98,07 = 1.052,37$ l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 3.240 mc, astfel:

$V = Q \times Tp = 1.052,37 \times 10^{-3} \times 50,57 \times 60 = 3.193$ mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 45 m, B = 40 m.

Localitatea Călacea

În prezent, în localitatea Calacea nu există un sistem centralizat de colectare a apelor meteorice de pe tramele stradale ale localităţii (colectarea apelor pluviale se realizează prin rigole stradale, fiind deversate direct în cursurile de apă din zonă).

Pentru prezentul PUG, se propun reţele de canalizare în sistem separativ pe toate străzile care nu au canalizare în prezent, dar şi pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare propuse, se propun 2 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații.

Zona 1

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 se va face controlat în cursul de apă din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 2 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 350 l/s, având: L = 6,44 m și l = 1,85 m fiecare.

$Q_P = m \times S \times \varphi \times i$ m = 0.80 la t < 40 minute

m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar

m = 0.90 - t <40 minute.

S = 5.185 x 20 = 103.700 mp = 10,37 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : $t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1.297/60x0,7 = 40,88$ min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 114,80 dmc/sec.ha

$Q_P = m \times S \times \varphi \times i = 0,9 \times 10,37 \times 0,6 \times 114,80 = 642,85$ l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 1.620 mc, astfel:

$V = Q \times Tp = 642,85 \times 10^{-3} \times 40,88 \times 60 = 1.576,78$ mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 30 m, B = 30 m.

Zona 2

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 se va face controlat în cursul de apă din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 2 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 400 l/s, având: L = 7,59 m și l = 1,85 m fiecare.

$Q_P = m \times S \times \varphi \times i$ m = 0.80 la t < 40 minute

m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar

m = 0.90 - t <40 minute.

S = 7.199 x 20 = 143.980 mp = 14,398 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1.729/60x0,7 = 51,16 min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 97,22 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,9 x 14,398 x 0,6 x 97,22 = 755,87 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 2.333 mc, astfel:

V = Q x Tp = 755,87 x 10^{-3} x 51,16 x 60 = 2.320 mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 36 m, B = 36 m.

Localitatea Cornești

În prezent, în localitatea Cornești nu există un sistem centralizat de colectare a apelor meteorice de pe tramele stradale ale localităţii (colectarea apelor pluviale se realizează prin rigole stradale, fiind deversate direct în cursurile de apă din zonă).

Pentru prezentul PUG, se propun reţele de canalizare în sistem separativ pe toate străzile care nu au canalizare în prezent, dar şi pe străzile noi prevăzute în PUG.

Pentru o mai bună funcționare a rețelelor de canalizare propuse, se propun 3 bazine de retenție pentru acumularea apelor uzate în perioadele cu precipitații.

Zona 1

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR1 se va face controlat în canalele din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 2 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 275 l/s având: L = 5,82 m și l = 1,85 m fiecare.

Q_P = m x S x φ x i m = 0.80 la t < 40 minute

m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar

m = 0.90 - t <40 minute.

S = 4.410 x 20 = 97.020 mp = 9,702 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1587/60x0,7 = 47,78 min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 102,31 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,8 x 9,702 x 0,6 x 102,31 = 536,01 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 1.620 mc, astfel:

V = Q x Tp = 536,01 x 10^{-3} x 47,78 x 60 = 1.536,63 mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 30 m, B = 30 m.

Zona 2

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR2 se va face controlat în canalele din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute printr-un decantor-separator de hidrocarburi cu Q = 325 l/s având: L = 6,44 m și l = 1,85 m fiecare.

Q_P = m x S x φ x i m = 0.80 la t < 40 minute

m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar

m = 0.80 - t <40 minute.

S = 2.366 x 20 = 52.052 mp = 5,205 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1.165/60x0,7 = 37,74 min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 121,70 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,8 x 5,205 x 0,6 x 121,70 = 304,05 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 720 mc, astfel:

V = Q x Tp = 304,05 x 10^{-3} x 37,74 x 60 = 688,50 mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 20 m, B = 20 m.

Zona 3

Evacuarea din bazinul de retenție propus BR3 se va face controlat în canalele din zonă după încetarea ploii, prin intermediul unei stații de pompare. Apele pluviale sunt trecute prin 2 decantoare-separatoare de hidrocarburi cu Q = 375 l/s având: L = 7,59 m și l = 1,85 m fiecare.

Q_P = m x S x φ x i m = 0.80 la t < 40 minute

m = 0.90 la t > 40 minute.

φ – coeficientul mediu = 0,6 – pentru drumuri din asfalt, zonă verde, trotuar

m = 0.90 - t <40 minute.

S = 5.367 x 22 = 118.074 mp = 11,807 ha – pentru drumurile, trotuarele şi zona verde din zonă

Timpul de ploaie va fi : t_p = 10 + L/60xV = 10 + 1.320/60x0,7 = 41,42 min.

Conform SR 9470-2025 zona V f 1/5 i = 113,71 dmc/sec.ha

Q_P = m x S x φ x i = 0,8 x 11,807x 0,6 x 113,71 = 724,98 l/sec.

Volumul bazinului de retenţie este de 1.843 mc, astfel:

V = Q x Tp = 724,98 x 10^{-3} x 41,42 x 60 = 1.802 mc

Dimensiunile bazinului de retenţie sunt: H = 1,8 m, L = 32 m, B = 32 m.

3.6.4. Alimentarea cu energie electrica

Modernizarea și extinderea rețelelor de distribuție de joasă și medie tensiune, prin înlocuirea conductoarelor și echipamentelor uzate, creșterea capacității de transport și asigurarea continuității alimentării în zonele de dezvoltare urbană nouă.

Reabilitarea și automatizarea punctelor de transformare, prin introducerea echipamentelor moderne de protecție și telecomandă, pentru creșterea fiabilității rețelei și reducerea timpilor de intervenție în cazul avariilor.

Integrarea soluțiilor de eficiență energetică și producție descentralizată, prin facilitarea racordării instalațiilor fotovoltaice la nivel de consumator și promovarea infrastructurii inteligente (smart-grid) pentru monitorizarea și optimizarea consumului.

3.6.5 Alimentarea cu gaze naturale

Modernizarea rețelei existente de distribuție a gazelor naturale, prin proiectarea și implementarea unui sistem etapizat de conducte de medie și joasă presiune, corelat cu structura intravilanului și cu direcțiile de dezvoltare urbană prevăzute în PUG.

Stabilirea și rezervarea coridoarelor tehnice necesare pentru amplasarea conductelor principale și a branșamentelor, cu respectarea zonelor de protecție și a distanțelor de siguranță față de construcții, infrastructuri și terenuri sensibile.

Asigurarea conectării viitoarei rețele la sistemul național de transport, prin identificarea punctelor optime de racord și dimensionarea instalațiilor de reglare-măsurare, astfel încât să fie garantată capacitatea necesară pentru consumul rezidențial, instituțional și economic.

3.6.6. Alimentarea cu căldură

Realizarea unor sisteme centralizate dedicate instituțiilor publice (școli, grădinițe, clădiri administrative), prin instalarea unor centrale comune de tip modular, care să permită optimizarea consumului, reducerea costurilor de exploatare și creșterea eficienței energetice.

Promovarea soluțiilor de producere a energiei termice cu emisii reduse, precum centrale pe biomasă, pompe de căldură aer-apă/sol-apă sau sisteme hibride, în vederea reducerii impactului asupra mediului și alinierii la obiectivele de eficiență energetică la nivel local.

3.6.7. Telecomunicații

Extinderea și modernizarea infrastructurii de telecomunicații prin implementarea rețelelor de fibră optică în toate zonele de locuire, inclusiv în extinderile intravilanului, pentru asigurarea unei capacități ridicate de transmisie și a unei conectivități stabile.

Realizarea unei rețele unitare de canalizații subterane pentru cabluri pe arterele principale și secundare, în vederea eliminării cablurilor aeriene, creșterii siguranței infrastructurii și facilitării intervențiilor și extinderilor ulterioare.

Asigurarea acoperirii integrate cu servicii de comunicații electronice (internet de mare viteză, telefonie, televiziune digitală) în zonele publice, instituțiile administrative și unitățile de învățământ, prin instalarea de puncte de acces și echipamente compatibile cu standardele actuale.

Promovarea soluțiilor de infrastructură inteligentă (smart city) prin integrarea rețelelor de telecomunicații cu sistemele de monitorizare urbană, iluminat public inteligent și servicii digitale municipale, pentru creșterea eficienței operaționale și a calității serviciilor publice.

3.6.8. Energii regenerabile

Identificarea și rezervarea zonelor cu potențial pentru producția de energie regenerabilă, prin delimitarea terenurilor adecvate instalării de panouri fotovoltaice, micro-parcuri solare sau sisteme hibride, cu respectarea coridoarelor tehnice și a restricțiilor de protecție.

Promovarea instalării de sisteme fotovoltaice la nivelul clădirilor publice și al noilor dezvoltări urbane, prin integrarea cerințelor minime de producție locală de energie în reglementările urbanistice și prin corelarea acestora cu infrastructura electrică modernizată.

Dezvoltarea unor soluții de producție descentralizată (micro-producători, centrale de cvartal, sisteme solare termice pentru apă caldă menajeră), pentru reducerea dependenței de rețeaua centralizată și creșterea rezilienței energetice a comunității.

Integrarea energiilor regenerabile în infrastructura urbană, prin utilizarea iluminatului public cu panouri fotovoltaice, instalarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice alimentate din surse regenerabile și corelarea acestora cu strategiile locale de eficiență energetică.

3.6.9. Gestionarea deșeurilor

Optimizarea sistemului de colectare separată prin extinderea punctelor de colectare pe fractii (hârtie-carton, plastic-metal, sticlă, biodegradabile), dimensionarea corespunzătoare a containerelor și implementarea unui program unitar de colectare adaptat densității urbane și zonelor funcționale.

Dezvoltarea unui Centru de Aport Voluntar (CAV) pentru deșeuri voluminoase, textile, DEEE, deșeuri din construcții și biodeșeuri, prin identificarea unui amplasament adecvat, rezervarea terenului în PUG și pregătirea documentațiilor necesare pentru accesarea fondurilor europene dedicate infrastructurii de management al deșeurilor.

Promovarea principiilor economiei circulare prin introducerea unor puncte de reutilizare și reparații (repair-hub), facilitarea colectării materialelor reciclabile de la agenții economici și integrarea fluxurilor de deșeuri în scheme locale de valorificare (compostare, reciclare, refolosire).

Modernizarea infrastructurii de depozitare temporară și transport prin achiziția de echipamente conforme, digitalizarea trasabilității deșeurilor și corelarea sistemului local cu operatorul regional, pentru creșterea eficienței operaționale și reducerea impactului asupra mediului.

3.7 REGLEMENTARI URBANISTICE

3.7.1 Solutia generala de organizare și dezvoltare

Soluția generală de organizare și dezvoltare a UAT Orțișoara se bazează pe menținerea structurii teritoriale existente, consolidând configurația urbană actuală a comunei și a satelor componente.

Intervențiile propuse urmăresc optimizarea relațiilor dintre zonele funcționale, completarea celor deficitare, corectarea disfuncționalităților identificate în structura urbană și asigurarea unei dezvoltări coerente, echilibrate și durabile, prin adaptarea funcțiunilor la necesitățile actuale și viitoare ale comunității.

Conform prevederilor OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, coroborate cu standardele stabilite prin Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura existența și dezvoltarea suprafețelor plantate. În acest context, prezenta documentație urmărește îndeplinirea standardului de minimum 26 mp de spațiu verde amenajat pentru fiecare locuitor, obiectiv care a fost integrat în configurarea zonificarii funcționale și a bilanțului teritorial propus, cu scopul de a asigura calitatea mediului și sănătatea populației.

3.7.2. Destinația terenurilor, zone funcționale, UTR-uri

Teritoriul intravilan al UAT Orțișoara este compus din următoarele zone și subzone funcționale conform Ordin nr. 904/2023

COD	DENUMIREA ZONEI FUNCȚIONALE	DENUMIRE SUBZONEI FUNCTIONALE *(Daca este cazul)*
ZF01	**TH- ZONA AFLATA PERMANENT SUB APA**	*Nu e cazul*

ZF02	**TF- FOND FORESTIER**	*Nu e cazul*	
ZF03	**TA- TERENURI AGRICOLE**	*Nu e cazul*	
ZF04	**AZ- UNITATI AGROZOOTEHNICE**	**A1** - subzona unitati agricole, mixte și zootehnice de dimensiuni mici și medii	
		A2 - subzona unități agricole și zootehnice de dimensiuni mari	
ZF05	**ET- ECHIPARE TEHNICO-EDILITARE**	**ET-A** - subzona construcțiilor și amenajărilor a infrastructurii de alimentare cu apa	
		ET-C - subzona construcțiilor și amenajărilor infrastructurii de canalizare	
		ET-EE - subzona construcțiilor și amenajărilor infrastructuri de distribuție a energiei electrice	
		ET-COM - subzona construcțiilor și amenajărilor infrastructură de telecomunicații	
ZF06	**CC- CAI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT**	**CCR -** Cai de comunicatie rutiera	
		CCF - Cai de comunicatie feroviara	
ZF07	**ZC- ZONA CENTRALA**	*Nu e cazul*	
ZF09	**IS- ZONA INSTITUTII PUBLICE**	*Nu e cazul*	
ZF10	**S/TE- ZONA COMERT SI SERVICII**	*Nu e cazul*	
ZF11	**L- ZONA LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE**	**L1 - ZONA PENTRU LOCUINȚE INDIVIDUALE**	**L1a** - subzona locuinţe individuale cu maxim P+2 niveluri în zone construite
			L1b - subzona locuinţe individuale cu maxim P+2 niveluri situate în noile extinderi sau enclave neconstruite;
		L2 - ZONA PENTRU LOCUINȚE COLECTIVE	**L2a -** subzona locuinţe colective cu maxim P+4 niveluri în zone construite

ZF12	**ID - ZONA UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE**	**ID-I** - subzona pentru unități industriale, cvasi industriale, comert en-gros, depozitare și logistică, servicii și activități economice de tip tertiar
		ID-ER - subzona construcțiilor și unităților de producție a energiei regenerabile
ZF13	**G- ZONA GOSPODARII COMUNALE**	**G1** - subzona construcțiilor și amenajărilor izolate pentru gospodarirea orașului
		G2 - subzona cimitirelor
ZF14	**ZONA SPAȚII VERZI, SPORT SI AGREMENT**	**SV -** subzona spații verzi
		Z-A - subzona spații de agrement
		Z-CS - subzona complexe și dotări sportive
ZF15	**DS - ZONA CU DESTINATIE SPECIALA**	*Nu e cazul*
ZF17	**TN- ZONA TERENURI NEPRODUCTIVE**	*Nu e cazul*

Unitățile Teritoriale de Referință (**UTR-uri**) reprezintă subdiviziunile funcționale ale intravilanului, definite pentru a stabili regimul urbanistic aplicabil fiecărei zone. Ele grupează terenuri cu caracteristici similare — funcțiune dominantă, tip de ocupare, nivel de echipare și regim de construire — și permit aplicarea coerentă a regulilor de construire. Organizarea UTR-urilor se realizează prin delimitări clare pe planșele de reglementări, fiecare unitate având un set propriu de norme privind utilizările admise, indicatorii urbanistici, condițiile de amplasare și integrare, astfel încât dezvoltarea localității să fie controlată, predictibilă și compatibilă cu structura existentă.

Intravilanele satelor Orțișoara, Seceani, Cornești și Băile Călacea au fost împărțite în UTR-uri după cum urmează:

UTR C: CENTRUL LOCALITATII - configurat în vatră istorică, unde se concentrează parcul central și principalele clădiri de interes public primăria, unitățile de învățământ și lăcașurile de cult

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: C_1;
Seceani: C_1;
Cornesti: C_1;
Calacea: C_1;

UTR M: CORIDOARE CU FUNCTIUNI MIXTE - Principalele trasee de circulație sunt însoțite de coridoare cu funcțiuni mixte menite să creeze o densitate urbană ridicată favorabilă serviciilor și dotărilor de interes public. În cadrul acestor unități se realizează și locuințe având ca obiectiv consolidarea densității și asigurarea populației necesare pentru funcționarea dotărilor publice.

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: M_1; M_2;
Seceani: M_1; M_2;
Cornesti: M_1; M_2; M_3;
Calacea: M_1; M_2;

UTR LFC: LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE LOCUIRII - zone rezidențiale organizate pentru asigurarea habitatului individual sau colectiv, integrate cu dotări și servicii de proximitate necesare vieții cotidiene, astfel încât să se asigure un cadru urban coerent, funcțional și adecvat nevoilor comunității.

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: LCF_1; LCF_2; LCF_3;
Seceani: LCF_1; LCF_2; LCF_3; LCF_4;
Cornesti: LCF_1; LCF_2; LCF_3; LCF_4; LCF_5; LCF_6;
Calacea: LCF_1; LCF_2; LCF_3;

UTR IS: PLATFORME INDUSTRIALE ȘI DE SERVICII - zone specializate pentru activități productive, logistice și prestări de servicii, organizate pe amplasamente cu accesibilitate ridicată, infrastructură tehnico-edilitară adecvată și capacitatea de a susține funcțiuni economice de interes local și zonal.

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: IS_1; IS_2; IS_3; IS_4; IS_5; IS_6; IS_7; IS_8;
Seceani: IS_1; IS_2; IS_3;
Cornesti: IS_1;
Calacea: IS_1; IS_2;

UTR VA: SUPRAFEȚE VERZI ȘI ZONE DE AGREMENT - spații plantate, trasee pietonale, terenuri de sport în aer liber și zone cu caracter terapeutic, inclusiv facilități de tip băi termale, având rolul de a susține activități recreative, sportive și de refacere a sănătății în cadrul natural al localității.

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: VA_1;
Seceani: VA_1;
Calacea: VA_1;

UTR A: ZONE AGROZOOTEHNICE - terenuri și construcții specifice creșterii animalelor, depozitării furajelor și procesării primare, incluzând anexe tehnologice și platforme funcționale, fiind organizată pentru desfășurarea activităților agricole și zootehnice în condiții controlate și conforme normelor sanitare.

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: A_1;
Seceani: A_1;
Cornesti: A_1;
Calacea: A_1;

UTR GC: GOSPODARIRE COMUNALA - cuprinde cimitirele, stațiile de epurare, posturile și stațiile de transformare, precum și alte instalații și echipamente tehnico-edilitare, fiind organizată pentru asigurarea serviciilor publice esențiale și funcționarea infrastructurii edilitare la nivelul localității.

Au fost instituite următoarele unități teritoriale de referinta:

Ortisoara: GC_1; GC_2
Seceani: GC_1;
Cornesti: GC_1;

UTR CC: CAI DE COMUNICATIE - unitate teritorială funcțională dedicată exclusiv infrastructurii rutiere și feroviare, incluzând drumurile de interes național, județean, comunal și străzile locale, precum și linia de cale ferată existentă, împreună cu zonele lor de protecție și siguranță stabilite prin legislația specifică.

Ortisoara: CCF_1

3.7.3. Zone centrale

Zonele centrale ale Comunei Orțișoara și ale satelor componente au fost menținute. Caracteristicile acestor zone sunt detaliate și reglementate în cadrul Regulamentului Local de Urbanism.

3.7.4. Zone protejate

Arii naturale protejate

În cadrul UAT Orțișoara sunt delimitate patru arii naturale protejate de tip Natura 2000, instituite conform legislației europene și naționale privind conservarea habitatelor și speciilor de interes comunitar. Aceste perimetre beneficiază de un regim juridic special, cu restricții clare privind utilizarea terenurilor, intervențiile antropice și orice formă de dezvoltare care ar putea afecta starea de conservare a patrimoniului natural.

ROSPA0047 Hunedoara Timișană este o arie de protecție specială avifaunistică (SPA) de importanță comunitară, desemnată în baza Directivei Păsări 2009/147/CE. Situl se întinde pe o suprafață totală de aproximativ 15.370 ha, fiind situat în Câmpia de Vest a României, pe teritoriile județelor Arad (majoritar) și Timiș. Are o importanță majoră pentru conservarea avifaunei migratoare și cuibăritoare, adăpostind specii de interes comunitar precum dropia (*Otis tarda*), creasta de codalb (*Haliaeetus albicilla*), chirighița neagră (*Chlidonias niger*) și alte specii de păsări de mlaștină și stepe. Partea care se suprapune cu comuna Orțișoara reprezintă o zonă de extensie periferică a sitului, cu habitate agricole și umede care contribuie la conectivitatea ecologică a rețelei Natura 2000.
Această arie de protecție specială avifaunistică se suprapune parțial pe partea de vest și nord-vest a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în principal satul Orțișoara și parțial satul Cornești.
Zona de contact este situată de-a lungul DN69 (Timișoara – Arad), în partea vestică a localității Orțișoara. Suprapunerea reprezintă o porțiune periferică a sitului (aproximativ 3% din suprafața totală a ROSPA0047 se află pe teritoriul comunei Orțișoara). Habitatele agricole și pajiștile din această zonă contribuie la conectivitatea ecologică a sitului.

ROSPA0079 Mlaștinile Murani este o arie de protecție specială avifaunistică (SPA) inclusă în rețeaua Natura 2000, cu o suprafață de circa 330 ha, localizată pe teritoriul comunelor Pișchia și Orțișoara, județul Timiș. Situl protejează habitate umede (mlaștini, iazuri temporare și pajiști umede) de mare

valoare pentru păsări acvatice și migratoare. Este o zonă importantă de hrănire, cuibărire și popas pentru numeroase specii protejate, inclusiv stârcul cenușiu, egreta mică, rațe și gâște sălbatice. Această arie se suprapune parțial cu teritoriul administrativ al comunei Orțișoara și include, în interiorul său, rezervația naturală Mlaștinile Murani.
Situl de importanță comunitară ROSPA0079 Mlaștinile Murani se suprapune și se învecinează pe partea de nord-est a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în special satul Orțișoara și zonele agricole din imediata apropiere a satului Seceani. Situl Natura 2000 cuprinde rezervația naturală Mlaștinile Murani și este localizat pe teritoriul comunelor Orțișoara și Pișchia. Zona de contact este reprezentată de terenuri umede, mlaștini temporare și pajiști umede aflate la nord și nord-est de satul Orțișoara.

ROSCI0115 Mlaștina Satchinez este un sit de importanță comunitară (SCI) desemnat în baza Directivei Habitate 92/43/CEE, cu o suprafață de aproximativ 2.517 ha, situat în Câmpia Banatului (județul Timiș). Situl protejează habitate prioritare de mlaștini, turbării și pajiști umede, precum și specii de faună și floră de interes comunitar (amfibieni, reptile, nevertebrate acvatice și plante hidrofile). Face parte dintr-un complex mai larg de zone umede care includ și ROSPA0078 Mlaștina Satchinez.
Situl de importanță comunitară se află în imediata vecinătate nord-vestică a comunei Orțișoara, dar suprapunerea directă este foarte redusă / marginală.Principala zonă de învecinare se realizează prin satul Cornești și parțial prin vestul satului Orțișoara.
Situl propriu-zis este centrat pe comuna Satchinez, însă complexul de zone umede se extinde spre est, ajungând în proximitatea limitelor administrative ale UAT Orțișoara.

RONPA0760 Mlaștinile Murani reprezintă o **rezervație naturală de interes național** (categoria a IV-a IUCN – arie de management al habitatelor/speciilor), de tip ornitologic, cu o suprafață de circa 200-330 ha, situată pe teritoriul comunelor Pișchia și Orțișoara. Este declarată prin Hotărâre de Guvern și protejează un ecosistem de mlaștină cu vegetație specifică (stufăriș, rogoz, plante acvatice) și o avifaună bogată (peste 60 de specii de păsări, multe protejate). Această rezervație se suprapune cu situl Natura 2000 ROSPA0079 Mlaștinile Murani. În elaborarea PUG Orțișoara, rezervația impune restricții stricte de construcție și utilizare a terenurilor în perimetrul și zona de protecție a acesteia, conform prevederilor Legii 5/2000 și OUG 57/2007.
Rezervația naturală de interes național RONPA0760 Mlaștinile Murani se suprapune și se învecinează pe partea de nord-est a comunei Orțișoara. Suprapunerea afectează în special satul Orțișoara și zonele agricole din imediata apropiere a satului Seceani. Rezervația este localizată pe teritoriul comunelor Orțișoara și Pișchia și este inclusă integral în situl Natura 2000 ROSPA0079 Mlaștinile Murani. Zona de contact este reprezentată de terenuri umede, mlaștini temporare și pajiști umede aflate la nord și nord-est de satul Orțișoara.

Prin prezentul Plan Urbanistic General se propune actualizarea și corectarea limitelor intravilanului existent al comunei Orțișoara, fără a prevedea extinderea perimetrului construibil prin includerea de noi suprafețe din extravilan. Această recalibrare vizează optimizarea intravilanului prin eliminarea disfuncționalităților și fragmentărilor, alinierea limitelor la realitatea cadastrală și funcțională din teren, precum și punerea în acord a documentațiilor urbanistice cu baza de date a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară. Singurele corecții propuse privesc remedierea unor erori de delimitare existente (inclusiv în localitatea Seceani, conform Sentinței nr. 23343/25.07.2024 a Judecătoriei Timișoara) și asigurarea continuității țesutului construit. Orice suprapunere aparentă cu ariile naturale protejate (ROSPA0047 Hunedoara Timișană, ROSPA0079 Mlaștinile Murani, ROSCI0115 Mlaștina Satchinez și RONPA0760 Mlaștinile Murani) rezultă exclusiv din corectarea informațiilor privind limita intravilanului existent, în formă juridică riguroasă, și nu implică nicio extindere reală a intravilanului în interiorul sau în

imediata apropiere a siturilor protejate. Întreaga strategie teritorială propusă prin PUG se fundamentează pe principiul că dezvoltarea comunei Orțișoara se realizează fără a afecta în niciun fel integritatea ariilor Natura 2000 și a rezervațiilor naturale, respectând pe deplin prevederile OUG nr. 57/2007, ale Directivelor Habitate și Păsări, precum și obiectivele de conservare ale acestora.

Analiza impactului planului asupra speciilor si habitatelor sunt descrise in Memoriu de prezentare intocmit conform Ordin 1682/2023 Ghidul metodologic privind evaluarea adecvata.

Orice demers de intervenție în perimetrul ariilor protejate din cadrul UAT Orțișoara va fi supus procedurilor de mediu reglementate pentru investiția respectivă, în deplină conformitate cu legislația specifică națională și europeană. Această abordare garantează protejarea ecosistemelor vulnerabile și a biodiversității locale împotriva oricărui impact antropic negativ. Se menționează în mod explicit faptul că, prin noul Plan Urbanistic General, nu se propun extinderi ale limitelor intravilanului care să se suprapună peste siturile naturale protejate, precum ROSPA0047 Hunedoara Timișană sau ROSCI0115 Mlaștina Satchinez. Dezvoltarea spațială a comunei este astfel orientată spre interiorul perimetrelor deja construite, punând un accent deosebit pe conservarea și punerea în valoare a patrimoniului natural ca activ strategic pentru dezvoltarea durabilă. Orice modificare a utilizării terenurilor în zonele adiacente acestor arii va fi riguros monitorizată pentru a asigura menținerea integrității coridoarelor ecologice și a habitatelor prioritare.

Zone arheologice protejate

În teritoriul administrativ al Unității Administrativ-Teritoriale Orțișoara sunt identificate situri arheologice înregistrate în Repertoriul Arheologic Național (RAN), fiecare beneficiind de un perimetru de protecție instituit conform cadrului legal în vigoare privind conservarea patrimoniului arheologic. Aceste situri constituie resurse culturale de valoare științifică, istorică și identitară majoră, supuse unui regim strict de protecție și conservare.

Conform legislației aplicabile (Legea nr. 5/2000 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările ulterioare, și normele specifice derivate din OUG nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic, republicată și actualizată), siturile arheologice sunt însoțite de:

- **Zona de protecție arheologică** – perimetru cu regim restrictiv, în care orice intervenție (construire, modernizare, excavare, introducere de utilități etc.) este condiționată de obținerea avizului prealabil al Ministerului Culturii sau al instituțiilor abilitate;
- **Zona cu potențial arheologic evidențiat** – teritorii în care există indicii privind prezența patrimoniului arheologic, impunând măsuri preventive de diagnostic și monitorizare;
- **Situri clasate sau propuse spre clasare** – regim de protecție sporit, integrat în Lista Monumentelor Istorice (LMI).

Zonele de protecție a siturilor sunt stabilite prin Studiul de Fundamentare privind Potențialul Arheologic și sunt preluate în partea desenata a prezenței documentații. În aceste zone, lucrările de amenajare teritorială, urbanistică sau de infrastructură sunt permise exclusiv cu respectarea procedurilor de avizare, diagnostic arheologic preventiv și, după caz, cercetare arheologică de salvare, conform prevederilor legale în vigoare.

Documentația PUG actualizează limitele perimetrelor de protecție conform datelor RAN, conform Studiului de Fundamentare a Potențialului Arheologic. În situațiile de suprapunere parțială cu funcțiuni existente sau propuse, se instituie obligativitatea obținerii avizului Ministerului Culturii și respectarea integrală a procedurilor de cercetare preventivă și monitorizare arheologică. Nu se propun noi obiective spre includere în Lista Monumentelor Istorice prin prezenta documentație.

Zone de protecție pentru monumente istorice

În teritoriul administrativ al Unității Administrativ-Teritoriale Orțișoara sunt identificate monumente istorice clasate și înregistrate în Lista Monumentelor Istorice (LMI), fiecare beneficiind de o zonă de protecție instituită conform cadrului legal național privind conservarea patrimoniului cultural imobil. Aceste monumente constituie resurse culturale de valoare științifică, istorică, arhitecturală și identitară majoră, supuse unui regim strict de protecție și conservare, cu aplicabilitate specifică în mediul rural și în intravilanul localităților.

Conform legislației în vigoare, în principal Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice (republicată în Monitorul Oficial nr. 938 din 20 noiembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare), pentru fiecare monument istoric se instituie o zonă de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului și a cadrului său construit sau natural (art. 9).

Se aplică următoarele rază minimă de protecție (art. 59 din Legea nr. 422/2001):

- 100 m în localități urbane;
- **200 m în localități rurale;**
- 500 m în afara localităților.

În zona de protecție a monumentelor istorice, orice intervenție (construire, modernizare, extindere, demolare, excavare, introducere de utilități, modificări ale folosinței terenului etc.) este condiționată de obținerea avizului prealabil al Ministerului Culturii sau al direcțiilor județene pentru cultură, conform prevederilor art. 23 și 24 din Legea nr. 422/2001.

Prin documentația de actualizare a Planului Urbanistic General (PUG) al comunei Orțișoara, administrația locală urmărește integrarea coerentă a cerințelor de protejare a monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție în strategia teritorială specifică mediului rural. Se propune implementarea zonei de protectie de 200m, trasată pe limitele cadastrale ale parcelelor ce se găsesc în zona de protecție.

Documentația PUG menține limitele zonelor de protecție conform datelor din Lista Monumentelor Istorice (LMI) și ale planurilor de specialitate, fără modificări propuse asupra acestora. În situațiile de suprapunere parțială cu funcțiuni existente sau propuse, se instituie obligativitatea obținerii avizului Ministerului Culturii și respectarea integrală a procedurilor de avizare și monitorizare. Nu se propun noi obiective spre includere în Lista Monumentelor Istorice prin prezenta documentație.

Strategia teritorială propusă prin PUG Orțișoara se fundamentează pe principiul compatibilității între dezvoltarea durabilă a localității rurale și conservarea patrimoniului monumental, tratând monumentele istorice clasate ca repere culturale esențiale, a căror integritate și zone de protecție nu pot fi afectate de extinderi necontrolate sau modificări neavizate ale utilizării terenurilor. Toate intervențiile rămân

condiționate de respectarea strictă a prevederilor Legii nr. 422/2001 și a legislației conexe privind protejarea patrimoniului cultural.

Nu sunt propuse spre includere în LMI obiective noi.

Zone protejate speciale - sanitare, hidrologice etc.

În raport cu obiectivele speciale protejate, au fost instituite și menținute, conform prevederilor legale, zonele și perimetrele de protecție sanitară, hidrologică și hidrogeologică, după cum urmează:

- pentru toate cimitirele existente s-a stabilit o zonă de protecție sanitară de 50 m,
- pentru stația de epurare municipală s-a instituit o zonă de protecție de 150 m;
- s-au marcat pe plan zonele maxime de protectie sanitară de 500m prevăzute de OMS 119/2014 aferente zonelor agrozootehnice, stabilite pentru a asigura flexibilitatea și adaptabilitatea viitoare la tipologia și capacitatea fermelor cu profil zootehnic;
- S-au marcat pe plan zone de protectie sanitară de 200m prevăzută de OMS 119/2014 aferentă depozitelor pentru produse de origine vegetala cu capacitatea peste 100 tone;
- față de cursurile de apă se respectă distanțele de protecție stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, completate de zonele de protecție de 3 m pentru canalele principale și 2 m pentru canalele secundare.

Pentru unităţile sanitare cu servicii de spitalizare continuă care, prin specificul activităţii lor, necesită condiţii optime de igienă şi confort pentru reducerea riscurilor specifice, se asigură o zonă de protecţie sanitară faţă de locuinţe, arterele de circulaţie cu trafic intens, zonele urbane aglomerate, stabilită prin studii de impact asupra stării de sănătate a populaţiei. Fac excepţie unităţile cărora le este asigurată o zonă de protecţie de minimum 50 m faţă de locuinţe, artere de circulaţie cu trafic intens- conform OMS 119/2014, art 14.

Unităţilor sanitare cu servicii de spitalizare de zi, centrelor de sănătate, centrelor de sănătate multifuncţionale, creşelor, grădiniţelor, şcolilor li se asigură o zonă de protecţie sanitară faţă de clădirile de locuit din vecinătate de minimum 15 m sau stabilită prin studii de impact asupra stării de sănătate a populaţiei- - conform OMS 119/2014, art 14.

Măsuri de protecție a zonei rezidențiale în raport cu alte tipuri de funcțiuni învecinate

Separarea funcțiunilor în cadrul UAT se realizează cu respectarea principiilor de siguranță, sănătate publică și compatibilitate funcțională, în conformitate cu prevederile OMS 119/2014 și ale legislației aplicabile în domeniul urbanismului și protecției mediului. Amplasarea funcțiunilor de locuire se face exclusiv în zone destinate locuințelor, pe terenuri sigure și salubre, care asigură protecția populației față de riscuri naturale (alunecări de teren, inundații, avalanșe) și față de riscuri antropice generate de poluare, emisii toxice, inflamabile sau explozive. Zonele de locuire sunt prevăzute cu sisteme adecvate de alimentare cu apă potabilă, canalizare, colectare selectivă a deșeurilor și măsuri de protecție împotriva contaminanților chimici, biologici sau radiologici.

În procesul de zonificare funcțională se urmărește separarea clară a funcțiunilor incompatibile, stabilirea raporturilor interdependente dintre zone și evitarea conflictelor funcționale în proximitatea locuirii și a funcțiunilor complementare acesteia. Zonele de protecție sanitară sunt delimitate conform prevederilor OMS 119/2014 și ale reglementărilor specifice dotărilor tehnico-edilitare, pe baza avizelor

emise de instituțiile abilitate, asigurând distanțele minime necesare între locuire și sursele potențiale de disconfort sau risc.

Zonele expuse riscurilor naturale sau antropice sunt desemnate ca zone cu interdicție de construire pentru funcțiuni de locuire sau socioculturale, până la eliminarea riscului, în baza studiilor de specialitate elaborate de instituții competente. La stabilirea amplasamentului noilor clădiri se ține cont de obiectivele existente în zonă – precum ferme agrozootehnice, adăposturi pentru animale, depozite de deșeuri sau alte surse de disconfort – cu respectarea distanțelor legale față de limitele proprietăților și față de zonele de protecție sanitară, precum și a principiului „celui mai vechi amplasament", conform prevederilor Legii nr. 204/2008 privind protejarea exploatațiilor agricole.

Prin aceste măsuri, zonificarea funcțională asigură compatibilitatea între funcțiuni, protecția sănătății populației și premisele unei dezvoltări urbane coerente și durabile.

Tipurile de funcțiuni învecinate unde se vor avea în vedere zone de protecție sunt:

- zone industriale;
- zone mixte (rezidențial + servicii/activități economice);
- zone de servicii cu trafic intens sau activități cu impact asupra mediului.

În toate cazurile, se aplică principiile generale ale zonelor de protectie:

- Construcțiile rezidențiale se amplasează la o distanță minimă față de limita cu funcțiunile învecinate;
- În zona tampon se permit doar spații verzi, drumuri, alei, infrastructură tehnico-edilitară și alte elemente cu rol de protecție a locuirii;

Zonele rezidențiale în vecinătatea zonelor industriale

- Distanța minimă recomandată între clădirile rezidențiale și limita zonei industriale: 20 metri (în funcție de tipul activității industriale și reglementările de protecție a mediului);
- Zona tampon poate include: spații verzi, drumuri de acces, alei de serviciu, diguri de protecție;
- Activități permise în zonă tampon: verzi amenajate, infrastructură tehnică, fără construcții locative;
- Scop: reducerea zgomotului, vibrațiilor și a poluării.

Zonele rezidențiale în vecinătatea zonelor mixte

- Distanța minimă recomandată între clădirile rezidențiale față de limitele zonei mixte: 10 metri;
- Zona tampon permite spații verzi, drumuri și infrastructură tehnico-edilitară, eventual facilități pentru recreere sau agrement;
- Restricții: interzicerea construcțiilor locative și a activităților cu impact negativ;
- Scop: asigurarea unei tranziții line între locuințe și activitățile economice/comerciale, reducând conflictele funcționale.

Zonele rezidențiale în vecinătatea zonelor de servicii

- Distanța minimă recomandată între clădirile rezidențiale față de limitele zonelor de servicii: 10 metri (în funcție de intensitatea traficului și tipul activităților);
- Zona tampon include spații verzi, drumuri, parcaje de serviciu, infrastructură utilitară;
- Nu se permit activități rezidențiale sau alte funcțiuni care generează zgomot sau poluare;
- Scop: protejarea confortului locatarilor față de activități comerciale, de agrement sau servicii cu trafic intens.

Zone protejate faţă de construcţii şi culoare tehnice

Având în vedere existența unor culoarelor tehnice de pe teritoriul UAT Orțișoara, au fost preluate prevederile legislației specifice și au fost instituite zonele de protecție aferente acestora, după cum urmează:

- pentru drumurile județene din extravilan se instituie o zonă de protecție de 30 m,
- pentru drumurile comunale o zonă de 18 m față de marginea îmbrăcămințiI asfaltice
- pentru infrastructura feroviară se aplică, conform OUG 12/1998, o zonă de siguranță de 20 m și o zonă de protecție de 100 m măsurate din axul ultimei linii;
- pentru LEA 220 kV se instituie culoar normat de trecere de 75 m conform NTE 003/04/00;
- pentru LEA 110 kV se instituie culoar normat de trecere de 55 m conform NTE 003/04/00;

Zone protejate faţă de construcţii şi culoare de transport - CFR

Zona de siguranță aferentă infrastructurii feroviare reprezintă fâșiile de teren situate de o parte și de alta a axei căii ferate, având o lățime de **20 m pe fiecare parte**, destinate exclusiv funcționării în condiții de securitate a sistemului feroviar. În acest perimetru sunt incluse instalațiile, echipamentele și amenajările necesare exploatării și întreținerii infrastructurii, iar amplasarea oricăror construcții, amenajări sau utilități care nu aparțin domeniului feroviar este interzisă. Zona de siguranță are regim juridic special, fiind supusă controlului și administrării operatorului infrastructurii feroviare.

Zona de protecție a infrastructurii feroviare cuprinde terenurile limitrofe situate de o parte și de alta a axei ultimei linii de cale ferată, în limita unei distanțe de **până la 100 m**, indiferent de forma de proprietate. Această zonă are rolul de a asigura protecția funcțională, vizuală și operațională a infrastructurii feroviare, precum și prevenirea oricăror interferențe care ar putea afecta siguranța circulației. În interiorul zonei de protecție, realizarea de construcții, instalații, lucrări edilitare sau modificări ale terenului este permisă numai pe baza avizului prealabil emis de administratorul infrastructurii feroviare și de autoritatea competentă din domeniul transporturilor.

Zone protejate faţă de construcţii şi culoare de transport - rutier

Zonele de siguranță și protecție aferente autostrăzilor, drumurilor naționale și drumurilor județene sunt fâșii de teren situate de o parte și de alta a platformei drumului, instituite în scopul asigurării funcționării în condiții de siguranță a infrastructurii rutiere, protejării vizibilității, stabilității și durabilității construcțiilor rutiere, precum și prevenirii oricăror interferențe cu traficul.

Zona de siguranță:

Autostrăzi: minimum 22 m măsurați din marginea platformei autostrăzii.

Drumuri naționale: minimum 20 m de la marginea platformei drumului.
Drumuri județene: minimum 15 m de la marginea platformei drumului.

Măsuri de protecție a zonei rezidențiale în raport cu alte tipuri de funcțiuni învecinate

La stabilirea amplasamentului noilor clădiri trebuie să se ţină cont de obiectivele existente în zonă, precum ferme, adăposturi pentru animale, depozite de deşeuri sau alte surse potenţiale de disconfort, cu respectarea simultană atât a distanţelor legale faţă de limita proprietăţilor şi zonele de protecţie sanitară

Pentru protejarea calității vieții și sănătății populației, zonele rezidențiale trebuie separate de zonele cu activități potențial perturbatoare. Se stabilesc zone de protectie între aceste funcțiuni, în conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, Ordonanța nr. 195/2005 privind protecția mediului și alte reglementări aplicabile.

Tipurile de funcțiuni învecinate unde se vor avea în vedere zone de protecție sunt:

- zone industriale;
- zone mixte (rezidențial + servicii/activități economice);
- zone de servicii cu trafic intens sau activități cu impact asupra mediului.

În toate cazurile, se aplică principiile generale ale zonelor de protectie:

- Construcțiile rezidențiale se amplasează la o distanță minimă față de limita cu funcțiunile învecinate;
- În zona tampon se permit doar spații verzi, drumuri, alei, infrastructură tehnico-edilitară și alte elemente cu rol de protecție a locuirii;

Zonele rezidențiale în vecinătatea zonelor industriale

- Distanța minimă recomandată între clădirile rezidențiale și limita zonei industriale: 20 metri (în funcție de tipul activității industriale și reglementările de protecție a mediului);
- Zona tampon poate include: spații verzi, drumuri de acces, alei de serviciu, diguri de protecție;
- Activități permise în zonă tampon: verzi amenajate, infrastructură tehnică, fără construcții locative;
- Scop: reducerea zgomotului, vibrațiilor și a poluării.

Zonele rezidențiale în vecinătatea zonelor mixte

- Distanța minimă recomandată între clădirile rezidențiale față de limitele zonei mixte: 10 metri;
- Zona tampon permite spații verzi, drumuri și infrastructură tehnico-edilitară, eventual facilități pentru recreere sau agrement;
- Restricții: interzicerea construcțiilor locative și a activităților cu impact negativ;
- Scop: asigurarea unei tranziții line între locuințe și activitățile economice/comerciale, reducând conflictele funcționale.

Zonele rezidențiale în vecinătatea zonelor de servicii

- Distanța minimă recomandată între clădirile rezidențiale față de limitele zonelor de servicii: 10 metri (în funcție de intensitatea traficului și tipul activităților);
- Zona tampon include spații verzi, drumuri, parcaje de serviciu, infrastructură utilitară;
- Nu se permit activități rezidențiale sau alte funcțiuni care generează zgomot sau poluare;
- Scop: protejarea confortului locuitorilor față de activități comerciale, de agrement sau servicii cu trafic intens.

3.7.5. Indici de construibilitate

Anexa Sinteza RLU

3.7.6. Interdicții temporare de construire

În aria administrativ-teritorială a UAT Orțișoara nu se instituie interdicții temporare de construire, iar orice eventuale restricții au caracter temporar și sunt aplicate exclusiv în scopul respectării reglementărilor urbanistice, al protecției patrimoniului și al asigurării condițiilor de dezvoltare durabilă conform prevederilor PUG.

3.7.7. Interdictii definitive de construire

În aria administrativ-teritorială a UAT Orțișoara nu se instituie interdicții definitive de construire, iar orice eventuale restricții au caracter temporar și sunt aplicate exclusiv în scopul respectării reglementărilor urbanistice, al protecției patrimoniului și al asigurării condițiilor de dezvoltare durabilă conform prevederilor PUG.

3.7.8. Obiective de utilitate publica

Obiectivele de utilitate publică reprezintă ansamblul terenurilor, construcțiilor și infrastructurilor destinate satisfacerii nevoilor colective ale populației și funcționării serviciilor publice la nivelul UAT Orțișoara. Acestea includ echipamente și amenajări aferente domeniului public sau privat al statului, județului ori localitatii, care asigură desfășurarea activităților administrative, educaționale, sanitare, culturale, sociale, sportive, tehnico-edilitare și de mobilitate urbană.

Lista obiectivelor de utilitate publică din comuna Orțișoara:

1. Obiective administrative și instituționale

   Primăria comunei Orțișoara
   Sediile serviciilor publice locale și ale instituțiilor subordonate
   Clădiri administrative și terenurile aferente
2. Obiective educaționale

   Liceul Tehnologic Agricol
   Școli gimnaziale și primare
   Grădinițe și creșe
   Terenuri și dotări educaționale aferente
3. Obiective sanitare și sociale

Cabinete medicale, centru de permanenta și centre de asistență comunitară
Servicii sociale și centre de sprijin pentru populație
Farmacii și puncte sanitare cu rol public

4. Obiective culturale și sportive

Căminul cultural
Biblioteca publică
Săli de evenimente și spații culturale
Terenuri și baze sportive, inclusiv terenuri de fotbal și facilități recreative

5. Infrastructuri tehnico-edilitare

Rețele și stații de alimentare cu apă
Rețele de canalizare menajeră și pluvială
Rețele electrice și puncte de transformare
Rețele de telecomunicații
Puncte de colectare a deșeurilor și platforme aferente

6. Infrastructuri de transport și mobilitate

Străzi publice și trotuare
Parcaje publice
Stații de transport public
Gara CFR Orțișoara și terenurile aferente infrastructurii feroviare

7. Spații verzi și zone de recreere

Parcuri și scuaruri
Aliniamente plantate
Zone de agrement și spații publice deschise

3.7.9. Tipuri de proprietate

În urma analizei situației juridice a terenurilor din teritoriul administrativ al UAT Orțișoara, cu accent pe intravilanul comunei, au fost delimitate următoarele categorii de proprietate asupra terenurilor:

1. Terenuri proprietate publică
    1. Terenuri proprietate publică de interes național, aferente infrastructurilor și echipamentelor gestionate de instituții ale statului (ex.: infrastructuri rutiere, feroviare, cursuri de apă și zone de protecție aferente).
    2. Terenuri proprietate publică de interes județean, aparținând Statului Roman, în special cele aferente infrastructurilor de transport, serviciilor publice sau obiectivelor de interes județean.
    3. Terenuri proprietate publică de interes local, aparținând UAT Orțișoara, incluzând domeniul public urban (străzi, piețe, spații verzi, zone de protecție, echipamente publice, clădiri administrative și terenurile aferente)
2. Terenuri proprietate privată
    4. Terenuri proprietate privată de interes local, aparținând UAT Orțișoara, utilizate pentru funcțiuni administrative, servicii publice sau proiecte de dezvoltare locală.

5. Terenuri proprietate privată ale persoanelor fizice sau juridice, reprezentând majoritatea fondului construit și a terenurilor intravilane destinate locuirii, activităților economice, serviciilor și dezvoltărilor viitoare.

3.9.10 Circulația juridică

Pentru UAT Orțișoara, prezenta documentație propune următoarele direcții de acțiune privind circulația terenurilor:

• Trecerea în domeniul public al comunei a terenurilor destinate noilor străzi și servituți de utilitate publică, rezultate în urma aprobării parcelărilor, dezlipirilor și operațiunilor cadastrale aferente zonelor de dezvoltare.

• Concesionarea sau valorificarea terenurilor din domeniul privat al UAT Orțișoara, în special a celor destinate locuirii, activităților economice sau zonelor industriale, în corelare cu aprobarea planurilor urbanistice zonale și cu operațiunile cadastrale necesare.

3.8 CONCLUZII

3.8.1. Amenajarea și dezvoltarea unității teritorial-administrative

Amenajarea și dezvoltarea teritoriului Unității Administrativ-Teritoriale Orțișoara se fundamentează pe menținerea structurii teritoriale existente, caracterizată prin localitatea centrală Orțișoara și componenta satului Călacea, cu accent pe consolidarea relațiilor funcționale dintre acestea prin valorificarea resurselor naturale, balneare și peisagistice identificate la nivel local. Extinderile intravilane sunt orientate coerent pe direcțiile naturale de creștere determinate de analiza cadrului construit existent, a rețelei de infrastructură rutieră și edilitară, precum și a condițiilor geografice, geotehnice și hidrogeologice specifice zonei, asigurând astfel o dezvoltare spațială coerentă și integrată cu rețeaua de localități a județului Timiș.

Intervențiile propuse vizează optimizarea distribuției funcțiunilor urbane și rurale, completarea zonelor cu deficit de echipare tehnică și de mobilitate, corectarea disfuncționalităților structurale și funcționale înregistrate în domeniile transportului, protecției mediului, activităților economice și socio-demografice, precum și asigurarea unei dezvoltări echilibrate, durabile și reziliente la schimbările climatice, adaptate necesităților actuale și viitoare ale comunității. Aceste direcții se aliniază principiilor generale de planificare teritorială promovate la nivel județean, care subliniază reducerea disparităților urban-rurale, modernizarea infrastructurii de utilități și transport și valorificarea potențialului local în cadrul Strategiei de Dezvoltare Economică și Socială a Județului Timiș 2021-2027, respectând totodată reglementările urbanistice naționale și europene în vigoare.

3.8.2. Șansele și oportunitățile de relansare economico-sociala

În contextul deceniului actual, comuna Orțișoara dispune de premise solide pentru o relansare economico-socială sustenabilă, generate de poziția sa strategică în județul Timiș, de accesibilitatea regională în creștere către polul de creștere Timișoara și de potențialul de valorificare a resurselor naturale, balneare și turistice, în special prin arealul balneoclimatic Călacea recunoscut la nivel național. Aceste atribute, coroborate cu existența unei strategii de dezvoltare locală proprii pentru perioada 2021-2027 și cu alinierea la obiectivele Strategiei de Dezvoltare Economică și Socială a

Județului Timiș 2021-2027, oferă cadrul necesar pentru o dezvoltare echilibrată care să inverseze tendințele demografice negative și să transforme comuna într-un nod funcțional al rețelei rurale județene.

Modernizarea infrastructurilor edilitare și de mobilitate, diversificarea funcțiunilor economice, dezvoltarea turismului balnear și a componentelor de agrement, promovarea energiilor regenerabile și consolidarea serviciilor publice constituie direcții majore prin care Orțișoara poate atrage investiții, stimula antreprenoriatul local și crește calitatea vieții locuitorilor. Integrarea proiectelor de infrastructură în programele de finanțare europeană, corelată cu dezvoltarea unei economii locale circulare, reziliente la schimbările climatice și adaptate principiilor dezvoltării durabile promovate la nivel județean, creează oportunități reale pentru transformarea comunei într-un pol micro-regional competitiv, capabil să susțină o dinamică demografică pozitivă și o structură teritorială coerentă, orientată spre nevoile comunității actuale și viitoare.

3.8.3. Categorii principale de intervenție

Pentru a asigura o dezvoltare sustenabilă și competitivă în deceniul actual, comuna Orțișoara trebuie să își concentreze intervențiile pe patru direcții strategice majore, fundamentate pe analiza teritorială, pe dinamica socio-economică și pe tendințele de dezvoltare identificate la nivel regional:

1. **modernizarea și extinderea infrastructurilor tehnico-edilitare**, prin reabilitarea rețelelor existente, integrarea soluțiilor verzi și digitale și asigurarea capacităților necesare pentru noile zone de dezvoltare urbană.
2. **consolidarea mobilității urbane și a conectivității teritoriale**, prin optimizarea rețelei rutiere, dezvoltarea mobilității alternative, modernizarea infrastructurii feroviare și creșterea accesibilității către zonele economice și turistice.
3. **diversificarea și revitalizarea funcțiunilor economice**, prin valorificarea resurselor locale, sprijinirea investițiilor productive, dezvoltarea energiilor regenerabile și integrarea economiei circulare în procesele locale.
4. **creșterea calității vieții și consolidarea serviciilor publice**, prin modernizarea echipamentelor sociale, extinderea spațiilor verzi, îmbunătățirea infrastructurii educaționale și culturale și promovarea unui cadru urban coerent, sigur și atractiv.

Prin corelarea acestor direcții, Orțișoara își poate construi un model de dezvoltare durabilă, rezilientă și adaptată provocărilor contemporane, capabil să genereze oportunități reale de relansare economico-socială.

3.8.4. Concluzia elaboratorului PUG

Elaborarea prezentului Plan Urbanistic General a presupus un efort substanțial de documentare, verificare în teren și analiză critică a situațiilor reale care influențează astăzi dinamica urbană a UAT Orțișoara.

În cadrul procesului de lucru au fost identificate disfuncționalități structurale și funcționale care încetinesc ritmul de dezvoltare, de la lipsa unor infrastructuri esențiale până la fragmentări ale fondului construit și incoerențe în utilizarea terenurilor.

În acest context, s-a urmărit formularea unui set coerent de direcții strategice și reglementări clare, capabile să contureze noua siluetă urbană a comunei și să ofere un cadru predictibil atât pentru rezidenți, cât și pentru mediul antreprenorial.

Documentația propune un model de dezvoltare echilibrat, incluziv și adaptat standardelor urbanistice actuale, astfel încât UAT Orțișoara să poată evolua într-un mod sustenabil, competitiv și aliniat nevoilor comunității sale.

Intocmit

Arh. Raida ABULIL

Specialist RUR,

Arh. Alexandru NAGY-VIZITIU